

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL BİLİMLER ANABİLİM DALI**

**AVNİ ANIL'IN TÜRK MÜZİĞİNE KATKILARI VE MAKAM
KULLANIM TEKNİĞİ**

Pelin TAŞKIN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Prof. Dr. Ferdi KOÇ

OCAK - 2023

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

AVNİ ANIL'IN TÜRK MÜZİĞİNE KATKILARI VE
MAKAM KULLANIM TEKNİĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Pelin TAŞKIN

Enstitü Anabilim Dalı : Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı : Müzik Bilimleri

“Bu tez 10/01/2023 tarihinde yüzyüze olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI
Prof. Dr. Ferdi KOÇ	Başarılı
Prof. Enver Mete ASLAN	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Funda ESİN	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet

Hayır

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütölen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmalar.)

Pelin TAŞKIN

10/01/2023

ÖNSÖZ

Bestecilik; duyguları bir nevi müzikal olarak ifade etme biçimidir. Türk makam müziğinde bir eseri bestelemek, her ne kadar makamın yapısına uymayı gerektiriyor olsa da, kimi bestekârlar bu çerçevenin dışına çıkarak, duygularıyla hareket etmişlerdir. Bu bestekârlardan birisi de Avni Anıl'dır. Yaşadığı dönemde her fırsatta çağın adamı olmak istediğini dile getiren ve önceliği insanların sevebileceği tarzda eserler besteleyen Avni Anıl, Türk müziğinde yeni bir çığır açarak dönemin başta gelen en önemli bestekârları arasında yerini almıştır.

Yapılan bu çalışmada, her ne kadar öğrencisi olma şerefine nail olamasam da, Hocam olarak addettiğim, Türk müziği'nin çok değerli bestekârı olan Avni Anıl'ın hayatı, sanatçı kişiliği, bestelediği 17 farklı makamdan oluşan 154 eserinin makamsal analizine ve makam kullanım tekniğine yer verilmiştir.

Çalışma süresince desteğini her daim hissettiğim, yoluma ışık tutan değerli tez danışmanım, kıymetli Hocam Sayın Prof. Dr. Ferdi KOÇ'a teşekkürü bir borç bilirim.

Başta değerli Hocam Prof. Dr. Nilgün SAZAK ve her konuda desteğini gördüğüm kıymetli Hocam Öğr. Gör. Hamdi İTİL olmak üzere lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca üzerimde emeği olan bütün hocalarıma müteşekkirim.

Kendisini tanımaktan büyük mutluluk duyduğum, Avni Anıl'ın hayatı hususundaki bilgileri benimle paylaşarak yardımını esirgemeyen, Avni Anıl'ın kız kardeşi, emekli radyo sanatçısı Sayın Berhayat ANIL Hanımefendi'ye, sonsuz teşekkür ederim.

Bana her zaman destek olan, her koşulda bana güvenen ve başaracağıma inanan başta annem Yaşar EMRE'ye, kardeşim Ufuk TAŞKIN'a ve oğlum Emre ZGHAL'e, yani aileme çok teşekkür ederim.

Konservatuvar yolundaki ilk adımı atmamda büyük emekleri olan TSM koro şefi çok sevgili Ayşen CENGİZ ve eşi Udi Mesut Cengiz hocalarıma minnettarım.

Çalışma aşamasında yardımlarıyla ve telkinleriyle sürekli varlığını yanımda hissettiğim, en umutsuz olduğum anlarda bile başaracağıma inanarak bana güç veren çok kıymetli kâdim dostum Tolga ÇELİK'e ve attığım her adımda beni destekleyerek arkamda duran çok değerli mânevî kardeşim Ömer Faruk TAN'a sonsuz teşekkür ederim.

İngilizce çeviri aşamasında yardımını esirgemeyen değerli arkadaşım Murat BEĞEN'e ve buna vesile olan kıymetli arkadaşım Şaziye KAPDAN'a çok teşekkür ederim.

Ayrıca çalışmaya başlamamda sürekli beni destekleyen, bitireceğim hususunda bana güvenen sevgili arkadaşım Ayşegül BAŞAR'a teşekkürlerimi sunarım.

Pelin TAŞKIN

10/01/2023

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	viii
TABLO LİSTESİ	ix
ŞEKİL LİSTESİ	x
ÖZET	xv
ABSTRACT	xvi
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: AVNİ ANIL'IN HAYATI VE SANATÇI KİŞİLİĞİ	7
1.1. Türk Müziğinde Avni Anıl	7
1.1.1. Hayatı	7
1.1.2. Sanatçı Kişiliği	9
1.1.3. Avni Anıl'a Ait Eserlerin Tablosu	12
BÖLÜM 2: AVNİ ANIL'A AİT ESERLERİN MAKAMSAL ANALİZİ	21
2.1. Acemkürdî Makamındaki Eserler	21
2.1.1. Baharla Hazan	21
2.1.2. Bir Başka Eda	23
2.2. Hicâz Makamındaki Eserler	25
2.2.1. Benim Yârim Bezden Kılım Dokur (Konya'da)	25
2.2.2. Bir Ateşim Yanarım	28
2.2.3. Bir Bakıp Gözlerime	32
2.2.4. Bir Çağrına Bin Cân İle Gelirim	34
2.2.5. Canan Okuyor Aşkın İlâhi Sesidir Bu	37
2.2.6. Dil-Şâd Olacak Diye Kaç Yıl Avuttu Felek	39
2.2.7. Dolaşır Dururum Boş Yere Neden	42
2.2.8. Düşüverdim Mecnun Gibi Dillere	45
2.2.9. Firakınla Yansa Ten	49
2.2.10. Gözlerin Kömür Senin Bakışın Ömür Senin	51
2.2.11. Gün Be Gün Yaşanan O Hatırayı	54
2.2.12. İki Dudak Arası Bir Zaman (Uzak Haziran)	58
2.2.13. Kader Kime Şikâyet Edeyim Seni Bilemem	61

2.2.14. Kim Kime Yürekten Vurgun.....	63
2.2.15. Leyleği Havada Görmedik Amma	66
2.2.16. Ne Bülbülde O Figan	69
2.2.17. Ne Kadar Rûha Yakın	72
2.2.18. Ne Zaman Seni Düşünsem	75
2.2.19. Rüya Gibi Uçan Yıllar	78
2.2.20. Sen Âşık Olamazsın	81
2.2.21. Sen Saçlarıma Koşan Aklar Gibisin.....	84
2.2.22. Sevmiyorum Seni Artık.....	86
2.2.23. Son Gemi.....	89
2.2.24. Şarkılar Söyle O Sahillerde	93
2.2.25. Öğretmenim.....	96
2.2.26. Giderken Unutmuşsun.....	98
2.2.27. Ne Cilveli Fısıltılar Taşıyor Bilsen	101
2.3. Hüseyinî Makamındaki Eserler	104
2.3.1. Güzel Gözler Menekşe Yüce Dağlar Mor Olur	104
2.3.2. Irmakla Akıp Taşmışım.....	106
2.4. Hüzûnî Makamındaki Eserler	110
2.4.1. Ağla Çeşmim Eski Lezzet Kalmamış Peymânede	110
2.4.2. Ağlaya Ağlaya Giderim Diyor (Gelin Alayı).....	112
2.4.3. Akşamın Olduğu Yerde Bekle Diyorsun, Gelmiyorsun	116
2.4.4. Ayrılık Ümitlerin Ötesinde Bir Şehir	119
2.4.5. Bak Kalbime Sevgin Acı Bir İz Gibi Kaldı	122
2.4.6. Gözlerin Senin Gözlerin.....	124
2.4.7. Her Koyda Akisler	127
2.4.8. İçimde Bin Türlü Keder	130
2.4.9. İçimde Her Uyanış	132
2.4.10. İçtiğim Meydesin	134
2.4.11. Kısmet Deme Hayâllerime Usandın Sanırım.....	136
2.4.12. Kim Derdi ki	139
2.4.13. Ömrümüzün Son Saati Çalmadan Gel Ne Olur	141
2.4.14. Şu Yalan Dünyayı Aşksız Geçirme.....	144

2.5. Karcıġar Makamındaki Eserler.....	147
2.5.1. Yeşil Gözlerinde Nemler.....	147
2.6. Kürdîlihicâzkâr Makamındaki Eserler.....	151
2.6.1. Âlem Bahanedir Varlığın İçin	151
2.6.2. Bak Yine Yağmur Var	154
2.6.3. Ben Yağmur Ben Güneş.....	157
2.6.4. Bir Acem Bahçesi Bir Seccade	160
2.6.5. Bir Geceye Bir Ömür Verilir Kanlıca'da	163
2.6.6. Biz Bu Sahillere	166
2.6.7. Bu Akşam Bütün Meyhanelerini Dolaştım İstanbul'un.....	169
2.6.8. Ey Bu Bahçelerde Esen	171
2.6.9. Gönül Her Akşam	174
2.6.10. Gül Kuruşu Renginde Bir Mektup Bekliyorum.....	177
2.6.11. Kucak Açsam Nazlanır Kaçarsın	179
2.6.12. Kurumuş Topraklar Gibiyim (Yağmur Duası).....	181
2.6.13. Lacivert Akşamlar	184
2.6.14. Mevsimler Ayrıdır Çiçekler Başka	187
2.6.15. Ne Olur Akşamları Gelsen	190
2.6.16. O Ne İnce Oya Ne Zarif Nakış.....	193
2.6.17. Öyle Dudak Büküp Hor Gözle Bakma.....	196
2.6.18. Öyle Sevdim ki Seni.....	199
2.6.19. Safalar Getirdiniz (Düğün Evinde)	202
2.6.20. Sen Körfeze Geldiğin Zaman Yıldızlar Güler	205
2.6.21. Sen O Ulaşılmayan Çok Uzak Kıyılarırsın.....	207
2.6.22. Sende Bir Sen Yaşar ki O Sen Değilsin	210
2.6.23. Sevil Sevil de Atıl, Oldu mu Ya.....	213
2.6.24. Sevmek Acı Bir Arzu Derler Sevilmiyor Sevenler	216
2.6.25. Söyle Ey Dilber Nesin Sen.....	218
2.6.26. Uzuyor Yıllar Gibi Dakikalar Sen Yoksan	219
2.6.27. Üzgün Değiliz	222
2.6.28. Yetmez mi Yıllarca Çektiğin Çile.....	225
2.6.29. Yüzümü Hasretine Döndürdüm Bekliyorum	227

2.6.30. Yüzünü Görmediğim Gün.....	230
2.6.31. Zannetme Kırık Gönlü Birkaç Kadeh Mey Sarar	232
2.7. Mâhûr Makamındaki Eserler	234
2.7.1. Uçtu Ellerimizden En Güzel Günler, Aylar	234
2.7.2. Vakit Geçti Erenler Gayrı Yaklaştı Encam	237
2.8. Muhayyerkürdî Makamındaki Eserler.....	239
2.8.1. Gitmiş Ne Yazık Bekleme Dün Gelmeyecek.....	239
2.8.2. Kalbimi Dolduran Güzel Gözlerin (Unuttum)	242
2.8.3. O Gözler Cennetimdir, O Dudaklar Ateşim.....	245
2.8.4. Sen Ne Kadar Saklasan Gönlündekini	248
2.8.5. Unutulmuş Ne Varsa Sevgiden Geri Kalan	250
2.9. Nihâvend Makamındaki Eserler	252
2.9.1. Aşk Bu Değil Yapma Güzel.....	252
2.9.2. Aşk Nedir, Nasıldır, Bilen Var mı?.....	255
2.9.3. Bilsem ki Kalbinde Hâlâ Yerim Var	257
2.9.4. Bin Yıl Sürecek Bir Bahar Gibi Geldin	260
2.9.5. Bir Alev, Bir Işık Senin Bakışın	262
2.9.6. Bir Eylül Getirdi Sevgini Bana	266
2.9.7. Bir Kerre Bakanlar Unutur Derdi Günahı	269
2.9.8. Bir Peri Masalı Kulaklarına	272
2.9.9. Bir Rûh Âleminde Perişan Oldum	274
2.9.10. Bir Yâr Sevdim Etekleri Yeldirme.....	276
2.9.11. Biraz Kül Biraz Duman O Benim İşte	279
2.9.12. Bu Kadın Herkesi Mecnun Edecek	282
2.9.13. Bu Nasıl Sevgi Böyle, Bu Nasıl Tutku	285
2.9.14. Bu Ömürden Bu Tükenmez Çileden	288
2.9.15. Burada Mevsimler Gün Batımında	291
2.9.16. Ceylan Gözler Umutların Pınarı.....	293
2.9.17. Dalıp Hâtıralara Unutma Ara Beni	297
2.9.18. Diz Çöksem Önünde Ah Niyaz Etsem.....	299
2.9.19. Düşündükçe Mâzîyi Bir Rüya Gibi Zaman.....	303
2.9.20. Engine de Deli Gönül Engine	306

2.9.21. Eylül'e Az Kaldı Yeşiller Kızıla, Sonra Sarıya.....	310
2.9.22. Geceler İçinden Bir Gece Seçtik	313
2.9.23. Git Bu Mevsimde Gurub Vakti Cihangir'den Bak	317
2.9.24. Gönlümü Güzelliğinin Nuru Ebediyen Yakacaktır	321
2.9.25. Gözlerin Bir Aşk Bilmecesi Sorar Gibi	323
2.9.26. Gülünce Güzelsin, Ağlarken Güzel.....	326
2.9.27. Her Seher Gonceler Açtıkça.....	329
2.9.28. İçimde Nice Uzun Yılların Özlemi Var (Ağla Gitar).....	332
2.9.29. Kadeh Var Yiyelim Gelir.....	336
2.9.30. Kaderimde Hep Güzeli Aradım	340
2.9.31. Kadir Mevlâm Sen Verirsin Bu Canı	343
2.9.32. Kederden Tasadan Gamdan Söz Etme	347
2.9.33. Kuytu Ormanlar Gördüm Gözünün Haresinde	350
2.9.34. Marmara İncisi Ey Şirin Diyar (Mudanya Güzeli)	353
2.9.35. Mâziyi Düşündüm de Yoruldum Hâlin Elinde	356
2.9.36. Merhaba Kız Kulesi, Merhaba Eyüp Sultan	358
2.9.37. Mihrabım Diyerek Sana Yüz Vurdum	361
2.9.38. Öyle Güzel, Öyle Şirinsin ki Sen (Ege'li Güzel)	364
2.9.39. Sâkî Boşalan Sâgara Dök Eski Şaraptan	367
2.9.40. Sen Bir Parça Seviver Ben Onu Sel Eylerim	370
2.9.41. Sen Gelmeyi Bilmiyorsun	373
2.9.42. Sen Gelsen Eğer Her Gece	376
2.9.43. Seni Gördükçe Gönlüm Gibi.....	379
2.9.44. Sevda Bir Fırtına, Kalbim Bir Umman	381
2.9.45. Söylenenle Söyleyen Dil, Hepsi Bir	384
2.9.46. Şarkılar Yazdım Sana Sazlar Seni Kısılandı	387
2.9.47. Toprak Olmaz Bende Tenden Başkası	390
2.9.48. Ümidim Sen, Neş'em Sen, Hayâlîm, Hülyâm Sensin.....	392
2.9.49. Yeter Bu Kadar Aşka Dayanamam Ben Artık	395
2.9.50. Yıldızlar Saçılmış İnciler Gibi	398
2.10. Nikrîz Makamındaki Eserler	401
2.10.1. Neden Hiç Dinmiyor	401

2.11. Rast Makamındaki Eserler.....	403
2.11.1. Bir Göz Aşinalığı Var Aramızda.....	403
2.11.2. Birdenbire Bir Aşk Bu Sırasız Zamansız	406
2.11.3. Darılıp Kaçma Benim Kalbimi Hiç Dinlemeden	408
2.11.4. Sevgin Yaşatır Beni.....	410
2.11.5. Sevginin Baharı mı Derdinle Geçen Her Dem.....	413
2.11.6. Son Akşam Döküver Örgüleri de (Arzu)	415
2.11.7. Sordular Mecnun'a Leylâ'nın Saadet Hanesin	417
2.11.8. Yollara Düşüyorum Sen Başlıyorsun.....	419
2.12. Sabâ Makamındaki Eserler	421
2.12.1. Dönmem Kucağına Aşkın Daha Dün Geldim.....	421
2.13. Segâh Makamındaki Eserler	423
2.13.1. Hayırlısı Veys'dir Tâbiinlerin (Allahümme Salli Âlâ)	423
2.13.2. Ne Varsa Gözlerimde	427
2.14. Sûzidil Makamındaki Eserler	429
2.14.1. Gül Biraz Bunca Keder Bunca Gözyaşı Bitsin	429
2.14.2. Unutamıyorum	432
2.15. Sûznâk Makamındaki Eserler	435
2.15.1. Ne Bahtsız Kalbim Varmış Avare Oldu Gönlüm	435
2.15.2. Seni Aşka Gizledim, Baksalar Göremezler.....	437
2.16. Uşşâk Makamındaki Eserler	439
2.16.1. Sanma Canını Ben Gibi Kurban Eder Aşık.....	439
2.16.2. Yalan Yıllar	441
2.16.3. Yıllar Unutturamaz Çıkmaz Hatırdan Leylâ	443
2.17. Yegâh Makamındaki Eserler	445
2.17.1. Bahçemde Güller Soldu	445
BÖLÜM 3: AVNİ ANIL'IN TÜRK MÜZİĞİ MAKAMLARINI KULLANIM	
TEKNİĞİ.....	448
3.1. Acemkürdî	448
3.2. Hicâz.....	448
3.3. Hüseyinî.....	452
3.4. Hüzzâm.....	453
3.5. Karcığar	455

3.6. Kürdîlihicâzkâr	455
3.7. Mâhûr	460
3.8. Muhayyerkürdî	461
3.9. Nihâvend.....	462
3.10. Nikrîz	470
3.11. Rast	470
3.12. Sabâ	471
3.13. Segâh	472
3.14. Sûzidil.....	472
3.15. Sûznâk	473
3.16. Uşşâk	474
3.17. Yegâh.....	475
SONUÇ	476
KAYNAKÇA.....	480
EK	482
ÖZGEÇMİŞ	501

KISALTMALAR

Bkz.	: Bakınız
s.	: Sayfa
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon
vb.	: Ve benzeri
yy.	:Yüzyıl

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Araştırmanın Örneklemini Oluşturan Eserlerin Tablosu	12
--	----

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Acemkürdî Makamında “Baharla Hazan” İsimli Eserin Notası	22
Şekil 2: Acemkürdî Makamında “Bir Başka Eda” İsimli Eserin Notası.....	24
Şekil 3: Hicâz Makamında “Konya’da” İsimli Eserin Notası.....	27
Şekil 4: Hicâz Makamında “Bir Ateşim Yanarım” İsimli Eserin Notası.....	31
Şekil 5: Hicâz Makamında “Bir Bakıp Gözlerime” İsimli Eserin Notası.....	33
Şekil 6: Hicâz Makamında “Bir Çağrına Bin Cân İle Gelirim” İsimli Eserin Notası....	36
Şekil 7: Hicâz Makamında “Canân Okuyor” İsimli Eserin Notası.....	38
Şekil 8: Hicâz Makamında “Dil-şâd Olacak Diye” İsimli Eserin Notası.....	41
Şekil 9: Hicâz Makamında “Dolaşır Dururum Boş Yere Neden” İsimli Eserin Notası.	44
Şekil 10: Hicâz Makamında “Düşüverdim Mecnun Gibi” İsimli Eserin Notası	48
Şekil 11: Hicâz Makamında “Firâkınla Yansa Ten” İsimli Eserin Notası.....	50
Şekil 12: Hicâz Makamında “Gözlerin Kömür Senin” İsimli Eserin Notası	53
Şekil 13: Hicâz Makamında “Gün Be Gün Yaşanan” İsimli Eserin Notası	57
Şekil 14: Hicâz Makamında “İki Dudak Arası Bir Zaman” İsimli Eserin Notası	60
Şekil 15: Hicâz Makamında “Kader Kime Şikâyet Edeyim” İsimli Eserin Notası	62
Şekil 16: Hicâz Makamında “Kim Kime Yürekten Vurgun” İsimli Eserin Notası	65
Şekil 17: Hicâz Makamında “Leyleği Havada Görmedik” İsimli Eserin Notası.....	68
Şekil 18: Hicâz Makamında “Ne Bülbülde O Figân” İsimli Eserin Notası	71
Şekil 19: Hicâz Makamında “Ne Kadar Rûha Yakın” İsimli Eserin Notası.....	74
Şekil 20: Hicâz Makamında “Ne Zaman Seni Düşünsem” İsimli Eserin Notası.....	77
Şekil 21: Hicâz Makamında “Rüya Gibi Uçan Yıllar” İsimli Eserin Notası	80
Şekil 22: Hicâz Makamında “Sen Âşık Olamazsın” İsimli Eserin Notası.....	83
Şekil 23: Hicâz Makamında “Sen Saçlarıma Koşan” İsimli Eserin Notası	85
Şekil 24: Hicâz Makamında “Sevmiyorum Seni Artık” İsimli Eserin Notası	88
Şekil 25: Hicâz Makamında “Son Gemi” İsimli Eserin Notası	92
Şekil 26: Hicâz Makamında “Şarkılar Söyle O Sahillerde” İsimli Eserin Notası.....	95
Şekil 27: Hicâz Makamında “Öğretmenim” İsimli Eserin Notası	97
Şekil 28: Hicâz Makamında “Giderken Unutmuşsun” İsimli Eserin Notası	100
Şekil 29: Hicâz Makamında “Ne Cilveli Fısıltılar Taşıyor” İsimli Eserin Notası	103
Şekil 30: Hüseyinî Makamında “Güzel Gözler Menekşe” İsimli Eserin Notası	105
Şekil 31: Hüseyinî Makamında “İrmakla Akıp Taşmışım” İsimli Eserin Notası	109

Şekil 32: Hüzûâm Makamında “Ağla Çeşmim” İsimli Eserin Notası	111
Şekil 33: Hüzûâm Makamında “Gelin Alayı” İsimli Eserin Notası.....	115
Şekil 34: Hüzûâm Makamında “Akşamın Olduğu Yerde” İsimli Eserin Notası	118
Şekil 35: Hüzûâm Makamında “Ayrılık Ümitlerin Ötesinde” İsimli Eserin Notası	121
Şekil 36: Hüzûâm Makamında “Bak Kalbime” İsimli Eserin Notası	123
Şekil 37: Hüzûâm Makamında “Gözlerin Senin Gözlerin” İsimli Eserin Notası	126
Şekil 38: Hüzûâm Makamında “Her Koyda Akisler” İsimli Eserin Notası	129
Şekil 39: Hüzûâm Makamında “İçimde Bin Türlü Keder” İsimli Eserin Notası.....	131
Şekil 40: Hüzûâm Makamında “İçimde Her Uyanış” İsimli Eserin Notası	133
Şekil 41: Hüzûâm Makamında “İçtiğim Meydesin” İsimli Eserin Notası	135
Şekil 42: Hüzûâm Makamında “Kısmet Deme Hayâllerime” İsimli Eserin Notası.....	138
Şekil 43: Hüzûâm Makamında “Kim Derdi ki” İsimli Eserin Notası	140
Şekil 44: Hüzûâm Makamında “Ömrümüzün Son Saati” İsimli Eserin Notası	143
Şekil 45: Hüzûâm Makamında “Şu Yalan Dünyayı” İsimli Eserin Notası.....	146
Şekil 46: Karcığâr Makamında “Yeşil Gözlerinde Nemler” İsimli Eserin Notası.....	150
Şekil 47: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Âlem Bahanedir” İsimli Eserin Notası	153
Şekil 48: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Bak Yine Yağmur” İsimli Eserin Notası	156
Şekil 49: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Ben Yağmur” İsimli Eserin Notası	159
Şekil 50: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Bir Acem Bahçesi” İsimli Eserin Notası	162
Şekil 51: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Kanlıca’da” İsimli Eserin Notası	165
Şekil 52: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Biz Bu Sahillere” İsimli Eserin Notası	168
Şekil 53: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Bu Akşam” İsimli Eserin Notası.....	170
Şekil 54: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Ey Bu Bahçelerde” İsimli Eserin Notası.....	173
Şekil 55: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Gönül Her Akşam” İsimli Eserin Notası	176
Şekil 56: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Gül Kuruşu” İsimli Eserin Notası.....	178
Şekil 57: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Kucak Açsam” İsimli Eserin Notası	180
Şekil 58: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Yağmur Duası” İsimli Eserin Notası	183
Şekil 59: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Lacivert Akşamlar” İsimli Eserin Notası.....	186
Şekil 60: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Mevsimler Ayrıdır” İsimli Eserin Notası.....	189
Şekil 61: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Ne Olur Akşamları” İsimli Eserin Notası	192
Şekil 62: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “O Ne İnce Oya” İsimli Eserin Notası.....	195
Şekil 63: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Öyle Dudak Büküp” İsimli Eserin Notası.....	198

Şekil 64:	Kürdîlihicâzkâr Makamında “Öyle Sevdim ki Seni” İsimli Eserin Notası ..	201
Şekil 65:	Kürdîlihicâzkâr Makamında “Safalar Getirdiniz” İsimli Eserin Notası	204
Şekil 66:	Kürdîlihicâzkâr Makamında “Sen Körfeze” İsimli Eserin Notası.....	206
Şekil 67:	Kürdîlihicâzkâr Makamında “Sen O Ulaşılmayan” İsimli Eserin Notası.....	209
Şekil 68:	Kürdîlihicâzkâr Makamında “Sende Bir Sen” İsimli Eserin Notası.....	212
Şekil 69:	Kürdîlihicâzkâr Makamında “Sevil Sevil de Atıl” İsimli Eserin Notası	215
Şekil 70:	Kürdîlihicâzkâr Makamında “Sevmek Acı Bir Arzu” İsimli Eserin Notası .	217
Şekil 71:	Kürdîlihicâzkâr Makamında “Söyle Ey Dilber” İsimli Eserin Notası.....	218
Şekil 72:	Kürdîlihicâzkâr Makamında “Uzuyor Yıllar Gibi” İsimli Eserin Notası	221
Şekil 73:	Kürdîlihicâzkâr Makamında “Üzgün Değiliz” İsimli Eserin Notası	224
Şekil 74:	Kürdîlihicâzkâr Makamında “Yetmez mi Yıllarca” İsimli Eserin Notası	226
Şekil 75:	Kürdîlihicâzkâr Makamında “Yüzümü Hasretine” İsimli Eserin Notası.....	229
Şekil 76:	Kürdîlihicâzkâr Makamında “Yüzünü Görmediğim” İsimli Eserin Notası..	231
Şekil 77:	Kürdîlihicâzkâr Makamında “Zannetme” İsimli Eserin Notası.....	233
Şekil 78:	Mâhûr Makamında “Uçtu Ellerimizden” İsimli Eserin Notası.....	236
Şekil 79:	Mâhûr Makamında “Vakit Geçti Erenler” İsimli Eserin Notası.....	238
Şekil 80:	Muhayyerkürdî Makamında “Gitmiş Ne Yazık” İsimli Eserin Notası.....	241
Şekil 81:	Muhayyerkürdî Makamında “Kalbimi Dolduran” İsimli Eserin Notası.....	244
Şekil 82:	Muhayyerkürdî Makamında “O Gözler Cennetimdir” İsimli Eserin Notası	247
Şekil 83:	Muhayyerkürdî Makamında “Sen Ne Kadar” İsimli Eserin Notası	249
Şekil 84:	Muhayyerkürdî Makamında “Unutulmuş Ne Varsa” İsimli Eserin Notası ..	251
Şekil 85:	Nihâvend Makamında “Aşk Bu Değil” İsimli Eserin Notası	254
Şekil 86:	Nihâvend Makamında “Aşk Nedir” İsimli Eserin Notası.....	256
Şekil 87:	Nihâvend Makamında “Bilsem ki Kalbinde” İsimli Eserin Notası	259
Şekil 88:	Nihâvend Makamında “Bin Yıl Sürecek” İsimli Eserin Notası	261
Şekil 89:	Nihâvend Makamında “Bir Alev, Bir Işık” İsimli Eserin Notası	265
Şekil 90:	Nihâvend Makamında “Bir Eylül Getirdi” İsimli Eserin Notası	268
Şekil 91:	Nihâvend Makamında “Bir Kerre Bakanlar” İsimli Eserin Notası	271
Şekil 92:	Nihâvend Makamında “Bir Peri Masalı” İsimli Eserin Notası.....	273
Şekil 93:	Nihâvend Makamında “Bir Rûh Âleminde” İsimli Eserin Notası.....	275
Şekil 94:	Nihâvend Makamında “Bir Yâr Sevdim” İsimli Eserin Notası.....	278
Şekil 95:	Nihâvend Makamında “Biraz Kül Biraz Duman” İsimli Eserin Notası	281

Şekil 96: Nihâvend Makamında “Bu Kadın Herkesi” İsimli Eserin Notası	284
Şekil 97: Nihâvend Makamında “Bu Nasıl Sevgi Böyle” İsimli Eserin Notası	287
Şekil 98: Nihâvend Makamında “Bu Ömürden” İsimli Eserin Notası	290
Şekil 99: Nihâvend Makamında “Burada Mevsimler” İsimli Eserin Notası	292
Şekil 100: Nihâvend Makamında “Ceylan Gözler” İsimli Eserin Notası	296
Şekil 101: Nihâvend Makamında “Dalıp Hâtıralara Unutma” İsimli Eserin Notası ...	298
Şekil 102: Nihâvend Makamında “Diz Çöksem Önünde” İsimli Eserin Notası.....	302
Şekil 103: Nihâvend Makamında “Düşündükçe Mâziyi” İsimli Eserin Notası.....	305
Şekil 104: Nihâvend Makamında “Engine de Deli Gönül” İsimli Eserin Notası	309
Şekil 105: Nihâvend Makamında “Eylül’e Az kaldı” İsimli Eserin Notası.....	312
Şekil 106: Nihâvend Makamında “Geceler İçinden Bir Gece” İsimli Eserin Notası ..	316
Şekil 107: Nihâvend Makamında “Git Bu Mevsimde” İsimli Eserin Notası	320
Şekil 108: Nihâvend Makamında “Gönlümü Güzelliğinin” İsimli Eserin Notası	322
Şekil 109: Nihâvend Makamında “Gözlerin Bir Aşk Bilmecesi” İsimli Eserin Notası	325
Şekil 110: Nihâvend Makamında “Gülünce Güzelsin” İsimli Eserin Notası	328
Şekil 111: Nihâvend Makamında “Her Seher Gonceler” İsimli Eserin Notası	331
Şekil 112: Nihâvend Makamında “Ağla Gitar” İsimli Eserin Notası	335
Şekil 113: Nihâvend Makamında “Kadeh Var Yiyelim Gelir” İsimli Eserin Notası..	339
Şekil 114: Nihâvend Makamında “Kaderimde Hep Güzeli” İsimli Eserin Notası	342
Şekil 115: Nihâvend Makamında “Kadir Mevlam” İsimli Eserin Notası.....	346
Şekil 116: Nihâvend Makamında “Kederden Tasadan” İsimli Eserin Notası	349
Şekil 117: Nihâvend Makamında “Kuytu Ormanlar Gördüm” İsimli Eserin Notası...	352
Şekil 118: Nihâvend Makamında “Mudanya Güzeli” İsimli Eserin Notası	355
Şekil 119: Nihâvend Makamında “Mâziyi Düşündüm de” İsimli Eserin Notası	357
Şekil 120: Nihâvend Makamında “Merhaba Kız Kulesi” İsimli Eserin Notası.....	360
Şekil 121: Nihâvend Makamında “Mihrabım Diyerek” İsimli Eserin Notası	363
Şekil 122: Nihâvend Makamında “Ege’li Güzeli” İsimli Eserin Notası	366
Şekil 123: Nihâvend Makamında “Sâki Boşalan Sâgara Dök” İsimli Eserin Notası ..	369
Şekil 124: Nihâvend Makamında “Sen Bir Parça Seviver” İsimli Eserin Notası.....	372
Şekil 125: Nihâvend Makamında “Sen Gelmeyi Bilmiyorsun” İsimli Eserin Notası .	375
Şekil 126: Nihâvend Makamında “Sen Gelsen Eğer” İsimli Eserin Notası	378
Şekil 127: Nihâvend Makamında “Seni Gördükçe” İsimli Eserin Notası	380

Şekil 128: Nihâvend Makamında “Sevda Bir Fırtına” İsimli Eserin Notası.....	383
Şekil 129: Nihâvend Makamında “Söyletenle Söyleyen Dil” İsimli Eserin Notası	386
Şekil 130: Nihâvend Makamında “Şarkılar Yazdım Sana” İsimli Eserin Notası.....	389
Şekil 131: Nihâvend Makamında “Toprak Olmaz Bende” İsimli Eserin Notası.....	391
Şekil 132: Nihâvend Makamında “Ümidim Sen Neş’em Sen” İsimli Eserin Notası ..	394
Şekil 133: Nihâvend Makamında “Yeter Bu Kadar Aşka” İsimli Eserin Notası.....	397
Şekil 134: Nihâvend Makamında “Yıldızlar Saçılmış” İsimli Eserin Notası	400
Şekil 135: Nikrîz Makamında “Neden Hiç Dinmiyor” İsimli Eserin Notası.....	402
Şekil 136: Rast Makamında “Bir Göz Aşinalığı Var” İsimli Eserin Notası	405
Şekil 137: Rast Makamında “Birdenbire Bir Aşk Bu” İsimli Eserin Notası	407
Şekil 138: Rast Makamında “Darılıp Kaçma” İsimli Eserin Notası.....	409
Şekil 139: Rast Makamında “Sevgin Yaşatır Beni” İsimli Eserin Notası	412
Şekil 140: Rast Makamında “Sevginin Baharı mı” İsimli Eserin Notası	414
Şekil 141: Rast Makamında “Arzu” İsimli Eserin Notası.....	416
Şekil 142: Rast Makamında “Sordular Mecnûn’a” İsimli Eserin Notası.....	418
Şekil 143: Rast Makamında “Yollara Düşüyorum” İsimli Eserin Notası.....	420
Şekil 144: Sabâ Makamında “Dönmem Kucağına Aşkın” İsimli Eserin Notası	422
Şekil 145: Segâh Makamında “Hayırlısı Veys’dir” İsimli Eserin Notası.....	426
Şekil 146: Segâh Makamında “Ne Varsa Gözlerimde” İsimli Eserin Notası	428
Şekil 147: Sûzidil Makamında “Gül Biraz” İsimli Eserin Notası.....	431
Şekil 148: Sûzidil Makamında “Unutamıyorum” İsimli Eserin Notası	434
Şekil 149: Sûznâk Makamında “Ne Bahtsız Kalbim Varmış” İsimli Eserin Notası....	436
Şekil 150: Sûznâk Makamında “Seni Aşka Gizledim” İsimli Eserin Notası.....	438
Şekil 151: Uşşâk Makamında “Sanma Canımı Ben Gibi” İsimli Eserin Notası.....	440
Şekil 152: Uşşâk Makamında “Yalan Yıllar” İsimli Eserin Notası	442
Şekil 153: Uşşâk Makamında “Yıllar Unutturamaz” İsimli Eserin Notası.....	444
Şekil 154: Yegâh Makamında “Bahçemde Güller Soldu” İsimli Eserin Notası.....	447

ÖZET

Başlık: Avni Anıl'ın Türk Müziğine Katkıları ve Makam Kullanım Tekniği

Yazar: Pelin TAŞKIN

Danışman: Prof. Dr. Ferdi KOÇ

Kabul Tarihi: 10/01/2023

Sayfa Sayısı: xvi (ön kısım) + 481 (ana kısım) + 19 (ek)

Köklü bir geçmişe sahip olan Türk Müziği makamları, zaman içerisinde çeşitli değişikliklere uğrayarak bestekârlar tarafından eserlerde farklı şekillerde işlenmiştir. Bu değişime katkı sağlayarak önde gelen bestekârlar arasında yerini alan Avni Anıl, mûsikî alanında yaptığı çalışmalar ve bestelediği eserlerle Türk mûsikîsinde makamların seyir kullanımına zenginlik kazandırmış önemli bir bestekârdır. Avni Anıl bestecilik serüvenine Üsküdar Mûsikî cemiyetine gittiği dönemde, hocası Emin Ongan'ın teşvikiyle başlamıştır. Ardından yaptığı besteler, sanatçı arkadaşları tarafından da çok beğenilmiş ve her geçen gün artarak devam etmiştir. Bu çalışmada; Avni Anıl hakkında, hocası Emin Ongan'ın ve sanatçı arkadaşlarının bazı söylemlerine, ayrıca kız kardeşi emekli radyo sanatçısı Berhayat Anıl ile yapılan röportaja ve bestekârin kendi yaşam öyküsünü anlattığı bir biyografiye yer verilmiştir. Yapılan araştırma doğrultusunda Avni Anıl'ın Devlet Korosu arşivinde yer alan 154 eseri tespit edilmiştir. 152 şarkı, 1 ilâhi ve 1 çocuk şarkısı formunda bestelenmiş olan bu eserlerin makamsal analizinin incelenmesi sonucunda, kullanılan makam geçkilerinin belirlenerek bestekârin makam kullanım tekniğine ulaşılması amaçlanmıştır. Ayrıca eserlerin adının, makamının, usûlünün, güftekarının ve arşiv numarasının yer aldığı bir tablo oluşturulmuştur. Avni Anıl'ın eserlerinde; 2 Acemkürdî, 27 Hicâz, 2 Hüseyinî, 14 Hüzzâm, 1 Karcığâr, 31 Kürdîhîcâzkâr, 2 Mâhûr, 5 Muhayyerkürdî, 50 Nihâvend, 1 Nîkrîz, 8 Rast, 1 Sabâ, 2 Segâh, 2 Sûzîdil, 2 Sûznâk, 3 Uşşâk ve 1 Yegâh olmak üzere 17 farklı makam ve 8 farklı usûl kullanıldığı saptanmıştır. Araştırma aşamasında, Avni Anıl'ın yaşamı ve bestekârlığı ile ilgili bilgilere ulaşabilmek için, betimsel tarama yöntemi kullanılmış olup, ayrıca görüşme tekniği uygulanmıştır. Makam kullanım tekniği ise eserlerindeki makamın yapısı ve usûlü dikkate alınarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Avni Anıl, Bestekâr, Türk Mûsikîsi, Makam Analizi, Makam Kullanım Tekniği

ABSTRACT

Title of Thesis: Avni Anıl's Contributions to the Turkish Music and His Technique in Using Maqam

Author of Thesis: Pelin TAŞKIN

Supervisor: Prof. Dr. Ferdi KOÇ

Accepted Date: 10/01/2023

Number of Pages: xvi (pre text) + 481
(main body) + 19 (add)

The maqams of Turkish Music, which have a deep-rooted history, have undergone various changes over time and have been processed in different ways by composers in certain works. Avni Anıl, who took his place among the leading composers by contributing to this change, is an important composer who has enriched the melodic progress adaptation of maqams in Turkish music with his studies in the field of music and with the works he has composed. Avni Anıl started his composing adventure with the encouragement of her teacher Emin Ongan when he was at Üsküdar Music Community. Then his compositions were also very much appreciated by his artist friends and new works came one after the other. In this study, some of the discourses of his teacher Emin Ongan and of his artist friends about Avni Anıl, and a biography in which the composer tells his own life story, also an interview with his sister Berhayat Anıl who is a retired radio artist, have been included. In accordance with the research carried out, 154 works of Avni Anıl in the archive of the State Choir have been identified. As a result of examining the maqam analysis of these works, which were composed in the form of 152 songs, 1 hymn and 1 children's song, it was aimed to reach the composer's maqam usage technique by determining the maqam routes used. It has been determined that a total of 17 different maqams and 8 methods were used in Avni Anıl's works, including 2 pieces of Acemkürdî, 27 pieces of Hijaz, 2 pieces of Husayni, 14 pieces of Hüzâm, 1 piece of Karcıgar, 31 pieces of Kürdilihicazkâr, 2 pieces of Mahûr, 5 pieces of Muhayyerkürdî, 50 pieces of Nihâvend, 1 piece of Nikrîz, 8 pieces of Rast, 1 piece of Sabâ, 2 pieces of Sigah, 2 pieces of Sûzidil, 1 pieces of Sûzinâk 3 pieces of Uşşak and 1 piece of Yegâh. During the research phase, in order to access information about Avni Anıl's life and his artisanship, descriptive survey model was used and interview technique was also applied.

Keywords: Avni Anıl, Composer, Turkish Music, Maqam Analysis, Technique of Using the Maqam

GİRİŞ

Kökene Orta Asya'ya dayanan Türk mûsikîsi, ülkemiz topraklarında gelişimini sürdürmüş olan kültürümüzün çok önemli bir yapı taşıdır.

Osmanlı Devleti'nin kuruluş dönemlerinden son dönemlerine kadar özellikle saray çevresinde revaçta bir müzik olan Türk makam müziği, devlet merkezli bir müzik olma özelliğini korumuş ve buna göre şekillenmiştir (Tohumcu ve Doğrusöz; 2013: s.25).

Sanatın çeşitli alanlarıyla ilgilenen padişahlar tarafından dönemin büyük bestekârlarına fazlaca ehemmiyet verilmesinin yanı sıra, Osmanlı hanedanı arasında da mûsikîye büyük ilgi duyan, eserleri günümüze kadar ulaşmış hanende, sazende ve bestekârlar bulunmaktadır.

Özellikle 18. yy. Türk müziğinin büyük gelişmeler gösterdiği bir dönem olmuştur ve bu dönemde çok büyük bestekârlar yetişmiştir. Dönemin padişahı olan III. Selim, kendi ekolünden yetişen mûsikîşinâslara rehber olmuş, bunların başında talebesi, I. Abdülhamid'in küçük oğlu Sultan II. Mahmud'u yetiştirmiştir (Koç; 2003: s.2).

III. Selim'in 18 yıllık (1789-1807) saltanat sınırlarını aşan dönem içinde Türk mûsikîsi yeni makamlar ve bir bestekârlık furyası içinde yeni ufuklar aramıştır (Berker; 1985: s.157). Kendisi ney ve tanbur üstadı olmasının yanı sıra bestekârlığıyla da ön plana çıkmıştır. Ayrıca birçok makam terkip ettiği bilinmektedir. Kendisinden önceki klâsik dönemin esas unsurlarını korurken, yeni form ve makamların, yeni bir mûsikî anlayışının gelişmesini sağlayan III. Selim, nota ve nazariyat konusunda eserler yazılmasını da sağlamıştır (Sefer; 2012: s.25).

III. Selim ve II. Mahmud döneminde her ne kadar batının tesiriyle yeniliklere gidilse de, padişahların büyük ölçüde önem verdiği klâsik Türk mûsikîsi yerini korumuştur. II. Mahmud sarayında Türk mûsikîsi daima geniş bir icra alanı bulmuş, Batı müziği icrası ise çoğunlukla askerî alanla sınırlı kalmıştır (Toker; 2012: s.18). Ancak 19. yy.'da batılılaşma hareketleri hız kazanmıştır. II. Mahmud'un ardından tahta geçen oğlu Sultan Abdülmecid döneminde birçok alanda yapılan değişikliklerden mûsikî de payını almıştır. Daha çok Batı müziği'ne ilgi duyan Abdülmecid'in sarayında, klâsik Türk mûsikîsi, yerini Batı müziğine bırakmıştır.

Islahat hareketleri ile klâsik değerler zayıflamaya başlamış; Şakir Ağa ve Hamâmîzâde İsmail Dede Efendi gibi dönemin büyük bestecileri, tanımadıkları Batı müziği tarzında eserler vermeye teşvik edilmişlerdir (Berker; 1985: s.157). Padişah Abdülmecid, büyük amcası III. Selim ve babası II. Mahmud dönemlerinde büyük ilgi ve itibar görmüş olan Hamâmîzâde İsmail Dede Efendi'ye saygı gösterse de; ondan geçmişin tantanalı örneklerinin benzerlerini değil, hafif ve kıvrak parçalar dinlemek istemiştir (Sarı; 2014: s.41).

Batı müziğinin yaygınlaşması sonucunda, halkın bu müzikten etkilenmesi, halk içinde yaşayan müzisyenleri de etkilemiştir. Böylece ağır formda eserler yerine, şarkı ve köçekçe gibi formlarda daha eğlenceli müzikler bestelenmeye başlanmıştır (Sefer; 2012: s.42).

I. Abdülmecid'in ardından Sultan Abdülaziz döneminde tekrar Türk müziği önem kazanmıştır. Abdülaziz Batı müziği tarzında eserler vermesinin yanı sıra Türk müziğinde de eserler vermiştir. Hem Batı, hem de Osmanlı-Türk müziği alanındaki besteleri ve müzisyen kişiliği ile bilinen Abdülaziz, dönemin Batılılaşma hareketlerine atfen çaldığı piyanonun yanında, iyi derecede lavta icracısı olan ve ney üfleyen bir padişaktır (Sarı, 2014, s.43)

Saltanatın kaldırılmasının ardından kurulan Cumhuriyet ile birlikte müzik anlayışında da önceki yüzyıllara nazaran değişiklikler ve yenilikler meydana gelmiştir. Bu dönemde saray mûsikîsi olarak adlandırılan (günümüzde bu müzik Türk makam müziği olarak da anılmaktadır) bu müzikten uzaklaşıldığı görülmektedir. Cumhuriyetin ilânı ile birçok alanda yenileşme olduğu gibi, bu yenileşme müzikte de kendisini göstermiştir. Batılılaşma hareketleri bu dönemde etkisini arttırmıştır. Bu etki birçok alanda olduğu gibi mûsikî alanında da oldukça fazla hissedilmeye başlamıştır. Cumhuriyet döneminde büyük tartışmalara konu olan Alaturka-Alafranga müzik, diğer bir deyişle Türk müziği ve Batı müziği, bu alanla ilgili bilgi sahibi olan ya da olmayan birçok kişiyi ikiye bölerek fikir ayrılığına sebep olmuştur. Bu dönemde Türk müziğinin çağdışı bir müzik olduğunu, Osmanlı Devleti'nin izlerine sahip olarak görülmesinden dolayı bu müziğin kurulan Cumhuriyetle birlikte ortadan kaldırılmak istendiği ileri sürülmüştür. Bazı kaynaklarda bu duruma sebebiyet veren kişinin Mustafa Kemal Atatürk olduğu iddia edilmiş olsa da, Atatürk'ün Türk müziği hakkındaki görüşleri ve söylemleri göz önüne

alındığında bunun sadece bir suçlamadan ibaret olduğu açıktır. Kendisi birçok alanda olduğu gibi sanatın her alanına da hassasiyetle yaklaşmış, iddia edildiği gibi Türk makam mûsikîsini ortadan kaldırmayı değil, medeniyetler seviyesine yükselmesini amaçlamıştır. Yani Atatürk Batı müziğini olduğu şekliyle alıp kullanmak yerine, diğer medeniyetlerin de anlayabileceği şekilde çalışmalar yapılmasını istemiştir (Özalp; 2000: s.11).

Türk mûsikîsinin ortadan kaldırılmak istenmesi sorununu sadece Cumhuriyetin kurulmasıyla bağdaştırmak yanlış bir düşünce olacaktır. Öyle ki bazı Osmanlı padişahları arasında mûsikîden hoşlanmayan, bu sebeple birtakım yasaklar getiren padişahlar da bulunmaktadır. Bu duruma örnek olarak III. Osman verilebilir (Yiğit ve Sezikli; 2020: s.124).

Cumhuriyetin ilanıyla birlikte birçok alanda yeniliklere gidilmiş ve bu yeniliklerden mûsikî de nasibini almıştır. Osmanlı döneminde olduğu gibi yine bu dönemde mûsikîye birtakım yasaklar getirilmiştir. Getirilen ilk yasak, Osmanlı Devleti zamanında kurulmuş olan Dârülelhân'ın (günümüzde İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı olarak eğitim-öğretime devam etmektedir.) Türk müziği bölümünün 1926 yılında kapatılmış olması ve diğer derecedeki okulların müfredatından da kaldırılmasıdır (Yiğit ve Sezikli; 2020: s.129). Türk müziğinin yasaklanması okullarla da sınırlı kalmamış, ayrıca 2 Kasım 1934 yılında radyoda yayınlanmasına dair bir yasak da getirilmiştir. Bu yasak 1 yıl 10 ay 4 gün yani 6 Eylül 1936 tarihine kadar devam etmiştir. Bunun sonucunda Türk mûsikîsi kulaklara aşına olmaktan bir süre uzak kalmıştır. 11 Ağustos 1928 yılında Sarayburnu gazinosundaki yapılan programda Eyüp Mûsikî Cemiyetinin sahneye hazırlıksız çıkması, bu topluluğun yanı sıra aynı gece sahneye çıkmış olan Batı orkestrasının eksiksiz bir şekilde hazır olmaları Atatürk'ün dikkatini çekmiştir (Dinçer; 1981: s.76). Bu durumla karşılaşan Atatürk'ün söylemiş olduğu "Bu mûsikî bizim heyecanımızı ifade etmekten uzaktır" şeklindeki cümlesi ile birlikte Türk mûsikîsinin radyoda yasaklanmış olduğu ileri sürülmüştür (Yiğit ve Sezikli; 2020: s.132).

Getirilen bu yasaklarla birlikte Türk mûsikîsi, kurulan cemiyetlerde hayat bulmaya devam etmiştir. Cemiyetler yasakların ortaya çıkmasından önce de bulunmaktadır. Ancak yasaklardan itibaren, çalışmaların devam ettirilmesindeki önemi küçümsenemeyecek kadar fazla olmuştur (Coşkun; 2013: s.155). Mûsikînin en önemli

geleneklerinden biri olan usta-çırak ilişkisi, bu kuruluşlarda sürdürülmüş, birçok önemli bestekâr, ses ve saz icracısı yetişmesinde büyük rol oynamıştır. Bunların başında gelen ve adı sıkça anılan cemiyet, Türk müziğinin değerli bestecilerinden biri olan Emin Ongan'ın yıllarca başkanlığını ve hocalığını yaptığı Üsküdar Mûsikî cemiyetidir. Bu cemiyette Emin Ongan ve Haydar Sanal'ın hocalığıyla yetişen sanatçılar arasında; Arif Sami Toker, Kemeñeci Cüneyt Orhon, Avni Anıl, Tanburî Sadun Aksüt, Kanunî Cüneyt Kosal, Şekip Ayhan Özışık, Nihat Adlim, Cinuçen Tanrıkorur, Erdiñ Çelikkol, Âmir Ateş, Yavuz Özüstün, Berhayat Anıl, Tanburî Burhan Atalay, Kanunî Hüsnü Anıl, Kemanî Cahit Peksayar, Piyanist Güniz Engin, Nadir Hilkat Çulha, İnci Çayırılı, Yücel Aşan, Ekrem Erdoğan, Nihat Doğu, Server Özbay ve Turan Yalçın gibi isimler bulunmaktadır (Oransay; 1973: s.253). Bu cemiyette yetişmiş olan Avni Anıl, bestelediği eserlerle döneminin en önemli bestekârları arasında yerini almıştır. Türk müziği repertuarına 154 eser kazandıran Avni Anıl, radyoda bulunduğu dönemde Cevdet Çağla, Sadettin Kaynak ve Selahattin Pınar gibi isimlerin eserlerini geçtiği için, bestelerinde de bu ustalardan feyz almıştır.

Araştırmanın Konusu

Araştırmanın konusu “Avni Anıl'ın Türk Müziğine Katkıları ve Makam Kullanım Tekniği” olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Problemi

“Avni Anıl'ın Türk müziği makamlarını kullanım tekniği nasıldır?” sorusu bu araştırmanın problem cümlesi olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Avni Anıl'ın bilinen ve bilinmeyen tüm yönlerini inceleyerek, Türk müziğine sağladığı katkıları olabildiğince doğru bir şekilde ortaya çıkarmanın yanı sıra, bestelediği eserlerin tümünün makamsal analizi yapılarak Avni Anıl'ın makamları işleyişindeki farklılıkları geçki ve çeşnileri bakımından tespit etmek, bu doğrultuda makam kullanım tekniğine ulaşmaktır. Bu amaç ışığında belirlenen araştırmanın alt problemleri aşağıdaki gibidir:

Alt Problemler:

- 1) Avni Anıl kimdir?
- 2) Avni Anıl'ın Türk müziğine katkıları nelerdir?
- 3) Avni Anıl'ın eserlerinde kullandığı geçki ve çeşniler nelerdir?
- 4) Avni Anıl'ın makam kullanımındaki farklılıklar nelerdir?
- 5) Avni Anıl'ın makam kullanım tekniği nasıldır?

Araştırmanın Önemi

Avni Anıl çağdaş Türk müziği bestecilerinin en başında gelmektedir. Bestelediği eserler birçok kişiye hitap etmiş ve kalıcılığını koruyarak günümüze kadar ulaşmıştır. Eserlerini bestelerken duygularını ön planda tutan besteci 154 eser besteleyerek Türk mûsikîsine büyük katkı sağlamıştır. Bu araştırma, Avni Anıl'ın Türk müziği alanında yapmış olduğu çalışmaların anlaşılması, bestelediği eserlerde kullanmış olduğu farklı geçki ve çeşnilerin tespit edilerek, makamları işleyişinin ortaya çıkarılması açısından önem taşımaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Avni Anıl'ın Türk müziğine katkıları, eserlerinin makamsal analizi ve makam kullanım tekniğinin incelendiği bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden, betimsel bir araştırma olup, tarama modelindedir. Bu yöntem ışığında elde edilen veriler yorumlanarak alt problemlere göre bulgular bölümüne yerleştirilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; Avni Anıl'ın TRT repertuarında mevcut bulunan eserler, örneklemini ise; Avni Anıl'ın TRT repertuarında mevcut bulunan eserlerdeki makam kullanım tekniği oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada kaynak tarama yöntemi ve görüşme tekniği uygulanmıştır. Tarama yöntemi ile Avni Anıl'a ait olan eserlerin notalarına ulaşabilmek için "Devlet Korosu" arşivinden yararlanılmıştır. Ayrıca "Avni Anıl'ın Hayatı ve Türk Müziğine Olan Katkıları" hakkındaki bilgilere, görüşme tekniği ve tarama yöntemi ile ulaşılmıştır.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Bu araştırma 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde çeşitli kaynaklar incelenmiş ve bestekârın kız kardeşi, emekli Radyo sanatçısı Sayın Berhayat Anıl ile yapılan röportaj değerlendirilerek Avni Anıl'ın hayatına ve sanatçı kişiliğine yer verilmiştir. İkinci bölümde Avni Anıl'ın bestelemiş olduğu tüm eserlerin makamsal analizi yapılmıştır. Eserler ölçü numaraları dikkate alınarak incelenmiş, önemli icrâcılar tarafından dinlenerek yorumlamalarda bulunulmuştur. Eserler makamın dizi özelliği, yedeni, karar perdesi, güçlüsü, asma karar perdeleri dikkate alınarak geçki ve çeşnileri bakımından incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise yapılan bu incelemeler doğrultusunda bestekârın makam kullanım tekniği ortaya çıkarılmıştır.

BÖLÜM 1: AVNİ ANIL'IN HAYATI VE SANATÇI KİŞİLİĞİ

1.1. Türk Müziğinde Avni Anıl

1.1.1. Hayatı

20. yy. Türk müziği bestekârlarının önde gelen isimlerinden biri olan Avni Anıl, 23 Nisan 1928 yılında İstanbul Üsküdar'da dünyaya gelmiştir. Bulgaristan'dan göç eden Hamdi Anıl ve Çanakkale'nin Biga ilçesinde yetişmiş olan Fatma Anıl'ın iki çocuğundan birincisidir. Kız kardeşi İstanbul Belediye Konservatuvarından mezun, ayrıca emekli radyo sanatçısı olan Berhayat Anıl'dır.

Avni Anıl, ilköğrenimini İhsaniye 19. İlkokulu'nda (bugün ki ismiyle III. Selim İlköğretim Okulu) tamamladıktan sonra eğitimine Paşa Kapısı Ortaokulu'nda (bugün ki ismiyle Burhan Felek Anadolu Lisesi) devam etmiştir. Buradan mezun olduktan sonra Haydarpaşa Lisesi'ne başlamıştır. Ancak lise 2. sınıftayken askere gittiği için buradaki öğrenimini yarıda bırakıp daha sonra liseyi dışardan sınavlara girerek tamamlamıştır (B. Anıl, kişisel iletişim, Kasım 18, 2021).

Avni Anıl, 1943 yılında halkevinin kütüphanesinde ders dışında kitaplar taramış ve arkadaşlarıyla birlikte tiyatro ve müzik kollarında çalışmalara başlayarak okul dışındaki tüm vaktini burada geçirmiştir ("Ezgileriyle Avni Anıl," 2000). Bir müddet sonra tiyatrodaki bazı oyunlarda rol almaya başlayan Avni Anıl, "Piyango" adında bir senaryo yazmıştır. Goldon'nin "Yalancı" oyununda rol almış ve Sabih Göze'nin "Mavi Gözlük" isimli müzikâl oyununda ise başrol oynamıştır (Ulusoy, 2017, s.25).

1952 yılında Ankara Polis Enstitüsünü kazanıp, 1953 yılında bu eğitimini birincilikle tamamlayan Avni Anıl, 17 ay Adana Emniyeti'nde görev yaptıktan sonra 1955 yılında istifa ederek İstanbul'a geri dönmüştür (B. Anıl, kişisel iletişim, Kasım 18, 2021). İstanbul'a geri döndükten sonra gazete ve yayıncılığa başlayan Avni Anıl, Babıali'ye gelerek ilk imzalı yazısını "Radyo Âlemi" dergisinde çıkarmış ve bu şekilde devam etmiştir. Ayrıca başyazar Kâzım Şinasi Dersan'ın sahibi bulunduğu "Akşam" gazetesine geçerek burada 3 yıl boyunca ara vermeden yazılar yazmıştır (Kalaycıoğlu, 1969).

1955 yılının sonlarına doğru İstanbul Radyosunda "Haberler Servisi" bölümünde Redaktör olarak göreve başlamıştır. Burada 12 yıl kadar görev yaptıktan sonra 1967 yılında istifa ederek "Avni Anıl Yayın Ajansı" nı kurmuş ve mûsikî alanında çalışmalar

yapabilmek adına nota yayımlamaya başlamıştır. Mûsikî ve Gazetecilik mesleğini çok sevdiğini her fırsatta dile getiren Avni Anıl, Dünya Gazetesinde “Radyolarımız ve Türk Mûsikîsi” sayfasını yönetmiş ve notalar yayımlamıştır (Kalaycıoğlu, 1969).

Haftada bir gün Dünya Gazetesi’nde “Cuma Sayfası” hazırlamasının yanı sıra 1969 yılında “Mûsikî ve Nota” adlı dergiyi çıkarmaya başlamıştır. Yayımlanan bu dergide bazı sebeplerden dolayı aksaklıklar olsa da dergi 1980 yılına kadar yayımlanmaya devam etmiş ve 5 cilde ulaşmıştır (Ulusoy, 2017, s.26-27). Ayrıca “Mûsikî Sözlüğü” adında 4 ciltten oluşan kitabı da bulunmaktadır.

Avni Anıl İstanbul’da redaktör olduğu sırada İstiklâl Caddesi’nde bir büro açmıştır. Radyodaki sanatçı dostları da buraya gelerek, vaktinin bir kısmını büroda geçiren Avni Anıl’a eşlik etmişlerdir. “Mûsikî ve Nota” dergisi üzerine çalışmalar yapan ve notalar basan Avni Anıl, Türkiye’nin hemen her yerine, derneklere hiçbir menfaat gözetmeksizin notalar dağıtmıştır. Avni Anıl bir dönem teklif üzerine Bursa’ya gitmiş ve “Yeni Dünya” gazetesinde görev yapmıştır. Bu gazetede gençlere hitap eden bir sayfası olan Avni Anıl, teşvik ve destek amaçlı olarak gençlerin şiirlerini burada yayımlamıştır. Bursa’yı çok seven ve ikinci evi olarak kabul eden bestekâr, orada yapılan konserlere davet edildiği zamanlarda mutlaka bu davetlere icabet ederek sanatçı dostlarıyla bir araya gelmiştir (B. Anıl, kişisel iletişim, Kasım 18, 2021).

Uzun bir süre İstanbul’da kaldıktan sonra İzmir’e tayini çıkmış ve orada müzik yayınları şefi olmuştur. Ancak henüz İzmir’e gitmeden önce gelen bir teklif üzerine, bestecilerin hayatlarını araştırarak onları tanıttığı “Bir Besteci” ve Mûsikîmizden Portreler” adında programları hazırlamış ve sunmuştur. Bu programlar dışında “Sazdan Söze”, “Müzik Konukları” ve “Dizelerden Ezgi Bahçesine” isiminde üç programa daha imzasını atmıştır (B. Anıl, kişisel iletişim, Kasım 18, 2021).

İzmir’e gittikten sonra kendi adına bir yayın ajansı kurmuştur. Bursa ve Adana’da iki konservatuvarın kurulmasına destek olmuştur. Ayrıca Ankara Trafik Hastanesi’nin kuruluşunda da yardımcı dokunmuştur. Her konser verdiğinde bu kuruluşa mutlaka bağışlarda bulunarak büyük destek sağlamıştır. 1993 yılında, yani 65 yaşında kendi isteğiyle emekliye ayrılmıştır (B. Anıl, kişisel iletişim, Kasım 18, 2021).

1.1.2. Sanatçı Kişiliği

Avni Anıl'ın müziğe olan ilgisi ilk kez kız kardeşi Berhayat Anıl'ı konservatuvar'a götürüp getirmesiyle başlamıştır. Daha sonra halkevinin tiyatro kolundan arkadaşı olan Nedim Ongan'ın aracılığı ile 1946 yılında kızkardeşi Berhayat Anıl'la birlikte Üsküdar Mûsikî Cemiyeti'ne başlamışlar ve burada 8 yıl kadar devam etmişlerdir.

Bu cemiyetin başkanlığını ve hocalığını yapan Emin Ongan hocanın eşliğinde, farklı makamlarda birçok eserler geçerken mûsikîye olan hayranlığı iyice artan Avni Anıl için bu eserlerin nasıl bestelendiği konusu kendisinde merak duygusu uyandırmıştır.

Bir gün Emin Ongan hocanın mûsikî cemiyetindeki öğrencilerinden birkaç satırlık bir beste yapmalarını istemesi sebebiyle Avni Anıl bir eser bestelemiş ve koro çalışması olduğu bir günde bu eseri Emin hocaya seslendirmiştir. Emin Ongan hoca bu eseri çok beğenerek, kendisinde bir ışık görmüş ve teşvik edici sözleriyle Avni Anıl'ı beste yapma konusunda cesaretlendirmiştir. O andan itibaren Avni Anıl bestecilik yolundaki ilk adımı atmıştır.

Emin Ongan hocanın isteği üzerine bestelemiş olduğu Nihâvend makamındaki “Bakınca Cemaline Perişan Olurum” isimli eserin güftesi de Avni Anıl'ın kendisine aittir. Bu eser bestekâr'ın ilk denemesidir. Ancak bu eseri tamamlamadığından dolayı elimizde mevcut değildir. Ayrıca tamamlamadığı, yarım kalmış başka eserleri de bulunmaktadır (B. Anıl, kişisel iletişim, Kasım 18, 2021).

Makam ve usûlleri Üsküdar Mûsikî Cemiyeti'nde öğrenen Avni Anıl, ilk şarkılarını Sadettin Kaynak, Refik Fersan ve Fehmi Tokay gibi isimlere okumuştur. Bu büyük ustaların desteklerini ve teşviklerini fazlasıyla görerek bestecilik alanında ilerlemeye devam etmiştir (Kalaycıoğlu, 1969).

Avni Anıl'ın profesyonel olarak bestelemiş olduğu ilk eser Rast makamındaki “Sordular Mecnun'a Leyla'nın Saadet Hanesin” isimli eseridir. Son eseri tam olarak bilinmemektedir (B. Anıl, kişisel iletişim, Kasım 18, 2021).

Bu ilk bestelediği eseri Necdet Varol notaya alarak radyodaki hocalara göstermiş ve bununla birlikte Avni Anıl bu ilk eserini Ankara Radyosu'nda dinleyebilmiştir (<https://www.aydinlik.com.tr/haber/avni-anilin-kizdigi-soylesi-216119#2> Erişim Tarihi 12/12/2022).

Kısa süre içerisinde İstanbul ve Ankara radyoları repertuarına giren bu eserden sonra, “Dil-şâd Olacak diye Kaç Yıl Avuttu Felek”, “Ağla Çeşmim Eski Lezzet Kalmamış Peymanede ve “Bir Alev Bir Işık Senin Bakışın” isimlerinde olan eserlerini bestelemiştir (Kalaycıoğlu, 1969).

Nevzat Atlığ’ın teklifi üzerine İstanbul Radyosu’nda redaktör olarak göreve başlayan Avni Anıl, burada bir arada olduğu sanatçı dostları Mesut Cemil, Cevdet Çağla, Melahat Pars, Muzaffer İlkar ve Sadi Hoşses gibi isimlerin destekleri ve teşvikleriyle beste çalışmalarına hızla devam etmiştir.

Güftesi Turgut Yarkent’e ait olan Hicâz makamındaki, “Dilşâd Olacak Diye Kaç Yıl Avuttu Felek” isimli eserini çok kısa bir sürede bestelemiştir. Denetimden geçen bu eser, Mesut Cemil ve Cevdet Çağla tarafından çok beğenilmiş, kendisine eserin hemen yayınlanarak Zeki Müren tarafından icrâ edilmesi teklif edilmiştir. Bunun sonucunda bestekârın kendi eserini radyoda duyacak olması, kendisinde büyük sevinç yaratmıştır (B. Anıl, kişisel iletişim, Kasım 18, 2021).

Hepsinden önce Halkevine gidip gelen Avni Anıl, orada bulunan edebiyatçıları kendisine dost edinmiştir. Onların yazdığı şiirlerden bazılarını kendisine güfte olarak belirleyen bestekâr, eserlerini bestelerken en çok meyan bölümüne dikkat etmiş ve güfteleri bunu dikkate alarak belirlemiştir. Beste yaparken dikkat ettiği bir diğer husus ise, herkesin anlayabileceği sözlerden oluşan güfteler seçmesidir.

Radyo’ya girdiği dönemde Cevdet Çağla, Sadettin Kaynak ve Selahattin Pınar’ın eserlerini geçtiği için bestelerinde bu usta sanatkârlardan büyük feyz almıştır. Cemiyette geçtikleri eski eserler gibi besteler yapmamasının sebebini, bunları zaten büyük bestekârların o zamanlarda ustalıkla yaptıklarını ve artık kendisinin bu döneme ayak uydurarak çağın bestecisi olmak istediği şeklinde açıklamıştır (B. Anıl, kişisel iletişim, Kasım 18, 2021).

Halkevlerinde ve derneklerde kurulan müzik gruplarında bateri çalan Avni Anıl, mükemmel bir bateri ustasıdır. Ancak bateri dışında başka bir enstrüman çalmamıştır. Eserlerini bestelemeye başladığında hiç nota bilmeyen bestekâr, kendi eserlerini notaya almamıştır. Ama eserleri notaya alındıktan sonra notalarına bakarak çözmeye çalışmıştır. Cüneyt Orhon, Alaaddin Şensoy ve Sami Toker gibi sanatçılar Avni Anıl’ın

eserlerini notaya alan isimler arasında yer almaktadır (B. Anıl, kişisel iletişim, Kasım 18, 2021).

Büyük gayretleriyle ve çalışkanlığıyla her fırsatta beste yapan Avni Anıl, hayatının sonuna kadar bıkmadan, usanmadan besteciliğini büyük bir keyifle sürdürerek Türk mûsikîsi repertuvarına günümüzde de dillerde dolaşmaya devam eden çok güzel eserler kazandırmıştır. Eserlerinin toplamı 154'ü bulan Avni Anıl, 1998 yılında “Kültür Bakanlığı” tarafından verilen “Devlet Sanatçısı” ünvanına sahip olmuştur.

Sürekli Basın Kartı bulunan Avni Anıl'ın kazandığı birçok ödül bulunmaktadır. Bunların arasında yer alanlar; Konya/Selçuk Üniversitesi tarafından verilen “Fahri Doktorluk Payesi”, Mersin/Silifke, Niğde, Çorum, Aydın/Söke ve Bursa/Yenişehir'den aldığı “Fahri Hemşehrilik Payeleri” bulunmaktadır.

Ayrıca “Türkiye Dünyası Yazarlar ve Sanatçılar” ödülüne de lâayık görülmüştür. Bunların dışında Avni Anıl'ı onurlandıran en büyük ve en önemli ödül, Üsküdar Belediyesi tarafından, Üsküdar Selimiye'deki yani doğduğu, ömrünün 45 yılını geçirdiği, anılarıyla çevrili olan İhsaniye sokaklarından birine 6 Ocak 2004 tarihinde adının verilmesi olmuştur (Ulusoy, 2017, s.28).

Son nefesine kadar üretmeye devam eden kıymetli bestekâr Avni Anıl, 14.06.2008 tarihinde yani 80 yaşında solunum yetmezliği sebebiyle hayata gözlerini kapamıştır. Ardında birçok güzel eser ve hatıralar bırakan Avni Anıl'ın mezarı İzmir'deki Balçova Mezarlığı'nda bulunmaktadır.

1.1.3. Avni Anıl'a Ait Eserlerin Tablosu

Avni Anıl, Üsküdar Mûsikî Cemiyetindeki hocası Emin Ongan'ın teşvikiyle bestelediği, güftesi ve bestesi kendisine ait olan “Bakınca Cemâline Perişan Olurum” isimdeki Nihâvend eseriyle ilk kez beste yapmaya başlamıştır. Ancak bu bestesini tamamlamamıştır. Avni Anıl'ın 17 makam kullandığı, 154 eserinin tablosu aşağıdaki gibi olup; eserlerin adı, makamı, usûlü, güftekarı ve arşiv numarası şeklinde alfabetik olarak düzenlenmiştir:

Tablo 1: Araştırmanın Örneklemini Oluşturan Eserlerin Tablosu

NO	ESER ADI	MAKAM	USÛL	GÜFTEKÂR	ARŞİV NO
1	Baharla Hazan Birleşemez Ortada Yaz Var	ACEMKÜRDÎ	DÜYEK	VELİYE YAKUT	1029
2	Bir Başka Eda Başka Bir Arzu İle Geldin	ACEMKÜRDÎ	DÜYEK- SEMÂÎ	H. ŞİNASI ÖNOL	1809
3	Benim Yârim Bezden Kilim Dokur (Konya'da)	HİCÂZ	AKSAK	B. SIDKI ERDOĞAN	1461
4	Bir Ateşim Yanarım Külüm Yok Dumanım Yok	HİCÂZ	DÜYEK	Ü. YAŞAR OĞUZCAN	1780
5	Bir Bakıp Gözlerime Her Şeyi Anlarsın Ya	HİCÂZ	DÜYEK	Ü. YAŞAR OĞUZCAN	1796
6	Bir Çağrına Bin Can İle Gelirim	HİCÂZ	SOFYAN	AHMET ILGAZ	1833
7	Canan Okuyor Aşkın İlahî Sesidir Bu	HİCÂZ	CURCUNA	ALİ RIZA AVNİ TINAZ	-
8	Dil-şad Olacak Diye Kaç Yıl Avuttu Felek	HİCÂZ	DÜYEK	TURGUT YARKENT	3454
9	Dolaşır Dururum Boş Yere Neden	HİCÂZ	CURCUNA	FETHİ DİNÇER	3514
10	Düşüverdim Mecnun Gibi Dillere	HİCÂZ	SEMÂÎ	ORHAN ARITAN	3733
11	Firakınla Yansa Ten Yine Vuslat Dilemem	HİCÂZ	DÜYEK	TURGUT YARKENT	4469
12	Gözlerin Kömür Senin, Bakışın Ömür Senin	HİCÂZ UZZÂL	AKSAK	CEMAL ATAYMAN	5480
13	Gün Be Gün Yaşanan O Hatırayı	HİCÂZ	SEMÂÎ	İLKAN SAN	5764

14	İki Dudak Arası Bir Zaman (Uzak Haziran)	HİCÂZ	SEMÂÎ	NECATİ CUMALI	6630
15	Kader Kime Şikâyet Edeyim Seni Bilemem	HİCÂZ	DÜYEK	SEDAT ERGİNTUĞ	6834
16	Kim Kime Yürekten Vurgun	HİCÂZ	SEMÂÎ	ŞAHİN ÇANDIR	7219
17	Leyleği Havada Görmedik Amma	HİCÂZ	SEMÂÎ	HÜSAMETTİN OLGUN	15275
18	Ne Bülbülde O Figan	HİCÂZ	CURCUNA	TURGUT YARKENT	-
19	Ne Kadar Ruha Yakın Neşeli Hâlin Bu Gece	HİCÂZ	DÜYEK	HİLMİ SOYKUT	-
20	Ne Zaman Seni Düşünsem İçim Ürperir	HİCÂZ	SEMÂÎ	Ü. YAŞAR OĞUZCAN	8113
21	Rüya Gibi Uçan Yıllar	HİCÂZ	CURCUNA	RÜŞTÜ ŞARDAĞ	8949
22	Sen Âşık Olamazsın	HİCÂZ	CURCUNA	İ. BEHLÜL PEKTAŞ	9300
23	Sen Saçlarıma Koşan Aklar Gibisin	HİCÂZ	DÜYEK	KORAY EKENER	9428
24	Sevmiyorum Seni Artık Gözlerimi Geri Ver	HİCÂZ	DÜYEK	İ. BEHLÜL PEKTAŞ	9997
25	Son Gemi Benim İçin Kalkar Limandan	HİCÂZ	DÜYEK	TEKİN GÖNENÇ	10106
26	Şarkılar Söyle O Sahillerde	HİCÂZ	SEMÂÎ	YILMAZ YÜKSEL	10367
27	Öğretmenim (Ben Minicik Bir Fidanım)	HİCÂZ	SEMÂÎ	YALÇIN BENLİCAN	-
28	Giderken Unutmuşsun Hayalin Bende Kalmış	HİCÂZ	DÜYEK	HÜSEYİN BALKANCI	20301
29	Ne Cilveli Fısıltılar Taşıyor Bilsen	HİCÂZ	YÜRÜK AKSAK	HÜSEYİN BALKANCI	21100
30	Güzel Gözler Menekşe, Yüce Dağlar Mor Olur	HÜSEYNÎ	CURCUNA	ÖMER ÇALIŞIR	5882
31	Irmakla Akıp Taşmışım	HÜSEYNÎ	DÜYEK	M. YEŞİLOVA	6551
32	Ağla Çeşmim Eski Lezzet Kalmamış Peymânede	HÜZZÂM	DÜYEK	CAHİT ÖNEY	110
33	Ağlaya Ağlaya Giderim Diyor (Gelin Alayı)	HÜZZÂM	AKSAK	REŞAT ÖZPİRİNÇÇİ	149

34	Akşamın Olduğu Yerde Bekle Diyorsun	HÜZZÂM	DÜYEK	İ. BEHLÜL PEKTAŞ	273
35	Ayrılık Ümitlerin Ötesinde Bir Şehir	HÜZZÂM	CURCUNA	ŞAHAP GÜRSEL	913
36	Bak Kalbime Sevgin Acı Bir İz Gibi Kaldı	HÜZZÂM	DÜYEK	–	1125
37	Gözlerin Senin Gözlerin	HÜZZÂM	DÜYEK	İ. BEHLÜL PEKTAŞ	5484
38	Her Koyda Akisler Gibi	HÜZZÂM	CURCUNA	HİLMİ SOYKUT	–
39	İçimde Bin Türlü Keder	HÜZZÂM	DÜYEK	Ü. YAŞAR OĞUZCAN	6568
40	İçimde Her Uyanış, Seni Bir Başka Anış	HÜZZÂM	SEMÂÎ	AHMET KAÇAR	–
41	İçtiğim Meydesin, Duyduğum Her Sestestin	HÜZZÂM	DÜYEK	FAHRİ ULAŞ	–
42	Kısmet Deme Hayallerime Usandım Sanırım	HÜZZÂM	DÜYEK	ALÂATTİN SEMERCİ	7169
43	Kim Derdi ki Bir Gün Bana Canan Olacaksın	HÜZZÂM	AKSAK	–	7211
44	Ömrümüzün Son Saati Çalmadan Gel Ne Olur	HÜZZÂM	SEMÂÎ	ONUR ŞENLİ	8621
45	Şu Yalan Dünyayı Aşksız Geçirme	HÜZZÂM	SEMÂÎ	İLKAN SAN	10510
46	Yeşil Gözlerinde Nemler	KARCIĞAR	AKSAK	YILMAZ YÜKSEL	11294
47	Âlem Bahanedir Varlığın İçin	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	DÜYEK	ZEYNEP ARICAN	345
48	Bak Yine Yağmur Var Bak Yine Gece	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	DÜYEK	HÜSEYİN BALKANCI	20255
49	Ben Yağmur, Ben Güneş, Ben Sevgi Seli	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	SEMÂÎ	AYLİN UÇANLAR	1548
50	Bir Acem Bahçesi Bir Seccade	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	DÜYEK SEMÂÎ	AHMET HÂŞİM BEY	2508
51	Bir Geceye Bir Ömür Verilir Kanlıca'da	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	AKSAK	HALİL SOYUER	1911
52	Biz Bu Sahillere Nice Sevda Denizinden Geldik	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	AKSAK	ONUR ŞENLİ	–

53	Bu Akşam Bütün Meyhanelerini Dolaştım İstanbul'un	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	CURCUNA	TURHAN OĞUZBAŞ	2466
54	Ey Bu Bahçelerde Esen Eski Şarkılar Neredesiniz	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	SEMÂÎ	B. SÜHA EDİBOĞLU	4023
55	Gönül Her Akşam Yanında Görmek İster Seni	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	DÜYEK	SEDAT ERGİNTUĞ	5223
56	Gül Kuru Renginde Bir Mektup Bekliyorum	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	SEMÂÎ	M. SAMİ AŞAR	-
57	Kucak Açsam Nazlanır Kaçarsın	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	CURCUNA	SEDAT ERGİNTUĞ	-
58	Kurumuş Topraklar Gibiyim (Yağmur Duası)	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	DÜYEK	TEKİN GÖNENÇ	7314
59	Lacivert Akşamlar Susunca Birden	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	SEMÂÎ	GÜLGÜN KOÇMAN	7354
60	Mevsimler Ayrıdır Çiçekler Başka	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	SEMÂÎ	HALİL SOYUER	11749
61	Ne Olur Akşamları Gelsen Otursan Yanı Başıma	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	DÜYEK	TURHAN OĞUZBAŞ	8046
62	O Ne İnce Oya Ne Zarif Nakış	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	YÜRÜK AKSAK	CEMÂL SÂFİ	12998
63	Öyle Dudak Büküp Hor Gözle Bakma	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	SEMÂÎ	ŞAHİN ÇANDIR	8669
64	Öyle Sevdim ki Seni	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	SEMÂÎ	ORHAN ETE	-
65	Safalar Getirdiniz (Düğün Evinde)	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	AKSAK	REŞAT ÖZPİRİNÇİ	9048
66	Sen Körfeze Geldiğin Zaman	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	DÜYEK	İ. BEHLÜL PEKTAŞ	9406
67	Sen O Ulaşılmayan Çok Uzak Kıyıları	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	DÜYEK	METİN PÜTMEK	9419
68	Sende Bir Sen Yaşar ki O Sen Değilsin	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	DÜYEK SEMÂÎ	Ü. YAŞAR OĞUZCAN	9450
69	Sevil Sevil de Atıl Oldu mu Ya	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	DÜYEK	RÜŞTÜ ŞARDAĞ	9948
70	Sevmek Acı Bir Arzu Derler Sevilmiyor Sevenler	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	DÜYEK	ŞADİ KURTULUŞ	9975
71	Söyle Ey Dilber Nesin Sen	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	SOFYAN	HİLMİ SOYKUT	10179
72	Uzuyor Yıllar Gibi Dakikalar Sen Yoksan	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	DÜYEK SEMÂÎ	Ü. YAŞAR OĞUZCAN	10852

73	Üzgün Değiliz Belki de Memnun Gideriz	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	DÜYEK	Ü. YAŞAR OĞUZCAN	10892
74	Yetmez mi Yıllarca Çektiğin Çile	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	CURCUNA	-	-
75	Yüzümü Hasretine Döndürdüm Bekliyorum	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	DÜYEK	AYDIN YALKUT	19359
76	Yüzünü Görmediğim Gün Yaşanmış Değil	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	DÜYEK	Ü. YAŞAR OĞUZCAN	-
77	Zannetme Kırık Gönlü Birkaç Kadeh Mey Sarar	KÜRDİLİHİCÂZKÂR	SOFYAN	TURGUT YARKENT	-
78	Uçtu Ellerimizden En Güzel Günler, Aylar	MÂHÛR	SEMÂÎ	HALİL SOYUER	10747
79	Vakit Geçti Erenler Gayrı Yaklaştı Encam	MÂHÛR	DÜYEK	TURGUT YARKENT	10919
80	Gitmiş Ne Yazık Bekleme Dün Gelmeyecek	MUHAYYERKÜRDÎ	AKSAK	Ü. YAŞAR OĞUZCAN	-
81	Kalbimi Dolduran Güzel Gözlerin (Unuttum)	MUHAYYERKÜRDÎ	CURCUNA	MUSTAFA NÂDİR	6923
82	O Gözler Cennetimdir, O Dudaklar Ateşim	MUHAYYERKÜRDÎ	SEMÂÎ	HÜCESTE AKSAVRIN	-
83	Sen Ne Kadar Saklasan Gönlündekini	MUHAYYERKÜRDÎ	DÜYEK	Ü. YAŞAR OĞUZCAN	9413
84	Unutulmuş Ne Varsa Sevgiden Geri Kalan	MUHAYYERKÜRDÎ	DÜYEK	TURHAN OĞUZBAŞ	10797
85	Aşk Bu Değil Yapma Güzel	NİHÂVEND	CURCUNA	RÜŞTÜ ŞARDAĞ	648
86	Aşk nedir? Nasıldır? Bilen Var mı?	NİHÂVEND	DÜYEK	İ. BEHLÛL PEKTAŞ	784
87	Bilsem ki Kalbinde Hâlâ Yerim Var	NİHÂVEND	AKSAK	HAYRİ MUMCU	1728
88	Bin Yıl Sürececek Bir Bahar Gibi Geldin	NİHÂVEND	DÜYEK	ABDAL MESRÛR	1753
89	Bir Alev, Bir Işık Senin Bakışın	NİHÂVEND	SEMÂÎ	HİLMİ SOYKUT	1769
90	Bir Eylöl Getirdi Sevgini Bana	NİHÂVEND	SEMÂÎ	HÛSÂMETTİN OLGUN	12077
91	Bir Kerre Bakanlar Unutur Derdi Günahı	NİHÂVEND	SEMÂÎ	Ü. YAŞAR OĞUZCAN	2106
92	Bir Peri Masalı Kulaklarına	NİHÂVEND	SOFYAN	BEKİR MUTLU	2216

93	Bir Ruh Âleminde Perişan Oldum	NİHÂVEND	DÜYEK	FETHİ DİNÇER	–
94	Bir Yâr Sevdim Etekleri Yeldirme	NİHÂVEND	AKSAK	B. SIDKI ERDOĞAN	2341
95	Biraz Kül Biraz Duman O Benim İşte	NİHÂVEND	DÜYEK SEMÂÎ	Ü. YAŞAR OĞUZCAN	1782
96	Bu Kadın Herkesi Mecnun Edecek	NİHÂVEND	CURCUNA	HÜCESTE AKSAVRIN	15441
97	Bu Nasıl Sevgi Böyle, Nasıl Tutku	NİHÂVEND	DÜYEK	Ü. YAŞAR OĞUZCAN	16786
98	Bu Ömürden, Bu Tükenmez Çileden	NİHÂVEND	AKSAK	TURGUT ÇELİK	15023
99	Burada Mevsimler Gün Batımında	NİHÂVEND	AKSAK	NEDİM UÇAR	13746
100	Ceylan Gözler Umutların Pınarı	NİHÂVEND	CURCUNA	HÜSEYİN TANSEVER	2826
101	Dalıp Hatıralara Unutma Ara Beni	NİHÂVEND	DÜYEK	NÂDİDE GÜLPINAR	3160
102	Diz Çöksem Önünde Ah Niyaz Etsem	NİHÂVEND	SEMÂÎ	ORHAN ARITAN	3496
103	Düşündükçe Mâziyi Bir Rüya Gibi Zaman	NİHÂVEND	CURCUNA	ŞADİ KURTULUŞ	3725
104	Engine de Deli Gönül Engine	NİHÂVEND	SEMÂÎ	KERİM AYDIN ERDEM	12967
105	Eylül'e Az Kaldı, Yeşiller Kızıla Sonra Sarıya	NİHÂVEND	DÜYEK SEMÂÎ	DAĞISTAN KILIÇASLAN	17255
106	Geceler İçinden Bir Gece Seçtik	NİHÂVEND	SEMÂÎ	B. SÜHA EDİBOĞLU	4561
107	Git Bu Mevsimde Gurub Vakti Cihangir'den Bak	NİHÂVEND	SEMÂÎ	Y. KEMAL BEYATLI	–
108	Gönlümü Güzelliğinin Nuru Ebediyen Yakacaktır	NİHÂVEND	SEMÂÎ	–	–
109	Gözlerin Bir Aşk Bilmecesi Sorar Gibi	NİHÂVEND	DÜYEK	ÜLKÜ AKER	5447
110	Gülünce Güzelsin, Ağlarken Güzel	NİHÂVEND	CURCUNA	M. SÂMİ AŞAR	5721
111	Her Seher Goncalar Açtıkça Solan Gül Dökülür	NİHÂVEND	DÜYEK	H. ŞİNASİ ÖNOL	6318
112	İçimde Nice Uzun Yılların Özlemi Var (Ağla Gitar)	NİHÂVEND	SEMÂÎ	Ü. YAŞAR OĞUZCAN	6585

113	Kadeh Var Yiyesim Gelir	NİHÂVEND	DÜYEK AKSAK	ZEKİ ÖMER DEFNE	15876
114	Kaderimde Hep Güzeli Aradım	NİHÂVEND	SEMÂÎ	FETHİ DİNÇER	6842
115	Kadir Mevlâ'm Sen Verirsin Bu Canı	NİHÂVEND	CURCUNA	FİKRİ AKURGAL	6849
116	Kederden Tasadan Gamdan Söz Etme	NİHÂVEND	SEMÂÎ	YALÇIN BENLİCAN	7090
117	Kuytu Ormanlar Gördüm Gözünün Haresinde	NİHÂVEND	DÜYEK	YALÇIN BENLİCAN	7325
118	Marmara İncisi Ey Şirin Diyar (Mudanya Güzeli)	NİHÂVEND	AKSAK	H. LÂMİ GÜRAY	7480
119	Mâziyi Düşündüm de Yorulduğum Hâlin Elinde	NİHÂVEND	DÜYEK	VELİYE YÂKUT	7508
120	Merhaba Kız Kulesi Merhaba Eyüp Sultan	NİHÂVEND	SEMÂÎ	SADRİ ALIŞIK	7615
121	Mihrâbım Diyerek Sana Yüz Vurdum	NİHÂVEND	SEMÂÎ	TURGUT YARKENT	7724
122	Öyle Güzel Öyle Şirinsin ki Sen (Ege'li Güzel)	NİHÂVEND	SEMÂÎ	HÜSÂMETTİN OLGUN	17941
123	Sâki Boşalan Sâgara Dök Eski Şaraptan	NİHÂVEND	CURCUNA	MUSTAFA EGE	9082
124	Sen Bir Parça Seviver Ben Onu Sel Eyerim	NİHÂVEND	DÜYEK	A. UĞUR KEZER	9327
125	Sen Gelmeyi Bilmiyorsun	NİHÂVEND	DÜYEK	ELÂ KURT	20006
126	Sen Gelsen Eğer Her Gece	NİHÂVEND	AKSAK	YÂSİN HATİPOĞLU	17656
127	Seni Gördükçe Gönlüm Gibi	NİHÂVEND	DÜYEK	HAYRİ OSMAN ŞENEŞ	9522
128	Sevda Bir Fırtına Kalbim Bir Umman	NİHÂVEND	SEMÂÎ	MUSTAFA SEVİLEN	–
129	Söylenenle Söyleyen Dil Hepsi Bir	NİHÂVEND	SEMÂÎ	ABBAS DEMİRTAŞ	10219
130	Şarkılar Yazdım Sana Sazlar Seni Kışkandı	NİHÂVEND	SEMÂÎ	EROL KAVŞİT	10370
131	Toprak Olmaz Bende Tenden Başkası	NİHÂVEND	DÜYEK	Ü. YAŞAR OĞUZCAN	10705
132	Ümîdim Sen Neş'em Sen Hayâlîm Hülyâm Sensin	NİHÂVEND	SEMÂÎ	GÜL YUVA	10869

133	Yeter Bu Kadar Aşka Dayanamam Ben Artık	NİHÂVEND	SEMÂÎ	NİHAT AŞAR	-
134	Yıldızlar Saçılmış İnciler Gibi	NİHÂVEND	SEMÂÎ	YALÇIN BENLİCAN	-
135	Neden Hiç Dinmiyor Gözyaşların	NİKRİZ	DÜYEK	HİLMİ SOYKUT	8135
136	Bir Göz Aşinalığı Var Aramızda	RAST	SEMÂÎ	ÜLKÜ AKER	18566
137	Birden Bire Bir Aşk Bu Sırasız Zamansız	RAST	DÜYEK	RÛHÎ KARAKAŞ	15496
138	Darılıp Kaçma Benim Kalbimi Hiç Dinlemeden	RAST	CURCUNA	HİLMİ SOYKUT	-
139	Sevgin Yaşatır Beni Sevivermen Öldürür	RAST	SEMÂÎ	M. SÂMÎ AŞAR	15513
140	Sevginin Baharı mı Derdinle Geçen Her Dem	RAST	CURCUNA	-	9937
141	Son Akşam Döküver Örgüleri de (Arzu)	RAST	NİM SOFYAN	HİLMİ SOYKUT	10095
142	Sordular Mecnûn'a Leylâ'nın Saadet Hânesin	RAST	CURCUNA	-	10133
143	Yollara Düşüyorum Sen Başlıyorsun	RAST	DÜYEK	İ. BEHLÛL PEKTAŞ	11446
144	Dönmem Kucağına Aşkın Daha Dün Geldim	SABÂ	DÜYEK	İ. BEHLÛL PEKTAŞ	3550
145	Hayırlısı Veys'dir Tâbiinlerin	SEGÂH	AKSAK	AHMET ARITÜRK	12417
146	Ne Varsa Gözlerimde Senden Kalan Bir Yalan	SEGÂH	SEMÂÎ	ŞADİ-ÜSTAD GOLAM	-
147	Gül Biraz Bunca Keder Bunca Gözyaşı Bitsin	SÛZİDİL	DÜYEK	Ü. YAŞAR OĞUZCAN	5587
148	Unutamıyorum	SÛZİDİL	SEMÂÎ	TEKİN GÖNENÇ	10775
149	Ne Bahtsız Kalbim Varmış Avare Oldu Gönlüm	SÛZNÂK	CURCUNA	KENAN KÖPRÜLÜ	-
150	Seni Aşka Gizledim, Baksalar Göremezler	SÛZNÂK	AKSAK	HÜCESTE AKSAVRIN	-
151	Sanma Canımı Ben Gibi Kurban Eder Aşık	UŞŞÂK	DÜYEK	BELİRSİZ	-
152	Yalan Yıllar	UŞŞÂK	DÜYEK	TURHAN OĞUZBAŞ	8097

153	Yıllar Unutturamaz Çıkamaz Hatırdan Leyla	UŞŞÂK	AKSAK	BELİRSİZ	–
154	Bahçemde Güller Soldu Mevsim Hazana Döndü	YEGÂH	DÜYEK	CEYHUN SAVAŞAN	–

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korosu Arşivi.
Erişim Tarihi: 28/06/2022

BÖLÜM 2: AVNİ ANIL'A AİT ESERLERİN MAKAMSAL ANALİZİ

Bu bölümde Avni Anıl'ın tespit edilen 17 farklı makamdaki toplam 154 eseri geçki ve çeşnileri bakımından incelenerek makamsal analizi yapılmıştır. Makamlar ve eserler alfabetik sıraya göre düzenlenmiştir.

2.1. Acemkürdî Makamındaki Eserler

2.1.1. Baharla Hazan

2.1.1.1. Makam Analizi

İlk portede Acemkürdî makamının özelliğinden farklı olarak Muhayyerkürdî makamının özelliğini göstererek Muhayyer perdesi civarından seyre başlamış ve Acem perdesinde bir asma kalış yapmıştır.

İkinci portede Kürdî makam dizisini göstermiş ve ardından Acemaşîran perdesinde kalmıştır. Üçüncü portede Acem perdesinde Çargâh çeşniyle asma kalış yapılmış, son ölçüde ise yine Acem perdesinde Acemaşîrân çeşnili bir asma kalış yapılmıştır.

Dördüncü portede karara Dügâh perdesinde Kürdî çeşniyle gidilmiş, devamında yani birinci dolapta Muhayyer perdesi civarında dolaşmış, Çargâh perdesinde Çargâh ve Acemaşîrân perdesinde Çargâh yapmıştır.

Beşinci portede yani ikinci dolapta aynı şekilde Muhayyer perdesi civarında dolaşmış, Acem perdesinde Çargâh çeşniyle asma kalış yapmıştır. Altıncı portede Acem perdesinde bir Çargâh beşlisi bulunmaktadır. Son ölçüde ise Gerdâniye perdesinde Eviç vardır.

Yedinci portede Nevâ perdesinde Kürdî göstermiş, ardından Dügâh perdesinde Kürdî ile tam karar yapmıştır. Sekizinci porteden dokuzuncu porteye kadar yine Muhayyer perdesi civarında seyretmiş, devamında Acem perdesinde Çargâh çeşniyle bırakmıştır.

2.1.1.2. Eserin Notası:

ACEMKÜRDİ ŞARKI BAHARLA HAZAN

BESTE: AVNİ ANIL
GÜFTE: VELİYE YAKUT

Usûlü: Sofyan

Arağme

4

6

Ba har - la ha-zan..... bir - le-şe - mez

9

1. or-ta-da yaz var SAZ

14

2. SAZ

17

Sen ba - ha - rın da - çi - çek - len

19

Ben ha - za - nım da so - la - yım sevgili yar

22

SAZ Sen - de...

26

râ - yi - ha sen - de renk ben - de ha - tı - ra - lar var

**Baharla hazan birleşemez ortada yaz var
Sen baharında çiçeklen
Ben hazanımda solayım sevgili yâr
Sen de râyiha, sen de renk, ben de hâtıralar var**

Şekil 1: Acemkürdî Makamında “Baharla Hazan” İsimli Eserin Notası

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

2.1.2. Bir Başka Eda

2.1.2.1. Makam Analizi

İlk portede Muhayyer perdesi civarından seyre başlanıp Çargâh dizisi özelliği gösterilmiş ve Acem perdesinde bir asma kalış yapılmıştır. Portenin sonunda Dügâh perdesinde Kürdî yapılmıştır. İkinci portede Hüseyinî perdesinde Kürdî, Nevâ perdesinde Bûselik çeşnişiyle asma kalış yapılmış ve portenin sonunda Dügâh perdesinde Kürdî'li kalmıştır. Üçüncü portede Muhayyer dizisinin seslerinde dolaşmış Nevâ perdesinde Bûselik çeşnişiyle bir asma kalış yapmış ve birinci dolapta Kürdî, ikinci dolapta ise Acem perdesinde asma kalış yapmıştır.

Dördüncü portede Muhayyer perdesinden Nevâ perdesine Bûselik çeşnişiyle inmiş, Çargâh perdesinde asma kalış yapmıştır. Ardından Nîm Hisâr perdesi devreye girmiş, Dügâh perdesine kadar Kürdî sesleriyle inilmiştir. Son ölçüde yine aynı şekilde Dügâh perdesinde Kürdî ile tam karar vermiştir.

Beşinci portede Nevâ perdesinde Bûselik yapmış, ardından birinci dolapta Çargâh perdesine düşmüş ve Acem perdesinde asma kalış yapmıştır. Beşinci portenin ikinci dolabında ve altıncı portenin ilk üç ölçüsünde Acem perdesinde ve ardından Muhayyer perdesinde asma kalışlar yapmıştır. Daha sonra Nevâ perdesinde Bûselik beşlisini göstermiştir ve yerinde Kürdî yapmıştır.

Yedinci portede Muhayyer perdesinde ve Sünbüle perdesinde bir asma kalış yapmış, ardından portenin sonunda Nevâ perdesinde Bûselik ve sekizinci portenin ilk ölçüsüne kadar olan kısımda yerinde (Dügâh perdesinde) Kürdî yapılmıştır.

Sekizinci portenin devamında Gerdâniye perdesinde Bûselik, Tiz Nevâ ve Muhayyer perdelerinde bir asma kalış yapmış, sonrasında Nevâ perdesinde Bûselik çeşnişiyle kalmıştır.

Dokuzuncu portede Dügâh perdesinde Kürdî yapılmıştır. Dokuzuncu portenin devamından onuncu porteye kadar ise Muhayyer perdesi civarında seyretmiş, ardından Nevâ perdesinde Bûselik beşlisini göstermiş, sonrasında da Çargâh ve Acem perdelerinde asma kalış yapmıştır.

2.1.2.2. Eserin Notası:

ACEMKÜRDÎ ŞARKI
BİR BAŞKA EDA
BAŞKA BİR ARZU İLE GELDİN

BESTE: AVNİ ANIL
GÜFTE: H. ŞİNASİ ÖNOL

Usûlü: Düyek-Semâi

ARANAĞME

Bir baş-ka e-da baş-ka bir ar-zu i-le gel-din

SAZ - - - - - SAZ -

Ak-şam çö-kü yor-du yi-ne bir baş-ka gü-zel-din

SAZ - - - - - SAZ -

SAZ - - - - - SAZ -

Sev-da-lı ba-kış-lar-la gü-lüp SAZ -

kal-bi-mi çel-din kal-bi-mi çel-din SAZ -

SAZ - - - - - SAZ -

**Bir başka eda başka bir arzu ile geldin
Akşam çöküyordu yine bir başka güzeldin
Sevdalı bakışlarla gülüp kalbimi çeldin
Akşam çöküyordu yine bir başka güzeldin**

Şekil 2: Acemkürdî Makamında “Bir Başka Eda” İsimli Eserin Notası

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

2.2. Hicâz Makamındaki Eserler

2.2.1. Benim Yârim Bezden Kilim Dokur (Konya'da)

2.2.1.1. Makam Analizi

Birinci portede Dügâh perdesi civarından seyre başlamış, Dügâh perdesinde Hicâz işlemiş ve Tiz Çargâh perdesinde asma kalış yapmıştır. İkinci portede ilk ölçüde Muhayyer perdesinde asma kalış yapmış, ardından Nevâ perdesinde Bûselik yapmıştır. Devamında yerinde Hicâz'ı göstermiştir.

Üçüncü portede Dügâh perdesinde Hicâz çeşnisini göstermiş ve sonrasında Hüseyinî perdesinde asma kalış yapmıştır. Dördüncü portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk yapmıştır. Ardından Nevâ perdesinde Bûselik yapmış ve böylece Uzzâl ve Hümâyûn makamının özelliklerini göstermiştir. Beşinci portede ilk ölçüde Nevâ perdesinde asma kalış, ikinci ölçüde Hüseyinî perdesinde asma kalış yapmış, birinci dolapta Hicâz göstermiştir. İkinci dolapta ise Dügâh perdesi üzerinde Hicâz ve Nevâ perdesinde Rast yapmıştır.

Altıncı portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşniyle asma kalış yapmıştır. Yedinci portede Hüseyinî perdesinde Kürdî yapmıştır. Sekizinci portede Dügâh perdesinde Hicâz ve Nevâ perdesinde Rast yapmıştır. Dokuzuncu portede Dügâh perdesinde Hicâz yapmıştır. Onuncu portede Hüseyinî perdesinde Kürdî, Nevâ perdesinde Bûselik yapmıştır. Devamında birinci dolapta Dügâh perdesinde Hicâz, ikinci dolapta yine Dügâh perdesinde Hicâz ve Nevâ perdesinde Rast yapmıştır.

On ikinci portede Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşni göstermesinin ardından Dik Kürdî perdesinde bir asma kalış yapmıştır. On üçüncü portede Dügâh perdesinde Hicâz çeşni ve Nevâ perdesinde Rast çeşni yapılmıştır. On dördüncü portede Nevâ perdesinde Bûselik bulunmaktadır. On beşinci portede yer alan ikinci dolapta Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Rast yapılmıştır. On altıncı portede Hüseyinî perdesine Kürdî çeşniyle inilmiştir. On yedinci portenin ilk ölçüsünde Hüseyinî perdesinde Kürdî, son ölçüsünde ise Dügâh perdesinde Hicâz ve Nevâ perdesinde Rast çeşniyle bırakmıştır.

2.2.1.2. Eserin Notası:

HİCAZ KONYA'DA

BESTE: AVNİ ANIL
GÜFTE: BEKİR SITKI ERDOĞAN

AKSAK

♩ = 288

6

11

16

21

25

30

34

38

Be-nim yâ - rim bez - den

ki-lim do - kur do-kur

Kon-ya-da Kon-ya-da Saz Saz

Bül - bül gi-bi dert - li di - lim

şa - kır şa-kır Kon - ya-da

Kon - ya-da (BAŞA) Saz Kar-de-şim

ken-din-den geç - miş Nur çeş-me-sin

2

43

den su iç - miş Saz Saz

48

Has - ret ki-ta-bı-nı aç - miş

53

o-kur o-kur Kon - ya-da

57

Kon - ya-da BAŞA Saz Gur-bet ek - mek

62

ben ka-tı-ğım Ni-şan - sız düş - müş

68

te-ti-ğim Saz Saz Ya-zıl - miş

73

nü-fus kü-tü-ğüm şü-kür şü-kür

78

Kon-ya-da Kon - ya-da (SON) Saz

Benim yârim bezden kilim
Dokur Konya'da Konya'da
Bülbül gibi dertli dilim
Şakır Konya'da Konya'da

Kardeşim kendinden geçmiş
Nur çeşmesinden su içmiş
Hasret kitabını açmış
Okur Konya'da Konya'da

Gurbet ekmek ben katığım
Nişansız düşmüş tetiğim
Yazılmış nüfus kütüğüm
Şükür Konya'da Konya'da

Şekil 3: Hicâz Makamında “Konya’da” İsimli Eserin Notası

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

2.2.2. Bir Ateşim Yanarım

2.2.2.2. Makam Analizi

Birinci portedeki ilk ölçüde Hüseyinî perdesinde Uşşâk'lı başlamıştır ve ardından Nevâ perdesinde Hisâr Bûselik edasıyla pestleştirmiştir. İkinci portede Nevâ perdesinde Bûselik geçkisi ve Hüseyinî perdesinde asma kalış vardır. Ardından Nevâ perdesinde Bûselik'li devam etmiş, Dügâh perdesinde Hicâz karar vermiştir. Üçüncü portede Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Bûselik ve sonrasında tekrar Dügâh perdesinde Hicâz bulunmaktadır. Dördüncü portede Nevâ perdesinde Rast, Eviç perdesi üzerinde Ferahnâk, Nevâ perdesi üzerinde Bûselik yapmış ve güçlü Nevâ perdesinde asma kalış yapmıştır. Beşinci portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk, Nevâ perdesinde Hisâr Bûselik bulunmaktadır. Altıncı portenin birinci dolabında Nevâ perdesinde Bûselik ve Dügâh perdesinde Hicâz vardır. İkinci dolapta ise Nevâ perdesinde Bûselik beşlisi bulunmaktadır. Yedinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde Müstear, Nevâ perdesinde Bûselik yapılmıştır. Sekizinci portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk, Nevâ perdesinde Bûselik vardır. Dokuzuncu portede Rast perdesinde Nikrîz, Dügâh'ta Hicâz, Nevâ perdesinde Rast, Nevâ perdesinde Bûselik ve tekrar Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır. Onuncu portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk ve Nevâ perdesinde Hisâr Bûselik bulunmaktadır. On birinci portenin ilk dolabında Nevâ perdesinde Bûselik, ikinci dolabında ise Eviç perdesinde Segâh yapılmıştır. On ikinci portede Zîrgûle'li Hicâz işlenmiştir. On üçüncü portede Nevâ perdesinde Bûselik ve Dügâh perdesinde Hicâz bulunmaktadır.

On dördüncü portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk, Nevâ perdesinde Bûselik ve ardından Muhayyer perdesinde bir asma kalış yapılmıştır. On beşinci portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk, Nevâ perdesinde Hisâr Bûselik ve Nevâ perdesinde Bûselik bulunmaktadır. On altıncı portede Gerdâniye perdesi üzerinde Müstear, Nevâ perdesinde Bûselik ve Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşnî vardır. On yedinci portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk, Nevâ perdesinde Bûselik ve Rast perdesinde Nikrîz yapılmıştır. On sekizinci portede Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Bûselik yapılmış ve ardından Dügâh perdesinde Hicâz çeşnisiyle tam karar vermiştir. On sekizinci portenin son ölçüsünde yani saz kısmında Hüseyinî perdesinde Uşşâk vardır. On dokuzuncu portede Nevâ perdesinde Hisâr Bûselik ve Nevâ perdesinde Bûselik bulunmaktadır.

2.2.2.3. Eserin Notası:

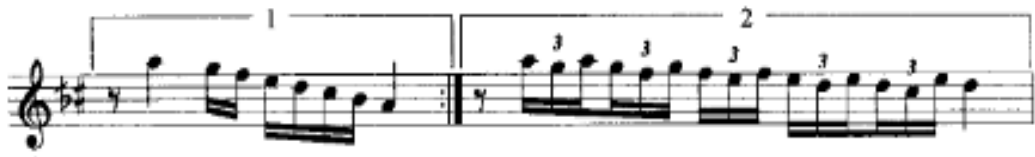
HİCAZ Bir Ateşim Yanarım

Usûl: Düyek

♩ = 144

Beste: Avni ANIL

Güfte: Ü. Yaşar OĞUZCAN

HİCAZ
Bir Ateşim Yanarım
2

HİCAZ
Bir Ateşim Yanarım
3

Saz..... li ma nım

yok SON Saz

Bir ateşim yanarım külüm yok dumanım yok
Sen yoksan mekânım belli değil zamanım yok
Fırtınalar içinde beni yalnız bırakma
Benim senden başka sığınacak limanım yok

Şekil 4: Hicâz Makamında “Bir Ateşim Yanarım” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorosu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korosu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.3. Bir Bakıp Gözlerime

2.2.3.1. Makam Analizi

Birinci portede Nevâ perdesi civarından seyre başlanmış, devamında Nevâ perdesinde Bûselik ve Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır. Ayrıca Muhayyer perdesinde bir asma kalış vardır. İkinci portede Dügâh perdesinde Hicâz Hümâyûn yapmıştır. Daha sonra birinci dolapta Dügâh perdesinde Hicâz, ikinci dolapta da yine Dügâh perdesinde Hicâz yapmış ve güçlü Nevâ perdesinde bırakmıştır.

Üçüncü portede Nevâ perdesinde Bûselik, Nîm Hicâz perdesinde asma karar, son ölçüde ise Dügâh perdesinde Hicâz çeşniyle tam karar yapılmıştır. Dördüncü portede yer alan birinci dolapta Nevâ perdesinde Bûselik, ikinci dolaba geçildiğinde ise Muhayyer perdesi üzerinde Şehnâz yapıldığı görülmektedir. Dördüncü portenin devamında da yine Şehnâz'ı işlemiştir.

Beşinci portede Muhayyer perdesinde Zîrgûle'li Hicâz, Nevâ perdesinde Bûselik çeşnili asma kalış yapmış, ardından birinci dolapta Muhayyer perdesi üzerinde Şehnâz yapmıştır. Altıncı portede bulunan ikinci dolapta tekrar Nevâ perdesinde Bûselik, devamında ise Acem perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Yedinci portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisini göstermesinin ardından Nîm Hicâz perdesinde asma kalış yapılmış, devamında ise yerinde yani Dügâh perdesinde Hicâz kararı verilmiştir.

2.2.3.2. Eserin Notası:

HİCAZ
BİR BAKIP GÖZLERİME

BESTE: AVNİ ANIL
GÜFTE: Ü. YAŞAR OĞUZCAN

Usûl: Düyek
♩ = 144

Bir ba - kıp göz - le - ri - me her - şe - yi
4 SAZ an-lar-sın ya SAZ SAZ Be - nim - le
9 ke - der - le - nir be - nim - le SAZ ağ - lar - sın ya
13 SAZ SAZ Şu ga-rip ga-rip
17 ka - ran - lık - lar hiç u - mu - rum - da de - ğil SAZ
21 SAZ Bat - ma - yan gü - neş gi - bi
24 i - çim - de SAZ sen var - sın ya SAZ

**Bir bakıp gözlerime her şeyi anlarsın ya
Benimle kederlenir, benimle ağlarsın ya
Şu garip karanlıklar hiç umurumda değil
Batmayan güneş gibi içimde sen varsın ya**

Şekil 5: Hicâz Makamında “Bir Bakıp Gözlerime” İsimli Eserin Notası

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

2.2.4. Bir Çağrına Bin Cân İle Gelirim

2.2.4.1. Makam Analizi

Birinci porteden ikinci porteye kadar olan kısımda Dügâh perdesinde Zîrgûle’li Hicâz çeşnisini işlemiştir ve Hüseyinî perdesinde asma kalış yapmıştır.

Üçüncü portede yer alan birinci dolapta Dügâh perdesinde Hicâz vardır. İkinci dolapta ise Nevâ perdesinde Bûselik beşlisi bulunmaktadır.

Dördüncü portede Nîm Hicâz perdesinde Hicâz ve Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır. Beşinci portede Dügâh perdesinde Hicâz Uzzâl makam dizisini göstermiş, devamında Dügâh perdesine Nevâ perdesinde Bûselik ve Hicâz yaparak inmiştir.

Altıncı portede ilk dolapta Nevâ perdesinde Bûselik beşlisi bulunmaktadır. İkinci dolapta ise Eviç perdesinde Segâh çeşnili bir asma kalış yapmıştır.

Yedinci portede Eviç perdesinde Segâh devam etmiştir. Sekizinci portede Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnili bir asma kalış yapılmıştır. Son ölçüde ise Eviç perdesinde Segâh vardır.

Dokuzuncu portede nevâ perdesinde Bûselik beşlisi bulunmaktadır. Onuncu portede Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır.

On birinci portede Hicâz Uzzâl makamını göstermiş ve ardından Nevâ perdesinde Bûselik yapmış, devamında ise Dügâh perdesinde Hicâz çeşniyle tam karar vermiştir.

2.2.4.2. Eserin Notası:

SÜRE : 2,40"

HİCAZ FANTEZİ

♩ = 72

SOFYAN

BİR ÇAĞRINA BİN CÂN İLE GELİRİM

MÜZİK: AVNİ ANIL

SÖZ : AHMET ILGAZ

BİR ÇAĞ- RI- NA BİN CÂN İ- LE
GE- Lİ- RİM
BAK BİR KE- RE BA- KI- ŞIN-
LA E- Rİ RİM
Dİ- VÂ- NE- NİM EY- GÜLEN-
DÂM NÂ- ZE- NİN
CÂN YUR- DU- MA

1 (SAZ...) 2 (SAZ... 3)
1 (SAZ... 3) 2 (SAZ...)
2 (SAZ... 3)

BİR ÇAĞRINA BİN CÂN İLE GELİRİM.
BAK BİR KERE, BAKIŞINLA ERİRİM,
DİVÂNE NİM EY GÜL ENDÂM NÂZENİN,
CÂN YURDUMA GEL, BEN CÂ NİM VERİRİM.

AHMET İLGAZ

HECE - 5+5+11

Şekil 6: Hicâz Makamında “Bir Çağrına Bin Cân İle Gelirim” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.5. Canan Okuyor Aşkın İlâhi Sesidir Bu

2.2.5.1. Makam Analizi

Birinci portede Uzzâl makamının özelliğini göstererek Dügâh perdesinde Hicâz beşlisiyle eserin seyrine başlanmıştır. Devamında Nevâ perdesinde Rast yapmış, ardından ikinci porteye kadar olan kısımda Nevâ perdesinde Bûselik yapmıştır. Daha sonra Nişâbûr seyretmiş ve Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır. Sonrasında Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Rast, Nevâ perdesinde Bûselik ve tekrar Dügâh perdesinde Hicâz çeşnişiyle kalınmıştır.

Üçüncü portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşnişi bulunmaktadır. Devamında Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış yapmış, ardından Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde ise Rast çeşnişi ile devam etmiş ve Muhayyer perdesini tutmuştur. Portenin son ölçüsünde Nevâ perdesinde Bûselik çeşnişiyle kalmıştır.

Dördüncü portede Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış, Nevâ perdesinde Bûselik ve Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır. Portenin son ölçüsünde yani birinci dolapta Nevâ perdesinde Bûselik yapmış ve Nîm Hicâz perdesini tutmuştur.

Beşinci portede Nevâ perdesinde asma kalış yapmış, devamında Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Rast ve son ölçüde Nevâ perdesinde Bûselik yapılmıştır. Altıncı portede Dîk Kürdî perdesinde asma kalış, Rast perdesinde Nîkrîz, Dügâh perdesinde Hicâz ve Nevâ perdesinde Rast yapılmıştır.

Yedinci portede Zîrgûle'li Hicâz seyretmiş, ardından Dügâh perdesinde Hicâz ve Nevâ perdesinde Rast yapmıştır. Sekizinci portede önce Nişâbûr işlemiş, ardından tekrar Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Rast yapmış ve Muhayyer perdesini tutmuştur.

Dokuzuncu portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşnişi bulunmaktadır. Devamında ise Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış, ardından Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Rast yapmış ve son ölçüde Nevâ perdesinde Bûselik'li bırakmıştır.

2.2.5.1. Eserin Notası¹:

Curcuna H İ C Â Z Ş A R K I Güfte: Ali Rıza Avni
(Cânân okuyor) Beste: Avni Anıl

Oa nân..... o ku yor..... aşkın..... i lâ..hi....
se si dir bu -----S A Z-----
se si dir..... bu -----S A Z-----
Gül..... zâ rı e zel.. bü lü..... nûn
nağ me si dir bu -----S A Z-----
nûn nağ.. me si dir bu -----S A Z-----
Dî vâ nî mâ yâ nakşı mâ rû...hûn
ne si dir bu -----S A Z-----
ne si dir..... bu..... -----S A Z-----

Cânân okuyor aşkın ilâhi sesidir bu
Gülzârı ezel bülbülünün nağmesidir bu
Dîvânı mâ yâ nakşı mâ rûhunun nesidir bu
Gülzârı ezel bülbülünün nağmesidir bu.

Şekil 7: Hicâz Makamında “Canân Okuyor” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

¹ Avni Anıl’ın bestelediği bu eserin güftesini ayrıca Ali Rıza Avni Tınaz Acemaşirân makamında, Erol Köker ise Hicâz makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

2.2.6. Dil-Şâd Olacak Diye Kaç Yıl Avuttu Felek

2.2.6.1. Makam Analizi

Birinci portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşniyle seyre başlamıştır. Ardından Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşni yapılmıştır. İkinci portede Dügâh perdesine Hicâz çeşniyle inilmiştir. Ardından Acem perdesinde Bûselik çeşniyle bir asma kalış yapmıştır. Üçüncü portede Nevâ perdesinde Rast, Hüseyinî perdesinde ise Kürdî yapılmıştır. Dördüncü portede Hüseyinî perdesinde bir asma kalış yapmış, ardından birinci dolapta Nevâ perdesinde bir Bûselik ve Dügâh perdesinde Hicâz yapmıştır.

Beşinci portede yer alan ikinci dolapta Nevâ perdesinde bir Rast beşlisi ve son ölçüde Gerdâniye perdesinde bir asma kalış yapılmıştır. Altıncı portede Hüseyinî perdesinde Kürdî, Nevâ perdesinde Bûselik ve Nîm Hicâz perdesinde bir asma kalış yapılmıştır. Yedinci portede Dügâh perdesinde Hicâz, Nîm Zîrgûle perdesine inilerek Zîrgûle'li Hicâz yapılmıştır. Son ölçüden sekizinci portenin başına kadar Dügâh perdesinde Hicâz makamı işlenerek tam karar verilmiştir.

Sekizinci portenin birinci dolabında Nevâ perdesi üzerinde Rast bulunmaktadır. Dokuzuncu portede yani ikinci dolapta Eviç perdesinde Segâh yapılmıştır. Devamında yine Eviç perdesinde Segâh işlemeye devam etmiş ve onuncu portenin başında Eviç perdesinde bir asma kalış yapılmıştır.

Onuncu portenin devamında Nevâ perdesinde Rast, son ölçüsünde ise Nevâ perdesinde Bûselik beşlisi bulunmaktadır. On birinci portede Nevâ perdesinde Rast ve Hüseyinî perdesinde Kürdî yapılmıştır. On ikinci portenin başında Hüseyinî perdesinde bir asma kalış yapılmış, ardından portenin son ölçüsünde Nevâ perdesinde Rast işlenmiştir.

On üçüncü porteden on dördüncü porteye kadar Nevâ perdesinde Bûselik ve Dügâh perdesinde Hicâz işleyerek Hicâz Hümâyûn dizisini göstermiştir.

2.2.6.2. Eserin Notası:

HİCÂZ ŞARKI
DİL-ŞÂD OLACAK DİYE KAÇ YIL AVUTTU FELEK

USÛLÜ : DÜYEK
MÜZİK : Avni ANIL
SÖZ : Turgut YARKENT

DİL ŞÂD O LA CAK Dİ
YE KAÇ
YIL A VUT TU FE
LEK
SA ÇI MA
KARI LAR YAĞ MIŞ
BO ŞU NA YAZ BEK LE
MEK (SON)

HİCÂZ ŞARKI
DİL-ŞÂD OLACAK DİYE KAÇ YIL AVUTTU FELEK
- 2 -

ME BÜL
BÜL Dİ LE GEL Dİ NE DE AÇ
TI BİR Çİ
ÇEK İSAZ
ARANAĞME

DİL-ŞÂD OLACAK DİYE KAÇ YIL AVUTTU FELEK
SACIMA KARLAR YAĞMIŞ BOĞUNA YAZ BEKLEMEK
NE BÜLBÜL DİLE GELDİ NE DE AÇTI BİR ÇİÇEK
SACIMA KARLAR YAĞMIŞ BOĞUNA YAZ BEKLEMEK

GENÇTÜRK

Şekil 8: Hicâz Makamında “Dil-şâd Olacak Diye” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.7. Dolaşır Dururum Boş Yere Neden

2.2.7.1. Makam Analizi

Birinci portede Eviç perdesinde Segâh ve Hüseyinî perdesinde Uşşâk yapılmıştır. İkinci portede Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır. Üçüncü portenin ilk ölçüsünde Dügâh perdesinde Hicâz, Eviç perdesinde Segâh ve Hüseyinî perdesinde Uşşâk bulunmaktadır. Dördüncü portenin birinci dolabında Nevâ perdesinde Rast ve Dügâh perdesinde Hicâz vardır. İkinci dolapta ise Nevâ perdesinde Rast yapılmıştır.

Beşinci portede Nevâ perdesinde Rast, altıncı portede Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Bûselik ve tekrar Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır. Yedinci portede yani birinci dolapta Eviç perdesinde Segâh, Hüseyinî perdesinde Uşşâk ve Nevâ perdesinde Rast çeşnisi bulunmaktadır.

Sekizinci portede yer alan ikinci dolapta Dügâh perdesinde Hicâz, Eviç perdesinde Segâh, Hüseyinî perdesinde Uşşâk ve son ölçüde tekrar Eviç perdesinde Segâh yapılmıştır. Dokuzuncu portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk, Dügâh perdesinde Bûselik, Dügâh perdesinde Hicâz ve son ölçüde Zîrgûle’li Hicâz bulunmaktadır. Onuncu portede Muhayyer perdesinde Zîrgûle’li Hicâz işlemiş, ardından Nevâ perdesinde Bûselik ve Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır.

On birinci portede Eviç perdesinde Segâh, Hüseyinî perdesinde Uşşâk vardır. On ikinci portede bulunan birinci dolapta Eviç perdesinde Segâh, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde Rast yapılmıştır. On üçüncü ve on dördüncü portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk, Nevâ perdesinde ise Rast bulunmaktadır. On beşinci portede Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Bûselik ve tekrar yerinde yani Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır.

On altıncı portedeki birinci dolapta Hüseyinî perdesinde Uşşâk, Eviç’te Segâh, on yedinci portede yani birinci dolabın devamında Nevâ perdesinde Rast, ikinci dolapta ise Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır.

2.2.7.2. Eserin Notası:

HİCAZ
Dolaşır Dururum Boş Yere Neden

Usûl: Curcuna Beste: Avni ANIL
Güfte: Fethi DİNÇER

♩ = 180

Do la şır

du ru rum boş ye re

ne den Arasız

1 2

Neş e de ğil Saz

ke der de ğil

1

ne dir bu Saz

2

ne dir bu Saz

Söy le rim gön lü me

HİCAZ
Dolaşır Dururum Boş Yere Neden
2

din le mez

ne den 1 Arasazi 2

E mir de ğil

Saz re câ de

ğil

ne dir bu 1

ne dir bu 2

Dolaşır dururum boş yere neden
Neş'e değil, keder değil, nedir bu?
Söylerim gönlüme dinlemez neden
Emir değil, recâ değil, nedir bu?

Şekil 9: Hicâz Makamında “Dolaşır Dururum Boş Yere Neden” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.8. Düşüverdim Mecnun Gibi Dillere

2.2.8.1. Makam Analizi

Birinci portede Muhayyer perdesi civarından seyre başlamıştır. Devamında Dik Kürdî perdesinde asma kalış ve Dügâh perdesinde Hicâz yapmıştır. İkinci portenin tümünde Dügâh perdesinde Hicâz vardır.

Üçüncü portede Nîm Hicâz perdesinde asma kalış, Dügâh perdesinde Hicâz ve Hüseyinî perdesinde asma kalış yapılmıştır. Dördüncü portede Muhayyer, Acem ve Hüseyinî perdelerinde asma kalış bulunmaktadır. Beşinci portede Acem perdesinde asma kalış, son ölçüde Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi vardır. Altıncı portede Hüseyinî perdesinde asma kalış ve Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır.

Yedinci portede Hicâz makamının tiz bölge seslerinde dolaşmıştır. Sekizinci portede Dik Sünbüle perdesinde asma kalış, birinci dolapta Muhayyer perdesinde Hicâz, ikinci dolapta ise Muhayyer perdesinde Zîrgûle'li Hicâz yapmış, ardından Muhayyer perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Dokuzuncu portede Acem perdesinde asma kalış, Nevâ perdesinde Bûselik çeşnî bulunmaktadır. Onuncu portede Hüseyinî perdesinde asma kalış, Dügâh perdesinde Hicâz, on birinci portede Muhayyer ve Dik Kürdî perdelerinde asma kalış, Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır. On ikinci portede birinci dolaba kadar Dügâh perdesinde Hicâz devam etmiştir.

On üçüncü portede Hicâz makamının tiz bölge seslerinde dolaşmış, on dördüncü portede Dik Sünbüle perdesinde asma kalış, birinci ve ikinci dolapta ise Muhayyer perdesinde Hicâz yapmıştır. On beşinci portede Gerdâniye ve Muhayyer perdesinde asma kalış yapılmıştır.

On altıncı portede Zîrgûle'li Hicâz bulunmaktadır ve Hüseyinî perdesinde asma kalış yapılmıştır. On yedinci portede Acem perdesini tutmuştur. On sekizinci portede ise Muhayyer perdesinde Şehnâz çeşnili asma kalış vardır. Yirminci portede ise Dügâh perdesinde Hicâz çeşnisiyle tam karar yapılmıştır.

2.2.8.2. Eserin Notası²:

HİCAZ
Düşüverdim Mecnun Gibi Dillere

Usûl: Semâî
Beste: Avni ANIL
Güfte: Orhan ARITAN

♩ = 168

Arañağme

Dü şü ver dim mec

nun gi bi dil le re

Ley lâ di ye çok

in le dim bo şu na

Bül bül o lup kan ağ la

dam gül le re gül le re

Ley lâ di ye çok

² Avni Anıl'ın bestelediği bu eserin güftesini, ayrıca Salih Suphi Soner Hüseyinî makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatumuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

HİCAZ
Düşüverdim Mecnun Gibi Dillere
2

in le dim bo şu na

Ara na ğı me

Meyân
Yaş lar do lan göz le ri

mi si le mem si le men

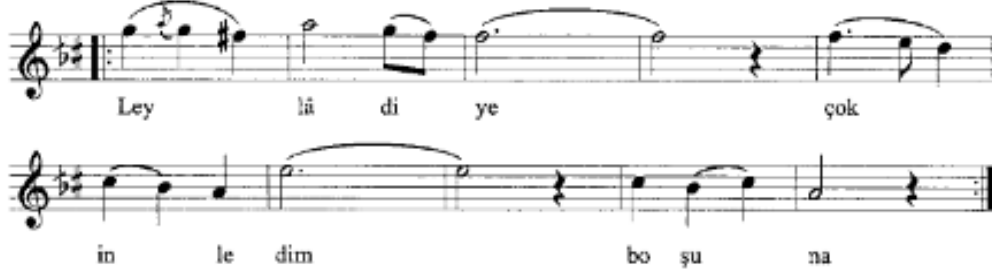
Ka vuş mak dan baş ka

bir şey di le mem

Ne den er mem

mu râ dı ma bi le mem

HİCAZ
Düşüverdim Mecnun Gibi Dillere
3

Düşüverdim mecnûn gibi dillere
Leylâ diye çok inledim boşuna
Bülbül olup kan ağladım güllere
Leylâ diye çok inledim boşuna
Yaşlar dolan gözlerimi silemem
Kavuşmaktan başka bir şey dilemem
Neden ermem muradıma bilemem
Leylâ diye çok inledim boşuna

Şekil 10: Hicâz Makamında “Düşüverdim Mecnun Gibi” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.9. Firakınla Yansa Ten

2.2.9.1. Makam Analizi

Birinci portede Dügâh perdesinde Hicâz, güçlü Nevâ ve Acem perdelerinde asma kalış yapılmıştır. İkinci portede Dügâh perdesinde Hicâz çeşniyle devam etmiş, Nevâ perdesinde asma kalış ve Hüseyinî perdesinde asma kalış yapmıştır. Üçüncü portede Nevâ perdesinde Rast, Nevâ perdesinde Bûselik, ardından birinci dolapta Dügâh perdesinde Hicâz ve ikinci dolapta Nevâ perdesinde Bûselik çeşni bulunmaktadır.

Dördüncü portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk, Acem perdesinde Kürdî ve Nevâ perdesinde Rast işlenmiştir. Beşinci portede Dügâh perdesinde Hicâz çeşni bulunmaktadır. Altıncı portede Dügâh perdesinde Hicâz çeşniyle tam karar verilmiştir.

Daha sonra Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Rast yapmış, ardından birinci dolapta Nevâ perdesinde Bûselik'e dönmüş ve son ölçüde Muhayyer perdesinde Zîrgûle'li Hicâz çeşnili bir asma kalış yapılmıştır.

Yedinci portede Zîrgûle'li Hicâz, Gerdâniye perdesinde asma kalış, Hüseyinî perdesinde Zîrgûle'li Hicâz ve Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır. Sekizinci portede Nevâ ve Hüseyinî perdelerinde asma kalış, Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Rast ardından Nevâ perdesinde Bûselik yapılmıştır.

2.2.9.2. Eserin Notası:

HİCAZ
Firâkınla Yansa Ten

Usûl: Düyek Beste: Avni ANIL
♩ = 144 Güfte: Turgut YARKENT

Fi râ kın la yan sa ten yi ne vus
lat di le mem di le mem
Arasazı
Bî me câl kal sam bi le
sen den tâ kat di le mem
di le mem Arasazı
Â şı ka â şı kım ben hiç sa dâ kat
di le mem di le mem Arasazı

Firâkınla yansa ten, yine vuslat dilemem
Bî-mecâl kalsam bile, senden tâkat dilemem
Âşıkâ âşıkım ben, hiç sadâkat dilemem
Bî-mecâl kalsam bile, senden tâkat dilemem

Şekil 11: Hicâz Makamında “Firâkınla Yansa Ten” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.10. Gözlerin Kömür Senin Bakışın  m r Senin

2.2.10.1. Makam Analizi

Birinci portede Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnisiyle başlayarak Acem perdesinde asma kalış yapmıştır. İkinci portedeki birinci dolapta Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşnisi, ikinci dolapta ise Dügâh perdesinde Hicâz vardır.  ç nc  portede Dügâh perdesinde Hicâz çeşnisiyle devam etmiştir. Dördüncü portede Dügâh perdesinde Hicâz'ı tekrarlamış, ardından güçlü Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Eserin beşinci portesinde Nevâ perdesinde Rast ve Hüseyinî perdesinde ise Uşşâk çeşnisiyle asma kalış yapmıştır. Altıncı portede Muhayyer perdesi üzerinde bir Kürdî çeşnisi ve Nevâ perdesinde Rast bulunmaktadır. Altıncı portenin sonundan itibaren; yedinci portede Rast perdesine düşülerek Nirk z çeşnisi yapılmıştır.

Sekizinci portede Hüseyinî perdesi üzerinde Z rg le'li Hicâz ve Nevâ perdesinde Bûselik yapmıştır. Dokuzuncu portede Hüseyinî perdesinde asma kalış, ardından Dügâh perdesinde Hicâz çeşnisiyle yedenli tam karar yapılmıştır.

Onuncu ve on birinci portelerde Dügâh perdesinde Hicâz devam etmiş, Nevâ perdesinde asma kalış yapmıştır. On ikinci portede Nevâ perdesinde Rast, Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşnisiyle asma kalış, on üçüncü portenin sonundan on dördüncü portenin başına kadar olan kısımda Hüseyinî perdesi üzerinde Kürdî, ardından Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır.

On beşinci portede Hüseyinî perdesi üzerinde Z rg le'li Hicâz, on altıncı portede Nevâ perdesinde Bûselik, Hüseyinî perdesinde asma kalış ve son portede Dügâh perdesinde Hicâz çeşnisiyle yedenli tam karar yapılmıştır.

2.2.10.2. Eserin Notası:

U z z a l Ş a r k ı . Beste: İvni ANIL. Güfte: Cemâl ATAYMAN.

Andak. -

ar na ğ me si

Göz le rin
k ö mür se nin be ki ğ in
..... ö mür se nin
be ki ğ in
ö mür se nin e ğ ki na
..... tu tu len lar
ka hır dan ö lür se nin

(U z z e l Ş e r k i n i n D e v a m ı)

Gönlümü
sana ver seni Behçende ...
..... bin gül der
sen Behçende
..... bin gül der seni
O zaman öldür be
ni baskedine
gül der seni

Gözlerin kömür senin
Bekığın ömür senin
aşkına tutulanlar
Kehirdan öldür senin.

Gönlümü sana versen
Behçende bin gül dersin
O zaman öldür beni
Baskedine gül dersin.

Şekil 12: Hicâz Makamında “Gözlerin Kömür Senin” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.11. Gün Be Gün Yaşanan O Hatırayı

2.2.11.1. Makam Analizi

İlk portede Muhayyer perdesi civarından seyre başlayıp önce Gerdâniye perdesinde asma kalış, ardından Acem perdesinde asma kalış yapmıştır. İkinci portede Hüseyî perdesinde asma kalış ve Nevâ perdesinde Bûselik çeşnili asma kalış yapılmıştır.

Üçüncü portede Dügâh perdesinde Hicâz vardır. Dördüncü portede Hüseyî perdesinde Kürdî yaptıktan sonra Dik Sünbüle perdesinde asma kalış yapılmıştır. Beşinci portede Hüseyî perdesinde asma kalış ve Dügâh perdesinde Hicâz vardır. Altıncı portede Gerdâniye ve Acem perdelerinde asma kalışlar yapılmıştır.

Yedinci portede güçlü Nevâ perdesinde Bûselik çeşnili asma kalış ve Dügâh perdesinde Hicâz bulunmaktadır. Sekizinci portede Dügâh perdesinde Hicâz çeşnisiyle tam karar vermiştir. Ardından birinci dolapta Nevâ perdesi üzerinde Rast ve ikinci dolapta Muhayyer perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Eserin devamında bu makam çeşnileri aynı şekilde tekrar edilmiştir.

2.2.11.2. Eserin Notası:

HİCAZ
Günbe Gün Yaşanan O Hatırayı

Usûl: Semâi Beste: Avni ANIL
♩ = 192 Güfte: İlkan SAN

Aranâğme

Gün be gün ya şa nan o ha

tı ra yı Saz

U nu tup bir ya na at mak ol maz

ki Saz..... U nu tup bir ya na

at mak ol maz ki Saz

Gö nül ya ra sı na yok sa

HİCAZ
Günbe Gün Yaşanan O Hatırayı

2

HİCAZ
Günbe Gün Yaşanan O Hatırayı

3

de ya nan Saz

Sen sin be ni hâl den

hâl le re ko yan Saz

Sen sin be ni hâl den

hâl le re ko yan Saz

Tan rı ya gü ce nip küs mek

ol maz ki Saz..... Tan rı ya

gü ce nip küs mek ol maz ki Saz..... SON

Gün be gün yaşanan o hâtırayı Öisem de kurtulmam ben bu acıdan
Unutup bir yana atmak olmaz ki Aşkın ateşidir içimde yanan
Gönül yarasına yoksa ilâcım Sensin beni halden hallere koyan
Talihe boş yere çatmak olmaz ki Tanrıya gücenip küsmek olmaz ki

Şekil 13: Hicâz Makamında “Gün Be Gün Yaşanan O” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.12. İki Dudak Arası Bir Zaman (Uzak Haziran)

2.2.12.1. Makam Analizi

İlk portede Muhayyer perdesi civarından seyre başlayıp, Acem perdesinde asma kalış yapmıştır. İkinci portede Dik Sünbüle ve Muhayyer perdelerinde asma kalış yapılmıştır. Üçüncü portede Nevâ perdesi üzerinde Bûselik, ardından Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır. Dördüncü portede Dik Sünbüle perdesinde asma kalış vardır. Beşinci portede Dügâh perdesinde Hicâz, Acem perdesinde asma kalış bulunmaktadır.

Altıncı portede Nevâ perdesinde Bûselik, Dügâh perdesinde ise Hicâz yapılmıştır. Sekizinci portede Dügâh perdesinde Hicâz, dokuzuncu portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi vardır. Onuncu portede önce Dik Sünbüle perdesinde, ardından da Acem perdesinde asma kalışlar yapılmıştır.

On birinci portede Nevâ perdesinde Bûselik, ardından Nîm Hicâz perdesinde asma kalış yapılmıştır. On üçüncü portede Acem perdesinde Kürdî, on dördüncü portede ise Dügâh perdesinde Hicâz çeşnisi ile tam karar yapılmıştır. On beşinci portede Dügâh perdesinde Hicâz'ı işlemiş, on altıncı portede Dik Sünbüle perdesinde asma kalış yapmıştır.

On yedinci portede Dügâh perdesinde Hicâz bulunmaktadır. On sekizinci portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisini göstermiş ve ardından Dik Sünbüle perdesinde bir asma kalış yapılmıştır.

On dokuzuncu portede Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış, yirminci portede Dik Sünbüle perdesinde asma kalış, Dügâh perdesinde Hicâz, yirmi birinci portede Gerdâniye perdesinde asma kalış, yirmi ikinci portede ise Dügâh perdesinde tekrar Hicâz yapılmıştır.

2.2.12.2. Eserin Notası:

HİCÂZ ŞARKI

USÛLÜ : SEMÂT
♩ : 192

İKİ DUDAK ARASI BİR ZAMAN

MÜZİK : AVNİ ANIL
SÖZ : NECATİ CUMALI

Söz

Kİ DU DAK A RA SI BİR ZA MAN
GÖZ GÖ ZE GEL DİR SE GE ÇER KEN
MA YIS LA HA Zİ RAN A RA SIN DA
YAĞ MUR LU BİR SA ÇAK AL TIN DAN
AŞK TI U ÇUP Gİ DEN ÜS TÜ MÜZ DEN
AŞK TI DE ÇİP GE ÇEN YA NI MİZ DAN
U YA NIP KİŞ UY KU LA RIN DAN
ŞU BAT LA MART A RA SIN DA
EY LÜL LE E KİM A RA SIN DA

YAZ SU LA RIN DAN KI VI YA CI KAN
AŞK TI U ÇUP GI DEN ÜS TÜ MÜZ DEN
AŞK TI DE ĞİP GE ÇEN YA NI MIZ DAN
İ Kİ A DIM A RA SI BİR ZA MAN
GÖZ GÖ ZE GEL DİK SE GE ÇER MEN
GÜN LÜK GÜ NEŞ LİK BİR KAL DI RIM DAN
AŞK TI GÖR ME DİK BİL ME DİK SE
KİM Bİ LİR HAN GI EY LÜL BİR DA HA
HAN GI U ZAK HA Zİ RAN
AŞK TI U ÇUP GI DEN ÜS TÜ MÜZ DEN
AŞK TI DE ĞİP GE ÇEN YA NI MIZ DAN SON

İKİ DUDAK ARASI BİR ZAMAN
GÖZGÜZE GELDİRSE GEÇERKEN
MAYIS'LA HAZİRAN ARASINDA
YAĞMURLU BİR SAÇAK ALTINDAN
AŞKTI UÇUP GİDEN ÜSTÜMÜZDEN
AŞKTI DEĞİP GEÇEN YANIMIZDAN

UYANIP KIŞ UYKULAFINDAN
ŞUBAT'LA MART ARASINDA
EYLÜL'LE EKİM ARASINDA
YAZ SULARINDAN KIYIYA ÇIKAN
AŞKTI UÇUP GİDEN ÜSTÜMÜZDEN
AŞKTI DEĞİP GEÇEN YANIMIZDAN

İKİ ADIM ARASI BİR ZAMAN
GÖZGÜZE GELDİRSE GEÇERKEN
GÜNLÜK GÜNEŞLİK BİR KALDIRINDI
AŞKTI GÖRMEYİ BİLMEYİ
KİMİLİR HANGİ EYLÜL BİR DAHA
HANGİ UZAK HAZİRAN
AŞKTI UÇUP GİDEN ÜSTÜMÜZDEN
AŞKTI DEĞİP GEÇEN YANIMIZDAN

Şekil 14: Hicaz Makamında “İki Dudak Arası Bir Zaman” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi, Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.13. Kader Kime Şikâyet Edeyim Seni Bilemem

2.2.13.1. Makam Analizi

İlk portede Dügâh perdesinde Hicâz çeşniyle seyre başlanmıştır. Ardından Nîm Hicâz perdesinde asma kalış yapılmıştır. İkinci portede yine Hicâz devam etmiş ve Nevâ perdesinde asma kalış yapmıştır.

Üçüncü portede Nevâ perdesinde Rast, arkasından Nevâ perdesinde Bûselik çeşni bulanmaktadır. Dördüncü portede Nevâ perdesinde Bûselik, Dügâh perdesinde Hicâz vardır. Ardından birinci dolapta tekrar Dügâh perdesinde Hicâz ve ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde Rast yapılmıştır.

Beşinci portede üçüncü portede olduğu gibi tekrar Nevâ perdesinde Rast yapıp, portenin son ölçüsünde Hicâz çeşniyle seyrederek Nim Hicâz perdesinde bırakmıştır. Altıncı portede Nevâ perdesinde Bûselik işleyerek Hicâz Hümâyûn dizi özelliğini göstermiştir. Ardından Nim Hicâz ve Dik Kürdî perdelerinde asma kalış yapmıştır.

Yedinci portede Nevâ perdesi üzerinde Rast ve Bûselik çeşnilerini kullanmış, ardından Dügâh perdesine Hicâz çeşniyle inmiştir. Sekizinci portede Nevâ perdesinde Bûselik beşlisi, Dügâh perdesinde ise Hicâz bulunmaktadır. Daha sonra birinci dolapta Nevâ perdesinde Rast yapmış ve ikinci dolapta ise Muhayyer perdesinde Zîrgûle’li Hicâz çeşniyle kalmıştır.

Dokuzuncu portede Nevâ perdesinde Zîrgûle’li Hicâz çeşniyle devam etmiş, Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Rast ve Eviç perdesinde Segâh yapılmıştır. Onuncu portede Nevâ perdesinde Bûselik yaptıktan sonra Nîm Hicâz perdesinde kalmıştır.

On birinci portede Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Rast yapıp, yine Nevâ perdesinde Bûselik çeşniyle yarım karar verilmiştir. Son portenin ilk ölçüsünde yerinde Hicâz, Nevâ’da Rast yapmıştır. Son ölçüde ise Nevâ perdesinde Rast çeşni göstermiştir.

2.2.13.2. Eserin Notası:

HİCÂZ ŞARKI
(KADER KİME ŞİKÂYET EDEYİM SENİ BİLEMEM)

MÜZİK: AVNİ ANIL
SÖZ : SEDAT ERGİNTÜĞ

ŞÜVEK

KA DİR KI ME Sİ KÂ YET E DE YİM
SE Nİ Bİ LE MEM
Bİ LE MEM Bİ LE MEM
AL NI MA YA ZIL MIŞ
YA ZI SIN DE RİN SİN Sİ LE MEM
Sİ LE MEM Sİ LE MEM
DO ĞAR KEN YA KIŞ MIŞ
BE NİM SİN TE NİM SİN Sİ LE MEM
Sİ LE MEM Sİ LE MEM

KADER, KİME ŞİKÂYET EDEYİM SENİ, BİLEMEM
ALNIMA YAZILMIŞ YAZISIN, DERİNSİN, SİLEMEM
DOĞARKEN YAKIŞMIŞ BENİMSİN, TENİMSİN, SİLEMEM
ALNIMA YAZILMIŞ YAZISIN, DERİNSİN, SİLEMEM.

Şekil 15: Hicâz Makamında “Kader Kime Şikâyet Edeyim” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.14. Kim Kime Yürekten Vurgun

2.2.14.1. Makam Analizi

İlk portede Muhayyer perdesi civarından seyre başlamış, ayrıca Dik Sünbüle ve Muhayyer perdelerinde asma kalış yapmıştır. İkinci portede yine Dik Sünbüle perdesinde asma kalış yaptıktan sonra Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnisini gösterip, sonrasında Gerdâniye perdesini tutmuştur. Üçüncü portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşniyi göstermiş, ardından Hüseyinî perdesinde asma kalış yapmış ve Dügâh perdesinde Hicâz çeşniyle karara gitmiştir.

Dördüncü portede Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşniyle asma kalış yapılmıştır. Ardından Dik Sünbüle perdesinde asma kalış yapmış ve devamında Eviç perdesinde Eviç'le bırakmıştır. Beşinci portede ise Muhayyer ve Acem perdelerinde asma kalış yapılmıştır.

Altıncı portede Dik Sünbüle perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış bulunmaktadır. Yedinci porteyi de beşinci porteye aynı şekilde işlemiştir. Yedinci porteden sekizinci porteye inerken Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisini göstermiştir. Ardından portenin sonunda Dik Sünbüle perdesinde asma kalış yapmıştır. Dokuzuncu portede ise Dügâh perdesinde Hicâz çeşni ile tam karar vermiştir.

Onuncu portede Muhayyer perdesi civarında seyretmiş ve Dik Sünbüle perdesinde asma kalış yapmıştır. On birinci portede Muhayyer perdesinde Hicâz yapılmıştır. On ikinci portede Nevâ perdesinde Bûselik ve Gerdâniye perdesinde asma kalış vardır.

On dördüncü portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi, ardından Nîm Hicâz perdesinde asma kalış yapılmıştır. Sonuncu portede ise Dügâh perdesinde Hicâz çeşni bulunmaktadır.

2.2.14.2. Eserin Notası:

HİCÂZ ŞARKI
(KİM KİME YÜREKTEN VURGUN)

MÜZİK : AVNİ ANIL
SÖZ : ŞAHİN ÇANDIR

USÛLÜ : SEMÂİ
SÜRE : 3' 30"

Aranöme

1.
KİM Kİ NE YÜ REK TEN VUR GÜN HER KE
SİN SEV DA SI BAS KA
KİM Kİ MİN ÇÖ LÜN DE MEC NÜN
HER KE SİN LEY LA SI BAŞ KA
KİM Kİ MİN ÇÖ LÜN DE MEC NÜN
HER KE SİN LEY LA SI BAS KA

2.
KİM Kİ MİN ÇÖ LÜN DE MEC NÜN
HER KE SİN LEY LA SI BAS KA

Bas Aranöme

HİCÂZ ŞARKI
I KİM KİME YÜREKTEN VURGUN I
I Şahîle .2 I

KO ŞAR YE ŞİL BAH ÇE LER DE
Kİ Mİ DÖ NER DU RUR YER DE
HER KE SİN DÜN YA SI BAŞ KA
YA NAR YAL VA RIR DU DAK LAR
HER KE SİN DU A SI BAŞ KA

KİM KİME YÜREKTEN VURGUN HERKESİN SEVDASI BAŞKA.
KİM KİMİN ÇÖLÜNDE MECNUN HERKESİN LEYLÂSİ BAŞKA.
KİMİ UÇAR MAVİLERDE KOŞAR YEŞİL BAHÇELERDE,
KİMİ DÖNER DURUR YERDE HERKESİN DÜNYASI BAŞKA,
YANAR YALVARIR DUDAKLAR HERKESİN DUASI BAŞKA .

Şekil 16: Hicâz Makamında “Kim Kime Yürekten Vurgun” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.15. Leyleği Havada Görmedik Amma

2.2.15.1. Makam Analizi

İlk portede karar perdesi civarından seyre başlanmıştır. Devamında Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşniyle bir asma kalış yapmış, ardından ikinci, üçüncü ve dördüncü portelerde Dügâh perdesinde Hicâz çeşnisini göstermiştir. Dördüncü portenin son ölçüsünde Hüseyinî perdesinde asma kalış bulunmaktadır.

Beşinci portede Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnili bir asma kalış yapmıştır. Devamında ise önce Acem perdesinde, sonrasında tekrar Hüseyinî perdesinde asma kalışlar göstermiştir.

Altıncı portede Hüseyinî ve Dik Kürdî perdelerinde asma kalış yapılmış, daha sonra Dügâh perdesine Hicâz çeşniyle düşülmüş ve ardından Muhayyer perdesinde tekrar bir asma kalış yapılmıştır.

Yedinci portede Nevâ perdesi üzerinde Bûselik ve Dügâh perdesinde ise Hicâz çeşnileri işlenmiştir. Sekizinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde bir Kürdî çeşnisi ve ardından Sünbüle perdesinde asma kalış yapılmıştır. Dokuzuncu portede Dügâh perdesinde Hicâz çeşniyle tam karar vermiştir.

Onuncu portede Muhayyer perdesinde Kürdî çeşniyle asma kalış yapılmıştır. On birinci portede Hüseyinî perdesinde Bûselik ve on ikinci portede Acem perdesi üzerinde Çargâh çeşnisi bulunmaktadır.

2.2.15.2. Eserin Notası³:

hicaz
(leylegi havada görmedik ama)

USUL: Semai
SÜRE: (♩ = 4/4)

MÜZİK: Avni Anıl
SÖZ : Dr. Hüsamettin Olçun

- ARANAGME -

Ley le ği ha va da gör me dik an ma.... - S A Z - -

- - - - - Ley le ği ha va da gör me dik an.... ma.....

- S A Z - - - - - Gön lü müz.. ye rin de dur....

mak... bil mi yer S A Z - - - - - Gön lü müz ye rin

de dur.... mak.. bil mi yer S A Z - - - - -

Dola şıp..... dur mak....tan... vaz geç be

gö nül... Se ni çok se ve ni sen.. de... seç gö nül

- S A Z - - - - -

³ Avni Anıl'ın bestelediği bu eserin güftesini, ayrıca Erdiñ Çelikkol Nihâvend makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

(2)

Du ra ğı var mı dir serma dık am... ma... - S A Z - - - -
- - - Du ra ğı varmı dir serma dık am... ma... - S A Z - -
- - - - - Bir tür lü men zi le var... mak...
bilmi yer - S A Z - - - - - Bir tür lü menzi
le var... mak... bilmi.. yer- S A Z - - - - -
De la şıp..... dur mak... tan... vaz geç be
gö nül... se ni çek se ve mi sen..... de... seç gö nül

Leyleği havada görmedik amma
Gönülümün yerinde durmak bilmiyer
Duracağı var mıdır sermadık amma
Bir türlü menzile varmak bilmiyer

Delâşıp durmaktan vazgeç be gönül
Seni çok seveni sen de seç gönül

Şekil 17: Hicâz Makamında “Leyleği Havada Görmedik” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.16. Ne Bülbülde O Figan

2.2.16.1. Makam Analizi

İlk portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşniyle seyre başlamıştır. Devamında Nevâ perdesinde Rast çeşniyle asma kalış yapılmıştır.

İkinci portede Hüseyinî perdesinde Zîrgûle’li Hicâz, daha sonra Dügâh perdesinde Hicâz ve Hüseyinî perdesinde Uşşâk vardır. Üçüncü portenin ilk dolabına bakıldığında öncelikle Nevâ perdesinde Bûselik, ardından Dügâh perdesinde Hicâz, ikinci dolapta ise Eviç perdesinde Segâh yapılmıştır.

Dördüncü portede Eviç perdesinde Segâh ve daha sonra Hüseyinî perdesinde Uşşâk bulunmaktadır. Beşinci portede Nevâ perdesinde Bûselik, Dügâh perdesinde Hicâz ve Irâk perdesine düşerek küçük bir Rast çeşni yapılmıştır.

Altıncı portedeki birinci dolapta önce Nevâ perdesinde Rast çeşni, ardından Eviç perdesinde Segâh çeşni bulunmaktadır. Yedinci portede Zîrgûle’li Hicâz seslerinde dolaşmıştır.

Sekizinci ve dokuzuncu portede Eviç perdesinde Segâh yapılmıştır. Onuncu portede Hüseyinî perdesinde Kürdî, on birinci portede öncelikle Nevâ perdesinde Bûselik, Dügâh perdesinde Hicâz, devamında Eviç perdesinde Segâh yapılmış ve ölçü sonunda tekrar Nevâ perdesinde Bûselik çeşniyle bırakmıştır.

On ikinci portede Nevâ perdesinde Rast ve Eviç perdesinde Segâh vardır. On üçüncü portede Eviç perdesinde Segâh’ı işlemiş ve son ölçüde Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşni kullanmıştır.

On dördüncü portede Dügâh perdesi üzerinde Hicâz çeşniyle seyretmiş, on beşinci portede ise Nevâ perdesinde Rast beşlisini göstermiştir. Ardından yine Eviç perdesinde Segâh çeşnili bırakmıştır.

2.2.16.2. Eserin Notası⁴:

HİCAZ
Ne Bülbülde O Figan

Curcuna $\text{♩} = 180$ Beste: Avni ANIL
Güfte: Turgut YARKENT

Ne bül bül de o fi gan
ne gül de si tem kal
di Saz Saz
Ne mey hâ ne de o zevk
ne sâ gar da dem kal
di Saz Saz
Yel gi bi geç ti ö mür
hū zūn lū bir dem kal
di Saz

⁴ Avni Anıl'ın bestelediği bu eserin güftesini, ayrıca Sadi Işlay Sûzinak makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

HİCAZ
Ne Bülbülde O Figân
2

Kırılmış bir gönül den
gayrı benim nem kaldı
Saz.
Bana ondan yadigâr
gözlerimde de nem kaldı
Saz.

Ne bülbülde o figân, ne gülde sitem kaldı
Ne meyhânedede o zevk, ne sâgarda dem kaldı
Yel gibi geçti ömür, hüznü bir dem kaldı
Kırılmış bir gönülden gayrı, benim nem kaldı
Bana ondan yadigâr, gözlerimde nem kaldı

Şekil 18: Hicâz Makamında “Ne Bülbülde O Figân” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.17. Ne Kadar Rûha Yakın

2.2.17.1. Makam Analizi

İlk portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşniyle seyre başlanmıştır. Ardından Dügâh perdesinde Hicâz ve Nevâ perdesinde Rast yapılmıştır. İkinci portede Nevâ perdesinde Rast çeşniyle devam edilmiştir.

Üçüncü portede Acem perdesinde asma kalış yapılmış, devamında birinci dolapta Dügâh perdesine Hicâz çeşniyle inilmiş ve ikinci dolapta tekrar Nevâ perdesinde Rast yapılmıştır. Dördüncü portede Eviç'te Segâh, Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşnili asma kalış yapılmıştır. Beşinci portede Nevâ perdesinde Bûselik yapıp, ardından Nîm Hicâz perdesinde asma kalış yapmıştır. Devamında ise Dügâh perdesinde Hicâz çeşniyle tam karar vermiştir.

Altıncı portede bulunan birinci dolapta Nevâ perdesinde Rast çeşnisini, ikinci dolapta ise Zîrgûle'li Hicâz çeşnisini işlemiş ve Muhayyer perdesinde kalmıştır. Yedinci porteden sekizinci porteye kadar olan kısımda Zîrgûle'li Hicâz devam etmiş, sekizinci portenin son ölçüsünde ise Dügâh perdesinde Hicâz yapmıştır.

Dokuzuncu portede Nevâ perdesinde Rast çeşni ve Eviç perdesinde Segâh çeşni bulunmaktadır. Onuncu portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk, on birinci portede Nevâ perdesinde Rast, Nîm Şehnâz perdesini kullanarak küçük bir Şehnâz duyum kazandırmış ve son ölçüde ise yine Dügâh perdesinde Hicâz çeşniyle kalmıştır.

Son portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşnisini göstermiştir. Devamında Acem perdesinde asma kalış, son ölçüde ise Nevâ perdesinde Rast yapmıştır.

2.2.17.2. Eserin Notası:

HİCAZ
Ne kadar Rûha Yakın

Usûl: Düyek
♩ = 144

Beste: Avni ANIL
Güfte: Hilmi SOYKUT

Ne ka dar rû ha ya kın Neş e li
hâ lin bu ge ce Arasazı
Her ka deh de e ri yor san ki
me lâ lin bu ge ce Arasazı
Ye ni bir ay gi bi mee lis te
gö ren
der ki sa na Arasazı

HİCAZ
Ne kadar Rûha Yakın
2

Se ni kıs kan ma sı bun dan mı
bi lâ lin
bu ge ce Arasazı

Ne kadar rûha yakın, neş'eli hâlin bu gece
Her kadehde eriyor sanki, melâlin bu gece
Yeni bir ay gibi mecliste gören der ki sana
Seni kıskanması bundan mı hilâlin bu gece

Şekil 19: Hicâz Makamında “Ne Kadar Rûha Yakın” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.18. Ne Zaman Seni Düşünsem

2.2.18.1. Makam Analizi

İlk portede Dik Sünbüle perdesi civarından seyre başlamıştır. Ardından Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşniyle asma kalış yapılmıştır. İkinci portede Nevâ perdesinde Bûselik ve Dügâh perdesinde Hicâz yaparak Hicâz Hümâyûn dizisini göstermiştir.

Üçüncü portede Nevâ perdesinde Müstear ve son ölçüde ise Dügâh perdesinde Hicâz çeşni vardır. Beşinci portedeki birinci dolapta Dügâh perdesinde Hicâz ve ikinci dolapta ise Hüseyinî perdesinde asma kalış yapılmıştır. Altıncı portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşni bulunmaktadır. Yedinci portede Nevâ, Dik Kürdî ve Muhayyer perdelerinde asma kalış yapılmıştır.

Sekizinci portede aynı şekilde Nevâ perdesinde Bûselik ve Nîm Hicâz perdesinde asma kalış vardır. Dokuzuncu portede Hüseyinî ve Dik Kürdî perdelerinde asma kalış yapıldıktan sonra Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır.

Onuncu portenin tamamında Dügâh perdesi üzerinde Hicâz çeşniyle seyretmiştir. On birinci portede Muhayyer perdesinde asma kalış, birinci ve ikinci dolaplarda Dügâh perdesinde Hicâz yapmıştır. On ikinci portede Nevâ perdesi üzerinde Müstear çeşni, Hüseyinî perdesinde asma kalış ve Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır.

On üçüncü portede Nevâ ve Dik Kürdî perdelerinde asma kalış, on dördüncü portede Nevâ perdesinde Bûselik ve on beşinci portede ise Nîm Hicâz perdesinde asma kalış yapmıştır. On yedinci portenin sonunda ve on sekizinci portede Eviç perdesinde Segâh, on dokuzuncu portenin son ölçüsünde ise Nevâ perdesinde Bûselik beşlisi bulunmaktadır.

2.2.18.2. Eserin Notası:

Usûlü : SEMÂİ H İ C A Z Beste : Avni ANIL
♩ : 168 Ne zaman seni düşünsen... Gîfte : Ümit Yağır DÖZCAN

ARANAĞNESİ

1 ve 2'ye....

1)
Ne za man se ni di şün sen

İ çin ür pe rir (S A Z

Ay rı lı şın ve son ra

dö nü şün ge lir ak lı na (S A Z

Ay rı lı şın ve son ra

dö nü şün ge lir ak lı na (S A Z

Bir ek şan vak tı ge lir bir de niz ke na rı ge lir

o eş siz hâ tı rû lar gün gün ge lir ak lı na (S A Z (S A Z B.C
SON

HICAZ - Ne zaman seni düşünsem
DEVAMI - (2)

Beste : Avni ANIL
Güfte : U.Yaşar OĞUZCAN

Ne yap sam u nu ta nam
ya sa di gi mi zi (S A Z
Sev gin di sev gi le rin
en ya lan sı zi (S A Z
Sev gin di sev gi le rin
en ya lan sı zi (S A Z
Şin di ner de bir gül gör
sen kir ni zi du dak la rı mı
u zun u zun öp tü ğün ge lir
ak lı mı (S A Z

Ne zaman seni düşünsem
İçin ürperir
Ayrılığın ve sonra
Dönüşün gelir aklıma.
Bir akşam vakti gelir,
Bir deniz kenarı gelir
O eşsiz hatıralar
Gün gün gelir aklıma

Ne yap sam unu tanam yaşadığınızı
Sevgindi, sevgilerin en yalansızı
Şimdi nerde bir gül görsem kırmızı
Dudaklarımı uzun uzun öptüğün gelir aklıma

Şekil 20: Hicâz Makamında “Ne Zaman Seni Düşünsem” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorosu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.19. Rüya Gibi Uçan Yıllar

2.2.19.1. Makam Analizi

İlk portede Muhayyer perdesi civarından seyre başlanmış ve ardından Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır. İkinci portede Zîrgle’li Hicâz seslerinde dolaşmıştır. Üçüncü portede Zîrgle’li Hicâz çeşnişiyle devam etmiş, Rast perdesinde Nikrîz ve Dügâh perdesinde ise Hicâz yapılmıştır.

Dördüncü portede Dügâh perdesinde Hicâz ve Nevâ perdesinde Bûselik çeşnişiyle Hümâyûn makam dizisi gösterilmiştir. Beşinci portede yine Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisini kullanmıştır. Altıncı portede Hüseynî perdesi üzerinde bir Kürdî çeşnişi bulunmaktadır.

Yedinci portede bulunan birinci dolapta Dügâh perdesinde Hicâz çeşnişi, ikinci dolapta ise Muhayyer perdesinde Zîrgle’li Hicâz çeşnişi gösterilmiştir. Dokuzuncu portede Şehnâz çeşnişiyle Muhayyer perdesinde asma kalış yapmıştır.

Onuncu portede Hüseynî perdesinde Uşşâk çeşnili asma kalış bulunmaktadır. On birinci portede Hüseynî perdesinde Kürdî çeşnişi, on ikinci portede Dügâh perdesinde Hicâz çeşnişiyle tam karar vermiştir.

Eserin ikinci bölümü incelendiğinde yine benzer makam çeşnilerinin yer aldığı görülmektedir. Bu eserin analizinde bu çeşnilerin dışında başka farklı herhangi bir geçki ya da çeşniye rastlanmamıştır.

2.2.19.2. Eserin Notası⁵:

RÜYA GİBİ UÇAN YILLAR

HICAZ ŞARKI
[RÜYA GİBİ GEÇEN YILLAR]

USULÜ : Curcuna

Beste : AVNİ ANIL
Güfte: RÜŞTÜ ŞARDAĞ

.Aranağmesi.

Rü ya gi bi u çan . . .
yıl . . . ler bi raz du run
du run bi raz bi raz du run
. . . du run bi raz .Saz. .Saz.
Kay bo lan . . . günle ri . . . mi
çin kay bo lan . . .
günle ri . . . mi çin he sap so run
so run bi raz he sap so run . . .
so run bi raz

⁵ Avni Anıl'ın bestelediği bu eserin güftesini, ayrıca Salih Suphi Soner Nihâvend makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

2.

Güzel bir kumral
 uç ru na küs tü mes mer .
 .. be yaz la ra küs tü mes mer
 be yaz la ra .Söz. .Söz.
 Bu a kıl sız ga rip baş
 şa Bu a kıl sız
 ga rip baş şa şimdi vurun
 vurun bi raz şimdi vurun
 vurun bi raz

Rüya gibi uçan yıllar biraz durun, durun biraz
 Kaybolan günlerim için hep sorun, sorun biraz
 Güzel bir kumral uğruna küstüm esmer beyazlara
 Bu akılsız garip başa şimdi vurun vurun biraz.

Şekil 21: Hicâz Makamında “Rüya Gibi Uçan Yıllar” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
 Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.20. Sen Âşık Olamazsın

2.2.20.1. Makam Analizi

Eserin birinci portesinde Dügâh perdesi civarından seyre başlanmıştır. İkinci portede Kürdî makamının seslerini kullanarak Acem perdesinde asma kalış göstermiş, ardından Nevâ perdesinde Bûselik, Dügâh perdesinde Hicâz ve Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşniyle asma kalış yapmıştır.

Üçüncü portedeki birinci dolapta Dügâh perdesinde Hicâz beşlisi bulunmaktadır. İkinci dolapta ise Eviç perdesinde Segâh yapılmıştır. Dördüncü portede Eviç perdesinde Segâh'ı devam ettirmiş, sonrasında Hüseyinî perdesi üzerinde Uşşâk ve Nevâ perdesinde Bûselik yapılmıştır.

Beşinci portede, ikinci portede olduğu gibi yine Kürdî makam seslerini kullanmış, ardından Dügâh perdesinde Hicâz çeşniyle tam karar vermiştir.

Altıncı portede bulunan birinci dolapta Eviç perdesinde Segâh çeşni, ikinci dolapta ise Muhayyer perdesi üzerinde Zîrgûle'li Hicâz çeşni bulunmaktadır. Yedinci portede Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşni ve Dügâh perdesinde Hicâz çeşni vardır.

Sekizinci portede Zîrgûle'li Hicâz çeşniyle seyretmiş ve ardından Dik Sünbûle perdesinde bir asma kalış yapmıştır. Dokuzuncu portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşni ve Muhayyer perdesinde Hicâz çeşni bulunmaktadır.

Onuncu portenin son ölçüsünde yine Zîrgûle'li Hicâz çeşni görülmektedir. On birinci portede Şehnâz çeşni, Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşni ve Dügâh perdesi üzerinde Hicâz çeşnisine yer vermiştir.

On ikinci portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşnili bir asma kalış, Dügâh perdesinde Hicâz çeşni ve Eviç perdesinde Segâh çeşni yapılmıştır.

2.2.20.2. Eserin Notası:

HİCAZ Sen Âşık Olamazsın

Usûl: Düyek

♩ = 144

Beste: Avni ANIL

Güfte: İ. Behlül PEKTAŞ

Sen â şık o la maz sın Saz Gök te kaç yıl
dız var bil mi yor
sun Saz
Ner de bek li yor se ni en gü zel
şar kı lar bil mi yor sun
Saz
El le rin yok se nin
göz le rin yok saç la rın yok
kal bin yok Saz

HİCAZ
Sen Âşık Olamazsın
2

İn sa nın da mar la rın da e ser
Bu rüz gâr bil mi yor
sun Saz

Sen âşık olamazsın, gökte kaç yıldız var, bilmiyorsun
Nerde bekliyor seni en güzel şarkılar, bilmiyorsun
Ellerin yok senin, gözlerin yok, saçların yok, kalbin yok
İnsanın damarlarında eser bu rüzgâr bilmiyorsun
Nerde bekliyor seni en güzel şarkılar, bilmiyorsun

Şekil 22: Hicâz Makamında “Sen Âşık Olamazsın” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.21. Sen Saçlarım Koşan Aklar Gibisin

2.2.21.1. Makam Analizi

Eserin birinci portesinde Dügâh perdesi üzerinde Hicâz çeşniyle seyre başlanmıştır. Daha sonra Nîm Hicâz perdesinde bir asma kalış yapıldığı görülmektedir. İkinci porte incelendiğinde Nevâ perdesinde asma kalış ve Dügâh perdesinde Hicâz Hümayûn dizisi bulunduğu görülmektedir.

Üçüncü portede Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşni yapılmış, devamında ise Dügâh perdesinde Hicâz çeşniyle kalınmıştır. Dördüncü porte incelendiğinde Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşninin tekrarlandığı görülmektedir. Ardından Nîm Hicâz perdesinde bir asma kalış yapılmıştır.

Beşinci portede, Acem ve ardından Dik Sünbüle perdelerinde bir asma kalış yapılmıştır. Altıncı portede Dügâh perdesinde Hicâz çeşni ve Dügâh perdesi üzerinde Hicâz Hümayûn bulunmaktadır.

Yedinci portede Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşni, Dügâh perdesinde Hicâz çeşni ve Eviç perdesinde Segâh çeşni yapılmıştır. Sekizinci portede Eviç perdesinde Eviç göstermiştir.

Dokuzuncu portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşni, Gerdâniye perdesi üzerinde Müstear ve Nevâ perdesinde Bûselik yapılmıştır.

2.2.21.2. Eserin Notası:

MAKAM : HİCAZ
USUL : DÜYEK

SEN SAÇLARIMA KOŞAN AKLAR GİBİSİN

BESTE : AVNİ ANIL
GÜFTE : KORAY EKENER

$\text{♩} = 144$

SEN SAÇLARI MA KOŞAN AK LAR
Gİ Bİ SİN SAZ
AN Sİ ZİN
UY KULARI MA DO LAN RÜ YA LAR Gİ Bİ SİN
AN Sİ ZİN UY KU LARI MA DO LAN RÜ YA LAR
Gİ Bİ SİN SAZ
A CI LAR
KA NIR LAR DERT LER GE TİR DİN BA NA
ŞİM Dİ İ ÇİM DE A ÇAN BA HAR LAR Gİ Bİ SİN
SAZ

SEN SAÇLARIMA KOŞAN AKLAR GİBİSİN,
ANSIZIN UYKULARIMA DOLAN RÜYALAR GİBİSİN,
ACILAR, KAHIRLAR, DERTLER GETİRDİN BANA;
ŞİMDİ İÇİMDE AÇAN BA HARLAR GİBİSİN.

Cüneyt KOŞAI

Şekil 23: Hicâz Makamında “Sen Saçlarım Koşan” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorosu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korosu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.22. Sevmiyorum Seni Artık

2.2.22.1. Makam Analizi

İlk portede güçlü Nevâ perdesi civarından seyre başlanmıştır. Ardından Hüseyinî perdesinde bir asma kalış ve Nevâ perdesinde Rast çeşnisi bulunmaktadır. İkinci portede Nişâbûr çeşnî ve Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşnî yapılmıştır.

Üçüncü portede Tiz Çargâh perdesinde asma kalış yapmış, son ölçüden dördüncü portedeki birinci dolaba kadar olan kısımda Hüseyinî perdesine Kürdî çeşnisiyle inilmiş ve ayrıca Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır. İkinci dolapta ise Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi bulunmaktadır.

Beşinci portede Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnisini göstermiş, son ölçüden altıncı portenin ilk ölçüsüne kadar Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisiyle devam etmiş ve Nîm Hicâz perdesinde bırakmıştır. Portenin devamında ise yerinde yani Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır.

Yedinci portede Dügâh perdesi üzerinde Hicâz çeşnisiyle devam etmiş, son ölçüden sekizinci portenin ilk ölçüsüne yani birinci dolaba kadar, Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisini sürdürmüştür. İkinci dolapta ise Şehnâz çeşnî bulunmaktadır.

Dokuzuncu portede Muhayyer perdesinde Zîrgûle'li Hicâz'ı işlemiştir. Onuncu porteden on birinci porteye kadar Hüseyinî perdesi üzerinde Hicâz işlemiş, ardından Nevâ perdesinde Bûselik yapmıştır. On ikinci portede Nevâ perdesi üzerinde Bûselik beşlisi bulunmaktadır.

2.2.22.2. Eserin Notası:

HİCAZ
Sevmiyorum Seni Artık

Usûl: Düyek

♩-144

Beste: Avni ANIL

Güfte: İ. Behlül PEKTAŞ

Sev mi yo rum se ni ar tık
göz le ri
mi ge ri ver Arasazı
Ya lan mış O en mah zûn ye min le rin o en mah
hep çup söz le ri yîz le ri
mi ge ri ver Arasazı
İ s yâ nı ta nı maz dım

HİCAZ
Sevmiyorum Seni Artık
2

ben se ni
sev me den ön ce
Arasazi

Sevmiyorum seni artık, gözlerimi geri ver
Yalanmış yeminlerin hep, sözlerimi geri ver
İsyânı tanımazdım ben, seni sevmeden önce
O, en mahzûn, o, en mahçup yüzlerimi geri ver

Şekil 24: Hicâz Makamında “Sevmiyorum Seni Artık” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.23. Son Gemi

2.2.23.1. Makam Analizi

Eserin ikinci portesinde yani sözlerinin başladığı bölümde Dügâh perdesi civarından seyre başlanmış, Nevâ perdesinde Bûselik, Dügâh perdesinde Hicâz ve Nevâ perdesinde Rast yapmıştır.

Üçüncü portede Sünbüle ve Nevâ perdelerinde asma kalış yapılmıştır. Dördüncü portede ise tekrar Sünbüle perdesinde bir asma kalış yapmış, ardından Nevâ perdesinde Bûselik çeşniyle bırakmıştır.

Beşinci portede Dügâh perdesinde Hicâz çeşni, Nevâ perdesinde ise Rast çeşni bulunmaktadır. Altıncı portede Nevâ perdesi üzerinde Bûselik ve Dügâh perdesi üzerinde Hicâz yapılmıştır. Yedinci portede Hüseyinî perdesinde Kürdî vardır.

Sekizinci portede Nevâ perdesi üzerinde Zîrgûle’li Hicâz yapmış, ardından yine Zîrgûle’li Hicâz işlemiş ve Muhayyer perdesinde kalmıştır. Dokuzuncu portede ise Nevâ perdesinde Bûselik işleyip, Nîm Hicâz perdesinde bırakmıştır. Ardından Dügâh perdesinde Hicâz çeşniyle tam karar vermiştir.

On birinci portenin son ölçüsünde Muhayyer perdesinde Hicâz yapmıştır. On ikinci portede Hicâz makamının genişlemiş kısmında dolaşmış, ardından tekrar Muhayyer perdesi üzerinde Hicâz yapılmıştır.

On dördüncü porteden on beşinci porteye kadar Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşni ile seyretmiş ve ardından Nîm Hicâz perdesinde kalmıştır. On altıncı portede Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşni bulunmaktadır.

On yedinci portede Nevâ perdesi üzerinde Zîrgûle’li Hicâz yapmış, devamında Zîrgûle’li Hicâz’ı sürdürmüş ve Muhayyer perdesinde bırakmıştır. On sekizinci portede yerinde yani Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır. Eserin geri kalan kısmı incelendiğinde benzer geçkilerin yer aldığı tespit edilmiştir.

2.2.23.2. Eserin Notası⁶:

HİCAZ
Son Gemi

Usûl: Düyek
♩ = 144

Beste: Avni ANIL
Güfte: Tekin GÖNENÇ

Violonsel-Yaylar
Aranağme

Son ge mi be nim i çin kal
kar li man dan Arasazı
Son kam pa na lar be nim i çin vu ru
Arasazı
Siz u yur su nuz ge ce le ri
yal nız be nim se sim du yu lur

⁶ Avni Anıl'ın bestelediği bu eserin güftesini, ayrıca Salih Suphi Soner Uşşâk makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

HİCAZ
Son Gemi
2

Arasazi

Her se fer bir yıl dız sö ner u zak lar

da Arasazi

Su lar su la ra ko şar i çim de

her se fer bir yıl dız dü şer

su la ra bũ tũn şar kı lar

kay bo lur Arasazi

Siz u yur su nuz ge ce le ri

yal tuz be nim se sim du yu lur

HİCAZ
Son Gemi
3

Arasazi

Ağırca

Son ge mi be nim i çin

kal kar li man dan

SESLER (Sönerek-Ağırlaşarak sona erecek)

Son gemi benim için kalkar limandan
Son kampanalar, benim için vurulur
Siz uyursunuz geceleri
Yalnız benim sesim duyulur.
Her sefer bir yıldız söner uzaklarda
Sular sulara koşar içimde
Her sefer bir yıldız düşer sulara
Bütün şarkılar kaybolur.
Siz uyursunuz geceleri
Yalnız benim sesim duyulur
Son gemi benim için kalkar limandan...

Şekil 25: Hicâz Makamında “Son Gemi” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.24. Şarkılar Söyle O Sahillerde

2.2.24.1. Makam Analizi

İlk portede Muhayyer perdesi civarından seyre başlamıştır. Önce Nevâ perdesinde Bûselik göstermiş, ardından Gerdâniye perdesinde bir asma kalış yapmıştır. İkinci portede Acem perdesinde asma kalış, Hüseyinî perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır. Üçüncü portede Hüseyinî perdesi üzerinde Kürdî ile devam etmiş, Nîm Hicâz perdesinde asma kalış ve Nevâ perdesinde Bûselik yapmıştır.

Dördüncü portede Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Rast ve Nevâ perdesinde Bûselik yapmıştır. Beşinci portede bulunan birinci dolapta Nevâ perdesinde Bûselik, Dügâh perdesinde Hicâz, ikinci dolapta ise tekrar Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisiyle asma kalış yapılmıştır. Altıncı portede Eviç, Gerdâniye ve Muhayyer perdelerinde asma kalış yapılmıştır. Yedinci portede Muhayyer perdesinde Hicâz çeşnî, portenin sonundan sekizinci portenin ilk ölçüsüne kadar olan kısımda Nevâ perdesinde Bûselik, devamında ise Nîm Hicâz perdesinde asma kalış ve Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır. Dokuzuncu portede yani birinci dolapta Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Rast, Sünbüle perdesinde asma kalış ve Nevâ perdesinde Bûselik yapılmıştır. Onuncu portede yer alan birinci dolabın sonuna kadar olan bölümde Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisiyle asma kalış yapılmıştır. On ikinci portede Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Bûselik çeşnî yapılarak Hümâyûn özelliği gösterilmiş, Acem ve Hüseyinî perdelerinde ise asma kalış yapılmıştır. On üçüncü portede Muhayyer perdesinde asma kalış, portenin devamından on dördüncü porteye kadar olan kısımda Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisiyle asma kalış yapılmıştır.

On beşinci portede Muhayyer perdesinde asma kalış, Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşnî, on altıncı portede Sünbüle perdesinde asma kalış, Muhayyer perdesinde Hicâz çeşnili asma kalış, portenin sonundan on yedinci porteye kadar olan kısımda Dügâh perdesinde Hicâz yapmıştır. Devamında güçlü Nevâ perdesinde Bûselik çeşnili asma kalış, Dügâh perdesinde Hicâz, Nevâ perdesinde Rast ve Sünbüle perdesinde asma kalış yapılmıştır. On sekizinci portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşnili asma kalış bulunmaktadır.

2.2.24.2. Eserin Notası:

UŞÇI: SEMÂİ, Şarkılar söyle o sahillerde Beste: Avni ANIL,
SÜRE: 3'30", Güfte: Yılmaz YÜKSEL
192

H İ C A Z

Şar kı lar söy le o sa hil
ler de Rüz gâr lar ba na sen den
nağ me ler ge tir sin
(A R A S A Z I
1 2
Bı rak ken di ni de ni zin ma vi su la rı na
Fir tı na lar se ni ok sa yan
dal ga lar ge tir sin
1)
(S A Z
2)
(S A Z
.../...

HİCAZ - Şarkılar söyle o sahillerde...
DEVÂMI - 2

U çuş sun ü ze rin de en dâ mî nî
Zevk le sey re den bah tî yar
mar tî lar (S A Z
Söy le bir ta ne sı ne ne o lur (S A Z
Ba na sen den se lâm lar (S A Z
ge tir sin (S A Z

Şarkılar söyle o sahillerde
Küzgârlar bana senden nâgmeler getirsin
Bırak kendini denizin mavi sularına
Fırtınalar, seni okşayan dalgular getirsin

Uçuşsun üzerinde endâminî zevkle
Seyreden bahtiyar martılar
Söyle bir tanesine ne olur
Bana senden selâmlar getirsin

Bırak kendini denizin mavi sularına
Fırtınalar, seni okşayan dalgular getirsin

Şekil 26: Hicâz Makamında “Şarkılar Söyle O Sahillerde” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.25. Öğretmenim

2.2.25.1. Makam Analizi

Eserin birinci portesinde Dügâh perdesinde Hicâz'la seyre başlanmıştır. İkinci, üçüncü ve dördüncü portelerde Hicâz çeşniyle devam etmiş ve Dügâh perdesinde Hicâz çeşniyle karar vermiştir.

Eserin ikinci bölümünde Muhayyer perdesinden seyre başlamıştır. Beşinci porteden altıncı portedeki Nevâ perdesine kadar Bûselik çeşniyle inmiştir ve ardından Dügâh perdesinde Hicâz çeşniyle tam karar vermiştir.

Dokuzuncu portede Muhayyer perdesinde asma kalış yapmıştır. Onuncu portede Nevâ perdesinde Bûselik yapmış ve ardından Dügâh perdesinde Hicâz karar edilmiştir.

2.2.25.2. Eserin Notası:

Makam : Hicaz
Usul : Semai
(2/4 : 192)

ÖĞRETMENİM

Müzik: Avni ANIL
Söz: Yalçın BENLİCAN

Ben mi ni cik bir fi da nim sen sin ko lum
ka na den ben sev gi ne muhta cim çok sev be ni
öğ ret me nim Ar tık a nam ba ham sen sin
ca nim dan çok se vi len sin doğ ru yo lu öğ re ten
sin öğ ret ba na öğ ret me nim Ne yıl gin lik
ne bir kır ku ya rın la rım u mut da lu yo kım
çağ daş lı ğın yo lu gö tür be ni öğ ret me nim
Ay yıl diz li bay ra ğı mı cen net yüz lü hür va ta nı
il ke il ke hep A ta nı an tal ba na öğ ret me nim

Şekil 27: Hicâz Makamında “Öğretmenim” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.26. Giderken Unutmuşsun

2.2.26.1. Makam Analizi

Eserin seyrine Dügâh perdesinden başlanmış ve ardından Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnisi ile asma kalış yapmıştır. İkinci portede Dik Kürdî perdesinde asma kalış ve Dügâh perdesinde Hicâz yapmıştır.

Üçüncü portede de Dügâh perdesi üzerinde Hicâz çeşnisiyle devam etmiştir. Dördüncü portede Dik Sünbüle perdesinde asma kalış, Hüseyinî perdesinde Kürdî, beşinci portede yer alan birinci dolapta Dügâh perdesinde Hicâz, ikinci dolapta ise Hüseyinî perdesinde Hicâz çeşnili asma kalış yapılmıştır.

Altıncı portede Hüseyinî perdesinde Kürdî, yedinci portede bulunan birinci dolapta Dügâh perdesinde Hicâz, sekizinci portede yani ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde Bûselik yapıldıktan sonra Nîm Hicâz perdesinde bırakmıştır ve ardından Dügâh perdesinde Hicâz yapmıştır.

Dokuzuncu ve onuncu portelerde Dügâh perdesinde Hicâz, on birinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi, on üçüncü portede Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnisiyle asma kalış yapılmıştır. On beşinci portede Dügâh perdesinde Hicâz çeşnisiyle karar verilmiştir.

2.2.26.2. Eserin Notası:

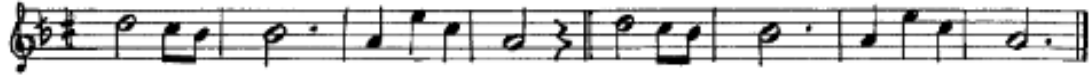
SEMÂİ - DÜYEK

(p: 168) (p: 144)
4/20^{rr}

HİCAZ
Giderken unutmuşsun

Beste : Avni ANIL

Güfte : Dr. Hüseyin BALKANLI

SEMÂÎ - DÜYEK
(♩: 168) (♩: 144)

HİCAZ
Giderken unutmuşsun

Beste : Avni ANIL
Güfte : Dr. Hüseyin BALKANCI

-2-

BE Nİ SEV MEK TEN AM MA

AY NA DA Kİ HA YÂ LİN BE Nİ HÂ

LÂ SE Vİ YOR (saz

AY NA DA Kİ HA YÂ LİN BE Nİ HÂ

LÂ SE Vİ YOR (saz

(Düyek) ARASAZI finale

Gİ DER KEN U NUT MUŞ SUN

HA YÂ LİN BEN DE KAL MIŞ (karar sazı ♩r.

GİDERKEN UNUTMUŞSUN, HAYÂLİN BENDE KALMIŞ,
AYNALARA GİZLENMİŞ, SUÇLU, MAHÇUP GÜLÜYOR.
SEN BELKİ DE YORULDUN, BENİ SEVMekten AMMA;
AYNADAKİ HAYÂLİN, BENİ HÂLÂ SEVİYOR.

Şekil 28: Hicâz Makamında “Giderken Unutmuşsun” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.2.27. Ne Cilveli Fısıltılar Taşıyor Bilsen

2.2.27.1. Makam Analizi

Esere birinci bölümde Dügâh perdesinde Hicâz işlenerek başlanmıştır. Satırın sonuna kadar Hicâz çeşniyle devam etmiş ve Dügâh perdesinde kalmıştır. Dördüncü portede bir Rast çeşni göstermiş ve ardından Hüseyinî perdesinde asma kalış yapmıştır. Beşinci portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi işleminin ardından Muhayyer perdesinde bir asma kalış yapılmıştır.

Altıncı portede Dügâh perdesinde Hicâz yapmış, yedinci portede Muhayyer perdesi civarında dolaşmış ve Dik Sünbüle perdesinde asma kalış yapılmıştır. Sekizinci portede Hüseyinî perdesinde Kürdî yapmış, onuncu portede ise Dügâh perdesinde Hicâz çeşnisi ile karar etmiştir.

On ikinci portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşnili, on üçüncü portede ise Muhayyer perdesinde Uşşâk çeşnili asma kalış yapılmıştır. Eserin tamamında benzer özelliklerde makam çeşnileri bulunmaktadır.

2.2.27.2. Eserin Notası:

YürükAksak HİCAZ Beste: Avni ANIL
Süre: 3.20 Güfte: Hüseyin BALKANCI

ARANAĞMESİ

NE CİL VE Lİ Fİ SİL Tİ LAR TA ŞI YOR BİL SEN

NE CİL VE Lİ Fİ SİL Tİ LAR TA ŞI YOR BİL SEN

SÖZ LE Rİ NE SÖY LE DE KİZ US LU DUR SUN LAR

SÖZ LE Rİ NE SÖY LE DE KİZ US LU DUR SUN LAR

NA SİL ÇAP KIN BA KI YOR LAR HE LE BİR GÖR SEN

NA SİL ÇAP KIN BA KI YOR LAR HE LE BİR GÖR SEN

GÖZ LE Rİ NE SÖY LE DE KİZ US LU DUR SUN LAR

GÖZ LE Rİ NE SÖY LE DE KİZ US LU DUR SUN LAR

RÜZ GÂR LAR DA SE RE SER PE U ÇU ŞU YOR LAR

RÜZ GÂR LAR DA SE RE SER PE U ÇU ŞU YOR LAR

D.C.
BASS

NAZ LI NAZ LI SA LI NI YOR KA ÇI ŞI YOR LAR

NAZ LI NAZ LI SA LI NI YOR KA ÇI ŞI YOR LAR

HE LÂL OL SUN ÇÜN Kİ SA NA YA KI ŞI YOR LAR

HE LÂL OL SUN ÇÜN Kİ SA NA YA KI ŞI YOR LAR

SAÇ LA RI NA SÖY LE DE KIZ US LU DÜR SUN LAR

SAÇ LA RI NA SÖY LE DE KIZ US LU DÜR SUN

LAR..

NE CİLVELİ FİSİLTİLER TAŞIYOR BİLSEN
SÖZLERİNE SÖYLEDE KIZ, USLU DURSUNLAR
NASIL ÇAPKIN BAKIYORLAR, HELE BİR GÖRSEN
GÖZLERİNE SÖYLE DE KIZ, USLU DURSUNLAR

RÜZGARLARDA SERE SERPE UÇUŞUYORLAR
NAZLI NAZLI SALINIYOR, KAÇIŞIYORLAR
HELAL OLSUN ÇÜNKİ SANA YAKIŞIYORLAR
SAÇLARINA SÖYLEDE KIZ, USLU DURSUNLAR

Şekil 29: Hicâz Makamında “Ne Cilveli Fısıltılar Taşıyor” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.3. Hüseyinî Makamındaki Eserler

2.3.1. Güzel Gözler Menekşe Yüce Dağlar Mor Olur

2.3.1.1. Makam Analizi

İlk portede Nevâ perdesi civarından seyre başlamıştır. Dügâh perdesinde Hüseyinî göstermiştir. İkinci portede Hüseyinî perdesinde Hüseyinî çeşnî ve Nevâ perdesinde Rast yapmıştır.

Üçüncü portede yer alan birinci dolapta Dügâh perdesinde Hüseyinî yapmış, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde Bûselik yapıp, Hüseyinî perdesinde kalmıştır. Dördüncü portede Çargâh perdesinde Çargâh çeşnili asma kalış, portenin sonunda Dügâh perdesinde Hüseyinî yapılmıştır.

Dördüncü porteden beşinci porteye kadar Dügâh perdesi üzerinde Hüseyinî işlemiş ve devamında Rast perdesine düşerek Rast'da Rast yapmıştır. Yedinci portede Hüseyinî perdesinde Hüseyinî, sekizinci portede Dügâh perdesinde Hüseyinî ve Hüseyinî perdesinde Uşşâk yaparak Dügâh perdesinde Hüseyinî makamı dizisini göstermiştir.

2.3.1.2. Eserin Notası:

HÜSEYNÎ ŞARKI

USÛLÜ: CURCUNA GÜZEL GÖZLER MENEKŞE YÜCE DAĞLAR MOR OLUR MÜZİK: AVNİ ANIL
♩ = 230 SOZ : ÖMER ÇALIŞIR

GÜ-ZEL GÖZ-LER ME-NEK-ŞE GÜ-ZEL GÖZ-LER
ME-NEK-ŞE YÜ-CE DAĞ-LAR LAR
MORO-LUR BİR İ-LÂ-Hİ
ÖV-GÜ-SÜN BİR İ-LÂ-Hİ ÖV-GÜ-SÜN
SEN-DEN KOP-MAK
ZORO-LUR HASRETİN-LE
TU-TU-SAN HASRETİN-LE TU-TU-ŞAN YA-NAR
Yİ-NE KOR-O-LUR

GÜZEL GÖZLER MENEKŞE YÜCE DAĞLAR MOR OLUR
BİR İLÂHİ ÖVGÜSÜN SENDEN KOPMAK ZOR OLUR
HASRETİNLE TUTUŞAN YANAR YİNE KOR OLUR
BİR İLÂHİ ÖVGÜSÜN SENDEN KOPMAK ZOR OLUR

Şekil 30: Hüseyinî Makamında “Güzel Gözler Menekşe” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.3.2. Irmakla Akıp Taşmışım

2.3.2.1. Makam Analizi

İlk portede Gerdâniye perdesi civarından seyre başlamış, Hüseyinî perdesinde Uşşâk ve Muhayyer perdesinde asma kalış yapılmıştır. İkinci portede Dügâh perdesinde Hüseyinî beşlisi bulunmaktadır.

Üçüncü portenin ikinci ölçüsünde Eviç perdesinde Segâh yapmıştır. Dördüncü portede Dügâh perdesinde Hüseyinî, Çargâh perdesinde Çargâh'ı işlemiş ve Hüseyinî perdesinde asma kalış yapılmıştır. Beşinci portenin birinci dolabında Dügâh perdesinde Hüseyinî, ikinci dolabında ise Hüseyinî perdesinde Hüseyinî beşlisi bulunmaktadır.

Altıncı portede Nevâ perdesi üzerinde bir Bûselik çeşnisi vardır. Yedinci portede Rast perdesine düşerek Rast ve devamında yine Nevâ perdesinde Bûselik yapılmıştır. Sekizinci portede Hüseyinî perdesi üzerinde Hüseyinî yapmıştır.

Dokuzuncu portede Eviç perdesinde Segâh vardır. Onuncu portede ise Dügâh perdesinde Hüseyinî göstermiştir. On ikinci portede Muhayyer perdesinde Hüseyinî çeşnisi bulunmaktadır. On dördüncü portede Hüseyinî yaparak tam karar vermiştir. Eserin devamı aynı makam çeşnileri işlenerek tamamlanmıştır.

2.3.2.2. Eserin Notası

HÜSEYİNİ Irmakla Akıp Taşmışım

Usûl: Düyek

♩ = 144

Beste: Avni ANIL

Güfte: Mustafa YEŞİLOVA

Aranağme

1, 2 ve 3'e

Ir mak la a kıp taş mı şım bu lut la ge zip

şaş mı şım

Saz

Saz

Se nin i çin dağ aş mı şım Ben gön lü mü

bil mez mi yim Ben gön lü mü Saz

D.C.

bil mez mi yim Arasazı

Bağ lan dım sa na de rin den ay rıl mı şım

HÜSEYİNİ
Irmakla Akıp Taşmışım
2

Yurt ye rin den

Saz

Saz

Geç tim Mec nûn ti re nin den

Ben gön lü mü bil mez mi yim Ben gön lü mü

Saz bil mez mi yim D.C.

Arasaza

3 Ba ğı mın has re ti su ya dal lar u zan

miş

1 2 kuy tu ya

Saz Saz

HÜSEYNİ
Irmakla Akıp Taşmışım
3

Gözü yok tur ki uyu ya

Ben gön lü mü bilmez miyim Ben gön lü mü

Saz bilmez miyim SON

Arasazı

Irmakla akıp taşmışım	Bağlandım sana derinden
Bulutla gezip şaşmışım	Ayrılmışım yurt yerinden
Senin için dağ aşmışım	Geçtim Mecnun treninden
Ben gönlümü bilmez miyim	Ben gönlümü bilmez miyim

Bağımın hasreti suya
Dallar uzanmış kuytuya
Gözü yoktur ki uyuya
Ben gönlümü bilmez miyim

Şekil 31: Hüseyinî Makamında “Irmakla Akıp Taşmışım” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.4. Hüzûâm Makamındaki Eserler

2.4.1. Ağla Çeşmim Eski Lezzet Kalmamış Peymânede

2.4.1.1. Makam Analizi

Birinci portede Nevâ perdesi üzerinde Hüzûâm çeşnisi bulunmaktadır. İkinci portede Sünbûle’li bir Gerdâniye inişii ile Nevâ perdesi üzerinde Hüzûâm yapmış ve ardından Segâh perdesinde yedene düşerek Hüzûâm yapılmıştır.

Üçüncü portenin son ölçüsünde Nevâ perdesi üzerinde Hüzûâm çeşnisiyle asma kalış yapılmıştır. Dördüncü portede Segâh perdesinde Hüzûâm ve Tiz Segâh perdesinde ise Segâh çeşnili asma kalış vardır.

Beşinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde Rast, Nevâ perdesi üzerinde Hicâz, altıncı portede Tiz Segâh perdesinde Segâh ve Eviç perdesinde Segâh yapılmıştır. Yedinci portede Nevâ perdesinde Hüzûâm ve sekizinci portede Sünbûle’li bir Gerdâniye inişii ile birlikte Nevâ perdesinde Hüzûâm’lı bırakmıştır.

2.4.1.2. Eserin Notası⁷:

HÜZZÂM ŞARKI

DÜYEK AĞLA ÇEŞMİM ESKİ LEZZET KALMAMIŞ PEYMÂNEDE MÜZİK : AVNİ ANIL
SÖZ : CAHİT ÖNEY

♩ = 128

AĞLA ÇEŞMİM ESKİ LEZZET KALMAMIŞ PEYMÂNEDE
NERDE SAKI EHLİ DİL YOK MECLİSİ
MEYHÂNEDE
EY GÖNÜL ALEM DEĞİŞMİŞ
GAYRİ FERVÂD EY LE ME

AĞLA ÇEŞMİM ESKİ LEZZET KALMAMIŞ PEYMÂNEDE
NERDE SAKI EHLİ DİL YOK MECLİSİ MEYHÂNEDE
EY GÖNÜL, ALEM DEĞİŞMİŞ GAYRİ FERVÂD EYLEME
NERDE SAKI, EHLİ DİL YOK MECLİSİ MEYHÂNEDE...

Şekil 32: Hüzzâm Makamında “Ağla Çeşmim” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

⁷ Avni Anıl'ın bestelediği bu eserin güftesini, ayrıca Fikret Hızlıdal ve İrfan Doğrusöz-Müstear, Abidin Gerçeker-Bestenigâr, Rüştü Eriç-Eviç, Hasan Esen, Kazım Nami Erdölen ve Selçuk Kurt-Hicâz, Hasan Şanlıtürk-Hüseynî, Arif Sami Toker ve Hasan Esen-Hüzzâm, İsmail Demirkıran-Rast ve Cahit Öney Uşşâk makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

2.4.2. Ağlaya Ağlaya Giderim Diyor (Gelin Alayı)

2.4.2.1. Makam Analizi

Birinci portede Segâh perdesi civarından seyre başlamış, ikinci portede Segâh perdesinde Hüzûm yapmıştır.

Dördüncü portede Nevâ perdesinde Hüzûm ve Segâh perdesi üzerinde yine Hüzûm gösterilmiştir. Beşinci portede Nevâ perdesinde Hüzûm, Muhayyer perdesinde Uşşâk ve Hüseyinî perdesinde Uşşâk yapılmıştır.

Altıncı portenin son ölçüsünde Nevâ perdesinde Hüzûm asma kalışı, yedinci portede Segâh perdesinde Hüzûm çeşniyle yedenli tam karar yapılmıştır. Sekizinci portede Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşniyle asma kalış, dokuzuncu portede Nevâ perdesinde Hüzûm ve Gerdâniye perdesi üzerinde Rast yapmıştır.

Eserin ikinci bölümünde de aynı makam çeşnileri bulunmaktadır.

2.4.2.2. Eserin Notası:

HÜZZAM Gelin Alayı

Usûl: Yürük Aksak

♩ = 256

Beste: Avni ANIL

Güfte: Reşat ÖZPİRİNÇİ

Aranâğmc

1

Ağ la ya ağ la ya gi de rim di yor

A ya ğı e şik den dı şar da ge

lin A ya ğı e şik den

di şar da ge lin Gön lü nü

bağ la mış dos ta gi di yor

yor A ya ğı e şik den

Saz

HÜZZAM
Gelin Alayı
2

di şar da ge lin A ya ğı

e şik den di şar da ge lin BAŞA

2
Be yaz lar i çin de bir tâ ze ba

har Gi ri yor hâ ne me

meh tâb gi bi yar gi ri yor

hâ ne me meh tâb gi bi yar Saz

Gön lüm de ba ha rın bül bü lü çağ

lar lar Oy na yın

a dost lar vur sun da vul lar

HÜZZAM
Gelin Alayı

3

Oy na yın a dost lar vur sun da vul

lar FİNAL SAZI.. Ağrılarak ve sönerek

Ağlaya ağlaya giderim diyor
Ayağı eşikden dışarda gelin
Gönlünü bağlamış, dosta gidiyor
Ayağı eşikden dışarda gelin

Beyazlar içinde bir tâze bahar
Giriyor haneme mehtâb gibi yâr
Gönlümde baharın bülbüllü çağlar
Oynayın a dostlar, vursun davullar

Şekil 33: Hüzâm Makamında “Gelin Alayı” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.4.3. Akşamın Olduğu Yerde Bekle Diyorsun, Gelmiyorsun

2.4.3.1. Makam Analizi

Birinci portede Segâh perdesinde Hüzâam ve Gerdâniye perdesinde asma kalış yapılmıştır. İkinci ve üçüncü portede Nevâ perdesinde Hüzâam, üçüncü portenin son ölçüsünde ise Sünbüle’li bir Gerdâniye inişi yapılmıştır.

Dördüncü portenin birinci dolabında Segâh perdesinde Segâh, ikinci dolabında Nevâ perdesinde Hüzâam bulunmaktadır. Beşinci portede Hüseyinî perdesinde asma kalış, Nevâ perdesinde Hüzâam ve Gerdâniye perdesine Sünbüle’li bir iniş yapılmıştır.

Altıncı portede bir önceki portede olduğu gibi Gerdâniye perdesine Sünbüle’li inmiş, Eviç perdesinde Segâh, Hisâr perdesinde asma kalış, yedinci portede Nevâ perdesinde Hüzâam yapılmış ve Segâh perdesinde Hüzâam ile tam karar verilmiştir.

Sekizinci portede Nevâ perdesi üzerinde Hüzâam, Gerdâniye perdesinde Sünbüle’li bir kalış yapmış, dokuzuncu portenin ilk dolabında Nevâ perdesinde Hüzâam ve Tiz Segâh perdesinde Segâh yapılmıştır.

On ikinci portede Muhayyer perdesi üzerinde Uşşâk, Nevâ perdesinde Hüzâam, on üçüncü portede Gerdâniye perdesinde Bûselik, on dördüncü portenin ilk dolabında Tiz Segâh perdesinde Segâh ve Nevâ perdesinde Hüzâam yapılmıştır.

2.4.3.2. Eserin Notası:

HÜZZAM ŞARKI
(Akşamın olduğu yerde bekle diyorsun, gelmiyorsun) **AVHİ ANIL**

Düyek

AK ŞA MIN ... OL DU ŞU ... YER DE BEK LE Dİ YOR
SUN ... GEL Mİ YOR ... SUN
GÜN Kİ SENİ ÇOK ...
SEV Dİ Bİ ... Mİ ... Bİ Lİ YOR
SUN ... GEL Mİ YOR ... SUN
MEV SİM ... LER ... GE LİP GE Çİ YOR...

SEN
GÜLÜ YOR SUN GEL Mİ YOR SUN
SAZ

AKŞAMIN OLDUĞU YERDE BEKLE DİYORSUN, GELMİYORSUN
ÇÜNKİ SENİ ÇOK SEVDİĞİMİ BİLİYORSUN, GELMİYORSUN
MEVSİMLER GELİP GEÇİYOR SEN GÜLÜYORSUN, GELMİYORSUN
ÇÜNKİ SENİ ÇOK SEVDİĞİMİ BİLİYORSUN, GELMİYORSUN

İLHAN BEHLÜL PEKTAŞ

Şekil 34: Hüzûm Makamında “Akşamın Olduğu Yerde” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.4.4. Ayrılık Ümitlerin Ötesinde Bir Şehir

2.4.4.1. Makam Analizi

İlk portede Gerdâniye perdesi civarından seyre başlanmıştır. İkinci portede Muhayyer perdesi üzerinde Uşşâk, ikinci ölçüde Gerdâniye perdesine Sünbüle’li inerek Nevâ perdesinde Hüzzâm yapmış, üçüncü portede Eviç’i tutmuş, birinci dolapta Segâh perdesinde Hüzzâm ve ikinci dolapta tekrar Nevâ perdesinde Hüzzâm yapmıştır.

Beşinci portede Sünbüle’li bir Gerdâniye inişi göstermiş, Eviç ve Segâh’ta asma kalış yapmıştır. Altıncı portenin son ölçüsünde Nevâ perdesinde Hüzzâm, yedinci portede ise Segâh perdesi üzerinde Segâh bulunmaktadır.

Sekizinci portede Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşnisi yapılmıştır. Dokuzuncu portede Segâh perdesinde Hüzzâm, Tiz Segâh perdesinde ise Segâh yapmıştır. Onuncu portede Muhayyer perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi, Gerdâniye perdesine Sünbüle’li inerek orada bir asma kalış göstermiştir.

On birinci portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşnisi, on ikinci ve on üçüncü portelerde ise Nevâ perdesinde Hüzzâm yapılmıştır.

2.4.4.2. Eserin Notası:

HÜZZAM ŞARKI
AYRILIK ÜMITLERİN ÖTESİNDE BİR ŞEHİR

USÜLÜ : CURCUNA MÜZİK : Avni ANIL
SÖZ : Şahap GÜRSEL

♩ = 200

AY RI LIK Ü MIT LE RİN Ö TE SİN DE

BİR ŞE HİR

(SAZ -)

NE BİR KUŞ NE BİR HA BER NE DE BİR

SE LÂM GE LİR NE BİR KUŞ

NE BİR HA BER NE DE BİR

(SAZ -)

SE LÂM GE LİR (SON)

ÇA RE SİZ

HÜZZAM ŞARKI
AYRILIK ÜMITLERİN ÖTESİNDE BİR ŞEHİR

- 2 -

SES LE NIŞ LER

BEY HÜ DE BEK LE YİS

LER BİR TE SEL Lİ YE Rİ NE

HÜ ZUN LÜ

AK ŞAM GE LİR

güçtürk

AYRILIK ÜMITLERİN ÖTESİNDE BİR ŞEHİR
NE BİR KUŞ NE BİR HABER NE DE BİR SELÂM GELİR
ÇARESİZ SESLENİŞLER BEYHÜDE BEKLEYİŞLER
BİR TESELLİ YERİNE HUZUNLU AKŞAM GELİR

Şekil 35: Hüzâm Makamında “Ayılık Ümitlerin Ötesinde” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.4.5. Bak Kalbime Sevgin Acı Bir İz Gibi Kaldı

2.4.5.1. Makam Analizi

Birinci porteden, ikinci portedeki ilk ölçüye kadar olan kısımda Segâh perdesinde Hüzâam yapılmıştır. İkinci portenin devamında Nevâ perdesinde Hüzâam yapmış ve Segâh perdesinde Segâh çeşniyle kalmıştır.

Üçüncü portede Eviç, dördüncü portede ve beşinci portenin ilk ölçüsünde Nevâ perdesinde Hüzâam yapılmış, beşinci portenin devamında ise Segâh perdesinde Hüzâam ve Tiz Segâh perdesinde Segâh yapılmıştır.

Altıncı portenin son ölçüsünde Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşniyle asma kalış yapmış, yedinci portede Nevâ perdesine Hüzâam'lı inmiştir.

2.4.5.2. Eserin Notası:

HÜZZÂM ŞARKI

USÛLÜ : DÜYEK BAK KALBİME SEYGİN ACI BİR İZ GİBİ KALDI MÜZİK : AVNİ ANIL

♩ =

BAK KAL... Bİ... ME SEV... GİN A... CI BİR İZ
Gİ... Bİ KAL... DI A... CI BİR İZ Gİ... Bİ KAL... DI
DI BİL... MEM KI... RA... ÇAK
İN... CI... TE... CEK BÖY... LE NE VAR... DI
BÖY... LE NE VAR... DI DI HİC... RAN
A... TE Şİ RU... HU... MU A... FÂ... KI... MI SAR... DI
Â... FÂ... KI... MI SAR... DI DI

BAK KALBİME SEYGİN ACI BİR İZ GİBİ KALDI
BİLMEM KIRACAK İNCİTECEK BÖYLE NE VARDI
HİCRAN ATEŞİ RUHUMU AFAKİMİ SARDI
BİLMEM KIRACAK İNCİTECEK BÖYLE NE VARDI

Şekil 36: Hüzzâm Makamında “Bak Kalbime” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.4.6. Gözlerin Senin Gözlerin

2.4.6.1. Makam Analizi

Birinci portede Rast perdesine kadar düşerek Rast'ı göstermiş ve devamında Nevâ'dan Segâh perdesine düşerek Segâh işlemiştir. İkinci portede Segâh perdesinde Segâh bulunmaktadır. Üçüncü portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşnisi, Nevâ perdesinde Hüzzâm ve Gerdâniye perdesinde ise Bûselik yapılmıştır.

Dördüncü portede Eviç göstermiş ardından Sünbüle'li bir Gerdâniye inişi yaparak Nevâ'da Hüzzâm'ı işlemiştir. Beşinci portede Hisâr perdesinde asma kalış yapmıştır.

Altıncı portede Nevâ perdesinde Hüzzâm, Tiz Çargâh perdesinde asma kalış yapılmıştır. Yedinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî yapmış, Gerdâniye perdesine Sünbüle'li inmiş ve Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşnisi göstermiştir.

Sekizinci portede Nevâ perdesinde Hüzzâm, birinci dolapta Segâh perdesinde Hüzzâm çeşnisi ve devamında yine Nevâ perdesinde Hüzzâm, ikinci dolapta ise tekrar Segâh perdesinde Hüzzâm çeşnisi yapılmıştır.

Dokuzuncu portede Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşnisi bulunmaktadır. Eserin devamında da yine aynı makam geçkileri mevcuttur.

2.4.6.2. Eserin Notası:

HÜZZAM Gözlerin Senin Gözlerin

Usûl: Düyek
♩=144

Beste: Avni ANIL
Güfte: İ. Behlül PEKTAŞ

Göz le rin se nin göz le rin

Saz Be ni nar ren gi rü yâ lar

dan Pe ş i ne ta kan

göz le rin Arasazı

Sa bah la rı mâ vi

Da ha son ra ye ş il ak ş am la rı

sim si yah ba kan göz le rin

of of göz le rin göz le rin

Arasazı

HÜZZAM
Gözlerin Senin Gözlerin
2

Göz le rin se nin göz le rin
Saz Öl sem de gü len
ya şa sam da gü len göz le
rin Saz Ne za man
yü zü ne bak sam
ne dü şün dü ğü mü bi len
göz le rin Arasazı

Gözlerin, senin gözlerin
Beni nar gibi rüyâlardan
Peşine takan gözlerin
Sabahları mâvi
Daha sonra yeşil
Akşamları simsiyah bakan gözlerin

Gözlerin, senin gözlerin
Ölsem de gülen
Yaşasam da gülen gözlerin
Ne zaman yüzüne baksam
Ne düşündüğümü bilen gözlerin
Sabahları mâvi
Daha sonra yeşil
Akşamları simsiyah bakan gözlerin

Şekil 37: Hüzam Makamında “Gözlerin Senin Gözlerin” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.4.7. Her Koyda Akisler

2.4.7.1. Makam Analizi

İlk portede Hüzûâm işleyerek eserin seyrine başlamıştır. İlk portenin son ölçüsünde Dügâh perdesinde küçük bir Uşşâk kalış göstermiştir. İkinci ve üçüncü portelerde Nevâ perdesinde Hüzûâm ile devam etmiş, üçüncü portenin son ölçüsünde Gerdâniye perdesi üzerinde Rast ve tekrar Nevâ perdesinde Hicâz yapılmıştır.

Dördüncü portedeki birinci dolapta Segâh perdesinde Segâh, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde Hüzûâm bulunmaktadır. Beşinci portede Eviç perdesinde Segâh ve son ölçüde Nevâ perdesi üzerinde Hüzûâm vardır.

Altıncı portede Segâh perdesinde Hüzûâm, Segâh perdesinde Segâh çeşnisi ve Rast perdesinde Rast yapılmıştır. Yedinci portede Nevâ perdesinde Hüzûâm, Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşnisiyle asma kalış yapmıştır.

Sekizinci portede Tiz Segâh perdesinde Segâh, dokuzuncu portede Segâh perdesinde Hüzûâm, Nevâ perdesinde ise Hüzûâm yapmış ve Segâh perdesinde Hüzûâm makam dizisini göstermiştir.

2.4.7.2. Eserin Notası:

HÜZZAM Her Koyda Akisler

Usûl: Curcuna

♩ = 180

Beste: Avni ANIL

Güfte: İ. Hilmi SOYKUT

Her koy da
a kis ler gi bi bir hâ tı râ
kal dı bir hâ tı ra kal
dı Saz dı Saz
Gün ler ge çi ver miş ti
o dem san ki ma sal dı
san ki ma sal dı Saz dı Saz
Gön lüm yi ne sen
siz ge çe cek

HÜZZAM
Her Koyda Akisler
2

gün le re dal dı
gün le re dal dı Saz dı Saz

Her koyda akisler gibi bir hâtırâ kaldı
Günler geçivermişti, o dem sanki masaldı
Gönlüm yine sensiz geçecek günlere kaldı
Günler geçivermişti, o dem sanki masaldı

Şekil 38: Hüzam Makamında “Her Koyda Akisler” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.4.8. İçimde Bin Türlü Keder

2.4.8.1. Makam Analizi

Birinci portede Segâh perdesinde Hüzââm çeşniyle esere giriş yapılmıştır. İkinci portede Nevâ ve Segâh perdelerinde Hüzââm eşni bulunmaktadır.

Üçüncü portede aynı şekilde Nevâ perdesi üzerinde Hüzââm, birinci dolapta Segâh perdesinde Hüzââm ve ikinci dolapta Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır. Dördüncü portede Nevâ perdesinde Hüzââm, Hüseyinî perdesinde ise Uşşâk eşni bulunmaktadır.

Beşinci portede Nevâ perdesinde Hüzââm, Segâh perdesinde Hüzââm eşni ve altıncı portede Segâh perdesinde Hüzââm çeşniyle tam karar yapılmıştır. Portenin devamında ve yedinci portenin başında Tiz Segâh perdesinde Segâh, Hüseyinî perdesinde Uşşâk yapılmıştır.

Sekizinci portede Nevâ ve Segâh perdelerinde Hüzââm bulunmaktadır.

2.4.8.2. Eserin Notası:

HÜZZAM
İçimde Bin Türlü Keder

Usûl: Düyek
♩ = 144

Beste: Avni ANIL
Güfte: Ü. Yaşar OĞUZCAN

Aranağme

İ çim de bin tür lü ke der Saz der Saz

Sen den ge lir sa na

gi der Saz Sen den ge lir

sa na gi der Saz Al nı ma

ya zı lan ka der Saz Al nı ma

ya zı lan ka der Saz

İçimde bin türlü keder
Senden gelir sana gider
Alnıma yazılan kader
Senden gelir sana gider

Şekil 39: Hüzam Makamında “İçimde Bin Türlü Keder” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.4.9. İçimde Her Uyanış

2.4.9.1. Makam Analizi

Birinci portede Tiz Segâh perdesi civarından seyre başlanmıştır. Devamında Nevâ perdesi üzerinde Hüzẓâm ve Segâh perdesinde Segâh bulunmaktadır.

İkinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnisi, Nevâ perdesinde Hüzẓâm ve Segâh perdesinde Segâh çeşnisi yer almaktadır. Üçüncü portede Sünbüle’li bir Gerdâniye inişiyle Nevâ perdesinde Hüzẓâm, Segâh perdesinde Hüzẓâm yapmış ve eviç perdesinde asma kalış göstermiştir.

Dördüncü porteden beşinci porteye kadar Sünbüle’li bir Gerdâniye inişiyle Nevâ’da önce Hüzẓâm işlemiş ardından Segâh perdesinde Segâh çeşnisiyle asma kalış göstermiştir. Altıncı portede Nevâ perdesinde Hüzẓâm ve tekrar Segâh perdesinde Segâh işlemiştir.

Yedinci portede, dördüncü ve beşinci motifi aynen tekrarlayarak Sünbüle’li bir Gerdâniye inişi ile Nevâ perdesinde Hüzẓâm yapmış, devamında Segâh perdesinde Segâh’ı işlemiştir. Sekizinci portede Tiz Segâh perdesinde Hüzẓâm çeşnisi, onuncu portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşnisi ve Segâh perdesinde Segâh bulunmaktadır.

2.4.9.2. Eserin Notası⁸:

Semâi HÜZZAM ŞARKI Beste : Avni Anıl
(İçimde her uyanış) Güfte : Ahmet Kaçar

Aranağme.

İçimde her uyanış seni bir başka anış
hatırlamaya çalışır bir şey unutmadın mı

Aranağme.

Saadetler taşıyan hayallerde yaşayan
ayrılırken başlayan bir şey unutmadın mı

TURHAN TAŞAN
NOTA ARŞİVİ

Şekil 40: Hüzûm Makamında “İçimde Her Uyanış” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

⁸ Avni Anıl'ın bestelediği bu eserin güftesini, ayrıca Fethi Karamahmudoğlu Evcârâ makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

2.4.10. İçtiğim Meydesin

2.4.10.1. Makam Analizi

Nevâ perdesinde Hüzûm yaparak esere başlamıştır. Nîm Hicâz perdesinde asma kalış gösterdikten sonra Nevâ perdesinde Hüzûm'a devam etmiştir.

İkinci portede de Nevâ perdesinde Hüzûm'ı sürdürmüş, daha sonra birinci dolapta yedene düşerek Segâh perdesinde Segâh yapılmıştır. Üçüncü portede ikinci dolapta tekrar Nevâ perdesinde Hüzûm gösterilmiştir.

Dördüncü portede Dik Hisâr perdesinde asma kalış, beşinci portede Nevâ perdesinde Hüzûm, Eviç perdesinde asma kalış yapılmıştır. Altıncı portede Rast perdesinde Rast çeşnisi, Segâh perdesinde Hüzûm çeşnisi, Nevâ perdesinde Hüzûm yer almaktadır.

Yedinci portede Segâh perdesinde Segâh beşlisi ve Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşnisi bulunmaktadır. Sekizinci portede Segâh perdesinde Hüzûm çeşnisi, Nevâ perdesinde Hüzûm çeşnisi, Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşnisi, onuncu portede Muhayyer perdesinde Uşşâk çeşnisi, Nevâ perdesinde ise tekrar Hüzûm çeşnisi yapılmıştır. On birinci portede ise Gerdâniye perdesine Sünbûle'li bir iniş yaparak Nevâ perdesinde Hüzûm'lı bırakmıştır.

2.4.10.2. Eserin Notası:

Düyek HÜZZAM SARKI Güfte: fakri ulas
(İçtiğim meydesin...) Beste: Avni Arul

İçtiğim meydesin duyduğum
her sestestin (saz...)
Hayatımsın benim aldığım
nefestestin (saz...)
(saz...) Hayatımsın benim aldığım
nefestestin (saz...)
(saz...) Dilimde gönlümde
unutulmaz bestestin
(saz...) Dilimde
gönlümde unutulmaz bestestin
(saz...) unutulmaz bestestin

İçtiğim meydesin duyduğum
Hayatımsın benim aldığım nefestestin
Dilimde gönlümde unutulmaz bestestin
Hayatımsın benim aldığım nefestestin

Şekil 41: Hüzâm Makamında “İçtiğim Meydesin” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorosu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.4.11. Kısmet Deme Hayâllerime Usandın Sanırım

2.4.11.1. Makam Analizi

Eserin ilk portesinde Çargâh perdesi civarından seyre başlanmış, Nevâ perdesi üzerinde Hüzâm çeşniyle seyretmiş ve Hisâr perdesinde bırakmıştır.

İkinci portede Eviç perdesinde Segâh çeşni, Rast perdesinde Rast çeşni ve Nevâ perdesinde Hüzâm çeşni yapılmıştır. Üçüncü portede yedene düşülerek Segâh perdesinde Hüzâm çeşni gösterilmiştir.

Dördüncü portede Nevâ perdesinde Hüzâm çeşni, Gerdâniye perdesinde Rast ve Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşni yapılmıştır. Beşinci portede Eviç perdesinde Segâh çeşni, altıncı portede Nevâ perdesinde Hüzâm çeşni yer almaktadır.

Yedinci portede Rast perdesinde Rast çeşni bulunmaktadır. Dokuzuncu portede Segâh perdesinde Hüzâm çeşniyle tam karar yapılmıştır.

Onuncu portede Nevâ perdesinde Hüzâm çeşni ve Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşni yapılmıştır. On birinci ve on ikinci portelerde ise onuncu portede olduğu gibi Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşni yapılmıştır. On üçüncü portede Nevâ perdesinde Hüzâm bulunmaktadır.

2.4.11.2. Eserin Notası:

HÜZZÂM ŞARKI

♩ = 128 DÜYEK MÜZİK : AYNI ANIL
3,50" SÖZ : ALÂATTİN SEMERCİ

KIS-MET DE ME HA-YÂL-LE-Rİ- ME

U- SAN- DIN SA-NI- RIM

SAZ...

SÖZ-LE-RİN- DE
GÖZ-LE-RİN- DE

BUL- DU- ĞUM SEV- GİY- LE
GÖR- DÜ- ĞUM MÜJ- DE- YE

A- VU- NA- MAM İ- SAZ...
İ- NA- NA- MAM

SÖZ-LE-RİN- DE
GÖZ-LE-RİN- DE

BUL- DU- ĞUM
GÖR- DÜ- ĞUM

SEV- GİY- LE A- VU- NA- MAM
MÜJ- DE- YE İ- NA- NA- MAM

SÖZ- ET- ME

KA- VUŞ- MAK- TAN

AY- RI- LİK VAR SA- Nİ- RİM

KİŞİT DEME HAYÂLLERİME, USANDIN SANIRIM.
SÖZLERİNDE BULDUĞUM SEVGİYLE AYUNAMAM.
SÖZ ETME KAVUŞMAKTAN, AYRILIK VAR SANIRIM.
GÖZLERİNDE GÖRDÜĞÜM MÜJDEYE İNANAMAM.
ALÂATTİN SEMERCI

Şekil 42: Hüzûm Makamında “Kısmet Deme Hayâllerime” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.4.12. Kim Derdi ki

2.4.12.1. Makam Analizi

Birinci portede Nevâ perdesinde Hüzûâm çeşnisi, Segâh perdesinde Segâh ve portenin sonunda ise tekrar Nevâ perdesinde Hüzûâm çeşnisi yapılmıştır.

İkinci portede Nevâ perdesinde Hüzûâm çeşnisiyle devam etmiş, ardından birinci dolapta Rast perdesinde Rast çeşnisi ve ikinci dolapta ise Segâh perdesinde Segâh çeşnisi yapılmıştır.

Üçüncü portede Nevâ perdesinde Hüzûâm çeşnisi, dördüncü portenin ilk ölçüsünde Nevâ perdesinde tekrar bir Hüzûâm çeşnisi, ikinci ölçüsünde ise yedene düşerek Segâh perdesinde Hüzûâm çeşnisi göstermiştir.

Beşinci portede Segâh perdesinde Segâh çeşnisi, Nevâ perdesinde Hüzûâm, altıncı portede Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşnisi ve Nevâ perdesinde ise tekrar bir Hüzûâm çeşnisi bulunmaktadır.

Yedinci portede Tiz Segâh perdesinde Segâh ve dokuzuncu portede Nevâ perdesinde Hüzûâm'lı seyretmiştir.

2.4.12.2. Eserin Notası⁹:

Aksak H Ü Z Z Â M Avni Anıl (21/6/956)
(Kim derdi ki ..)

Kim der di ki bir gün bânâ oâ nân
o la oak sin
Viodanı ma mah rem teni me
Câ nadi li vi ra nima sul
oan ten o la oak
sin
sin
Hicransede bir kal beşi fa
sun duni gâ han
lar gi bi hân
dan o la oak
sin

Kim derdi ki bir gün bana cânân olacaksın
Viodânıma mahrem tenime cân olacaksın
Hicransede bir kalbe şifâ sundu nigâhın
Ömrüme şefaklar gibi hân dan olacaksın
Canâ dil-i virânıma sultan olacaksın...

Şekil 43: Hüzûn Makamında “Kim Derdi ki” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

⁹ Avni Anıl'ın bestelediği bu eserin güftesini, ayrıca Selânik'li Ahmet Efendi Tâhir-Bûselik makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

2.4.13. Ömrümüzün Son Saati Çalmadan Gel Ne Olur

2.4.13.1. Makam Analizi

Birinci portede Nevâ perdesi civarından seyre başlamış ve Nevâ perdesinde Hüzzâm, ardından Segâh perdesinde yine bir Hüzzâm yapmıştır.

İkinci portede Sünbüle’li bir Gerdâniye inişi ile Nevâ’da Hüzzâm yapmış ve üçüncü porteye kadar yine Nevâ perdesinde Hüzzâm’la seyretmiştir. Devamında Segâh perdesinde Hüzzâm ve Gerdâniye perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Dördüncü portede Nevâ perdesinde Hüzzâm çeşni, beşinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî çeşni, Nevâ perdesinde Hüzzâm çeşni ve Segâh perdesinde tekrar Hüzzâm çeşnisine yer verilmiştir.

Altıncı portede her iki dolapta Nevâ perdesinde Hüzzâm çeşnisi, ikinci dolabın sonunda ise Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşnisi bulunmaktadır.

Yedinci portede Nevâ perdesinde Hüzzâm çeşnisi, sekizinci portede Gerdâniye perdesine Sünbüle’li inerek orada bir asma kalış yapılmıştır. Eserin devamı incelendiğinde yine benzer makam geçkileri olduğu tespit edilmiştir.

2.4.13.2. Eserin Notası:

HÜZZÂM ŞARKI
ÖMRÜMÜZÜN SON SAATİ ÇALMADAN GEL NE OLUR

SÜRE : 3
SEMÂT

MÜZİK : AVNİ ANIL
SÖZ : ONUR ŞENLİ

ÖM_RÜ_MÜ_ZÜN SON SA_A_Tİ ÇAL_MA_DAN

GEL GEL GEL NE O_LUR

1 İ SA Z --- 2 İ SA Z ---

SEN_SİZ YO_RU_LAN ŞU_KAL_BİM DUR_MA_DAN GEL

GEL GEL NE_O_LUR

1 İ SA Z --- 2 İ SA Z ---

YA_ŞA_MAK EZ_Gİ_Sİ_Nİ

1 İ SA Z ---

SEV_DÂ_MIZ_LA SÖY_LE_YE_LİM SÖY_LE_YE_LİM

HÂ_LÂ SE_Vİ_YOR_MU Dİ_

YE SOR_MA_ DAN BEL GEL GEL GEL NE OLUR .(SOK)

ÖMRÜMÜZÜN SON SAATI ÇALMADAN GEL NE OLUR
SENSİZ YORULAN ŞU KALBİM DURMADAN BEL NE OLUR
YAŞAMAK EZGİSİNİ SEVDAMIZLA SÖYLEYELİM
HÂLÂ SEVİYOR MU DİYE SORMADAN GEL NE OLUR

ONUR ŞENLİ

Şekil 44: Hüzûm Makamında “Ömrümüzün Son Saati” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.4.14. Şu Yalan Dünyayı Aşksız Geçirme

2.4.14.1. Makam Analizi

Birinci portede Segâh perdesi civarından seyre başlanmış ardından Nevâ perdesinde Hüzûm ve Eviç perdesinde asma kalış yapılmıştır.

İkinci portede yine Nevâ perdesinde ve Segâh perdesinde Hüzûm yaparak Hüzûm asıl makamını göstermiştir. Üçüncü portede Segâh perdesi üzerinde Hüzûm çeşni işleme devam etmiş, ardından Hisâr perdesinde bir asma kalış yapılmıştır. Portenin sonunda ise yine Segâh perdesinde Hüzûm çeşniyle kalmıştır.

Dördüncü portede aynı şekilde Segâh perdesi üzerinde Hüzûm devam etmiş, Hisâr perdesinde bir asma kalış yapmış, portenin sonunda ise Nevâ perdesinde Hüzûm çeşniyle asma kalış yapılmıştır.

Beşinci portede Nevâ perdesi üzerinde Hüzûm çeşnisi tekrarlanmış, ardından Eviç perdesinde asma kalış yapmış, portenin devamında tekrar Hüzûm işlemiş ve Hisâr perdesinde bırakmıştır.

Altıncı portede Nevâ perdesi üzerinde ve Segâh perdesi üzerinde Hüzûm çeşniyle devam etmiştir. Yedinci portede Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşniyle asma kalış yapılmıştır.

Sekizinci portede Nevâ perdesinde Hüzûm çeşniyle asma kalış yapılmıştır. Dokuzuncu portede yine Nevâ perdesi üzerinde Hüzûm çeşniyle devam etmiş, ardından önce Eviç perdesinde, portenin sonunda ise Hisâr perdesinde asma kalış göstermiştir. Onuncu portede Segâh perdesi üzerinde Hüzûm'ı işlemiştir.

On birinci portede Segâh perdesinde Hüzûm ve porte sonunda Hisâr perdesinde asma kalış bulunmaktadır. On ikinci portede Nevâ perdesinde Hüzûm, devamında ise Segâh perdesinde Hüzûm çeşniyle tam karar verilmiştir.

Eserin ikinci bölümü incelendiğinde aynı çeşnilerin tekrar edildiği tespit edilmiştir.

2.4.14.2. Eserin Notası¹⁰:

HÜZZAM ŞARKI

USÛL: SEMÂÎ
♩ = 232

ŞU YALAN DÜNYAYI AŞKSIZ GEÇİRME

MÜZİK: AVNİ ANIL
SÖZ: İLKAN SAN

(Saz.....)

ŞU YA-LAN DÜN-YA-YI AŞK-SIZ GE-ÇİR-ME

ŞU YA-LAN DÜN-YA-YI AŞK-SIZ GE-ÇİR-ME

GÖ-NÜL-DEN GÖ-NÜ-LE A-KI-VER GİT-SİN

GÖ-NÜL-DEN GÖ-NÜ-LE A-KI-VER GİT-SİN

Ü-ZÜL-ME SEV-Gİ-LİN TERK-ET-Tİ Dİ-YE

Ü-ZÜL-ME SEV-Gİ-LİN TERK-ET-Tİ Dİ-YE

SEN DE Bİ-Rİ-Sİ-Nİ YA-KI-VER GİT-SİN
AK-LI-NI Bİ-Rİ-Sİ-NE TA-KI-VER GİT-SİN

SEN AK-LI-DE Bİ-Rİ-Sİ-Nİ YA-KI-VER GİT-SİN
AK-LI-NI Bİ-Rİ-Sİ-NE TA-KI-VER GİT-SİN

¹⁰ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, İrfan Doğrusöz de yine Hüzâm makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

BİR YAPRAK DÜŞERSE BİR GÜL BİTERMİŞ
TANRI CANI BİZE AŞK İÇİN VERMİŞ
BİTEN SEVGİLERİN ADINI ANMA
BİR TATLI ANIYA KATİVER GİTSİN
UNUT UNUTANI, BOŞ YERE YANMA
AKLINI BİRİNE TAKİVER GİTSİN
BİR YAPRAK DÜŞERSE BİR GÜL BİTERMİŞ
TANRI CANI BİZE AŞK İÇİN VERMİŞ

D.C. (Beyaz)
(S O N)

stuno

-1-
ŞU YALAN DÜNYAYI AŞKSIZ GEÇİRME
GÖNÜLDEN GÖNÜLE AKİVER GİTSİN
ÜZÜLME SEVGİLİN TERKETTİ DİYE
SEN DE BİRİSİNİ YAKİVER GİTSİN
BİR YAPRAK DÜŞERSE BİR GÜL BİTERMİŞ
TANRI CANI BİZE AŞK İÇİN VERMİŞ

-2-
BİTEN SEVGİLERİN ADINI ANMA
BİR TATLI ANIYA KATİVER GİTSİN
UNUT UNUTANI, BOŞ YERE YANMA
AKLINI BİRİNE TAKİVER GİTSİN
BİR YAPRAK DÜŞERSE BİR GÜL BİTERMİŞ
TANRI CANI BİZE AŞK İÇİN VERMİŞ

İLKAN SAN

Şekil 45: Hüzûm Makamında “Şu Yalan Dünyayı” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.5. Karcıġar Makamındaki Eserler

2.5.1. Yeşil Gözlerinde Nemler

2.5.1.1. Makam Analizi

İlk portede Nevâ perdesinde Hüzââm işleyerek esere giriş yapmış, Dügâh perdesi üzerinde Uşşâk ile yerinde Karcıġar makam dizisini göstermiştir. İkinci portede Sünbüle’li bir Hüzââm’dan Çargâh’a inerek burada asma kalış yapmıştır.

Üçüncü ve dördüncü portelerde eserin girişinde olduğu gibi Dügâh perdesinde Uşşâk ve Nevâ perdesinde Hüzââm yaparak yerinde Karcıġar makam dizisini göstermiştir.

Beşinci ve altıncı portelerde; birinci dolaba kadar olan kısımda Dügâh perdesinde Uşşâk yapılmıştır. Yedinci portede Nevâ perdesinde Hüzââm, Segâh perdesinde Hüzââm, sekizinci portenin ilk ölçüsüne kadar geldiğinde ise Hüzââm’lı bir Çargâh göstermiş, ardından yerinde Uşşâk çeşnisi ve Nevâ perdesinde Hüzââm yapılmıştır.

Onuncu ve on birinci portelerde Nevâ perdesinde Rast çeşnisi, on ikinci portede Nevâ perdesinde Hüzââm ve Dügâh perdesinde Uşşâk yaparak Karcıġar dizi özelliğini göstermiştir. Eserin devamında da yine aynı makam geçkileri yer almaktadır.

2.5.1.2. Eserin Notası¹¹:

KARCIĞAR
Yeşil Gözlerinde Nemler

Usûl: Curcuna Beste: Avni ANIL
Güfte: Yılmaz YÜKSEL

♩ = 250

Aranagme

Ye şil göz le rin de

nem ler San ki çiğ düş müş

çe men ler Saz Saz

Bük lüm bük lüm yâ se men

ler Düş müş

per be ten üs tü ne Saz

D.C.

¹¹ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, İsmet Değer Nîkrîz makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatumuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

KARCIĞAR
Yeşil Gözlerinde Nemler

2

Pen be te ne ben ya ra
şır Ye şil gö ze
nem ya ra şır Saz Saz
Â şık la ra gam ya ra
şır Böy le si
gam baş üs tü ne Saz D.C.
Ha zâ nım da ba ha rım
sın Tâ ze ce
gül fi da nım sın Saz Saz

KARCIĞAR
Yeşil Gözlerinde Nemler
3

Sev gi li ten de ca nım
sını Sev gin
var ki can üs tü ne Saz SON

Yeşil gözlerinde nemler,
Sanki çiğ gibi düşmüş çemenler
Büklüm büklüm yâsemenler
Düşmüş penbe ten üstüne.

Penbe tene ben yaraşır
Yeşil göze nem yaraşır
Âşıklara gam yaraşır
Böylesi gam başüstüne

Hazânımda bahârımsın
Tâzece gül fidanımsın
Sevgili ten'de canımsın
Sevgin var ki can üstüne

Şekil 46: Karıcığar Makamında “Yeşil Gözlerinde Nemler” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6. Kürdîlihîcâzkâr Makamındaki Eserler

2.6.1. Âlem Bahanedir Varlığın İçin

2.6.1.1. Makam Analizi

Eserin girişinde yani birinci portede tiz durak Gerdâniye perdesi civarından seyre başlanmış, Çargâh perdesinde Bûselik ve Rast perdesinde Kürdî yapılmıştır.

İkinci portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, üçüncü portenin birinci dolabında ve dördüncü portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi ve Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi bulunmaktadır.

Beşinci portede Gerdâniye perdesinde Uşşâk çeşnisi, altıncı portede Acem perdesinde Bûselik çeşnisi, yedinci portede Gerdâniye perdesinde Uşşâk çeşnisi ve sekizinci portede ise Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisiyle asma kalış yapılmıştır.

Dokuzuncu portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi ve Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi yaparak Kürdîlihîcâzkâr makam dizisini göstermiştir. On birinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi, birinci dolapta Çargâh perdesinde Bûselik beşlisi bulunmaktadır.

On üçüncü portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi yapılmıştır. On dördüncü ve on beşinci portelerde Gerdâniye perdesinde Uşşâk çeşnisi, on altıncı portede Acem perdesi üzerinde Rast beşlisi bulunmaktadır.

On yedinci portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisiyle yarım karar yapmış, on sekizinci portede ise Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. Devamında Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve ikinci dolapta Rast perdesinde Kürdî çeşnisiyle tam karar verilmiştir.

2.6.1.2. Eserin Notası:

KÜRDÎ'Lİ-HICAZKÂR ŞARKI ÂLEM BAHÂNE DİR VARLIĞIN İÇİN

USÛLÜ: DÜYEK

MÜZİK: AVNİ ANIL

SÖZ : ZEYNEP ARICAN

$\text{♩} = 192$ S ARANĞMESİ

Â LEM BA HÂ NE DİR VAR LI ĞI Nİ

ÇİN ÇİN Çİ ÇEK LER

YAP RAK LAR DAL LAR

BA HÂ NE BA HÂ NE KEN Dİ Nİ

KEN DİN DEN GİZ LE DİN Nİ ÇİN

KEN Dİ Nİ KEN DİN DEN GİZ LE DİN

Nİ ÇİN A RI LAR PE TEK LER

BAL LAR BA HÂ NE

HA HÂ NE KAS DİN VAR Ā Şİ KI
 NĀ LĀ NET ME ĞE NET ME ĞE
 GÜ ZU MÜ GÖN LÜ MÜ GİR YĀ
 NET ME ĞE NET ME ĞE
 AŞ KI Nİ KÖN Dİ NE İ LĀ
 NET ME ĞE AŞ KI Nİ KEN Dİ NE
 İ LĀ NET ME ĞE
 LAY LĀ LAR MİR MİN LAR ÇÖL LER
 HA HÂ NE DA HĀ ME

Âlem bahanedir varlığın için
 Çiçekler yapraklar dallar bahane
 Kendini kendinden gizledin niçin
 Arılar petekler ballar bahane

Kastın var âşık-ı nâlân etmeye
 Gözümü gönlümü gıryan etmeye
 Aşkını kendine ilân etmeye
 Leyla'lar Mecnun'lar çöller bahane

Şekil 47: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Âlem Bahanedir” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
 Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.2. Bak Yine Yağmur Var

2.6.2.1. Makam Analizi

Eserin birinci portesinde Kürdîlihîcâzkâr makam dizisini göstererek başlamıştır. İkinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, üçüncü ve dördüncü portelerde de Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yaparak eserin girişinde olduğu gibi yine Kürdîlihîcâzkâr makam dizisini göstermiştir.

Altıncı portede birinci dolapta Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, ikinci dolapta Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, yedinci portede Gerdâniye perdesinde tekrar Kürdî çeşnisi gösterilmiştir.

Sekizinci portede Nîm Şehnâz perdesinde asma kalış ve dokuzuncu portede Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır.

On üçüncü portede Nîm Şehnâz perdesinde asma kalış, on dördüncü portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, on beşinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve on altıncı portede tekrar Gerdâniye perdesi üzerinde tekrar Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

On sekizinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış ve on dokuzuncu portede Rast perdesinde yine Kürdî'li tam karar verilmiştir.

2.6.2.2. Eserin Notası:

DÜYEK

♩ : 144

KÜRDİ'Lİ HİCAZKÂR

Bak yine yağmur var

Beste : AVNİ ANIL

Güfte : HÜSEYİN BALKANCI

Aralık 2005

ARANAĞMESİ

BAK Yİ NE YAĞ MUR VAR (saz)

BAK Yİ NE GE CE ARASAZI

Zemîne Nakarata

HAS RET DAM LA DAM LA (saz)

CA MA VU RU YOR (saz) HAS RET

DAM LA DAM LA (saz)

CA MA VU RU YOR (saz) ARASAZI - Meyâna

SEN GİT TİN Gİ DE Lİ (saz)

ZÂ TEN HER GE CE ARASAZI - 2. Meyâne

SEN GİT TİN Gİ DE Lİ

(saz) ZÂ TEN

HER GE CE ARASAZI - 2. Nakarata

YAĞ MUR PEV CE REM DE (saz)

SE Nİ SO RU YOR (saz) YAĞ MUR

FEN CE BEN DE (saz - ağırlaşarak)

SE Nİ SO RU YOR karar sesi (son)

BAK YİNE YAĞMUR VAR, BAK YİNE GECE,
 HASRET, DAMLA DAMLA CAMA VURUYOR.
 SEN GİTTİN GİDELİ ZÂTEN HER GECE;
 YAĞMUR PENCEREMDE SENİ SORUYOR.

Şekil 48: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Bak Yine Yağmur” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
 Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.3. Ben Yağmur Ben Güneş

2.6.3.1. Makam Analizi

Birinci ve ikinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Üçüncü portede Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, dördüncü portede yine Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi ile yarım karar yapılmıştır.

Beşinci portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik ve Rast perdesinde Kürdî makam çeşnisi bulunmaktadır. Yedinci portede Kürdî perdesinde Çargâh'lı, Nevâ perdesinde ise Kürdî'li kalmış ve Rast perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Sekizinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde bir Kürdî çeşnisi ve Çargâh perdesi üzerinde Bûselik bulunmaktadır. Dokuzuncu portede Acem perdesinde Bûselik çeşnî, onuncu ve on birinci portelerde Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi ile asma kalış, son ölçüsünde ise Bûselik yapılmıştır.

On ikinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnî, on dördüncü portede Kürdî perdesinde Çargâh çeşnî yapmış ve daha sonra Rast perdesinde Kürdî işleyerek tam karar verilmiştir.

2.6.3.2. Eserin Notası¹²:

KÜRDİLİHİCAZKÂR ŞARKI
BEN YAĞMUR, BEN GÜNEŞ

MÜZİK: AVNİ ANIL
SOZ: AYLIN UÇANLAR

USÛLÜ: SEMÂİ
♩.168 (sa2 - -)

BEN YAĞMUR, BEN GÜNEŞ
BEN SEV-Gİ SE-Lİ SAĞ-NAK SAĞ-NAK
BU-LUT-LAR-CA YÜK-LÜ-YÜM
SEV-Gİ-LER SEV-Gİ-LER YA-ÇA-CAK

¹² Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Salih Suphi Soner Nihâvend makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

BEN YAĞMUR, BEN GÜNEŞ
 BEN SEVGİ SELİ
 SAĞNAK, SAĞNAK
 BULUTLARCA YÜKLÜYÜM
 SEVGİLER SEVGİLER YAĞACAK.

BEN KIŞ ORTASINDA BAHAR
 BEN HAZAN ÇİÇEĞİ
 YUMAK YUMAK.
 TUT BAK ELLERİMİ
 SANA NELER ANLATAÇAK.

Şekil 49: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Ben Yağmur” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
 Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.4. Bir Acem Bahçesi Bir Seccade

2.6.4.1. Makam Analizi

Birinci portede Gerdâniye perdesi üzerinden seyre başlamıştır. Çargâh perdesinde Bûselik yapmıştır. İkinci portede önce Gerdâniye perdesinde Kürdî, hemen arkasından Acem perdesine düşerek Bûselik yapmış, ardından birinci dolapta Rast perdesi üzerinde bir Kürdî ve Çargâh perdesi üzerinde bir Bûselik yaparak Kürdîlihicâzkâr makam dizisini göstermiştir. İkinci dolapta ise Gerdâniye perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Üçüncü porteden dördüncü portenin ilk ölçüsüne kadar olan kısımda Gerdâniye perdesinde Kürdî yapmıştır. Dördüncü portenin devamında Acem perdesinde Bûselik, beşinci portede Rast perdesinde Kürdî ve Çargâh perdesinde Bûselik yapılmıştır.

Altıncı portede Gerdâniye perdesinde Hicâz, Kürdî perdesinde Çargâh yaptıktan sonra Nevâ perdesinde kalmıştır. Yedinci portede Rast perdesinde Kürdî, sekizinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî, Acem perdesinde Bûselik ve portenin son ölçüsünde tekrar Gerdâniye perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Dokuzuncu portede Sünbûle perdesi üzerinde Çargâh, daha sonra Gerdâniye perdesinde Kürdî yapılmıştır. Onuncu portede Çargâh perdesinde Bûselik, Gerdâniye ve Rast perdelerinde Kürdî yapmıştır.

On ikinci portede Gerdâniye perdesinde Kürdî, on üçüncü portede Çargâh perdesinde Bûselik, on beşinci portede Eviç perdesinde asma kalış, on yedinci portede Nevâ perdesinde Kürdî, on sekizinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış ve Rast perdesinde Kürdî bulunmaktadır.

On dokuzuncu portede Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî yapılmıştır. Yirminci portede Çargâh perdesinde Bûselik ve Rast perdesinde Kürdî yapılarak tam karar verilmiştir.

2.6.4.2. Eserin Notası¹³:

KÜRDİ'LIHICAZKÂR ŞARKI
BİR ACEM BAHÇESİ, BİR SECCÂDE

DÜYEK - SEMÂT
(♩=128 ♩=168)

MÜZİK: AVNİ ANIL
SÖZ : AHMED HÂŞİM

BİR ACEM BAHÇESİ BİR SECCÂDE
DOLDU RAN HAVZİ ATEŞDEN
BÂDE DOLDU RAN HAVZİ
ATEŞDEN BÂDE
NE KADAR GAMLİ BU AKŞAM
VAKTİ NE KADAR GAMLİ
BU AKŞAM VAKTİ
BAKİŞİN BENZEMİYOR MÜTÂDE
BAKİŞİN BENZEMİYOR MÜTÂDE

Ağırlaşarak

¹³ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Rüştü Şardağ İsfahan makamında ve Abidin Gerçekler ise Acemaşiran makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatumuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

SEMÂ (♩ = 168) (saz ...)

GÖK YE_ŞİL YER SA_ Rİ

MER_ CAN DAL_ LAR

(saz ...)

DAL_ MIŞ ÜS_ TÜN_ DE_ Kİ KUŞ_ LAR YÂ_ DA

(saz ...)

Bİ_ ZE BİR ZEY_ Kİ TE_ HAT_ TÜR KAL_ DI

BU SÖ_ NEN GÖL_ GE LE_ NEN DÜN_ YA_ DA

DÜYER (♩ = 128) (saz ...)

BİR A_ CEM BAH_ ÇE_ Sİ

BİR SEC_ CÂ_ DE

3

(saz ...)

Finz. Ağırlaşarak, sönerek... (SON)

-1-
BİR ACEM BAHÇESİ, BİR SECCÂDE
DOLDURAN HAVZİ ATEŞTEN BÂDE
NE KADAR GAMLU BU AKŞAM VAKTİ
BAKİŞİN BENZEMİYOR MÜTÂDE...

VEZİN: Ferîdün / Ferîdün / Ferîdün
(Ferîdün) (Farkın)

-2-
GÖK YEŞİL, YER SARI, MERCAN DALLAR
DALMIŞ ÜSTÜNDEKİ KUŞLAR YÂDA
BİZE BİR ZEYK-İ TEHATTÜR KALDI
BU SÖNEN, GÖLGELENEN DÜNYÂCA...

AHMED HÂŞİM

BÂDE: İçki MÜTÂD: Alışılmış
YÂD: Anma TEHATTÜR: Hatırlama

Şekil 50: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Bir Acem Bahçesi” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.5. Bir Geceye Bir Ömür Verilir Kanlıca'da

2.6.5.1. Makam Analizi

İlk portede Gerdâniye perdesinde Kürdî yaparak esere başlanmıştır. İkinci portede yine Gerdâniye perdesinde Kürdî ile devam etmiş, sonrasında Çargâh perdesinde Bûselik ve Rast perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Üçüncü portede Gerdâniye perdesi üzerinde bir Kürdî beşlisi, dördüncü portede Nevâ perdesinde asma kalış, beşinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî dörtlüsü bulunmaktadır.

Altıncı portede Gerdâniye perdesinde Kürdî, birinci dolapta Çargâh perdesinde Bûselik ve Rast perdesinde Kürdî; dokuzuncu, onuncu ve on ikinci portelerde Gerdâniye perdesinde Kürdî yapılmıştır.

On üçüncü portede Sünbüle perdesinde Çargâh çeşnisi ve Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi yapmıştır.

On dördüncü portede Acem perdesinde Bûselik, on altıncı portede Çargâh perdesinde Bûselik, Rast perdesinde Kürdî ve on sekizinci portede Gerdâniye perdesinde Kürdî yapılmıştır.

2.6.5.2. Eserin Notası:

KÜRDİLİHİCAZKÂR ŞARHI

Aksak (Aranâmesi) (Kanlıca) Beste: Avni Anıl
Güfte: Halil Seyuê

Dir ge ce ye bir.....

B mîr..... ve ri lir Kan lı ca da

SAZ-----

is tan bu lun..... sı rı na.....

..... e ri lir Kan lı ca da

SAZ-----

Kürdîlihicâzkâr Şarkı'nın devamı

-2-

Meh tâp oy nar.....

..... su i le

I şık lar ge lir.....

di le geç miş

sev dâ lar..... bi le..... di ri lir

Kan lı ca da

-----S A Z-----

Bir geceye bir ömür verilir Kanlıcada
İstanbulun sırrına erilir Kanlıcada
Mehtâp oynar su ile ışıklar gelir dile
Geçmiş sevdâlar bile dirilir Kanlıcada.

Şekil 51: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Kanlıca’da” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.6. Biz Bu Sahillere

2.6.6.1. Makam Analizi

Eserin ilk portesinden ikinci porteye kadar olan kısımda Acem perdesinde Bûselik, devamında Çargâh perdesinde Bûselik yapılmıştır.

Üçüncü portede Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî bulunmaktadır. Devamında birinci dolapta Çargâh perdesinde Bûselik ve Rast perdesinde Kürdî yapılarak Kürdîlihicâzkâr makamı gösterilmiştir. İkinci dolapta ise Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Dördüncü portede yine Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi ile devam etmiş, ardından Çargâh perdesinde Bûselik yapmıştır. Beşinci portede Rast perdesinde Kürdî, Kürdî perdesinde Çargâh bulunmaktadır.

Altıncı portede Gerdâniye perdesinde Kürdî, birinci dolapta Nevâ perdesinde Kürdî, ikinci dolapta ise tekrar Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî yapılmıştır. Yedinci portede Acem perdesinde Rast ve Gerdâniye perdesinde Uşşâk yapmıştır.

Sekizinci portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, Sünbüle perdesinde Çargâh çeşnisi, dokuzuncu portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, onuncu portede ise Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi yapılmıştır.

On birinci portede Rast perdesinde Kürdî yaptıktan sonra Nevâ perdesinde asma kalış yapmıştır. Devamında Kürdî perdesinde Çargâh bulunmaktadır. On ikinci portede ise Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır.

2.6.6.2. Eserin Notası¹⁴:

KÜRDÎ'Lİ HİCAZKÂR Biz Bu Sâhillere

Usûl: Aksak

♩=144

Beste: Avni ANIL

Güfte: Onur ŞENLİ

Biz bu sâ hil le re ni ce sev
dâ de ni zin den gel dik
Arasazi
Şu in le yen gö nül den
din me yen hü zün den gel dik
Arasazi
Bo şu na de ğil ke der ler le
böy le böy le dost o lu şu muz
Arasazi

¹⁴ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Salih Suphi Soner Muhayyerkürdî makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

KÜRDİLİ HİCAZKÂR

Biz Bu Sâhillere

2

Bu göz ya şı der yâ sı na
o gü zel yî zün den gel dik
Arasazı

Biz bu sâhillere nice sevdâ denizinden geldik
Şu inleyen gönülden, dinmeyen hüzünden geldik
Boşuna değil kederlerle böyle dost oluşumuz
Bu gözyaşı deryâsına o güzel yüzünden geldik

Şekil 52: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Biz Bu Sahillere” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.7. Bu Akşam Bütün Meyhanelerini Dolaştım İstanbul'un

2.6.7.1. Makam Analizi

İlk porteden ikinci portenin başına kadar Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. İkinci portenin devamında Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Üçüncü portede Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi, birinci dolapta Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. İkinci dolapta tekrar Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Dördüncü portede Nevâ perdesinde Kürdî, beşinci portede Çargâh perdesinde Bûselik yapmış ve ardından Rast perdesinde Kürdî çeşnisi ile tam karar yapmıştır.

Altıncı portede Gerdâniye perdesinde Kürdî, yedinci portede Gerdâniye perdesinde Uşşâk, sekizinci portede Acem perdesinde Rast ve Gerdâniye perdesinde Kürdî yapılmıştır. Dokuzuncu portede ise Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi yaparak eseri tamamlamıştır.

2.6.7.2. Eserin Notası:

KÜRDİLİ-HİCAZKÂR ŞARKI

SÜRE : 4'
♩ = 160

BU AKŞAM BÜTÜN MEYHANELERİNİ DOLAŞTIM İSTANBUL'UN

MÜZİK : Avni ANIL
SÖZ : Turhan OĞUZBAŞ

USÜLÜ : Curcuna

BU AKŞAM BÜTÜN MEYHANELERİNİ DOLAŞTIM İSTANBUL'UN
DO LAŞ TIM İS TAN BU LUN (SAZ

SE Nİ A RA DIM KA DEH LER DE

KI DU DAK İZ LE RİN DE (SON) (SAZ

CA NİM DO YA DO YA SAR HOŞ

OL MAK İS Tİ YOR DU (SAZ) DU

(SAZ

BU AKŞAM BÜTÜN MEYHANELERİNİ DOLAŞTIM İSTANBUL'UN
SENİ ARADIM KADEHLERDEKİ DUDAK İZLERİNDE
CANIM DOYA DOYA SARIHOŞ OLMAK İSTİYORDU
SENİ ARADIM KADEHLERDEKİ DUDAK İZLERİNDE

GENETİK

Şekil 53: Kürdîlihicazkâr Makamında “Bu Akşam” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.8. Ey Bu Bahçelerde Esen

2.6.8.1. Makam Analizi

Birinci portede Acem perdesinde Bûselik, ikinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî yapmıştır. Üçüncü ve dördüncü portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış yapılmıştır.

Beşinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi, Acem perdesinde Bûselik çeşnisi, altıncı portede Kürdî makamının seslerini göstererek Muhayyer perdesinde bir asma kalış yapmıştır.

Yedinci portede Kürdî perdesinde Çargâh, sekizinci portede Rast ve Gerdâniye perdelerinde Kürdî, dokuzuncu portede Gerdâniye perdesinde Kürdî, Acem perdesinde Bûselik yapıp ardından güçlü tiz durak Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnili bir asma kalış yapmıştır.

Onuncu portede Acem perdesinde Bûselik çeşnisi, Nîm Hisâr perdesinde Çargâh çeşnisi, on birinci portede Kürdî perdesinde Çargâh çeşnisi, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, on ikinci portede Acemaşîrân perdesi üzerinde Bûselik çeşnisi ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

On üçüncü portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi ve Acem perdesinde Bûselik çeşnisi yapmıştır. On dördüncü portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, Acem perdesinde Bûselik çeşnisi, on beşinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi ve Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi bulunmaktadır.

On altıncı portede Nîm Hisâr perdesinde Çargâh, Nevâ perdesinde Kürdî, Kürdî perdesinde Çargâh ve Rast perdesinde Kürdî yapmıştır. On yedinci portede Çargâh perdesinde Bûselik yapmış, ardından Rast perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Eserin geri kalan kısmında da benzer makam çeşnileri bulunmaktadır. Son portede Rast perdesinde Kürdî ile tam karar verilmiştir.

2.6.8.2. Eserin Notası¹⁵:

SEMÂ **KÜRDİLİHİCAZKAR** **MÜZİK: AVNİ ANIL**
(Ey bu bahçelerde esen) **SÖZ : BAKİ SÜHA EDİBOĞİ**

Ey... bu bah ç e ler de e sen
es... ki çar... ki... lar... ner de sı nız
ner de sı... nız
nerdesi nız
nerdesi nız
Eol ki de u... lu a.ğaç la... rın... yap... rak
la... rı... na saklan mış su su yor su
nuş... su su... yor... su... nuş
Ea... nı... ran... çu... es ki ha... vu... sun... dur... gun...
su... la... rın... da... u... yu...
yor... su... nuş... u... yu... yor... su... nuş

¹⁵ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Salih Suphi Soner Nihâvend makamında, Necmi Pişkin ise Muhayyer makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

Kimler gel di kim
ler geç ti otlar sar maş
bu bah çe den kim ler
gel di kim ler geç ti şu
kı rıl mış ma sa lar den
-Ağır olarak- Ey bu bah çe
ler de o sen saz es ki
şer kı lar ner de si niz
saz ner de si niz
ner de si niz

Ey bu bahçelerde esen eski şarkılar M. BİRTAN
Nerdeciniz, neredesiniz
Belki de ulu ağaçların yapraklarına oklanmış
Susuyorsunuz, susuyorsunuz
Sanırım şu eski havuzun durgun sularında
Uyuyorsunuz, uyuyorsunuz
Kimler geldi, kimler geçti
Otlar sarımaş bu bahçeden
Kimler geldi, kimler geçti
Şu kırılmış mesalardan

Şekil 54: Kürdilihicâzâr Makamında “Ey Bu Bahçelerde” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.9. Gönül Her Akşam

2.6.9.1. Makam Analizi

Birinci ve ikinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi yer almaktadır. Üçüncü portede birinci dolapta Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, ikinci dolapta ise Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisiyle kalmıştır.

Dördüncü porteden beşinci porteye kadar yine Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi ile devam etmiştir. Altıncı portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, yedinci portede ise Rast perdesinde Kürdî çeşnisiyle tam karar verilmiştir.

Sekizinci portede Çargâh perdesinde Bûselik, Rast perdesinde Kürdî ve Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır. Dokuzuncu portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, Rast perdesinde Kürdî çeşnisi ve Gerdâniye perdesinde tekrar bir Kürdî çeşnisi yapmıştır.

Onuncu portede Acem perdesi üzerinde Bûselik ve Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır. On birinci portede yine Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisiyle seyretmiştir.

2.6.9.2. Eserin Notası:

KÜRDİ'LI HİCAZKÂR Gönül Her Akşam

Usûl: Düyek

♩=144

Beste: Avni ANIL

Güfte: Sedat ERGİNTUĞ

Gönül her akşam ya nın da gör mek
is ter se ni
Saz Arasazı
Gel de ka deh ka deh do laş tır ma
Saz böy le be ni
gel de ka deh ka deh do laş tır ma
Arasazı böy le be ni
Arasazı Râ zı yım
tah ta bir ma sa da bul sam

KÜRDİ'Lİ HİCAZKÂR
Gönül Her Akşam
2

göl ge ni

Arasazi

Gönül her akşam yanında görmek ister seni
Gel de kadeh kadeh dolaştırma böyle beni
Râzıyım tahta bir masada bulsam gölgeni
Gel de kadeh kadeh dolaştırma böyle beni

Şekil 55: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Gönül Her Akşam” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.10. Gül Kuruşu Renginde Bir Mektup Bekliyorum

2.6.10.1. Makam Analizi

İlk portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnili asma kalış, ikinci portede Gerdâniye perdesinde Kürdî ve Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, Rast perdesinde ise Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Üçüncü portede tiz durak Gerdâniye perdesinde asma kalış, dördüncü portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, Acem ve Çargâh perdelerinde Bûselik çeşnisi yapmış, ardından birinci dolapta Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. İkinci dolapta ise Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış bulunmaktadır.

Beşinci portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisiyle devam edilmiş, beşinci portenin son ölçüsünden itibaren altıncı portenin ilk ölçüsüne kadar olan kısımda Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve devamında ise Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapıldığı görülmektedir.

Ardından birinci dolapta Gerdâniye perdesinde Kürdî, Acem perdesinde Bûselik, altıncı portenin son ölçüsünden yedinci portenin ilk ölçüsüne kadar olan kısımda da Çargâh perdesinde Bûselik yapılmıştır. İkinci dolapta ise Gerdâniye perdesinde Kürdî bulunmaktadır.

Sekizinci portenin başında tiz Çargâh perdesinde asma kalış ve daha sonra Gerdâniye perdesinde Kürdî yapılmıştır. Dokuzuncu ve onuncu portelerde de yine Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisiyle devam etmiştir.

On birinci portede Sünbüle perdesinde Çargâh, Gerdâniye perdesinde Kürdî, on ikinci portede Acem perdesinde Bûselik ve Çargâh perdesinde Bûselik yapılmıştır.

2.6.10.2. Eserin Notası:

Semâî Kürdilihicazkâr Beste : Avni ANIL
(Gül kurusu renginde...) Güfte : M. Sami AŞAR

Aranağmesi.

Sarkı.

Gül ku ru su ren gin . da bir mek tıp bek li yo rum

Gün . . . ler . . . bo yu res mi ni seyretmek ten

tü ken dim

Ya rım kal . . . miş kal bım . . . Le

kah rol up bek li yo rum

Hü zün çi çek le ri ni bu gü t

mek . . . ten tü ken dim

Gül kurusu renginde bir mektup bekliyorum
Günler boyu resmini seyretmekten tükendim
Yarım kalmış kalbimle kahrolup bekliyorum
Hüzün çiçeklerini büyütmekten tükendim
Günler boyu resmini seyretmekten tükendim.

**TURHAN TAŞAN
NOTA ARŞİVİ**

Şekil 56: Kürdilihicâzkâr Makamında “Gül Kurusu” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.11. Kucak Açsam Nazlanır Kaçarsın

2.6.11.1. Makam Analizi

Birinci portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, ikinci portede Acem perdesinde Bûselik çeşnisi, Gerdâniye perdesinde ise Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Üçüncü portede Nîm Şehnâz perdesinde asma kalış bulunmaktadır. Dördüncü portede birinci dolapta Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, devamında Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. İkinci dolapta ise Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Beşinci portede Gerdâniye perdesini gösterip, portenin sonunda Acem perdesinde Bûselik çeşnisi yapmıştır. Altıncı portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Sekizinci portede birinci ve ikinci dolapta Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, dokuzuncu portede Sünbüle perdesinde Çargâh çeşnili asma kalış yapılmıştır.

Onuncu ve on birinci portelerde Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, on ikinci portede Acem perdesinde Bûselik çeşnisi, devamında Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, son ölçüde ise Nîm Hisâr perdesinde Çargâh çeşnisi yapmıştır.

On üçüncü portede Çargâh perdesinde Bûselik ve Rast perdesinde Kürdî ile tam karar vermiştir.

2.6.11.2. Eserin Notası:

Curcuna **KÜRDİLİHİCAZKÂR ŞARKI** Beste : AVNİ ANIL Güfte : Sedat Ergintuğ

Ku-cak aç-sam naz-la-nır
ka-çar-sın
(S A Z)
KÜ-süp git-sem a-tu-rur
ağ-lar-sın
(S A Z)
El-de gon-ca
aç-ma lez sa-lar-sın (SAZ)
(S A Z)
Ben-de di-ken de
ol san ya şar-sın

Kucak açsam nazlanır kaçarsın
Eldem gonca açmaz solarsın
Bende diken de olan yaşarsın.

TURHAN TAŞAN
NOTA ARŞİVİ

Şekil 57: Kürdilihicâzkâr Makamında “Kucak Açsam” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.12. Kurumuş Topraklar Gibiyim (Yağmur Duası)

2.6.12.1. Makam Analizi

Birinci portede Gerdâniye perdesi civarından seyre başlanmıştır. İkinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yaparak Kürdîlihicâzkâr makam dizisini göstermiştir.

Dördüncü portede Acem perdesinde Bûselik çeşnisi, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi ve güçlü tiz durak Gerdâniye perdesinde asma kalış yapmıştır. Beşinci portede Acem perdesinde Bûselik çeşnisi ve Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

Altıncı portede Nîm Hisâr perdesinde Çargâh çeşnisi, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, Kürdî perdesinde Çargâh çeşnisi yapmıştır. Sekizinci portede Acem perdesinde Bûselik, Nevâ perdesinde Kürdî ve Kürdî perdesinde Çargâh yapılmıştır.

Dokuzuncu portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisiyle tam karar verilmiştir. On birinci portenin son ölçüsünde bir Sabâ çeşnisi bulunmaktadır. On ikinci portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, on üçüncü portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde ise Bûselik çeşnisi yapmıştır.

On dördüncü portede Rast perdesinde Kürdî, on sekizinci portede Sünbüle perdesinde Çargâh, Gerdâniye perdesinde Kürdî, on dokuzuncu portede Nevâ perdesinde Kürdî, yirminci portede Acemaşîrân perdesinde Bûselik ve Rast perdesinde Kürdî yapılmıştır.

2.6.12.2. Eserin Notası:

KÜRDÎ' Lİ HİCAZKÂR ŞARKI

DUYEK
SÜRE : 6
♩ = 136

KURUMUŞ TOPRAKLAR GİBİYİM ...
(Yağmur duası)

MÜZİK : AYNİ ANIL
SÖZ : TEKİN GÖNENÇ

(Saz.....) (YAYLAR)

Pizz.(BERABER) (MIZRAPLAR.....) Pizz.(BERABER)

(YAYLAR)
(MIZRAPLAR) (BERABER)

KU - RU - MUŞ TOP - RAK - LAR Gİ - Bİ - YİM

ÖY - LE - U - NU - TUL - MUŞ ÖY - LE - YOK SÜN

(Saz.....) (Yaylar).....

Pizz. (MIZRAPLAR) SEN DE YAĞ MUR

DU - Â - SI - NA ÇIK SEN - DE

(Saz.....) (Yaylar).....

NE O - LUR SUN Pizz. (MIZRAPLAR) SEN DE

YAĞ - MUR DU - Â - SI - NA ÇIK

1. (Yaylar) (SON)

SEN DE NEO - LUR - SUN Pizz. (MIZRAPLAR)

2. (Yaylar)

Pizz. (MIZRAPLAR) GÖK - YÜ - ZÜ SE - RE - SER - PE

A-ÇIK SEV-Gİ-LE-RE DU-Â LAR
(Violonsel)

AŞ-LA-MAK-LI DU-Â LAR MAH-ZUN
(Violonsel)

BE-NİM-Fİ-SİL-TİM DA-İÇ-LE-RİN-DE
(Yolmaz yaylı ve Nefesli Sazlar)

DU-YU-YOR-MU-SUN DU-YU-YOR MU-SUN
♩ 160 SEMÂİ (Saz (MIZRAP)) BERABER (Yay) (Sax (MIZRAP)) (Yay)

RÜ-YA-M-DA-SIN BÜ-TÜN GE-CE
(Yay)

BİN-BİR PE-TEK

Ö-RÜ-YO-RUM KEN-DİM-CE

SON-RA SA-NA U-ZA-TI-YORUM EL-LE Rİ-Mİ, Bİ-RA

KIP

gi di - yor - sun
Rıyândaşın bütün gece
Bibir petek örüyorum kendimce
Sonra sana lızatıyorum ellerim, bırakıp
Büyüyorsun
Sen de yağmur duasına çık sen de ne olursun

KURUMUS TOPRAKLAR GİBİYİM ÖYLE UNUTULMUŞ ÖYLE YOKSUN
SEN DE YAĞMUR DÜASINA ÇIK SEN DE NE OLURSUN
GÖKYUZU SERE SERPE AÇIK SEVGİLERE, DÜALAR AĞLAMAKLI, DÜALAR MAHZÜN
BENİM FİSİLTİM DA İÇLERİNDE, DUYUYOR MUSUN.

Şekil 58: Kürdilihicâzkâr Makamında “Yağmur Duası” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.13. Lacivert Akşamlar

2.6.13.1. Makam Analizi

Birinci portede Çargâh perdesi üzerinde Bûselik çeşnisi ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. İkinci portede Kürdî perdesinde Çargâh çeşnisi, Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, üçüncü portede ise Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi yapılmıştır.

Dördüncü portede Rast perdesinde Hicâz çeşnisi, beşinci portede Gerdâniye perdesinde asma kalış, altıncı porteden yedinci porteye kadar olan kısımda Rast perdesinde Hicâz çeşnisiyle devam edilmiştir.

Sekizinci portede Kürdî perdesinde Çargâh çeşnisi, Acemaşîrân perdesinde Bûselik çeşnisi ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır. Dokuzuncu portede Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Onuncu portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnî, on birinci portede Rast perdesinde Kürdî çeşnî, on üçüncü portede ise yine Çargâh perdesinde Bûselik çeşnî ve Rast perdesinde Hicâz çeşnisi yapmıştır.

On dördüncü portede yine Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisiyle devam etmiş, ardından Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır. On beşinci portede Rast ve Gerdâniye perdelerinde Kürdî çeşnisiyle seyretmiştir.

2.6.13.2. Eserin Notası:

KÜRDÎ'Lİ HİCAZKÂR Lâcivert Akşamlar

Usûl: Semâi

Beste: Avni ANIL

Güfte: Gülgün KOÇMAN

♩ = 168

Ara nağ me

Lâ ci vert ak şam lar su sun ca bir den Saz

Yıl dız lar dün yâ ma

ko şun ca bir den Saz

Kal bi me ilk cem re dü şün ce bir den Saz

Bir dün yâ ya ra tır

göz le rin ben de

Saz Saz

KÜRDÎ'Lİ HİCAZKÂR
Lâcivert Akşamlar

2

Kum ru lar yu va da ya şar ca sı na Saz
Mar tı lar mâ vi de
u çar ca sı na Saz
De niz ler sev dâ dan su sar ca sı na Saz
Bir um man ya ra tır göz le
rin ben de SON Saz

Lâcivert akşamlar susunca birden
Yıldızlar dünyâma koşunca birden
Kalbime ilk cemre düşünce birden
Bir dünyâ yaratır gözlerin bende

Kumrular yuvada yaşarcasına
Martular mâvide uçarcasına
Denizler sevdâdan susarcasına
Bir umman yaratır gözlerin bende

Şekil 59: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Lacivert Akşamlar” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.14. Mevsimler Ayrıdır Çiçekler Başka

2.6.14.1. Makam Analizi

Birinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi, ikinci ve üçüncü portelerde Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, devamında ise Rast perdesinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

Dördüncü portede Kürdî perdesinde Çargâh çeşnisi, altıncı portede Nîm Hisâr perdesinde Çargâh çeşnisi, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Yedinci portedeki birinci dolapta Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, Rast perdesinde Kürdî çeşnisi ve ikinci dolapta Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî yapılmıştır.

Sekizinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, dokuzuncu portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, onuncu portede Rast ve Gerdâniye perdelerinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

On birinci porteden on üçüncü porteye kadar olan kısımda Gerdâniye perdesi üzerinde Zîrgûle'li Hicâz yapılmıştır. On dördüncü portede Acem perdesinde Bûselik çeşnisi, on beşinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve on altıncı portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

2.6.14.2. Eserin Notası:

KÜRDİLİHICAZKÂR ŞARKI -MEVSİMLER AYRIDIR-ÇİÇEKLER BAŞKA-

USÛLÜ: SEMÂİ

MÜZİK: AVNİ ANIL
SÖZ : HALİL SOYUER

MEV SİH LER AY RI DIR Çİ GEK LER
BAŞ KA ÇİÇ DE MİN KO KU Sİ
GÜL DE OL MU YOR
KAV Lİ NİZ Mİ VAR DI Ö HÜR BO YUN
CA BİA SE Nİ U NUT NAK HÜH KÜN
OL MU

GİT TİN DE Bİ RAK TİN A CI LA RI
 Nİ MAH VET TİN ÖH RÜ MÜN
 GE CE LE Rİ Nİ - SAZ - -
 BEN ÇOK TAN U NUT TUM Nİ CE LE Rİ
 Nİ BİR SE Nİ U NUT HAK
 MÜN KÜN OL MU YOR - SAZ - -

MEVSİMLER AYRIDIR, ÇİÇEKLER BAŞKA.
 ÇİÇEMİN KOKUSU, GÜLDE OLMUYOR
 KAVLİMİZ Mİ VARDI, ÖMÜR BOYUNCA
 BİR SENİ UNUTMAK MÜMKÜN OLMUYOR

GİTTİN DE BIRAKTIN ACILARINI
 MAHVETTİN ÖMRÜMÜN GECELERİNİ
 BEN ÇOKTAN UNUTTUM NİCELERİNİ
 BİR SENİ UNUTMAK MÜMKÜN OLMUYOR.

Şekil 60: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Mevsimler Ayrıdır” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.15. Ne Olur Akşamları Gelsen

2.6.15.1. Makam Analizi

Birinci porteden ikinci porteye kadar olan kısımda Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi yapmıştır.

Üçüncü portede bulunan birinci dolapta Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, ikinci dolapta ise Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve Gerdâniye perdesi üzerinde ise Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

Beşinci portede Gerdâniye ve Nevâ perdelerinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. Altıncı portede Kürdî perdesinde Çargâh çeşnisi, Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, yedinci portede ilk iki ölçüde küçük bir Uşşâk çeşnisinden hemen sonra eser tekrar Kürdî seslerine dönmüştür.

Sekizinci porteden dokuzuncu porteye kadar Gerdâniye perdesi üzerinde Hicâz çeşnisi yapılmıştır. Dokuzuncu portenin son ölçüsünde Gerdâniye perdesinde Kürdî'ye dönmüştür.

Onuncu porteden on birinci portenin sonuna kadar Gerdâniye perdesinde Hicâz bulunmaktadır. On ikinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, on üçüncü portede Kürdî perdesinde Çargâh çeşnisi, on dördüncü ve on beşinci portelerde Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yer almaktadır.

On altıncı portede Kürdî perdesinde Çargâh yapmış ve on yedinci portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi ile tam karar vermiştir.

2.6.15.2. Eserin Notası:

DÜYEK
♩ : 128

KÜRDİ'LI HİCÁZKÂR
Ne olur akşamları gelsen

Güfte : TURHAN OĞUZBAŞ
Beste : AVNİ ANIL

NE O LUR AK ŞAM LA RI GEL SEN

O TUR SAN YA NI BA ŞI MA

(saz) (saz)

DİN LE SEN HİÇ BİT ME YEN

MÂ CE RÂ MI AÇ LA DI ĞI

MI YAL NIZ SEN GÖR SEN

SEN DO KUN SAN GÖZ YAŞ LA RI

MA DU DAK LA RIN LA (saz)

KÜRDİ'Lİ HİCÂZKÂR / DÜYEK
Ne olur akşamları gelsen

DEVAMI (2)

Güfte : TURHAN OĞUZBAŞ
Beste : AVNİ ANIL

HER ŞEY GEÇER
U ZİL ME DE SEN (saz)
SOK RA SEV GİY LE RA KIP YÜ ZÜ ME
YOR GUN SUN
HA Dİ YAT DE SEN
NE O LUR Bİ RAZ U NUT SAN
KEN Dİ Nİ Bİ RAZ SEV SEN

NE OLUR AKŞAMLARI GELSEN, OTURSAN YANI BAŞIMA
DİNLESEN HİÇ BİTMEYEN MÂCERÂMI
AĞLADIĞIMI YALNIZ SEN GÖRSEN
SEN DOKUNSAN GÖZYAŞLARIMA DUDAKLARINLA
HERŞEY GEÇER ÜZÜLME DESEN
SONRA SEVGİYLE BAKIP YÜZÜME
YORGUNSAN, HADİ YAT DESEN
NE OLUR BİRAZ UNUTSAN KENDİNİ, BİRAZ SEVSEN

Şekil 61: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Ne Olur Akşamları” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.16. O Ne İnce Oya Ne Zarif Nakış

2.6.16.1. Makam Analizi

Eserin birinci portesinde Gerdâniye perdesi civarından seyre başlanmış, makamın karakterine uygun olarak tiz seslerde asma kalışlar yapmıştır.

İkinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, üçüncü portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, dördüncü portede Hisâr perdesinde Çargâh çeşnisi, Rast perdesinde ise Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

Beşinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi, yedinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, Rast perdesinde Kürdî çeşnisi ve Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Sekizinci, dokuzuncu ve onuncu portelerde de yine aynı şekilde Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır. On birinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

On ikinci portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, on ikinci portenin son ölçüsünden on üçüncü porteye kadar olan kısımda Gerdâniye perdesi üzerinde Hicâz çeşnisi yapılmıştır. On beşinci ve on altıncı portelerde Gerdâniye perdesinde Kürdî yapılmıştır.

On altıncı portenin son ölçüsünde Nîm Hisâr perdesinde Çargâh çeşnisi, on yedinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

On sekizinci portede Gerdâniye perdesinde Hicâz çeşnisi, ardından Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, on dokuzuncu ve yirinci portelerde de yine Kürdî çeşnisini devam ettirmiştir.

Yirmi birinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, yirmi ikinci portede de yine aynı şekilde Çargâh perdesinde Bûselik çeşnî ve ardından Rast perdesinde Kürdî çeşnî yapmıştır.

2.6.16.2. Eserin Notası:

KÜRDİ'Lİ HİCAZKÂR ŞARKI

USÛLÜ: YÜRÜK AKSAK
♩ : 280

O NE İNCE OYA NE ZARİF NAKIŞ

MÜZİK: AVNİ ANIL
SÖZ : CEMAL SÂFİ

(saz - - - -)

O NE İN CE O YA

1. 2.

NE ZA RİF NA KIŞ

KIZ SE Nİ İŞ LE YEN

NA SIL TIĞ MIŞ Kİ KIZ SE Nİ İŞ LE YEN

NA SIL TIĞ MIŞ Kİ BU NA SIL

ŞAV KI MAK BU NA SIL BA KIŞ

BU NA SIL ŞAV KI MAK BU NA SIL BA

KIŞ HAN Gİ ÇÖL DE BÖY LE

GÜ NEŞ DOĞ MUŞ Kİ HAN Gİ ÇÖL DE BÖY

LE GÜ NEŞ DOĞ MUŞ Kİ D.C. BOY Fİ DAN
GÖZ BA DEM DU DAK Kİ RAZ LİK
BOY Fİ DAN GÖZ BA DEM DU DAK Kİ RAZ
LİK NE ŞA İR LİK KOY DUN
NE DE KUR NAZ LİK NE ŞA İR LİK KOY DUN
NE DE KUR NAZ LİK KIZ GÖ ZÜN
KA MAŞ TI BU NE BE YAZ LİK
KIZ GÖ ZÜN KA MAŞ TI BU NE BE YAZ
LİK HAN Gİ EL LER BÜY LE
SÜ TÜ SAÇ MIŞ Kİ HAN Gİ EL LER
BOY LE SÜ TÜ SAÇ MIŞ Kİ (ses - -)
SON

BOY FİDAN GÖZ BADEM DUDAK KIRAZLIK
NE ŞAİRLİK KOYDUN NE DE KURNAZLIK
KIZ GÖZÜN KAMAŞTI BU NE BEYAZLIK
HANGİ BÜLEK BOYLE SÜTÜ SAĞMIŞ Kİ?

CEMAL ZEVİ

O NE İNCE OYA NE ZARİF NAKİŞ
KIZ SENİ İŞLEYEN NASIL TEĞMİŞ Kİ?
SÜ NASIL SAVKIMAK BU NASIL BAKIŞ
HANGİ ÇÖLDE BOYLE GÜNEŞ DOĞMUŞ Kİ?

Şekil 62: Kürdîlihicâzkâr Makamında “O Ne İnce Oya” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.17. Öyle Dudak Büküp Hor Gözle Bakma

2.6.17.1. Makam Analizi

Eserin aranağmesinde Çargâh perdesinde Bûselik ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. Birinci bölümde Çargâh perdesinde Bûselik, Acem perdesinde Bûselik çeşnî ve Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

Ardından Çargâh perdesinde Bûselik ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. Eserin ikinci bölümünde Gerdâniye perdesinde Kürdî, Çargâh perdesinde Bûselik ve Rast perdesinde Kürdî bulunmaktadır.

Eserin üçüncü bölümünde Çargâh perdesinde Bûselik, Gerdâniye perdesinde Kürdî, tekrar Çargâh perdesinde Bûselik ve Rast perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Eserin dördüncü bölümünde ise Gerdâniye perdesinde Kürdî ve Çargâh perdesinde Bûselik yapmış, ardından Rast perdesinde Kürdî çeşnisi ile tam karar verilmiştir.

2.6.17.2. Eserin Notası:

Usûlu : SEMÂİ
: 168

KÜRDİ'Lİ HİCAZKÂR
Öyle dudak büküp, hor gözle
bakma

Beste : Avni ANIL
Güfte : Şahin ÇANDIR

/..

KÜRDİ'Lİ HİCAZKÂR /SEMÂİ
Öyle dudak büküp, hor gözle bakma
DEVAMI (2)

Beste : Avni ANIL
Göfte : Şahin ÇANDIR

3)

Bir gü lü şün var ki kay ça tar gi bi
En sı cak söz le rin a zar lar gi bi
Hiç bağ la mır may dın ço cuk lar gi bi
Ah bu şar kı la rın gö zü kör ol sun D.C.

4)

Sonun da tuz bas tın gö nü ya ra ma
Ni ce dağ lar koy dun ni ce a ra ra
Se ni ter ke dip de git mek var a na
Ah bu şar kı la rın gö zü kör ol sun

Öyle dudak büküp, hor gözle bakma
Bırak küçük dağlar, yerinde dursun
Çoktan unutturdum, ben seni çoktan
Ah, bu şarkıların, gözü kör olsun..

Güzel sen güzelsin, yok mu benzerin
Goncadır ilk hâli, bütün güllerin
Aklında kalmazdı, yüzün ellerin
Ah, bu şarkıların, gözü kör olsun..

Bir gülüşün var ki, kaş çatar gibi
En sıcak sözlerin azarlar gibi
Hiç bağlamır mıydım, çocuklar gibi
Ah, bu şarkıların, gözü kör olsun..

Sonunda tuz bastın, gözü yarana
Nice dağlar koydun, nice arama
Seni terkedip de, gitmek var ana,
Ah, bu şarkıların, gözü kör olsun.

Şekil 63: Kürdilihicâzkâr Makamında “Öyle Dudak Büküp” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.18. Öyle Sevdim ki Seni

2.6.18.1. Makam Analizi

Eser tiz durak Gerdâniye perdesi civarından seyre başlamıştır. İkinci portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Üçüncü portede de yine Gerdâniye perdesinde Kürdî ile devam etmiş, dördüncü portenin birinci dolabında Çargâh perdesinde Bûselik ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yaparak Kürdîlihicâzkâr makamını göstermiştir.

İkinci dolapta ise tekrar Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. Altıncı portede Acem perdesinde Bûselik çeşnî, yedinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî, sekizinci portede ise Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi yapmıştır.

Dokuzuncu portede Çargâh perdesinde Bûselik yapmış ve ardından Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır. Onuncu portede Acemaşîrân perdesinde Bûselik çeşnî ve Rast perdesinde Kürdî çeşnî yapmıştır.

On birinci portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır. On ikinci portede tiz Çargâh perdesinde asma kalış, on üçüncü portede tiz Segâh perdesinde asma kalış yapılmış, eserin devamında ise Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisiyle seyretmiştir.

2.6.18.2. Eserin Notası:

Üsul : SEMÂH
 Makam: KURDİLİ ÇAR KÖR
 Bestekâr : AYNI ANIL
 Göfte : ORHAN ETE

Oy la sar dlmki se ni ne ka dan
 u zak dur san
 SAZ
 Kal bim yi ne
 dur ma dan se nra i gin
 vura cak SAZ
 Kal bim yi ne dur ma dan
 se nra i gin vura cak
 Saz?
 Op. 1. 4.

2-

A di mi an ma san
da bel ki bir gün
o kur san bu duy gu la rim
be ni
sa na hat ir la ta cak

Öyle sevdim ki seni ne kadar
Kalbim yine durmadan senin için vuracak
Dilim seninle da bitti bir gün olur san
Bu duygu benim için seninle olacak
Orhan Etc.

9.12

Öyle Sevdim ki seni
Ne kadar uzak dursan
Kalbim yine durmadan
Senin için vuracak

Şekil 64: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Öyle Sevdim ki Seni” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.19. Safalar Getirdiniz (Düğün Evinde)

2.6.19.1. Makam Analizi

Eserin aranağmesinde Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnî, Acem perdesinde Bûselik çeşnî bulunmaktadır. Sonrasında Nevâ ve Rast perdelerinde Kürdî yapılmıştır.

Birinci bölümde Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik ve Rast perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Eserin ikinci bölümünde de birinci bölümde olan motifleri işlemiştir. Gerdaniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisiyle seyretmiş, ardından Çargâh perdesinde Bûselik yapıp, Rast perdesinde Kürdî çeşnisiyle kalmıştır.

Eserin üçüncü bölümünde Acem ve Çargâh perdelerinde Bûselik yapıp, ardından Rast perdesinde Kürdî ile tam karar verilmiştir.

2.6.19.2. Eserin Notası:

KÜRDÎ'LI HİCAZKÂR
Düğün Evinde

Usûl: Yürük Aksak

Beste: Avni ANIL

Güfte: Reşat ÖZPİRİNÇÇİ

$\text{♩} = 256$

Aranağme

1

Sa fâ lar ge tir di niz Sa fâ gel di niz dost lar

Bez me rev nâk ver di niz Sa fâ gel di niz dost lar

Ye iç gül eğ len dost lar e sen lik ler

si zin dost lar hey

D.C.
BAŞA

2

Rak se di yor bir pe ri Mey su nu yor dil be ri

Fi kır fi kır her ye ri sa fâ gel di niz dost lar

KÜRDÎ'Lİ HİCAZKÂR
Düğün Evinde

2

Ye iç gül eğlen dostlar esenlikler
si zin dost lar hey D.C. BAŞA
3
Dol duk ça üst üs te câm Gi der gön lü müz den gam
Eğ le ne lim her ak şam Sa fâ gel gi niz dost lar
Ye iç gül eğlen dostlar esenlikler
si zin dost lar lar hey SON

Safâlar getirdiniz
safâ geldiniz dostlar
Bezme revnâk verdiniz
Safâ geldiniz dostlar

Raksediyor bir peri
Mey sunuyor dilberi
Fıkır fıkır her yeri
Safâ geldiniz dostlar

Doldukça üstüste câm
Gider gönümüzden gam
Eğlenelim her akşam
Safâ geldiniz dostlar

NAKARAT: Ye, iç gül, eğlen dostlar
Esenlikler sizin dostlar hey

Şekil 65: Kurdîlihicâzkâr Makamında “Safalar Getirdiniz” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.20. Sen Körfeze Geldiğin Zaman Yıldızlar Güler

2.6.20.1. Makam Analizi

Birinci portede Acem perdesinde Bûselik çeşnisi, ikinci portede Nîm Hisâr perdesinde Çargâh çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Üçüncü portede Acem perdesinde Bûselik çeşnisi yapmış, dördüncü portede de yine Çargâh perdesi üzerinde Bûselik çeşnisini devam ettirmiştir. Beşinci portede tekrar Acem perdesinde Kürdî yapıp, Rast perdesinde Kürdî çeşnisiyle bırakmıştır.

Altıncı portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, Kürdî perdesinde Çargâh çeşnisi, yedinci portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, Acem perdesinde Bûselik ve Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Sekizinci portede Acem perdesinde Bûselik çeşnî, dokuzuncu portede Nevâ ve Rast perdelerinde Hicâz çeşnî, onuncu portede Gerdâniye perdesinde ve Acem perdesinde Bûselik çeşnî yapılmıştır.

2.6.20.2. Eserin Notası:

KÜRDİ' Lİ HİCAZKÂR ŞARKI

USÛLÜ : Dügâk
SÛRE : 4:30
♩ = 120

Sen körfeze geldiğin zaman yıldızlar güler

MÜZİK : AVNİ ANIL
SÖZ : İ.BEHLÛL PEKTAŞ

SEN KÖR FE ZE GEL Dİ ÖİN ZA MAN
YIL DİZ LAR GÜ LER
SU SAR DE NİZ SU SAR RÜZ GÂR
SU SAR Bİ RER Bİ RER
U ZAK BİR KA YA DAN
DÜ ŞÜN CE
SU YA GÖL GE LER

SEN KÖRFEZE GELDİĞİN ZAMAN YILDIZLAR GÜLER
SUSAR DENİZ, SUSAR RÜZGÂR, SUSAR, BİRER BİRER
UZAK BİR KAYADAN DÜŞÜNCE SUYA GÖLGELER
SUSAR DENİZ, SUSAR RÜZGÂR, SUSAR, BİRER BİRER.
İ. BEHLÛL PEKTAŞ

Şekil 66: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Sen Körfeze” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.21. Sen O Ulaşılmayan Çok Uzak Kıyıları

2.6.21.1. Makam Analizi

Eserin birinci ve ikinci portesinde Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, üçüncü portede ise Çargâh perdesinde Bûselik çeşnî ve Rast perdesinde Kürdî çeşnî yapılmıştır.

Dördüncü portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, beşinci portede Kürdî perdesinde Çargâh çeşnisi, altıncı portede Rast perdesinde ve Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Yedinci portede Acemaşîrân perdesinde Bûselik çeşnisi, sekizinci portede Tiz Çargâh'ta Çargâh çeşnisi, Gerdâniye perdesinde Uşşâk çeşnisi, dokuzuncu portede Gerdâniye perdesinde Sabâ'lı gidip, Tiz Çargâh perdesini yani asma karar perdesini tutarak Gerdâniye perdesinde Dügâh, son ölçüsünde ise Acem perdesinde Bûselik yapılmıştır.

Onuncu portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, on birinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi yapmış ve Acem perdesini tutmuştur. On ikinci portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

2.6.21.2. Eserin Notası¹⁶:

KÜRDİLİ HİCÂZKÂR SARKI
(SEN O ULAŞILMAYAN ÇOK UZAK KIYILARSIN)

MUZİK : AVNİ ANIL
SÖZ : METİN PÜTMEK

USÛLÜ : DÜYEK
SÜRE : 3'
♩ = 176

SEN O U LA ŞIL MA YAN ÇOK U ZAK
(Saz) KI YI LAR SIN
(Saz)
SEN SÖL - MA - YAN TEK Çİ - ÇEK
SEN DÖRT MEV - SİM BA - HAR - SIN
SEN SÖL - MA - YAN TEK Çİ - ÇEK
SEN DÖRT MEV - SİM BA - HAR - SIN
(Saz) A - DİN
EF - SA - NE Gİ - Bİ HER SÖ - NÜL - DE
SEN VAR - SIN A - DİN

¹⁶ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Abdülkadir Salar Nihâvend makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatumuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

KÜRDİLİ HİCÂZKÂR SARKI
SEN O ULAŞILMAYAN ÇOK UZAK KIYILARSIN
(Şahife 2)

EF - SÂ - NE - Gİ - Bİ HER GÖ - NÜL - DE
SEN VAR - SIN (Saz) uysa

SEN O ULAŞILMAYAN ÇOK UZAK KIYILARSIN
SEN SÖLMİYAN TEK ÇİÇEK SEN DÖRT MEVSİM BAHARSIN
ADIM EFSÂNE GİBİ HER GÖNÜLDE SEN VARSIN
SEN SÖLMİYAN TEK ÇİÇEK SEN DÖRT MEVSİM BAHARSIN.
Metin Rütme

Şekil 67: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Sen O Ulaşılmayan” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.22. Sende Bir Sen Yaşar ki O Sen Değilsin

2.6.22.1. Makam Analizi

Birinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, ikinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, Acemaşîrân perdesinde Bûselik çeşnisi ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Üçüncü portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, Nevâ perdesinde ise Uşşâk yapıp, Nevâ'daki asma karara bırakmıştır. Dördüncü portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi yapmıştır.

Beşinci portede Çargâh perdesinde Bûselikli devam etmiş, sonrasında Acemaşîrân perdesinde yine Bûselik çeşnili bırakmıştır. Altıncı portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi ve Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi bulunmaktadır.

Yedinci portede Acem perdesinde Bûselik çeşnisi, sekizinci portede Nîm Hisâr perdesinde Çargâh çeşnisi ve Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. Dokuzuncu portede güçlü tiz durak Gerdâniye perdesini tutmuştur.

On birinci portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, on ikinci portede Nîm Hisâr perdesinde Çargâh çeşnisi ve tekrar Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi yapılmıştır.

On üçüncü portede de yine Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve Nîm Hisâr perdesinde Çargâh çeşnisi bulunmaktadır. Eserin geri kalan kısmı incelendiğinde yine aynı makam çeşnilerinin yer aldığı görülmektedir.

2.6.22.2. Eserin Notası:

KÜRDÎ'Lİ HİCAZKÂR

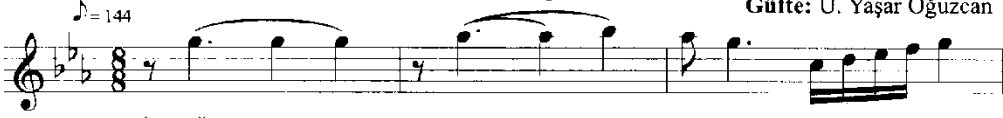
Sende Bir Sen Yaşar ki

O Sen Değilsin

Usûl: Düyek-Y. Semâi

Beste: Avni ANIL

Güfte: Ü. Yaşar Oğuzcan

Aranâğme

Sen de bir sen ya şar ki Saz

o sen de ğil sin Arasazi

Sen den u zak o ka dar ki Saz

o sen de ğil sin Arasazi-Nakarata

Yürük Semai ♩ = 128

Arasazi-Meyâna

KÜRDÎ'Lİ HİCAZKÂR
Sende Bir Sen Yaşar ki O Sen Değilsin

2

Se ni sen den baş ka
bir ben bi li rim
Se ni sen den baş ka bir ben bi li rim
Bil me di ğim bir sen var
ki o sen de ğil sin Saz
Düyek
sin Arasazı
Sen den u zak o ka dar ki Saz
SON
o sen de ğil sin Arasazı

Sende bir sen yaşar ki, o sen değilsin
Senden uzak o kadar ki, o sen değilsin
Seni senden başka bir ben bilirim
Bilmediğim bir sen var ki, o sen değilsin
Senden uzak o kadar ki, o sen değilsin

Şekil 68: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Sende Bir Sen” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.23. Sevil Sevil de Atıl, Oldu mu Ya

2.6.23.1. Makam Analizi

Eserin birinci portesinde tiz durak Gerdâniye perdesi civarından seyre başlanmıştır. Portenin son ölçüsünde Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnili bir asma karar yapılmıştır. İkinci portede bulunan birinci dolapta Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, ikinci dolapta ise Acem perdesinde Rast çeşnisi bulunmaktadır.

Üçüncü portede Acem perdesinde Rast çeşnisiyle devam etmiş, devamında Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi yapmıştır. Dördüncü portede Rast perdesinde Kürdî yapmış ve son ölçüde yani birinci dolapta Acem perdesi üzerinde tekrar Rast çeşnisi yapmıştır.

Beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci portelerde Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisiyle seyretmiş, dokuzuncu portede Gerdâniye ve Nevâ perdelerinde de yine Kürdî çeşnisi yapmıştır.

Onuncu portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, on birinci portede Acemaşîrân perdesinde Bûselik çeşnisi yapılmış ve ardından Rast perdesinde Kürdî çeşnisi ile tam karar verilmiştir.

2.6.23.2. Eserin Notası:

KÜRDÎLÎ HİCAZKÂR
Sevil Sevil de Atıl, Oldu mu Ya

Usûl: Düyek

♩ = 144

Beste: Avni ANIL

Güfte: Rüştü ŞARDAĞ

Se vil se vil de a tıl ol du mu ya

Al tin ol pu la sa tıl ol du mu ya Saz

Arasazi Gö nül ser a ya ğı na

Arasazi A teş ol du da ğı na

Saz Gel me den

KÜRDİ'Lİ HİCAZKÂR
Sevil Sevil de Atıl, Oldu mu Ya
2

en so nu na Saz Bir ki tab
gi bi ya kıl ol du mu ya

Sevil sevil de atıl, oldu mu ya
Altın ol, pula satıl oldu mu ya
Gönül ser ayağına,
Ateş ol dudağına
Gelmeden en sonuna
Bir kitab gibi yakıl, oldu mu ya!

Şekil 69: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Sevil Sevil de Atıl” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.24. Sevmek Acı Bir Arzu Derler Sevilmiyor Sevenler

2.6.24.1. Makam Analizi

İlk portede Tiz Çargâh perdesinden seyre başlanmış, Acem perdesinde Bûselik çeşnisi ve Kürdî perdesinde Çargâh çeşnisi yapılmıştır.

İkinci portede Rastperdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, üçüncü portede Acem perdesinde Bûselik çeşnisi, Rast perdesinde Kürdî çeşnisi ve Çargâh perdesi üzerinde tekrar bir Bûselik çeşnisi bulunmaktadır.

Dördüncü portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, beşinci portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, altıncı portede Acem perdesinde Bûselik çeşnisi, Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi ve Gerdâniye perdesinde Hicâzkâr bulunmaktadır.

Yedinci portede Gerdâniye perdesinde Uşşâk çeşnisi, Acem perdesinde Rast çeşnisi ve portenin son ölçüsünde de Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Sekizinci portenin birinci dolabında Acem perdesinde Bûselik çeşnisi ve ikinci dolapta ise Çargâh perdesinde yine Bûselik çeşnisi yapılmıştır.

2.6.24.2. Eserin Notası:

KÜRDÎ'Lİ HİCAZKÂR ŞARKI

USÛLÜ : DÜYEK
SÜRE : 4' MÜZİK : AVNİ ANIL
SÖZ : ŞADİ KURTULUŞ

♩ = 112 (saz....)

SEV - MEK A - CI BİR AR - ZU DER - LER

SE - VİL - Mİ - YOR SEVEN - LER

AĞ - LA - YAN ŞU GÖZ - LE - RİM NE GÜL - DÜ

NE DE GÜ - LE - CEK - LER (SON)

HA - YAT BÖY - LE BU YOL - DAN

DA - HA KİM - LER GE - ÇE - CEK - LER

1. (Saz....) 2. (Saz....)

zafar

SEVMEK ACI BİR ARZU DERLER SEVİLMİYOR SEVENLER
AĞLAYAN ŞU GÖZLERİM NE GÜLDÜ NE DE GÜLECEKLER
HAYAT BÖYLE BU YOLDAN DAMA KİMLER GEÇECEKLER
AĞLAYAN ŞU GÖZLERİM NE GÜLDÜ NE DE GÜLECEKLER.
ŞADİ KURTULUŞ

Şekil 70: Kürdîhicâzkâr Makamında “Sevmek Acı Bir Arzu” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.25. Söyle Ey Dilber Nesin Sen¹⁷

Okunaklı bir notası bulunmadığından dolayı eserin makamsal analizi yapılamamıştır.

SÖYLE EY DİLBER NESİN SEN
KÜRDİLİHİCÂZKÂR MAKAMI

Şekil 71: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Söyle Ey Dilber” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

¹⁷ Avni Anıl’ın bestelediği bu eseri, Vefik Ataç Nevâ makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

2.6.26. Uzuyor Yıllar Gibi Dakikalar Sen Yoksan

2.6.26.1. Makam Analizi

Birinci portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

İkinci portede Gerdâniye ve Nevâ perdelerinde Kürdî çeşnisi, üçüncü ve dördüncü portelerde Acem perdesinde Bûselik çeşnisi yapılmıştır. Dördüncü portenin devamında Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, beşinci portede birinci dolapta Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve ikinci dolapta Tiz Çargâh perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Altıncı portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi yapmış, yedinci portede ise Nevâ perdesinde yine Kürdî çeşnisi ile devam etmiş ve arkasından Rast perdesinde Kürdî çeşnisi ile tam karar vermiştir.

Sekizinci portede Acem perdesinde Bûselik çeşnisi, Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, dokuzuncu portede ise yine Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisiyle devam edilmiştir.

Onuncu portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, on birinci portede Sünbüle perdesinde Çargâh çeşnisi, on ikinci portede Gerdâniye ve Rast perdelerinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

On dördüncü portede yine Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisiyle devam etmiş, sonrasında Acem perdesinde Bûselik çeşnisi yapmıştır. On beşinci ve on altıncı portelerde de yine Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

2.6.26.2. Eserin Notası¹⁸:

KÜRDÎ'LI HİCAZKÂR
Sen Yoksan

Usûl: Düyek-Semâi

Beste: Avni ANIL

Güfte: Ü. Yaşar OĞUZCAN

♩ = 144

Aranağme

U zu yor yıl lar gi

bi da ki ka lar sen yok san

Arasazi

Te sel li ler ü mit ler

ne ye ya rar sen yok san

Arasazi

Semâi ♩ = 168

SON

¹⁸ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Alaeddin Yavaşca Zîrgûle'li Hicâz makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

KÜRDÎ'Lİ HİCAZKÂR

Sen Yoksan

2

YAY

MIZRAP

A lev a lev ya nar ken bil sen na sıl

her ge ce Saz

Bin de fa Saz bin de fa Saz

bin de fa ö lü yo rum fee

re ka dar sen yok san

Düyek ♩ = 144

Arasazı

Uzuyor yıllar gibi dakikalar, sen yoksan
Teselliler, ümitler neye yarar, sen yoksan
Alev alev yanarken bilsen nasıl her gece
Bin defa ölüyorum fecre kadar, sen yoksan

Şekil 72: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Uzuyor Yıllar Gibi” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.27. Üzgün Değiliz

2.6.27.1. Makam Analizi

Birinci portede güçlü tiz durak Gerdâniye perdesinden seyre başlanmış, Nîm Hisâr perdesini tutmuştur.

Ardından Acem perdesinde Bûselik çeşnisi ve Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. İkinci portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, üçüncü portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde ise tekrar bir Bûselik çeşnisi bulunmaktadır.

Dördüncü portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi ve tekrar Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi yapılmıştır. Beşinci portede Gerdâniye perdesinde asma kalış yapmıştır.

Yedinci portede Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, sekizinci portede Sünbüle perdesinde Çargâh çeşnisi, dokuzuncu portede Acem perdesinde Bûselik çeşnisi bulunmaktadır.

Onuncu ve on birinci portelerde Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi, on ikinci portede ise Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi yapılmıştır.

2.6.27.2. Eserin Notası:

KÜRDÎ'LÎ HİCAZKÂR
Üzğün Değiliz

Usûl: Düyek-Semâi

Beste: Avni ANIL

Güfte: Ü. Yaşar OĞUZCAN

♩ = 128

Üz gün de ği liz bel ki de mem nun gi de
riz Arasazı Zemîne Nakarata
Bir dil be rin en dâ mı na mef tûn
gi de riz Arasazı-Nakarata
Semâi 168 Arasazı-Meyâna Ley lâ
mı zı kaç yıl a ra dık - Saz
Yok Saz yok
Yi ne yok yi ne yok yi ne yok
Arasazı

KÜRDÎLÎ HİCAZKÂR
Üzgün Değiliz
2

Gel gör ki ci han
dan yi ne mec
Düyek 128
nun gi de riz Arasazı-Nakarata

Üzgün değiliz, belki de memnun gideriz
Bir dilberin endâmına meftûn gideriz
Leylâmızı kaç yıl aradık yok, yine yok
Gel gör ki cihândan yine Mecnûn gideriz

Şekil 73: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Üzgün Değiliz” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.28. Yetmez mi Yıllarca Çektiğin Çile

2.6.28.1. Makam Analizi

Eserin ilk portesindeki ikinci ölçüde küçük bir motif Gerdâniye perdesinde Uşşâk çeşni gösterdikten sonra tekrar makamın seslerine dönerek ikinci portenin birinci dolabına kadar olan kısımda Kürdîlihicâzkâr makamını işlemiştir.

İkinci dolapta ise Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. Üçüncü portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, dördüncü portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, Acemaşîrân perdesinde Bûselik çeşnisi, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi ve ardından Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi yapılmıştır.

Beşinci portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisi ve Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi yaparak Kürdîlihicâzkâr makam dizisini göstermiştir. Altıncı portenin ikinci ölçüsünde önce Nevâ perdesinde küçük bir Uşşâk çeşni, ardından Dik Hisâr perdesi, Hisâr perdesi olmuş ve Çargâh perdesine düşülerek Müstear yapılmıştır.

Yedinci portedeki birinci dolaba kadar olan kısımda Çargâh perdesinde Bûselik çeşni, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde Kürdî çeşni yer almaktadır.

2.6.28.2. Eserin Notası:

KÜRDİLİHİCAZKAR

CURCUNA Yetmez mi yıllarca çektiğim çile AVNİ ANIL

Yetmez mi yıl lar ca çek ti ğin ç i
le çek ti ğim ç i le--SAZ-- le--- SAZ ---
Yine de dert a rar du rur sun gö
nül Yi ne de dert a rar
du rur sungö nül ---SAZ--- nül ---SAZ---
Es ki günle re dönsen de yi ne
dön sen de yi ne ---SAZ--- ne --- SAZ ---

Yetmez mi yıllarca çektiğin çile
Yine dert arar durursun gönül
Eski günlere dönsende yine
Sanmamki bahtiyar olursun gönül.

Şekil 74: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Yetmez mi Yıllarca” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.29. Yüzümü Hasretine Döndürdüm Bekliyorum

2.6.29.1. Makam Analizi

Eserin ilk portesinde Kürdîlihîcâzkâr makamının tiz bölge seslerinde dolaşarak seyre başlanmıştır. Ardından Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

İkinci ve üçüncü portelerde Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi yapmış, üçüncü portenin devamında ise Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yaparak Kürdîlihîcâzkâr makam dizisini göstermiştir.

Dördüncü portede Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır. Beşinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, yedinci ve sekizinci portelerde Kürdî perdesinde Çargâh çeşnisi, dokuzuncu portede ikinci dolapta Gerdâniye perdesinde asma kalış yapılmıştır.

On birinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisiyle asma kalış yapmıştır. On ikinci portede tekrar Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, on üçüncü portede Kürdî perdesinde Çargâh çeşnisi yapmış ve on dördüncü portede Rast perdesinde Kürdî çeşnisiyle tam karar verilmiştir.

2.6.29.2. Eserin Notası:

KÜRDİLİHİCAZKÂR ŞARKI

"Yüzümü hasretine döndürdüm"

Güfte : Aydın Yalkut

Beste : Avni Anıl

Süre : 4' 20"

The musical score is written in a single system with ten staves. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The melody is written on a treble clef. The lyrics are written below the notes. The score includes a double bar line with first and second endings, and a section marked 'SAZ' for instrumental accompaniment.

Yü zü mü has re ti ne dön dür düm
bek li yo rum — SAZ —
Ge ri ge ti rir di ye
bi zi a yı ran ge mi
Ge ri ge ti rir di ye bi zi a yı ran
ge mi — SAZ —
Şeh rin ı şık la rı nı sön dür düm — SAZ —
bek li yo rum — SAZ — bek li yo rum

KÜRDİLİHİCAZKÂR ŞARKI

"Yüzümü hasretine döndürdüm"

- 2 -

İ ki gö züm kör fez de İ ki de niz fe ne ri

İ ki gö züm kör fez de İ ki de niz

fe ne ri

Saz Ağırbaşarak

bek li yo rum

Saz

Armağan Özgen
21.10.2009/levne

Yüzümü hasretine döndürdüm , bekliyorum
Gerî getirir diye bizi ayıran gemi
Şehrin ışıklarını söndürdüm , bekliyorum
İki gözüm körfezde iki deniz feneri

Şekil 75: Kürdilihicazkâr Makamında "Yüzümü Hasretine" İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.30. Yüzünü Görmediğim Gün

2.6.30.1. Makam Analizi

İlk portede tiz durak Gerdâniye perdesi civarından seyre başlamış ardından Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi yapmıştır.

İkinci portede Acemaşîrân perdesini yeden olarak kullanmış ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, devamında ise Nevâ perdesinde yine Kürdî çeşnisiyle devam etmiştir.

Üçüncü portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, dördüncü portede tekrar Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Beşinci ve altıncı portelerde Acem perdesinde Bûselik çeşnisi, altıncı portenin devamında ise Gerdâniye perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

Yedinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, sekizinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi, Rast perdesinde ise Kürdî çeşnisi yaparak Kürdîlihicâzkâr makam dizisinin kararını vermiştir.

2.6.30.2. Eserin Notası:

KÜRDİ'LI HİCAZKÂR
Yüzünü Görmediğim Gün

Usûl: Düyek
♩-144

Beste: Avni ANIL
Güfte: Ü. Yaşar OĞUZCAN

Yü zü nü gör me di ğim gün ya şan mış
de ğil A çan çi çek de ğil ö ten
kuş de ğil se si ni
duy ma dı ğim gün Saz
İ çim de yıl dız lar sö nük
Gü neş ler gü neş de ğil
Se ni sev me di ğim gün se ni sev me di ğim gün
o la cak o la cak iş de ğil

Yüzünü görmediğim gün, yaşanmış değil
Açan çiçek değil, öten kuş değil...
Sesini duymadığım gün,
İçimde yıldızlar sönük,
Güneşler güncş değil...
Seni sevmediğim gün
Seni anmadığım gün
Olacak iş değil.

Şekil 76: Kürdîlihicâzkâr Makamında “Yüzünü Görmediğim” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.6.31. Zannetme Kırık Gönlü Birkaç Kadeh Mey Sarar

2.6.31.1. Makam Analizi

Birinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisini göstermiş, ikinci portede ise tiz durak Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnili bir asma kalış yapılmıştır.

Üçüncü portede Gerdâniye ve Nevâ perdelerinde Kürdî çeşnisi, devamında birinci dolapta Rast perdesinde Kürdî çeşnisi, ikinci dolapta ise Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Dördüncü portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve Rast perdesinde Kürdî çeşnisi yapmıştır.

Beşinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisini tekrar etmiş, devamında ise yine Rast perdesinde Kürdî çeşnili bırakmıştır.

Altıncı portede Gerdâniye ve Nevâ perdelerinde Kürdî çeşnisi, ardından birinci dolapta tekrar Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. İkinci dolapta ise Gerdâniye perdesinde Sabâ yapıp, Sünbüle perdesinde asma karar yapmıştır.

Yedinci portede Nevâ perdesinde Hicâz çeşnisi, sekizinci portede Rast perdesinde Hicâz çeşnisini göstermiş ve sonrasında da Gerdâniye perdesinde tekrar Hicâz çeşnisiyle devam etmiştir.

Dokuzuncu portenin ilk ölçüsünde Gerdâniye perdesinde Sabâ yer almaktadır. Devamında ise Gerdâniye ve Nevâ perdelerinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

2.6.31.2. Eserin Notası:

Usulu: Düyek KÜRDİLİHİCÂZKÂR ŞARKI Güfte: Turgut Yarkent
(Zannetme kırık gönlü) Beste: İvni Anlı

Zah net me ki rak gön ih birkaç ka deh...
mey... sa rar
S A Z ...S A Z...
A ol lar... tor tu la şar iç sen...
ta... re ka dar
S A Z...
Her ka de hin i çin ... de
tûv be kırıntısı var
S A Z... S A Z...

Zannetme kırık gönlü bir kaç kadeh mey sarar
göller tortulaşır, içsen tã fevre kadar
Her kadehin içinde tûvbe kırıntısı var
göller tortulaşır, içsen tã fevre kadar.

Şekil 77: Kürdîlihîcâzkâr Makamında “Zannetme” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.7. Mâhûr Makamındaki Eserler

2.7.1. Uçtu Ellerimizden En Güzel Günler, Aylar

2.7.1.1. Makam Analizi

Birinci portede makamın ikinci mertebe güçlüsü olan Nevâ perdesi civarından seyre başlanmış, Tiz Çargâh perdesinde Segâh çeşni gösterdikten sonra Tiz Bûselik perdesinde bir asma kalış yapılmıştır.

İkinci portede Gerdâniye perdesinde Çargâh çeşni, Hüseyinî perdesinde Bûselik çeşni ve Nevâ perdesinde Çargâh çeşni yapılmıştır.

Üçüncü portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşni ve Rast perdesinde Rast çeşni yapmıştır.

Dördüncü portede Nevâ perdesinde Çargâh çeşni, Mâhûr perdesinde Kürdî çeşni, beşinci portede Gerdâniye perdesinde Çargâh çeşni, altıncı portede ise Nevâ perdesinde Bûselik çeşni yapılmıştır. Devamında birinci dolapta Rast perdesinde Rast çeşni ve ikinci dolapta Gerdâniye perdesinde asma kalış yapmıştır.

Yedinci portede Nevâ perdesinde Çargâh çeşni, sekizinci portede Dügâh perdesinde Mâhûr, ardından Rast perdesinde Rast çeşni yapılmıştır.

Dokuzuncu portede Gerdâniye perdesinde Mâhûr çeşni, onuncu portede Nevâ perdesinde Çargâh dörtlüsü bulunmaktadır.

On birinci portede Dügâh perdesinde Mâhûr, Rast perdesinde Rast çeşni ile tam karar verilmiştir.

On ikinci portede eserin başlangıcında olduğu gibi Tiz Çargâh perdesinde Segâh çeşni işlemiştir. On üçüncü porteden on dördüncü portenin başına kadar olan kısımda Gerdâniye perdesinde Mâhûr, sonrasında tekrar Tiz Çargâh perdesinde Segâh çeşni göstermiştir. On beşinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde Mâhûr, Hüseyinî perdesinde Bûselik çeşni, Nevâ perdesinde Çargâh çeşni, on altıncı portede ise Muhayyer perdesinde Bûselik çeşni yapılmıştır. On yedinci portede yine Gerdâniye perdesi üzerinde Mâhûr bulunmaktadır.

2.7.1.2. Eserin Notası:

MÂHUR SARKI

SÜRE = 3' 20"

(UÇTU ELLERİMİZDEN EN GÜZEL GÜNLER, AYLAR)

SÖZ : HALİL SOYUER
MÜZİK : AVNİ ANIL

♩ = 180 SEMÂ

(Saz.....)

UÇ TU EL LE Rİ MİZ DEN EN GÜ ZEL GÜN LER

AY LAR

SOL DU BAH ÇE MİZ DE Kİ GÜ LER

DEN BİRİ DA HA

SOL DU BAH ÇE MİZ DE Kİ GÜ LER

DEN BİRİ BİRİ DAHA HA (SON)
| Sez.....
DA... LAR... KEN GÖZ... LE... Rİ... NİZ U... FUK... TA... KI
YAN... GI... HA GE... Lİ... YOR...
KO... ŞA KO... ŞA YIL... LAR... DAN
| Sez.....
BİRİ BİRİ DA... HA

UÇTU ELLERİMİZDEN EN GÜZEL GÜNLER, AYLAR
SÖLDÜ BAĞEMİZDEKİ GÜLLERDEN BİRİ DANA
DALARKEN GÖZLERİMİZ UFUKTAKI YANŞIMA
GELİYOR NÖSA NÖSA YILLARDAN BİRİ DAHA
Hafîi Sayar

Şekil 78: Mâhûr Makamında “Uçtu Ellerimizden” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.7.2. Vakit Geçti Erenler Gayrı Yaklaştı Encam

2.7.2.1. Makam Analizi

Birinci portede Gerdâniye perdesinde Mâhûr, Muhayyer perdesinde Bûselik çeşnisi ve ikinci portenin ilk ölçüsüne kadar olan kısımda Nevâ perdesinde Çargâh çeşnisi yapılmıştır.

İkinci portede Gerdâniye perdesinde Mâhûr, üçüncü portede Gerdâniye perdesinde Mâhûr'la devam etmiş, ardından Rast perdesinde Rast işlemiştir.

Dördüncü portede Gerdâniye perdesi üzerinde Mâhûr işlemeye devam etmiş ardından Nevâ perdesine düşmüş, beşinci portede yine Gerdâniye perdesinde Mâhûr yapmış, Acem perdesini tutmuş ve Segâh perdesinde Segâh göstermiştir.

Altıncı portede Muhayyer perdesinde Muhayyer, devamında Mâhûr işlemiştir. Yedinci portede Gerdâniye'de Mâhûr, Nevâ perdesinde Çargâh çeşnisi, Gerdâniye perdesinde ise tekrar Mâhûr göstermiştir.

Sekizinci portede Gerdâniye perdesinde Mâhûr işleyerek devam etmiş, Nevâ perdesinde Çargâh çeşnisi ve Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşnisi yapmıştır.

Dokuzuncu portede Dik Sünbüle perdesinde Çargâh çeşnisi, Tiz Nevâ perdesinde asma karar, onuncu portede Gerdâniye perdesinde Mâhûr, on birinci portede Muhayyer perdesinde Muhayyer ve tekrar Gerdâniye perdesinde Mâhûr işlemiştir.

2.7.2.2. Eserin Notası:

Düğək MAHİR SAKKI Güfte: Turgut Vorkend. Beste: İzzet Anıl

Va.kit ge.çti e.renler gayrı yak.laş.tı en.cam
de.vam ey sa.ki de.vam
Sa.ki-nin bu sun.du.ğu der.gül.de bel.ki son.cam
de.vam ey sa.ki de.vam
Â...lem e.ser bı.rakır, biz de mey.ha.ne.de nam
de.vam ey sa.ki de.vam

Vakit geçti erenler gayrı yaklaştı encam
Devam ey saki, devam
Sakinin bu sunduğu der gülde belki son cam
Devam ey saki, devam
Âlem eser bırakır, biz de meyhanede nam
Devam ey saki, devam

Şekil 79: Mâhûr Makamında “Vakit Geçti Erenler” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.8. Muhayyerkürdî Makamındaki Eserler

2.8.1. Gitmiş Ne Yazık Bekleme Dün Gelmeyecek

2.8.1.1. Makam Analizi

Eserin ilk portesinde Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi, Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi, ikinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî, üçüncü portede ise tekrar Nevâ perdesinde Bûselik yapılmıştır.

Devamında birinci dolapta Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi ve ikinci dolapta Muhayyer perdesi üzerinde tekrar bir Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

Dördüncü portede Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnisi, beşinci portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi, Çargâh perdesinde Çargâh çeşnisi ve Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Altıncı portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi, birinci dolapta Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnisi, ikinci dolapta ise Tiz Nevâ perdesinde asma kalış bulunmaktadır.

Yedinci portede Muhayyer perdesinde Uşşâk yapmış, ardından Muhayyer perdesinde Kürdî'ye dönmüş ve sekizinci porteye kadar devam etmiştir.

Dokuzuncu portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi, onuncu portede Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnisi, on birinci portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi, Çargâh perdesinde ise Çargâh yapmış ve ardından Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi ile tam karar vermiştir.

2.8.1.2. Eserin Notası:

MUHAYYER KÜRDÎ
Gitmiş Ne Yazık

Usûl: Aksak

Beste: Avni ANIL

Güfte: Ü. Yaşar OĞUZCAN

$\text{♩} = 144$

Git miş ne ya zık bek le me
dün gel me ye cek Arasazı
Ar tık o se vin
cin gü lü şün gel me ye cek
Arasazı
El bet te ya şar sın
da ha pek çok gün ler Saz
Arasazı

MUHAYYER KÜRDÎ

Gitmiş Ne Yazık

2

Gel sin du di ğin

bir tek o ğün gel me ye cek SON

Arasız

Gitmiş ne yazık, bekleme dün gelmeyecek
Artık o sevincin, gülüşün gelmeyecek
Elbette yaşarsın, daha pek çok günler
Gelsin dediğin bir tek o gün gelmeyecek

Şekil 80: Muhayyerkürdî Makamında “Gitmiş Ne Yazık” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.8.2. Kalbimi Dolduran Güzel Gözlerin (Unuttum)

2.8.2.1. Makam Analizi

Eserin birinci portesinde Muhayyer perdesinden seyre başlanmıştır. İkinci portede Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnisi, Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi, üçüncü portede de yine Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnisiyle devam edilmiştir.

Üçüncü portenin son ölçüsünden dördüncü portenin birinci ölçüsüne kadar olan kısımda Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış yapılmıştır. Ardından Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşnisi, beşinci portede ise Dügâh perdesi üzerinde tekrar Kürdî çeşnisi yapmıştır.

Devamında Muhayyer perdesinde Uşşâk çeşnisini işlemiş ve arkasından tekrar Muhayyer perdesinde Kürdî'ye dönmüştür.

Altıncı portede yine Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnisiyle devam edilmiştir. Yedinci portede Gerdâniye perdesinde Bûselik çeşnisi, sekizinci portede Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnisi, dokuzuncu portede ise Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi ile tam karar verilmiştir.

Onuncu portede Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnisi, on ikinci portede Gerdâniye perdesinde Eviç, sonrasında tekrar Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnisi yapmıştır.

On üçüncü portede Acem perdesinde Çargâh çeşnisi, on dördüncü portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi, Dügâh perdesinde ise Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

On beşinci portede Muhayyer perdesinde Uşşâk çeşnisi yapmış, ardından portenin son ölçüsünden, on altıncı portenin sonuna kadar Muhayyer perdesi üzerinde Kürdî çeşnisiyle seyretmiştir.

On yedinci portede Gerdâniye perdesinde Bûselik çeşnisi, on sekizinci portede Acem perdesinde Çargâh çeşnisi, Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnisi ve on dokuzuncu portede Dügâh perdesinde Kürdî yapılmıştır.

2.8.2.2. Eserin Notası¹⁹:

SÜRE : 4,54"

MUHAYYER KÜRDÎ ŞARKI
KALBİMİ DÖLDÜRAN GÜZEL GÖZLERİN
(UNUTTUM)

MÜZİK : AVNİ ANIL
SÖZ : MUSTAFA NADİR

♩ = 200 CURCUHA
(SAZ...)

KAL.BİL Mİ DÖL.DÜ RAN GÜ.ZEL GÖZ. LE.
RİN Sİ.YAH MIY.Dİ E.LÂ MIY.Dİ
U.NUT. TUM
YAŞ.LA. NIP ÜS. TÜN. DE
HA.YÂL KUR. DÜ. ĞUM
SA. ÇI. NİN REN. Gİ. Nİ Bİ.
LE U. NUT. TUM
A. RA. YA SİM. Sİ. YAH

¹⁹ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Tanburi Özcan Korkut da yine Muhayyerkürdî makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

PER-DE-LE-RİN- Oİ SEN- SİZ- LİK
KİM- SE- SİZ YOL- LA- RA ŞİM-
Dİ SEN- SİZ- LİK
KİM- SE- SİZ İ SAZ... YOL- LA- RA ŞİM-
BEL- Kİ BİR BAŞ- KA- SI
SE- Vİ- YOR ŞİM- Dİ
AĞ- LA- DIM İN- LE- DİM
SUS- TUM U- MUT- TUM (SON)

KALBİMİ DOLDURAN GÜZEL GÖZLERİN
SİYAH MIYDI ELÂ NİYDİ UNUTTUM
YAŞLANIP ÜSTÜNE HAYÂL KURDUBUH
SAÇININ RENKİNİ BİLE UNUTTUM
HECE : 5 + 5

ARAYA SİMSİYAH PERDELER İNDİ
SENSİZLİK KİMSİZLİK YOLLARA ŞİNDİ
BELKİ BİR BAŞKASI SEVİYDİR ŞİMDİ
ABLADIM İNLEDİM SUSTUM UNUTTUM
MUSTAFA HADİR

Şekil 81: Muhayyerkürdî Makamında “Kalbimi Dolduran” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.8.3. O Gzler Cennetindir, O Dudaklar Ateşim

2.8.3.1. Makam Analizi

Birinci portede argh perdesinde argh eşnisi, Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi, ikinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî eşnili asma kalış yapılımtır.

Dördüncü portede Hüseynî perdesinde Kürdî eşnili asma kalış yapmış ve Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisini göstermiştir.

Beşinci ve altıncı portede Muhayyerkürdî makamının tiz bölge seslerinde dolaşmış ve ardından Muhayyer perdesinde kalmıştır.

Yedinci portede argh perdesinde argh eşnisi, Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi, dokuzuncu portede Hüseynî perdesinde Kürdî çeşnisi, onuncu portede Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi, argh perdesinde argh çeşnisi gösterilmiştir.

On birinci portede argh perdesinde argh eşnisi, Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi ve Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

On ikinci portede Hüseynî perdesinde Kürdî eşniyiyle asma kalış yapılımtır. On dördüncü portede Muhayyer perdesinde Kürdî yapmıştır. Eserin devamı incelendiğinde yine bahsi geçen makam çeşnilerinin yer aldığı görülmektedir.

2.8.3.2. Eserin Notası:

SEMAI

MUHAYYER KÜRDİ
(O gözler cennetimidir)

MÜZİK: AVNİ ANIL
SÖZ : HÜCESTE AKSAVRIN

(ARANAGME)

O göz ler cen ne tim dir

o du dak lar

a te şim

A din la sar hoş ol dum

be nim ak şam güne şim

Ba şı ma dert ler aç ta
se ni böy le se vi şim

O gözler cennetindir, o dudaklar ateşim
Adanla sarhoş oldum, benim akşam güneşim
Başına dertler açtı, seni böyle sevişim
Adanla sarhoş oldum, benim akşam güneşim.

M. HİRTAN

Şekil 82: Muhayyerkürdî Makamında “O Gözler Cennetimdir” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.8.4. Sen Ne Kadar Saklasan Gönlündekini

2.8.4.1. Makam Analizi

İlk portede Muhayyer perdesi civarından seyre başlanmış, Eviç perdesinde Segâh yapılmıştır. İkinci portede ise Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnili bir asma kalış yapılmıştır.

Portenin devamından üçüncü porteye kadar olan kısımda Muhayyer perdesinde Kürdî'li devam etmiş, ardından birinci dolapta Dügâh perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Dördüncü portede Gerdâniye perdesinde Eviç, Nevâ perdesinde Bûselik, beşinci portede Rast perdesinde tekrar Bûselik yapmasının ardından Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisiyle tam karar vermiştir.

Altıncı portede bulunan birinci dolapta Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnisini işlemiş, yedinci portedeki ikinci dolapta Muhayyer perdesinde yine Kürdî çeşnisiyle devam etmiş ve ardından Nevâ perdesinde Bûselik yapılmıştır.

Sekizinci portede Tiz Çargâh perdesinde Çargâh, Gerdâniye perdesinde Bûselik ve Muhayyer perdesinde Kürdî yapılmıştır. Dokuzuncu portede Nevâ perdesinde Bûselik ve onuncu portede tekrar Muhayyer perdesinde Kürdî yapılmıştır.

2.8.4.2. Eserin Notası:

Büyük MUHAYYERKÜRDİ ŞARKI (Sen ne kadar saklasan) Beste: Avni Anıl Güfte: Ümit Yağar Oğuz

Sen ne ka dar sak la san.....
..... gün lün deki ni -Saz-
Her şe yi..... ba na bir..... bir.....
en la tır..... göe..... le rin (Son)
-Saz-
De ğiş men dün.... Ya..... la ra.....
se ni gör mek zev ki ni
-Saz-
Sen ne kadar saklasan gönlündekini
Her şeyi bana bir bir anlatır gözlerin
Değişmen dünyalara seni görmek zevkini
Her şeyi bana bir bir anlatır gözlerin.

Şekil 83: Muhayyerkürdi Makamında “Sen Ne Kadar Saklasan” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.8.5. Unutulmuş Ne Varsa Sevgiden Geri Kalan

2.8.5.1. Makam Analizi

Birinci portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi, Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi, ikinci portede Eviç perdesinde Segâh çeşnisi, Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnisi, üçüncü portede birinci dolapta Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi bulunmaktadır.

Dördüncü portede Acem perdesinde Çargâh çeşnisi, Hüseyinî perdesinde Kürdî çeşnisi, Gerdâniye perdesinde ise Bûselik yapılmıştır.

Ölçünün sonundan beşinci porteye kadar olan kısımda Dügâh perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır. Devamında ise Çargâh perdesinde Çargâh yapılmış ve Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisiyle tam karar verilmiştir.

Altıncı portede bulunan birinci dolapta Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi, ikinci dolapta Dügâh perdesi üzerinde bir Kürdî çeşnisi ve Hüseyinî perdesinde yine Kürdî çeşnisiyle asma kalış yapılmıştır.

Yedinci portede Dügâh'ta Kürdî çeşnisi, Hüseyinî perdesinde Hüseyinî çeşnisi ve tekrar Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. Sekizinci portede Eviç perdesi üzerinde Segâh çeşnisi ve Nevâ perdesinde bir Bûselik çeşnisi bulunmaktadır.

2.8.5.2. Eserin Notası:

MUHAYYER KÜRDÎ
Unutulmuş Ne Varsa Sevgiden Geri Kalan

Usûl: Düyek Beste: Avni ANIL
♩ = 144 Güfte: Turhan OĞUZBAŞ

U nu tul muş ne var sa Saz
sev gi den ge ri ka lan
Arasazi
Bir ka deh şa rap gi bi Saz
Bir se nin ay dın lı ğın
i çil miş şar kı lar da SON
ka ran lık so kak lar da
Arasazi
Bütün ışık lar sön müş Saz
ter ke dil miş ha tı ran Arasazi

Unutulmuş ne varsa sevgiden geri kalan
Bir kadeh şarap gibi içilmiş şarkılarda
Bütün ışıklar sönmüş terkedilmiş hâtran
Bir senin aydınlığın karanlık sokaklarda

Şekil 84: Muhayyerkürdî Makamında “Unutulmuş Ne Varsa” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9. Nihâvend Makamındaki Eserler

2.9.1. Aşk Bu Değil Yapma Güzel

2.9.1.1. Makam Analizi

Birinci portede Rast perdesinde Nihâvend seyrederek başlanmıştır. İkinci portede Nevâ ve Dügâh perdelerinde Kürdî çeşnisini göstermiş, ardından Rast perdesine ise Nihâvend makamını işleyerek düşülmüştür.

Üçüncü portede Irâk perdesini yeden olarak kullanarak Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Dördüncü portenin ilk dolabında Rast perdesinde Nihâvend devam etmiş, beşinci portede bulunan ikinci dolapta ise Dügâh perdesinde Kürdî çeşniyle kalmıştır.

Altıncı ve yedinci portelerde Rast perdesinde Nihâvend yapmış, yedinci portenin son ölçüsünde ise Nevâ perdesinde Kürdî çeşni yapılmıştır.

Sekizinci portede Dügâh perdesinde Kürdî çeşniyle devam etmiş, ardından Rast perdesinde Nihâvend yapmıştır.

Onuncu porte incelendiğinde Acem perdesinde Çargâh çeşni ve Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnisinin işlendiği görülmektedir.

On birinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşni bulunmaktadır. On üçüncü portede ise Rast perdesinde Nihâvend kararı verilmiştir.

2.9.1.2. Eserin Notası:

NIHÂVEND ŞARKI AŞK BU DEĞİL YAPMA GÜZEL

SÜRE: 2' $\text{♩} = 200$
USÛLÜ: Curcuna

MÜZİK: Avni ANIL
SÖZ: Rüştü ŞARDAĞ

(SAZ

AŞK BU DE ĞİL

YAP MA GÜ ZEL (SAZ

SEN

İN SA NI GÜL DÜ RÜR

SÜN SEN İN SA NI

GÜL DÜ RÜR SÜN

(SAZ

SE VI ŞİR KEN

AŞK BU DEĞİL YAPMA GÜZEL

GÜ ZEL GÜ ZEL

[SAZ] (SEB)

GÜ ZEL GÜ ZEL

SÜN

[SAZ] (SEB)

[SAZ]

Aşk bu değil yapma güzel,
Sen insanı güldürürsün.
Sevişirken güzel güzel,
Sen insanı öldürürsün.

Şekil 85: Nihâvend Makamında “Aşk Bu Değil” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.2. Aşk Nedir, Nasıldır, Bilen Var mı?

2.9.2.1. Makam Analizi

Birinci porte incelendiğinde, Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnisini işleyerek eserin seyrine başlandığı görülmektedir.

İkinci portede ise Acem perdesinde Çargâh çeşnisi işlenerek devam edilmiştir. Ardından Nevâ perdesinde Kürdî yapmış devamında ise birinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend, ikinci dolapta ise tekrar Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Üçüncü ve dördüncü portelerde Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi yapmış, Muhayyer perdesi üzerinde tekrar Kürdî çeşnisiyle devam etmiş ve Gerdâniye perdesinde Nihâvend çeşnisi yapılmıştır.

Beşinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, altıncı ve yedinci portede ise Acem perdesinde Çargâh çeşnisi ve Nevâ perdesinde tekrar Kürdî yapılmıştır. Sekizinci, dokuzuncu ve onuncu portelerde yine Nevâ perdesinde Kürdî'li devam edilmiştir.

2.9.2.2. Eserin Notası:

N İ H A V E N D Ş A R K I

Aşk nedir, nasıldır, bilen var mı ?

DÜYEK AVNİ ANIL

AŞK NE DİR . . . NA SIL DIR . . . Bİ LEN
Bİ LEN..VAR MI SAZ SAZ
SE VİP TE HER ZA MAN .. GÜ LEN.. GÜ LEN
GÜ LEN . . VAR.. MI SAZ
SE VİP TE . . . HER ZA MAN . . . GÜ LEN.. GÜ LEN
GÜ LEN.. VAR .. MI SAZ
BEN . . SE Vİ YO RUM DE MEK .. ÇOK KO LAYÇOK KOLAY . .
ÇOK KO LAY.. HA Dİ SAZ ÖL DE NİN CE Ö LEN
Ö LEN Ö LEN . .VAR.. MI SAZ

Haki

AŞK NEDİR, NASILDIR, BİLEN VAR MI ?
SEVİPTE HER ZAMAN GÜLEN VAR MI ?
BEN SEVİYORUM DEMEK ÇOK KOLAY
HADİ, ÖL DENİNCE ÖLEN VAR MI ?
SEVİPTE HER ZAMAN GÜLEN VAR MI ?
Güfte : İLHAM BEHLÜL PEKTAŞ

Şekil 86: Nihâvend Makamında “Aşk Nedir” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.3. Bilsem ki Kalbinde Hâlâ Yerim Var

2.9.3.1. Makam Analizi

Birinci portede Rast perdesi üzerinde Nihâvend işleyerek eserin seyrine başlanmıştır. Devamında Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır.

İkinci portede de yine Rast perdesinde Nihâvend seyretmiştir. Üçüncü porte incelendiğinde, burada da yine birinci portede olduğu gibi önce Rast perdesinde Nihâvend, ardından Nevâ perdesinde Kürdî yapılmış olduğu görülmektedir.

Beşinci portede Nevâ perdesinde Hicâz yapılmış, ardından Acem perdesinde Çargâh çeşniyle devam edilmiştir.

Altıncı ve yedinci portelerde tekrar Nevâ perdesinde Kürdî'ye dönmüş, sonrasında Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Sekizinci portede Acem perdesinde Çargâh çeşni bulunmaktadır. Onuncu portede tekrar Nevâ perdesinde bir Hicâz çeşni olduğu görülmektedir.

On birinci portede ve on ikinci portede Nevâ perdesi üzerinde Kürdî işlendiği görülmektedir. On ikinci portenin sonuna doğru ise Rast perdesinde Nihâvend ile tam karara gidilmiştir.

Eserin ikinci bölümü incelendiğinde de birinci bölümde bulunan makam çeşnilerinin işlenmiş olduğu görülmektedir.

2.9.3.2. Eserin Notası²⁰:

NIHÂVEND ŞARKI

BİLSEM Kİ KALBİNDE HÂLÂ YERİM VAR

MÜZİK: AVNİ ANIL
SÖZ: HAYRİ MUMCU

USÛLÜ: AK SAK
Süre: 4,30

BİL-SEM Kİ KAL-BİN-DE HÂ- LÂ YE-RİM

VAR VAR

ŞUKAR-LI DAĞ-LA- RI A-ŞAR

A-ŞAR GE-Lİ RİM ŞU KAR-LI DAĞ-LA- RI

A-ŞAR A-ŞAR GE-Lİ RİM

İS-TE-MEM YOL-LAR-DA

NE HAN NE SA-RAY

BİR LOK-MA BİR HIR-KA KO-ŞAR

KO-ŞAR GE Lİ RİM BİR LOK-MA BİR HIR-KA

²⁰ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Mücella Payaşlı Acemkürdî makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

KO.ŞAR GE.Lİ. RİM
 BİL. SEM Kİ DU. DA. ĞIN. DA HÂ. LÂ A. DİM
 VAR VAR
 BA. HAR SE. Lİ Ğİ. Bİ TA. ŞAR
 TA. ŞAR GE. Lİ. RİM BA. HAR SE. Lİ Ğİ. Bİ
 TA. ŞAR TA. ŞAR GE. Lİ. RİM
 BİR Ü. NİT BİR MÜ. DE
 VER. SE. NAR. TI. LAR
 ÇAĞ. LA. YIP GE. Lİ. RİM CO. ŞAR
 CO. ŞAR GE. Lİ. RİM ÇAĞ. LA. YIP GE. Lİ. RİM
 DO. ŞAR CO. ŞAR GE. Lİ. RİM

BİLSEM Kİ KALBİNDE HÂLÂ YERİM VAR,
 SU KARLI DAĞLARI AŞAR GELİRİM.
 İSTEMEM YOLLARDA NE HAN NE SARAY,
 BİR LÖKMA BİR HIRKA KÖŞAR GELİRİM.

BİLSEM Kİ DUDAĞINDA HÂLÂ ADIM VAR,
 BAHAR SELİ GİNİ TAŞAR GELİRİM.
 BİR ÜNİT, BİR MÜDE VERSE MARTILAR,
 ÇAĞLAYIP GELİRİM, COŞAR GELİRİM.

Şekil 87: Nihâvend Makamında “Bilsem ki Kalbinde” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
 Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.4. Bin Yıl Sürecek Bir Bahar Gibi Geldin

2.9.4.1. Makam Analizi

Birinci porteden itibaren üçüncü porteye kadar olan kısımda Nevâ perdesinde Kürdî yapıldığı görülmektedir. Ardından üçüncü portenin devamında bulunan birinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend, ikinci dolapta ise tekrar Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisinin işlendiği görülmektedir.

Dördüncü ve beşinci portede Nevâ perdesinde Kürdî'li devam etmiş, beşinci portenin devamında ise Rast perdesinde Nihâvend ve Çargâh perdesinde yine Nihâvend yapılmıştır.

Altıncı portede Çargâh perdesinde Nihâvend ile devam etmiş, sonrasında birinci dolapta Nevâ perdesinde Kürdî yapmıştır.

Yedinci porte incelendiğinde Gerdaniye perdesinde Nihâvend işlediği görülmektedir.

Sekizinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, dokuzuncu portede ise Çargâh perdesinde Nihâvend çeşnisi bulunmaktadır.

2.9.4.2. Eserin Notası:

Nihavent Şarkı *Güfte: Abdal Mesrur*
- Bin yıl sürecek - *Beste: Ayni Anıl*

Dügâk

Bin yıl sürecek
bir ba..har gibi gel..di
Öm..rün bil ti..ği yer..de
sen yi..ne e..zel..din
Ağ..layan tan bu rum..
da in..nan..ki son tel..din

Bin yıl sürecek bir bahar gibi geldin
Ömrün bittiği yerde sen yine azeldin
Ağlayan tanburumda inänki sen teldin
- NAKARAT -

Şekil 88: Nihâvend Makamında “Bin Yıl Sürecek” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.5. Bir Alev, Bir Işık Senin Bakışın

2.9.5.1. Makam Analizi

Birinci portede Sünbüle perdesi civarından seyre başlanmış, ardından Nevâ perdesi üzerinde Hicâz yapılmıştır.

Üçüncü portede Nevâ perdesinde Hicâz devam edilmiş, üçüncü portenin sonundan dördüncü porteye kadar olan kısımda Rast perdesinde Nihâvend yapmış ve dördüncü portenin sonunda tekrar Nevâ perdesinde Hicâz yapmıştır.

Beşinci portede Nevâ perdesinde Hicâz'a devam etmiş, ardından Nevâ perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Altıncı portede Nevâ perdesinde Kürdî, Çargâh perdesinde Nihâvend ve Dügâh perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Yedinci porteden sekizinci porteye kadar olan kısımda Rastperdesi üzerinde Nihâvend, Nevâ perdesi üzerinde Hicâz çeşnisi ve Gerdâniye perdesi üzerinde Nihâvend bulunmaktadır.

Dokuzuncu portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend ve Eviç perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Onuncu portede Nevâ perdesinde Hicâz çeşnisi, Nevâ perdesinde Nihâvend bulunmaktadır. On birinci portede Nevâ perdesinde Kürdî, Çargâh perdesinde Nihâvend ve Dügâh perdesinde tekrar Kürdî yapılmıştır.

On ikinci porteden on üçüncü porteye kadar olan kısımda Rast perdesinde Nihâvend tam kararı verilmiştir. Eserin ikinci bölümü incelendiğinde birinci bölümde yer alan makam çeşnilerinin kullanıldığı görülmektedir.

2.9.5.2. Eserin Notası²¹:

NIHÂVEND Bir Alev, Bir Işık Senin Bakışın

Usûl: Semâî

Beste: Avni Anıl
Güfte: İ. Hilmi Soykut

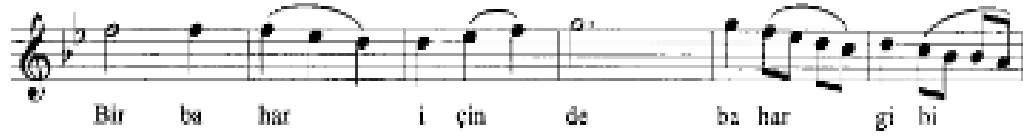
♩ = 168

Aranağme

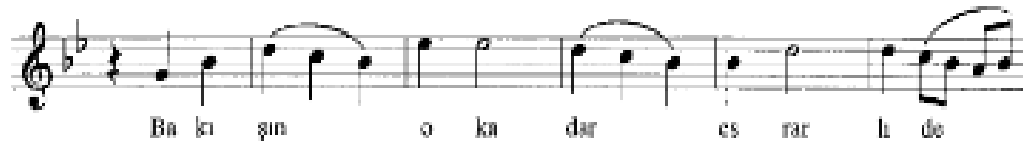
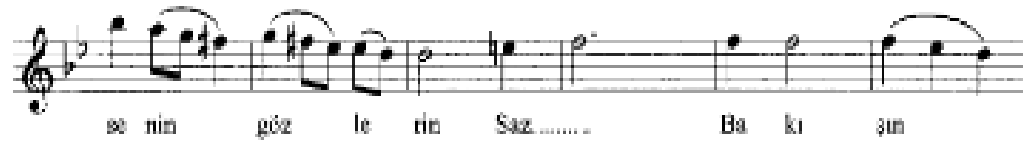
Bir a lev bir ı şık se nin ba kı
şın Saz..... Bir a lev bir ı şık
se nin ba kı şın Saz..... Göz le rin
i çim de ya nar gi bi dir Saz.....
Göz le rin i çim de ya nar gi bi
dir Saz..... Göğ sü ne bir tu tam
çi çek ta kı şın Saz..... Göğ sü ne

²¹ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Emin Ongan da yine Nihâvend makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

NİHÂVEND
Bir Alev, Bir Işık Senin Bakışın
2

2

NIHÂVEND
Bir Alev, Bir Işık Senin Bakışın
3

rin Saz..... Doğ ru da ol ma sa
söy le dik le rin Saz..... Doğ ru da
ol ma sa söy le dik le rin Saz.....
Gön lüm o söz le re ka nar gi bi
dir saz..... Gön lüm o söz le
re ka nar gi bi dir SON

Bir alev, bir ışık senin bakışın
Gözlerin, içimde yanar gibidir
Göğsüne bir tutam çiçek takışın
Bir bahar içinde, bahar gibidir.

Başkadır sevdiğim, senin gözlerin,
Bakışın o kadar esrarlı, derin
Doğru da olmasa söylediklerin
Gönlüm o söziere, kanar gibidir.

Şekil 89: Nihâvend Makamında “Bir Alev, Bir Işık” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.6. Bir Eylül Getirdi Sevgini Bana

2.9.6.1. Makam Analizi

Eserin aranağmesinde Nevâ perdesi üzerinde küçük bir Hicâz çeşnisi, ardından Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi ve Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Birinci bölüm incelendiğinde Muhayyer perdesinde Kürdî, Nevâ perdesinde Kürdî, Rast perdesinde ise Nihâvend yapıldığı görülmektedir. Devamında Acem perdesinde Çargâh yapmış ve ardından Rast perdesinde Nihâvend tam kararı vermiştir.

Eserin devamında Gerdâniye perdesinde Nihâvend, Nevâ perdesinde Hicâz ve tekrar Rast perdesi üzerinde Nihâvend yapılmıştır.

Eserin ikinci bölümü incelendiğinde farklı bir makam geçkisine ya da makam çeşnisine rastlanmamıştır. Birinci bölümde işlenen motiflerin ikinci bölümde de işlenmiş olduğu görülmektedir.

2.9.6.2. Eserin Notası:

N İ H A V E N D

Beste: AVNİ ANIL

Bir Eylül getirdi
sevgini bana

Güfte: Dr. Hüsamettin
O L G U N

Aranağmesi..

Bir Eylül getirdi sevgini bana

i çi me bir a teş düş tü ki sor ma

(saz..) (saz..)

Yıl lar dir aç ma yan gö nül çi çe ğim

o se fer bir a çıs aç tı ki sor ma

(saz..) (saz..)

Yak la şın ca her yıl há lâ tit re rim

sev mek za mâ ni na Eylül dür de rim

(saz..) D.C.

2)

O ha zân göz le rim hü zûn ye ri ne

Öy le bir se vin ci seç ti ki sor ma

(saz..)

Su sa yan yü re ğim su yun ye ri ne

bir ka deh sev gi yi iç ti ki sor ma

(saz..)

Yak la şın ca her yıl hâl lâ tit re rim

sev mek za mâ nı na Eylül dür de rim (SOK)

(saz..)

- 1) Bir Eylül getirdi sevgini bana
İçine bir ateş düştü ki, sorma
Yıllardır açmayan gönlü çiçeğim
O sefer bir açış açtı ki sorma
Yaklaşınca her yıl hâlâ titrerim
Sevnek zamanına Eylül'dür derim...
- 2) O hazân gözlerim hüznün yerine
Öyle bir sevinci seçti ki sorma
Sussayan yüreğim suyun yerine
Bir kadeh sevgiyi içti ki sorma
Yaklaşınca her yıl hâlâ titrerim
Sevnek zamanına Eylül'dür derim.
Dr. Hüsamettin OLGUN

Şekil 90: Nihâvend Makamında “Bir Eylül Getirdi” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.7. Bir Kerre Bakanlar Unutur Derdi Günahı

2.9.7.1. Makam Analizi

Eserin aranağmesinde yani ilk iki portede Nevâ perdesinde Kürdî ve Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Üçüncü portede de Nevâ perdesinde Kürdî'li devam etmiştir. Dördüncü portede makamın yedeni olan Irâk perdesine kadar düştükten hemen sonra Rast perdesinde Nihâvend yapmıştır.

Beşinci portede tekrar Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır. Yedinci portede Rast perdesinde Nihâvend, sekizinci portede Nevâ perdesinde Hicâz yapmıştır.

Dokuzuncu portede Hüseyinî perdesinde bir asma kalış yapmış ve Nevâ perdesine Kürdî'li düşülmüştür. Onuncu portede Dügâh perdesinde Kürdî ile devam etmiş, ardından Dügâh perdesinde Hicâz yapılmıştır.

On birinci portede Acem perdesinde Çargâh bulunmaktadır. On ikinci portede birinci dolapta Nevâ perdesinde Kürdî, ikinci dolapta ise Sünbüle perdesine Nihâvend edasıyla çıkararak orada bir asma kalış yapılmıştır.

On üçüncü portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend, on dördüncü portede Acem perdesinde Çargâh, on beşinci portede ise Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır.

2.9.7.2. Eserin Notası:

NIHÂVEND Bir Kerre Bakanlar

Usûl: Semâi

Beste: Avni Anıl

Güfte: Ü. Yaşar OĞUZCAN

♩ = 168

Aranâğme

Bir ker re ba kan lar

u nu tur

der di gü nâ hi

Arasazi

Gör mem gö zü

nün nû ru na

NİHÂVEND
Bir Kerre Bakanlar
2

dal dik ça sa ba
hi Arasazi 1 2
Ben hiç bu ka dar sev me
dim öm rüm ce
si yâ hi Saz..... hi
Arasazi

Bir kerre bakanlar unuttur derdi günâhı
Görmem gözünün nûruna daldıkça sabahı
Ben hiç hu kadar sevmedim ömrümce siyahı
Görmem gözünün nûruna daldıkça sabahı

Şekil 91: Nihâvend Makamında “Bir Kerre Bakanlar” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.8. Bir Peri Masalı Kulaklarına

2.9.8.1. Makam Analizi

Esere aranağmeyle giriş yapılmıştır. Aranağmede Nevâ perdesinde Kürdî, Dügâh perdesinde Kürdî ve Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Birinci bölümde Kürdî perdesinde Çargâh ve tekrar Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır. İkinci bölüm incelendiğinde Acem perdesinde Çargâh, Nevâ perdesinde Kürdî, Çargâh perdesinde Nihâvend ve Rast perdesinde yine Nihâvend yapıldığı görülmektedir.

Eserin üçüncü bölümünde Eviç perdesinde Eviç, Nevâ perdesinde Kürdî, Çargâh perdesinde Bûselik ve Rast perdesinde ise Nihâvend yapılmıştır.

2.9.8.2. Eserin Notası²²:

USÛLÜ: NİM SOFYAN

SÜRE: 3', 30"

♩ = 104

NİHÂVEND ŞARKI
(BİR PERİ MASALI KULAKLARINA)

MÜZİK : AVNİ ANIL
SÖZ : BEKİR MÜLLÜ

BİR PE Rİ MA SA LI KÜ LAK LA RI NA BİR BA HAR RÜZ GÂ RI YA NAK LA RI NA
BİR SEV DA BU SE Sİ DU DAK LA RI NA KON DU RUP KAN DIR MAK İS TE RİM SE Nİ
BİR GE CE RÜ YA NA TEL DEN BİR DE MET BİR SA BAH BA ŞI NA TÜL DEN BİR DE MET
BİR AK ŞAM SA ÇI NA GÜL DEN BİR DE MET KON DU RUP KAN DIR MAK İS TE RİM SE Nİ
BİR SA BAH YE LÜ NA YE ŞİL DAL LA RI BİR AK ŞAM NO LÜ NA PEM BE GÜL LE Rİ
BİR GE CE RÜ YA NA TÜN SEV Gİ LE Rİ KON DU RUP KAN DIR MAK İS TE RİM SE Nİ

Bir peri masalı kulaklarına
Bir bahar rüzgârı yanaklarına
Bir sevda bûsesi dudaklarına
Kondurup kandırmak isterim seni

Bir gece rüyana telden bir demet
Bir sabah başına tül den bir demet
Bir akşam saçına gülden bir demet
Kondurup kandırmak isterim seni

Bir sabah yoluna yeşil dalları
Bir akşam koluna pembe gülleri
Bir gece rüyana tüm sevgileri
Kondurup kandırmak isterim seni

Şekil 92: Nihâvend Makamında “Bir Peri Masalı” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

²² Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Nihat Adlim Bayati-Araban makamında, Cinuçen Tanrıkorur ise Sultânî Yegâh makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

2.9.9. Bir Rûh Âleminde Perişan Oldum

2.9.9.1. Makam Analizi

Birinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi ile esere başlanmıştır. İkinci portede Acem perdesinde Çargâh, ardından tekrar Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Üçüncü portede Rast perdesinde Nihâvend yapmış, dördüncü portede Çargâh perdesinde yine Nihâvend ile devam etmiştir.

Beşinci portede Nevâ perdesinde Kürdî, Muhayyer perdesinde Kürdî, Gerdâniye perdesinde Nihâvend yapmış, Çargâh ve Rast perdelerinde de yine Nihâvend işleyerek devam etmiştir.

Altıncı portede Acem perdesinde Çargâh ve Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır. Yedinci portede Sünbüle perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış bulunmaktadır.

Sekizinci portede Nevâ perdesinde Kürdî, dokuzuncu portede Acem perdesinde Çargâh ve tekrar Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Onuncu portede Çargâh perdesinde Bûselik ve Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış bulunmaktadır.

On birinci portede Nevâ perdesinde Kürdî'li devam etmiş, yine Muhayyer perdesinde Kürdî, Gerdâniye, Çargâh ve Rast perdelerinde ise nihâvend makamını işlemiştir.

2.9.9.2. Eserin Notası:

USULU : DÜYEK

N İ H A V E N D
(Bir rûh âleminde)

MÜZİK: AVNİ ANIL
SÖZ : FETHİ DİNÇER

Bir rûh âleminde pe ri şan ol dum
Gü neş doğmuş rüzgâr esmiş — , ba na ne
Gü neş doğmuş rüzgâr esmiş — , ba na ne
Ka derim de hep ü mitsiz —
, ge ce ler
Sa bah olmuş akşam olmuş — , ba na ne
Sa bah olmuş akşam olmuş — , ba na ne

Bir rûh âleminde perişân oldum
Güneş doğmuş, rüzgâr esmiş bana ne
Kaderimde hep ümitsiz geceler
Sabah olmuş, akşam olmuş bana ne.

M. BİRCAN

Şekil 93: Nihâvend Makamında “Bir Rûh Âleminde” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.10. Bir Yâr Sevdim Etekleri Yeldirme

2.9.10.1. Makam Analizi

Eserin birinci portesinde Gerdâniye ve Rast perdelerinde Nihâvend yapılmıştır. İkinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, üçüncü portede ise Rast perdesinde Nihâvend bulunmaktadır.

Dördüncü portede Dügâh perdesinde Kürdî, beşinci portede Rast perdesinde Nihâvend ve Acem perdesinde Çargâh yapılmıştır.

Altıncı portede Muhayyer perdesinde Kürdî, yedinci portede Acem perdesinde Çargâh, Nevâ perdesinde Kürdî, yedinci portenin son ölçüsünden sekizinci porteye inildiğinde Dügâh perdesinde Kürdî yapıldığı görülmektedir.

Dokuzuncu portede Rast perdesinde Nihâvend, onuncu portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend, devamında birinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend devam etmiş, ikinci dolapta ise Acem perdesinde Çargâh yapılmıştır.

On birinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî, Gerdâniye perdesinde Nihâvend, Eviç göstermiş ve Gerdâniye perdesinde kalmıştır.

On ikinci portede Acem perdesinde Çargâh, ikinci dolapta Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

On üçüncü portede yine Acem perdesinde Çargâh'lı devam etmiş, on dördüncü portede ise Rast perdesinde Nihâvend, tekrar Acem perdesinde Çargâh yapılmıştır. On beşinci portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend yer almaktadır.

On altıncı portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend, portenin son ölçüsünden on yedinci porteye inen kısımda Dügâh perdesinde Kürdî, on sekizinci portede ise Nevâ perdesinde Kürdî ve Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

2.9.10.2. Eserin Notası²³:

NIHÂVEND ŞARKI
(BİR YÂR SEVDİM ETEKLERİ YELDİRME)

MUZİK : AVNİ ANIL
SÖZ : BEKİR SİTKİ ERDOĞAN

YÜRÜK AKSAK
♩ : 288 **3.45**

Aranâğmesi

BİR YÂR SEVDİM ETEKLERİ YELDİRME
ME
VEL DİRİR SAL LA NI SAL LA NI KÂ FİR
VEL DİRİR SAL LA NI SAL LA NI KÂ FİR
SA KİN DE DİM KİM SE LE RE BİL DİR ME
SA KİN DE DİM KİM SE LE RE BİL DİR ME
BİL DİRİR SAL LA NI SAL LA NI KÂ FİR
BİL DİRİR SAL LA NI SAL LA NI KÂ FİR
Aranâğmesi

²³ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Bahri Altıntaş-Hicâz makamında, Fethi Karamahmudoğlu ve M. Sabri Akçagül-Hüseynî makamında ve Amir Ateş ise Nikrîz makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

NİHÂVEND SARKI
BİR YÂR SEVDİM ETEKLERİ YELDİRME
(Sârik 2)

O ÇEŞME YE GE LİR SAB RİM
SON HAD DE
CİL VE Nİ TA Nİ NA GİR MEZ BU MAD DE
CİL VE Nİ TA Nİ NA GİR MEZ BU MAD DE
BİR KÜ ÇÜK TES Tİ Yİ YA RİM SA AT DE
BİR KÜ ÇÜK TES Tİ Yİ YA RİM SA AT DE
DÖL DÜ RÜR SAL LA Nİ SAL LA Nİ KÂ FİR
DÖL DÜ RÜR SAL LA Nİ SAL LA Nİ KÂ FİR

Bir yâr sevdim etekleri yeldirme
Yeldirir sallanı sallanı, kâfir
Sakın dedim kimselere bildirme
Bildirir sallanı sallanı, kâfir

O çeşmeye gelir sabrım son hadde
Cilve kitabına girmez bu madde
Bir küçük testiği yarım saatte
Doldurur sallanı sallanı, kâfir

Şekil 94: Nihâvend Makamında “Bir Yâr Sevdim” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.11. Biraz Kül Biraz Duman O Benim İşte

2.9.11.1. Makam Analizi

Eserin birinci portesinde Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi ve Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

İkinci portede Çargâh perdesinde Nihâvend, üçüncü porteden dördüncü porteye kadar olan kısımda Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, ardından Acem perdesinde Çargâh çeşnisi yapılmıştır.

Beşinci portede bulunan birinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

Altıncı portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, yedinci portede Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi ve ardından yeden göstererek Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Sekizinci portede Acem perdesinde Çargâh çeşnisi, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, onuncu portede ise Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

On birinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnisi, Nevâ perdesi üzerinde küçük bir Hicâz çeşnî bulunmaktadır.

On ikinci ve on dördüncü portelerde Acem perdesinde Çargâh, Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır.

2.9.11.2. Eserin Notası²⁴:

NIHAVEND MAKAMINDA ŞARKI
Biraz kül, biraz duman ...

DÜYEK-SEMÂT

AVNİ ANIL

ARANAĞME ...

Bİ RAZ KÜL SAZ Bİ RAZ DU MAN

SAZ O BE NİM İŞ TE ...

O BE NİM.. İŞ.. TE SAZ

SAZ SAZ SAZ

KE REM.. Mİ SA Lİ YA NAN ... SAZ
BE Nİ .. SEV Dİ ... ÇİN.. ZA.. MAN

O BE.. NİM İŞ TE ... O BE NİM İŞ .. TE

SAZ

ARANAĞME ...

²⁴ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Münir Nurettin Selçuk da yine Nihâvend makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

NİHAVEND ŞARKI'NIN DEVAMI (2.Sayfa)

Biraz kül, biraz duman ...

İ NAN MA SAZ GÖZ.. LE Rİ NE SAZ

HEN HEN DE Ğİ LİM

S A Z

S A Z

Haki

HAKI NUMANOĞLU

BİRAZ KÜL, BİRAZ DUMAN, O BENİM İŞTE
KEREM MİSALİ YANAN, O BENİM İŞTE
İNANMA GÖZLERİNE, BEN, BEN DEĞİLİM
BENİ SEVDİĞİN ZAMAN, O BENİM İŞTE
Güfte : ÜMİT YAŞAR OĞUZCAN

Şekil 95: Nihâvend Makamında “Biraz Kül Biraz Duman” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.12. Bu Kadın Herkesi Mecnun Edecek

2.9.12.1. Makam Analizi

Birinci portede Rast perdesinde Nihâvend, Acem perdesinde Çargâh çeşnisi yapılarak esere başlanmıştır.

İkinci portede Nevâ perdesinde Kürdî, Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır. Üçüncü portede de yine Rast perdesinde Nihâvend devam etmiştir.

Dördüncü portede Nevâ perdesi üzerinde küçük bir Hicâz çeşnî ve Acem perdesi üzerinde Çargâh yapılmıştır.

Beşinci portede tekrar Rast perdesi üzerinde Nihâvend yapmıştır. Altıncı portede Acem perdesinde Çargâh çeşnî, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî yapmış, yedinci portede ise Rast perdesinde Nihâvend işleyerek tam karar vermiştir.

Sekizinci portede birinci dolapta Rast perdesi üzerinde Nihâvend, ikinci dolapta Rast'da tekrar Nihâvend ve Nevâ perdesinde Hicâz yapılmıştır.

Dokuzuncu portede Acem perdesinde Çargâh çeşnisi ve Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. Son iki portede Neveser makamını işlemiş, sonunda Nihâvend'e bağlamıştır.

2.9.12.2. Eserin Notası:

NIHÂVEND

Bu Kadın Herkesi Mecnun Edecek

Usûl: Curcuna

Beste: Avni ANIL

Güfte: Hüceste AKSAVRIN

♩ = 200

Aranâğme

Bu ka dın

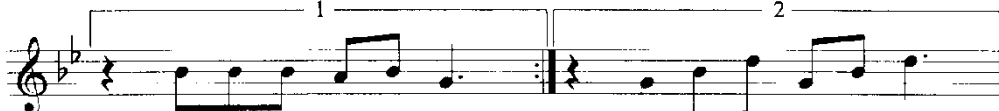
her ke si

mec

nun

e de cek

Saz

Saz

Gö zü gel

gel

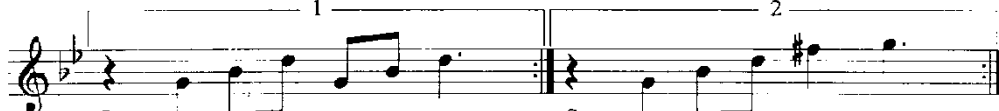
gel

ka şı ol maz

di ye cek

SON

Saz

Saz

Gü le cek

NİHÂVEND
Bu Kadın Herkesi Mecnun Edecek
2

eğ le ne cek

sev me ye cek Saz sev me ye cek Saz

Bu kadın herkesi, Mecnun edecek
Gözü gel, gel; kaşı olmaz diyecek
Gülecek, eğlenecek, sevmeyecek;
Gözü gel, gel; kaşı olmaz diyecek.

Şekil 96: Nihâvend Makamında “Bu Kadın Herkesi” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.13. Bu Nasıl Sevgi Böyle, Bu Nasıl Tutku

2.9.13.1. Makam Analizi

Eserde birinci porteden üçüncü porteye kadar Rast perdesi üzerinde Nihâvend işlenmiştir. Ardından güçlü Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Dördüncü portede Nevâ perdesinde Kürdî yapmış, beşinci portede Dügâh perdesinde yine bir Kürdî çeşnisi, devamında ise birinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde Hicâz açmış, Gerdâniye perdesinde bırakmıştır.

Altıncı portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend ve yedinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, devamında ise Acem perdesi Eviç perdesine dönmüş ve Nevâ perdesinde Hicâz yapılmıştır.

Sekizinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnisi ve Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır. Dokuzuncu portede ise yedene düşerek Rast perdesinde Nihâvend karar etmiştir.

On birinci portede Yegâh perdesi üzerinde Kürdî, on ikinci portede Nevâ perdesinde Kürdî ve sonrasında da Dügâh perdesinde Kürdî yapılmıştır.

On ikinci portenin son ölçüsünden itibaren on üçüncü portenin ilk ölçüsüne Nevâ perdesinde Kürdî’li inmiş, ardından Çargâh perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Portenin sonunda yine Rast perdesinde Nihâvend bulunmaktadır. On beşinci portede Nevâ perdesinde Kürdî, on altıncı portede Dügâh perdesinde Kürdî ve on yedinci portede Rast perdesinde Nihâvend makamının kararına gidilmiştir.

2.9.13.2. Eserin Notası:

Öyök
Süre: ♩ = 144

NİHAVEND ŞARKI
Bu nasıl sevgi böyle

Beste : Avni Anıl
Güfte : Ü.Yaşar Oğuzcan

Aranağme

Bunasıl sevgi böyle bunasıl tut ku bunasıl

öz lem ne zaman göz le rini gör sem bir çoğa liyorum

bir ek si liyorum bir çoğa liyorum bir ek si liyorum (---saz---) (---saz---)

mut lu yum varsın di ye al u zat tım el leri mi sen iser sın

di ye (---saz---) cey lanım bel ki bir gin du yar sın

di ye çık mı şım bir dağ başı na sana tür kü söy liyorum

sana tür kü söy li yo rum sana tür kü söy liyorum

sana tür kü söy li yo rum (---saz---)

2.9.14. Bu Ömürden Bu Tükenmez Çileden

2.9.14.1. Makam Analizi

Eserin aranağmesinde Acem perdesinde Çargâh çeşnisi ve Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Birinci bölümde Nevâ perdesinde Kürdî, Rast perdesinde Nihâvend ve Acem perdesinde Çargâh yapılmıştır. Devamında Çargâh perdesinde Nihâvend, Kürdî perdesinde Çargâh, Sünbüle perdesinde asma kalış yapılmıştır. Sonrasında Gerdâniye perdesinde Nihâvend, Nevâ perdesinde Kürdî ve Rast perdesinde Nihâvend tam kararı verilmiştir.

Eserin ikinci bölümü incelendiğinde birinci bölümle aynı geçkilerin işlenmiş olduğu görülmektedir. Farklı bir makam geçkisi ya da farklı bir çeşnî bulunmamaktadır.

2.9.14.2. Eserin Notası:

Usûlü : Aksak

♩ : 252

N İ H Â V E N D Şarkı

Bu ömürden,
bu tükenmez çileden

Beste : Avni ANIL

Güfte : Turgut ÇELİK
(12.03.1995)

ARANAĞMES İ

Bu ö mür den bu tü ken mez ç i le den

(SAZ) (SAZ)

A ğa ran saç dö kü len yaş ka la cak

A ğa ran saç dö kü len yaş ka la cak

(SAZ) Ne gü ler yüz

ne fi dan boy ne be den (SAZ)

Ne gü ler yüz ne fi dan boy

ne be den (SAZ)

Ne ye şil göz ne ke man kaş ka la cak

Ne ye şil göz ne ke man kaş ka la cak D.C.

NİHÂVEND / Aksak
Bu ömürden, bu tüken.
DEVÂMI (2)

2)
Bu ga rip kul se nin le baş e de mez
(SAZ)
Pa şa gön lün ya o lur der ya de mez
Pa şa gön lün ya o lur der ya de mez
(SAZ) Ba na düş müş
yü kü her kes çe ke mez (SAZ)
Ba na düş müş yü kü her kes
çe ke mez (SAZ)
Ki mi sev sem yü re ğim boş ka la cak
Ki mi sev sem yü re ğim boş ka la cak

Bu ömürden, bu tükenmez çileden
Ağaran saç, dökülen yaş kalacak
Ne güler yüz, ne fidan boy, ne beden
Ne yeşil göz, ne keman kaş kalacak

Bu garip kul, seninle baş edemez
Paşa gönlün, ya olur der, ya demez
Bana düşmüş yükü herkes çekemez
Kimi sevsem yüreğim boş kalacak

Şekil 98: Nihâvend Makamında “Bu Ömürden” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.15. Burada Mevsimler Gün Batımında

2.9.15.1. Makam Analizi

Birinci porteden ikinci portenin ilk ölçüsüne kadar Nikrîz işlemiştir. İkinci portenin devamından üçüncü porteye kadar olan kısımda ise Nevâ perdesi üzerinde Hicâz'ı işlemiştir.

Dördüncü portede Acem perdesinde Çargâh çeşnisi, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Portenin sonundaki ölçüde Dügâh perdesinde Kürdî çeşnî bulunmaktadır. Beşinci portede Nikrîz işlemiş, ardından Nihâvend yapılmıştır.

Altıncı portede Nevâ perdesi üzerinde Hicâz çeşnî, Acem perdesinde ise Çargâh çeşnî yapılmış, yedinci portede de yine Acem perdesinde Çargâh'lı devam edilmiştir. Ardından Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî yapmıştır.

Sekizinci portede Dügâh perdesinde Kürdî, dokuzuncu portede ise Acem perdesinde Çargâh çeşnî, devamında Nikrîz seyretmiş ve ardından Nihâvend'e bağlamıştır.

2.9.15.2. Eserin Notası:

ARABK 8-224

NİHAVEND SARKI

Burada mevsimler gün batımında

Beste: Avni ANTI,
Güfte: Nedim UYAR

Aranage

'Bura da mevsimler gün batımında
Kuru du yaprak lar çöl sıcakta

da da (-----saz-----) (---saz---) sanırım çileler

ağ kırmızı hep hatırlar da sanırım
bitmiyor dostocağın da çileler

ağ kırmızı hep hatırlar da (-----saz-----)
bitmiyor dostocağın da

-----) yazdığı uyanıp mektubun uy kudan her satırın yar kucağın

da yazdığı mektubun her satırın da
da uyanıp uy kudan yar kucağın da

(-----saz-----) öz ledim diyorsun olur şey de
ağladım diyorsun olur şey de

ğil öz ledim diyorsun o lürşey de çil
ğil ağladım diyorsun o lürşey de çil

Burada mevsimler gün batımında
Sanırım ağkımız hep hatırlarında
Yazdığın mektubun her satırında
Özledim diyorsun olur şey değil

Kurudu yapraklar çöl sıcakta
Çileler bitmiyor dostocağında
Uyanıp uykudan yar kucağında
Ağladım diyorsun olur şey değil

Şekil 99: Nihâvend Makamında “Burada Mevsimler” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.16. Ceylan Gzler Umutların Pınarı

2.9.16.1. Makam Analizi

Birinci portede Nevâ perdesinden seyre başlanmış, Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi gösterip ardından Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır.

İkinci portede birinci dolapta Nevâ perdesinde Kürdî, Rast perdesinde Nihâvend, ikinci dolapta ise Acem perdesinde argâh ve tekrar Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır.

nc portede argâh perdesinde Nihâvend, ardından Gerdâniye perdesinde asma kalış, portenin sonunda ise Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi işlenmiştir.

Dördüncü portede tekrar Acem perdesinde argâh eşnisi, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Beşinci portede argâh perdesinde Nihâvend, devamında ise Sabâ eşnî bulunmaktadır. Son lde Nevâ perdesinde Hicâz çeşnisi ile asma kalış yapılmıştır. Altıncı portede Rast perdesinde yedenli Nihâvend karar etmiştir.

Yedinci portede Acem perdesinde argâh, sekizinci portede Eviç'te Eviç, dokuzuncu portede ise Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır. Eserin devamı incelendiğinde aynı makam çeşnilerinin işlendiği görülmektedir.

2.9.16.2. Eserin Notası²⁵:

NIHÂVEND
Ceylân Gözler Umutların Pınarı

Usûl: Curcuna

Beste: Avni ANIL

♩ = 240

Güfte: Hüseyin TANSEVER

Cey lân göz ler u mut la rın
pı na rı Saz
Ba kış la rın san ki ba na
gel di yor Saz
Ba kış la rın san ki ba na
gel di yor Saz
Saç la rın da dal ga dal ga
mut lu luk Saz
Saç la rın da dal ga dal ga

²⁵ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, İsmail Demirkıran Bayâti-Araban makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

NIHÁVEND
Ceylân Gzler Umutların Fırası
2

mut lu luk Saz
Se vi yo rum ın ki kal bim
sev di yur Saz
Se vi yo rum ın ki kal bim
sev di yur Saz
Sy le di ğim bu sev d nin
ar k sı Saz
Sy le di ğim bu sev d nin
ar k sı Saz

NIHÂVEND
Ceylân Güzler Umutların Pınarı
3

Du dak la rın ne den ha ra
sus di yor Saz
Du dak la rın ne den ha ra
sus di yor Saz
Bı rak ma el le ri mi
Bı rak ma Saz
Bı rak ma el le ri mi
Bı rak ma Saz

Ceylân güzler umutların pınarı	Söylediğim bu sevdânın şarkısı
Bakışların sanki bana gel diyor	Dudakların neden bana sus diyor
Saçlarında dalga dalga mutluluk	Bırakma ellerimi, bırakma
Seviyorum, çünkü kalbim sev diyor	Seviyorum, çünkü kalbim sev diyor

Şekil 100: Nihâvend Makamında “Ceylan Güzler” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.17. Dalıp Hâtıralara Unutma Ara Beni

2.9.17.1. Makam Analizi

Eserin ilk portesinde Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî gösterip ardından Gerdâniye perdesinde asma kalış yapılmıştır. Son ölçüde ise Rast perdesinde Nihâvend bulunmaktadır.

İkinci portede Nevâ perdesinde Kürdî ile devam etmiştir. Üçüncü portede Rast perdesine Nihâvend yaparak inilmiş, ardından Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Dördüncü portede Nevâ perdesine Kürdî çeşnisiyle düşülmüş, sonrasında birinci dolapta Rast perdesi üzerinde Nihâvend ve ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Beşinci portede Nihâvend devam etmiş, ardından Gerdâniye perdesinde asma kalış yapmıştır.

Altıncı portede Nevâ perdesi üzerinde küçük bir Uşşâk çeşnî bulunmaktadır. Portenin sonunda Rast perdesine Nihâvend işleyerek düşülmüştür.

Yedinci portede Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi, ikinci dolaba bakıldığında Acem perdesi üzerinde Çargâh çeşnisi yapıldığı görülmektedir. Ayrıca Sünbüle perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Sekizinci, dokuzuncu ve onuncu portelerde de Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnisiyle devam etmiştir.

2.9.17.2. Eserin Notası:

DÜYEK (♩: 144) NİHÂVEND Dalıp hâtıralara.. Beste : Avni ANIL Güfte : Nâdîde GÜLPINAR

ARANAĞMESİ
DA LIP HÂ TI RA LA RA
U NUT MA A RA BE Nİ
(Arasazı Zemîne Nakarata)
BİR HA BER VER
DÜ ŞÜR ME SA KIN YOL LA RA BE Nİ
(Arasazı Nakarata Meyâna)
A RA DIM YOK SUN DE ME
BUL SO RA SO RA BE Nİ
(Arasazı Meyâna Nakarata)

DALIP HÂTİRALARA UNUTMA, ARA BENİ
BİR HABER VER, DÜŞÜRME SAKIN YOLLARA BENİ
"ARADIM, YOKSUN" DEME, BUL SORA SORA BENİ
BİR HABER VER, DÜŞÜRME SAKIN YOLLARA BENİ

Şekil 101: Nihâvend Makamında "Dalıp Hâtıralara Unutma" İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.18. Diz Çöksem Önünde Ah Niyaz Etsem

2.9.18.1. Makam Analizi

Eserin birinci portesinde Gerdâniye perdesi üzerinde Nihâvend işlemiş, daha sonra Tiz Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Portenin son ölçüsünden ikinci porteye Kürdî çeşniyle inilerek Nevâ perdesinde Kürdî çeşniyle asma kalış yapılmıştır. Devamında Çargâh perdesinde Nihâvend ile seyretmiş ve Gerdâniye perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Üçüncü portede Hüseyinî perdesinde asma kalış, Dügâh perdesinde Kürdî ve Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Dördüncü portede Nevâ perdesinde Kürdî, Çargâh perdesinde Nihâvend, beşinci portede Nevâ, Gerdâniye ve Sünbüle perdelerinde asma kalış ve Acem perdesinde Çargâh yapılmıştır.

Altıncı portede Nevâ ve Muhayyer perdelerinde Kürdî çeşnili asma kalış, yedinci portenin birinci dolabında Rast perdesinde Nihâvend ve ikinci dolapta Sünbüle perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Sekizinci portede Acem perdesinde Çargâh çeşnisi, Sünbüle ve Gerdâniye perdelerinde asma kalışlar yapılmıştır. Dokuzuncu portede Acem perdesinde Çargâh çeşnisi, onuncu portede Çargâh perdesinde Nihâvend, Gerdâniye ve Hüseyinî perdelerinde asma kalış, on birinci portede Rast perdesinde Nihâvend tam kararı verilmiştir.

On üçüncü portede Muhayyer perdesinde Kürdî, on dördüncü portede Acem perdesinde Çargâh, on beşinci portede de Acem perdesinde Çargâh devam etmiş, ardından Sünbüle perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Eserin ikinci bölümü incelendiğinde birinci bölümdeki motiflerin aynı şekilde işlenmiş olduğu görülmektedir.

2.9.18.2. Eserin Notası:

NIHÂVEND
Diz Çöksem Önünde

Usûl: Semâi

$\text{♩} = 168$

Beste: Avni ANIL

Güfte: Orhan ARITAN

Arañağme

de

ah

Diz

çök

sem

önün

ni

yâz

et

sem

Arasazı

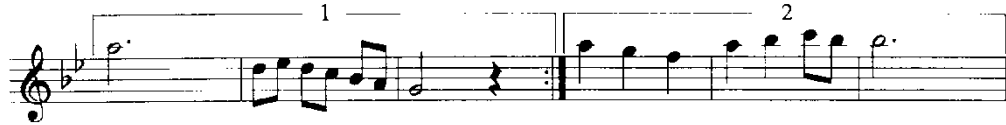
ni

yâz

et

sem

Arasazı

ni

yâz

et

sem

Arasazı

Yâr

koy

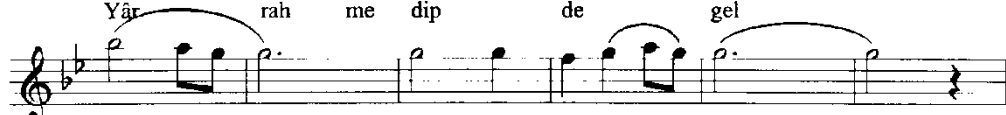
nun

a

çıp

gel

gel

Yâr

rah

me

dip

de

gel

gel

gel

sen

der

mi

ki

bil

mem

ne

den

ka

çar

sın

NIHÂVEND
Diz Çöksem Önünde

2

Yâr koy nun a çip de gel gel
Yâr rah me dip de gel gel

gel der mi ki bil tamam
gel der mi ki bil mum

Arasız

Â gu şu ca düş sen ah
göz ya şı dök sen

Saz

De sen ki bu ka dar ne den ya kar
sen ah
ne den ya kar sen Arasız

1 2

NIHÂVEND
Diz Çöksem Önünde

3

Gön lüm se nin dir sen
Gel ar tuk gel ba na gel
sen gel ne den ka çar sın
gel der mi ki bil mem
Gön lüm se nin dir sen
Gel ar tuk gel ba na gel
sen gel ne den ka çar sın
gel der mi ki bil mem
SON
Arasız
Gü zel sin me lek sin ah
lâ kin su sar sın
Saz

Diz çöksem önünde, niyâz etsem
Yâr koynun açıp gel der mi ki bilmem
Âğuşuna düşsem gözyaşı döksem
Yâr rahmedip de gel der mi ki bilmem

Desem ki bu kadar neden yakarsın
Gönlüm senindir, sen neden kaçarsın
Güzelsin, meleksin lâkin susarsın
Gel artık gel bana, gel der mi ki bilmem

Şekil 102: Nihâvend Makamında “Diz Çöksem Önünde” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.19. Düşündükçe Mâzîyi Bir Rüya Gibi Zaman

2.9.19.1. Makam Analizi

Birinci portede eser Nihâvend seyretmiştir. İkinci portede Gerdâniye perdesinde asma kalış, Çargâh perdesinde Nihâvend, Hüseyinî perdesi üzerinde küçük bir Kürdî çeşnisi ve ardından üçüncü portenin ilk ölçüsüne kadar olan kısımda Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış yapılmıştır.

Üçüncü portenin devamında birinci dolaba kadar Nihâvend seyretmiştir. İkinci dolapta ise Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Dördüncü portede Gerdâniye perdesi üzerinde Nihâvend, Nevâ perdesi üzerinde ise Kürdî çeşnisi yapılmıştır.

Beşinci portede Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnisiyle devam etmiş, sonrasında Çargâh perdesinde Nihâvend yapılmıştır. Portenin son ölçüsünde ise Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnili asma kalış yapmıştır.

Altıncı portede Rast perdesine Nihâvend işleyerek düşülmüştür. Yedinci portenin birinci dolabında Rast perdesinde Nihâvend, Nevâ perdesinde Kürdî, ikinci dolapta ise Acem perdesinde Çargâh ve Sünbüle perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Sekizinci portede Muhayyer perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi, Gerdâniye perdesi üzerinde Nihâvend, dokuzuncu portede ise Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

Onuncu portede Kürdî çeşnisiyle devam edilmiş ve Nevâ perdesinde yine Kürdî çeşnili asma kalış yapmıştır.

2.9.19.2. Eserin Notası:

NIHÂVEND
Düşündükçe Mâzîyi

Usûl: Curcuna

♩ = 180

Beste: Avni ANIL

Güfte: Şâdi KURTULUŞ

Düşün dük çe
mâ zî yi bir rü yâ gi bi za
man Arasazı Zemîne Nakarata
Ne a rar ken ne bul duk
şu sev dâ
o yu nun dan SON
Arasazı-Nakarata Arasazı-Meyâna
Ne ka dar boş ha yâl
ler za man

NİHÂVEND
Düşündükçe Mâziyi
2

ne ka dar ya lan

Arasazi-Nakarata Arasazi-Meyâna

Düşündükçe mâziyi, bir rüyâ gibi zaman
Ne ararken ne bulduk, şu sevdâ oyunundan
Ne kadar boş hayâller, zaman ne kadar yalan
Ne ararken ne bulduk, şu sevdâ oyunundan

Şekil 103: Nihâvend Makamında “Düşündükçe Mâziyi” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.20. Engine de Deli Gönül Engine

2.9.20.1. Makam Analizi

Birinci portede Acem perdesinde Çargâh çeşnisi ve Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. İkinci portede Nevâ ve Gerdâniye perdelerinde asma kalış, üçüncü portede Rast perdesinde Nihâvend, Eviç'te Eviç bulunmaktadır.

Dördüncü portede Kürdî perdesinde asma kalış yapmış ve Rast perdesine Nihâvend yaparak düşülmüştür.

Beşinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış, altıncı portede yani birinci dolapta Acem perdesinde Çargâh çeşnisi, Rast perdesinde Nihâvend, ikinci dolapta ise tekrar Acem perdesinde Çargâh çeşnisi ve Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Yedinci portede Çargâh perdesinde Nihâvend, Nîm Hisâr perdesinde asma kalış, sekizinci portede Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi, dokuzuncu portede Rast ve Çargâh perdesinde Nihâvend bulunmaktadır.

Onuncu portede Gerdâniye perdesinde Eviç, on birinci portede Acem perdesinde Çargâh çeşnisi, Eviç perdesinde asma kalış, on ikinci portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend, Eviç'te Eviç, on üçüncü portede Acem perdesinde Çargâh çeşnisi, Nîm Hisâr ve Nevâ perdelerinde ise asma kalışlar yapılmıştır.

On dördüncü portede Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi, on beşinci porteden on altıncı porteye kadar olan kısımda Nihâvend seyretmiş, on altıncı portenin ilk ölçüsünde Eviç perdesinde bir asma kalış yapmış, devamında Rast perdesinde Nihâvend ile tam karara gitmiştir.

Yapılan incelemede eserin 2. bölümünde de 1. bölümde kullanılmış olan makam çeşnilerinin bulunduğu tespit edilmiştir.

2.9.20.2. Eserin Notası:

NİHĀVEND ŞARKI
ENGİNE DE DELİ GÖNÜL ENGİNE

USŪLÜ: SEMĀİ
♩:168

MŪZİK: AVNİ ANIL
SÖZ : KERİM AYDIN ERDEM

(saz - - -)

EN Gİ NE DE DE Lİ GÖ NÜL EN Gİ NE

(saz - - -)

KA DER DİR BU DÜ ŞE MEZ SİN

DEN Gİ NE (saz - - -)

KA DER DİR BU DÜ ŞE MEZ SİN

ENGİNE DE DELİ GÖMİL ENGİNE 2. sayfa

DEN Gİ NE (saz - - - -) GUR BÜT E
 LI HKS KEN TUT MA KEN Dİ HE
 (saz - - - -) GUR BÜT E LI
 HKS KEN TUT MA KEN Dİ KE
 (saz - - - -) GÜN AK ŞAM BİR
 SEV Dİ Gİ ME VA RA MAM VA RA MAM GÜN AK ŞAM
 BİR SEV Dİ Gİ ME VA RA MAM VA RA MAM D.C.
 TİR Lİ ÇI ÇEK RÜZ GÜR E SER SON
 1. A RA DAN (saz - - - -) 2. A RA DAN

(saz - - - -) SE VEN LE Rİ A YIR MA SIN

YA RA DAN (saz - - - -)

SE VEN LE Rİ A YIR MA SIN YA RA DAN

(saz - - - -) YÂ RİM YOK Kİ

KİM A RA SIN Sİ LA DAN (saz - - - -

- - - -) YÂ RİM YOK Kİ KİM A RA SIN

Sİ LA DAN (saz - - - -)

ENGİNE DE DELİ GÖNÜL ENGİNE
KADERDİR BU DÜŞMEZSİN DENĞİNE
GURUKT Kİ MÜSKEN TUTMA KENDİNE
GÜN AKŞANDIR SEVDİĞİNE VARANAM

TİRLÜ ÇİÇEK RÜZGÂR ESER ADADAN
SEVENLEHİ AYIRMASTIN YARADAN
YÂRİM YOK Kİ KİM ARASIN SİLADAN
GÜN AKŞANDIR SEVDİĞİNE VARANAM

KRİM AYDIN ERDEM

Şekil 104: Nihâvend Makamında “Engine de Deli Gönül” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.21. Eylül'e Az Kaldı Yeşiller Kızıla, Sonra Sarıya

2.9.21.1. Makam Analizi

İlk portede Nevâ perdesinden seyre başlamış, Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi, devamında ise Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

İkinci porte de yine Nihâvend seyredip, üçüncü portede Dügâh perdesinde Kürdî'yi tekrar etmiştir.

Dördüncü portede Rast ve Gerdâniye perdelerinde Nihâvend, beşinci portede Nevâ perdesinde Hicâz çeşnî, devamında ise önce Acem perdesinde Çargâh çeşnî, sonrasında Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış yapılmıştır.

Altıncı portede Rast perdesinde Nihâvend, Acem perdesinde Çargâh, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış, yedinci portede birinci dolapta Nevâ perdesinde Hicâz çeşnisi, ikinci dolapta ise önce Kürdî perdesinde Çargâh çeşnisi, hemen arkasından Rast perdesinde Nihâvend işlenmiştir.

Sekizinci portede yerinde yani Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi, dokuzuncu ve onuncu portelerde Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

On birinci portede Nevâ perdesinde Hicâz çeşnî, on ikinci portede Acem perdesinde Çargâh çeşnî, Nevâ perdesinde asma kalış, on üçüncü portede Eviç perdesinde asma kalış, Gerdâniye perdesinde Nihâvend ve Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî yapılmıştır.

On dördüncü portede Nevâ perdesinde Kürdî'li asma kalış, Acem perdesinde Çargâh, portenin sonunda ise Nîm Hisâr perdesinde asma kalış yapılmıştır.

On beşinci portede Nevâ perdesinde asma kalış, on altıncı portede Kürdî perdesinde Çargâh, Rast perdesinde Nihâvend, on yedinci portede de Rast perdesinde yine Nihâvend devam etmiş ve on sekizinci portede Rast perdesinde Nihâvend yaparak tam karar vermiştir.

2.9.21.2. Eserin Notası:

DÜYEK - SEMÂÎ
♩:128- ♩:168

N İ H Â V E N D
EYLÜL'E AZ KALDI..

Beste : Avni ANIL
Güfte : DAĞISTAN KILIÇASLAN
(26.06.1998)

ARANAĞMESİ

EY LÜ LE AZ KAL DI EY LÜ LE AZ

KAL DI (S A Z KAL DI (ARÁ SAZI

YE ŞİL LER KI Zİ LA SON RA SA RI YA (S A Z

KE SE ÇEK VE DÜ ŞE ÇEK DAL LA RİN DAN

(ARA SAZI (ARA SAZI

EY LÜ LE AZ KAL DI EY LÜ LE AZ

KAL DI (S A Z - KAL, DI

SEMÂÎ

(ARA SAZI...

.../...

EYLÜL'E AZ KALDI
DEVAMI ...

Beste : AYMI ANIL,
Güfte : DAĞISTAN KILIÇASLAN

U ZA YIP

GE CE LER HEP Sİ LE ÇEK

SA BAH LA RI (ARA SAZI SA BAH LA RI

SO NU GE Lİ YOR Gİ Bİ YOL LA RIN DA

SO NU GE Lİ YOR Gİ Bİ

YOL LA RIN DA (S A Z

EY LÜ LE AZ KAL DI EY LÜ LER AZ

KAL DI (S A Z KAL DI (KARAR SAZI

EYLÜL'E AZ KALDI.
YEŞİLLER KIZILA, SONRA SARTYA
KESİCEK VE DÜŞÜCEK DALLARINDAN.
EYLÜL'E AZ KALDI...

UZAYIP GECELER
HEP SİLECEK SARAYLARI.
SONU GELİYOR GİBİ
YOLLARIN DA..

EYLÜL'E AZ KALDI...

Şekil 105: Nihâvend Makamında “Eylül’e Az kaldı” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.22. Geceler İçinden Bir Gece Seçtik

2.9.22.1. Makam Analizi

Birinci ve ikinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış ve Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Üçüncü portede Gerdâniye perdesinde asma kalış, dördüncü portede Nevâ perdesi üzerinde Hicâz çeşnî, beşinci portede ise Gerdâniye perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Altıncı portede Çargâh perdesinde Nihâvend, yedinci portede Nevâ ve Dügâh perdelerinde Kürdî çeşnî, sekizinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde Nihâvend bulunmaktadır.

Dokuzuncu portede Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış, onuncu portede Acem perdesinde Çargâh ve Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış yapılmıştır.

On birinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî, portenin sonundan itibaren on ikinci portenin birinci ölçüsüne kadar olan kısımda Nihâvend seyretmiş, on üçüncü portenin birinci ölçüsüne kadar olan kısımda ise Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır. Devamında Dügâh perdesinde Kürdî yapmış ve Rast perdesinde Nihâvend ile tam karar vermiştir.

On dördüncü portede Sünbüle ve Tiz Çargâh perdelerinde asma kalış yapılmıştır. On beşinci portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend, sonrasında Gerdâniye perdesinde Eviç bulunmaktadır.

On altıncı portede Nevâ perdesinde Hicâz çeşnî, on yedinci portede Tiz Nevâ perdesinde asma kalış, Gerdâniye perdesinde Nihâvend ve Nevâ perdesinde Hicâz çeşnî yapılmıştır.

On sekizinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnisi, Rast perdesinde Nihâvend yapmıştır. Devamında ise aynı makam çeşnilerinin kullanıldığı görülmektedir.

2.9.22.2. Eserin Notası:

NIHÂVEND
Geceler İçinden Bir Gece Seçtik

Usûl: Semâi-Düyek

Beste: Avni ANIL

Güfte: B. Sühâ EDİPOĞLU

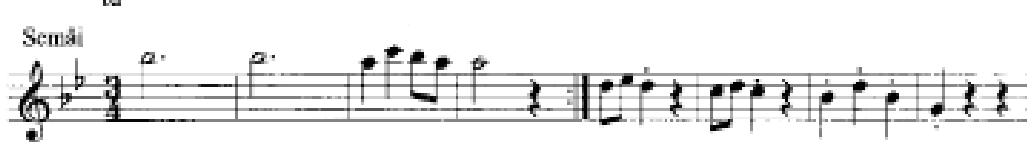
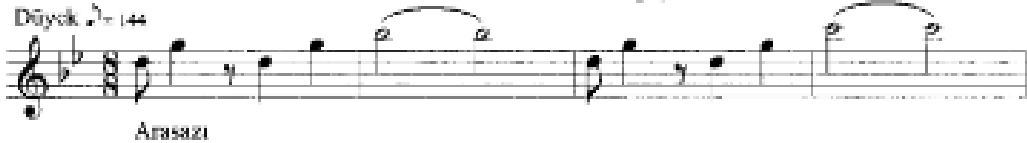
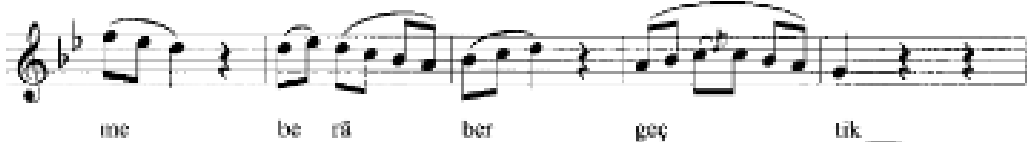
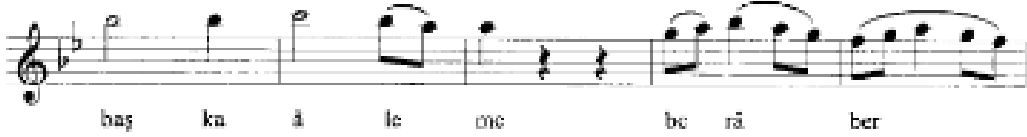
$\text{♩} = 168$

Aranâğme

Ge ce ler i çin den
bir ge ce seç tik
Hep ay nı ka deh den be râ
ber iç tik Hep ay nı
ka deh den be râ ber iç
tik yu dum lar bir ik sir o lup
ta şar ken Yu dum lar bir ik

NIHÂVEND
Geceler İçinden Bir Gece Seçtik

2

NİHÂVEND
Geceler İçinden Bir Gece Seçtik
3

Ge ce ler i çin den
bir ge ce seç tik
Hep ay nı ka deh den be rü
ber iç tik Bir baş ka
â le me be rü ber geç tik

Geceler içinden bir gece seçtik,
Hep aynı kadehden berüber içtik
Yudumlar bir iksir olup taşarken
Bir başka âleme berâber geçtik

Şarkılar dallara konan bir kuştı
İrmaklar, dereler, çağlayıp coştı
Gönüller o anda yandı tutuştu

Şekil 106: Nihâvend Makamında “Geceler İçinden Bir Gece” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.23. Git Bu Mevsimde Gurub Vakti Cihangir'den Bak

2.9.23.1. Makam Analizi

Esere girişten itibaren ilk dört portede Nevâ perdesi üzerinde Hicâz çeşniyle seyredilmiştir.

Beşinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşni, portenin devamından altıncı porteye kadar olan kısımda ise yine Nevâ perdesi üzerinde Hicâz çeşni yapılarak devam edilmiştir.

Ardından Nihâvend işleyerek Rast perdesinde kalmıştır. Yedinci portede Sünbüle perdesinde, sekizinci portede ise Eviç perdesinde asma kalış yapılmış, dokuzuncu portede tekrar Nevâ perdesinde Hicâz çeşni yapılmıştır.

On üçüncü porteye kadar Hicâz çeşniyle seyretmiş, portenin sonunda ise Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış yapılmıştır.

On dördüncü portede Gerdâniye perdesinde Bûselik çeşni, on beşinci ve on altıncı portelerde Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış yapılmıştır.

Eserin geri kalan kısmı incelendiğinde farklı bir makam geçkisinin kullanılmadığı görülmektedir.

2.9.23.2. Eserin Notası²⁶:

NİHAVEND ŞARKI

Git bu mevsimde gurub vakti Cihangir'den bak

Beste : Avni Anıl

Usûl : Semâi

Güfte : Yahya Kemal Beyatlı

(Giriş Müziği... (Vokal Kapalı Ağız...)

Git bu mevsimde gurub vakti
Ci han gir den bak

(Saz... (Saz...)

Bir za man ken di ni kar şın da ki
rü ya ya bı rak

(Saz... Baş ka dır çün ki
bu ak şam bütün ak şam lar dan
Gü ne şin veh mi sa ray lar ya ra tu

²⁶ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Cincüçen Tanrıkörur Sultânî Yegâh makamında, Tevfik Soyata ise Nihâvend makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

cam lar dan
 (Saz...) Son a teg ten bu na tay
 lar la bü tün kar ı ya ka
 Dan zar ıp bin se ne ev vel ki mu tan ten şer ka
 (Saz...) Mes to lüp iç ti gi
 al tın şa ra bü zöv kin den
 El de bir kır mı zı kü sey le
 u fuk tan ge ki len Ni ce
 yüz bin se ne dir şar ken ı şık mî
 ma ri Böz le miz mur e der

et ilk çö bü yıl Cı kü da nı
(Saz...) Git bu mev sim de
gu rüt vak ti Cı han gir den bak
Bir za man ken di ni kar şın da ki
rü ya ya bu
nk (Saz...) son

Hayâl Şehir

Gör bu mevsimde, görüp vakti, Cihangir'den bak!
Bir zaman kendimi karşındaki rü'ya'ya bırak!
Başkadır çünkü bu akşam bütünü aşkınımlarım;
Güneşin vehmi saraylar yaratır camlardan;
O ilâh isteyip eğlence hayalhânesine,
Çevirir camları birden peri kâşinesine.
Som ateşten bu saraylarla bütünü karşı yaka
Benzer üç bin sene evvelki mutanın şarıkı,
Mestolup içtiği altın şarabın zevkünden,

Şekil 107: Nihâvend Makamında “Git Bu Mevsimde” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.24. Gönlümü Güzelliğinin Nuru Ebediyen Yakacaktır

2.9.24.1. Makam Analizi

Nihâvend makamının seyir özelliğine uygun olarak Rast perdesinden esere başlanmıştır. İlk portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi ve Nîm Hisâr perdesinde asma kalış yapılmıştır.

İkinci portede Uşşâk çeşnisiyle seyretmiş, Nevâ perdesinde asma karar yapmış ve ardından Rast perdesine Nihâvend işleyerek inmiştir.

Üçüncü portede yine Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi ve Rast perdesinde Nihâvend yaparak devam etmiştir.

Dördüncü portede tekrar Nevâ perdesinde Uşşâk yapmış, beşinci portede yine Nevâ üzerinde Kürdî'ye dönmüştür.

Altıncı portede Rast perdesinde Nihâvend, Acem perdesinde Çargâh çeşnisi, son ölçüden itibaren yedinci porteye kadar olan kısımda tekrar Nevâ üzerinde Uşşâk çeşnisini işlemiştir. Ardından Rast perdesinde Nihâvend kararı vermiştir.

Dokuzuncu portede Muhayyer, Nevâ ve Acem perdelerinde asma kalış yapmış, onuncu portede ise Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisiyle kalmıştır.

2.9.24.2. Eserin Notası:

N İ H A V E N T
(Gönlümü güzelliğinin..)

Sesli Arni Arni

Mazrab Beraber Mazrab Beraber

Gönlü mi güzel liği niş nu ru - S a z - -

e bedi yen ya ka cak tır ya ka cak

tir - - - - S a z - - - -

Aş ka na su sa yan dudak la ram is mi ni e

na cak tır Ah ana cak tır-Sa-

- - - - S a z - - - -

Kol la ram en de mi ni haya lim de da i

ma su ra cak tır sa ra cak tır

Gönlümü güzelliğinin nuru ebediyen yakacaktır
Aşkına susayan dudaklarım ismini aşacaktır
Kollarım endişemi hayalimde daima saracaktır
Aşkına susayan dudaklarım ismini aşacaktır

Şekil 108: Nihâvend Makamında “Gönlümü Güzelliğinin” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorosu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.25. Gözlerin Bir Aşk Bilmecesi Sorar Gibi

2.9.25.1. Makam Analizi

Birinci portede Nihâvend seyredip ikinci portede Muhayyer perdesinde asma kalış yapılmıştır. Devamında Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

Üçüncü portede bulunan birinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış yapılmıştır.

Dördüncü portede Acem perdesinde Çargâh çeşnili asma kalış, portenin devamından beşinci porteye kadar olan kısımda Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi, Nevâ perdesinde Kürdî yapmış ve Rast perdesinde Nihâvend tam kararı vermiştir.

Altıncı portede Çargâh perdesinde Nihâvend, birinci dolapta Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, ikinci dolapta Sünbüle perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Yedinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnili asma karar yapmış, Gerdâniye perdesinde Nihâvend ile devam etmiştir.

Sekizinci ve dokuzuncu portelerde Çargâh perdesinde Nihâvend, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi ve Çargâh perdesinde yine Nihâvend işleyerek devam etmiştir. On birinci portede ise Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış yapılmıştır.

2.9.25.2. Eserin Notası:

NIHÂVEND ŞARKI GÖZLERİN BİR AŞK BİLMECESİ SORAR GİBİ

USÛLÜ : Düyek

MÜZİK : Avni ANIL
SÖZ : Ülkü AKER

GÖZ LE RİN BİR AŞK BİL ME CE Sİ
SO RAR SO RAR SO RAR GI Bİ
(SAZ)
BA KI ŞIN ES KI GÜN LE Rİ
A RAR A RAR A RAR GI (SON) Bİ
(SAZ)
BEN SA NA HER ŞE Yİ Nİ HER SE Yİ Nİ
GE Rİ VER ME DİM Mİ (SAZ) ÖY LEY SE
NE DEN KAL BIN HÂ LÂ YA NAR YA NAR

GÖZLERİN BİR AŞK BİLMECESİ SORAR GİBİ

The image shows a musical score for the song "Gözlerin Bir Aşk Bilmecesi Sorar Gibi". It consists of two staves of music in a 2/4 time signature. The top staff features a melodic line with a trill on the first note and a fermata over the final note. The bottom staff provides a harmonic accompaniment. The lyrics "YA NAR Gİ Bİ (SAZ" are written below the top staff, and "S" is written below the bottom staff. The score ends with a double bar line and a fermata.

GÖZLERİN BİR AŞK BİLMECESİ SORAR GİBİ
BAKŞIN ESKİ GÜNLERİ ARAR GİBİ
BEN SANA HER ŞEYİNİ GERİ VERMEDİM Mİ
ÖYLEYSE NEDEN KALBİN F-ALÂ YANAR GİBİ
BAKŞIN ESKİ GÜNLERİ ARAR GİBİ

Şekil 109: Nihâvend Makamında “Gözlerin Bir Aşk Bilmecesi” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.26. Gülünce Güzelsin, Ağlarken Güzel

2.9.26.1. Makam Analizi

İlk portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi, ikinci portede ise Rast perdesinde Nihâvend yaparak seyretmiştir.

Üçüncü portede yine Rast perdesinde Nihâvend yaparak devam etmiş, dördüncü portede Nevâ perdesinde Uşşâk çeşnisi, ardından Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisi ve son ölçüde Acem perdesinde Çargâh çeşnisi yapılmıştır.

Beşinci portede yine Nevâ perdesinde Kürdî yapmış, ardından birinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Altıncı portede Gerdâniye perdesinde asma kalış, yedinci portede Çargâh perdesinde Nihâvend, Dügâh perdesinde Kürdî ve Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Sekizinci portede Acem perdesinde Çargâh, Nîm Hisâr perdesinde Çargâh ve Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî, dokuzuncu portede Nevâ ve Sünbüle perdelerinde asma kalışlar yapılmıştır.

Onuncu portede Muhayyer ve Nevâ perdelerinde Kürdî yapmış, on birinci portede Nevâ perdesinde Hicâz'a dönmüş, ardından tekrar Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır.

On ikinci ve on üçüncü portelerde de Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnisiyle devam etmiştir. Portenin son ölçüsünde ise Acem perdesinde Çargâh yapılmıştır.

On dördüncü portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış, on beşinci portede Rast, Acem ve Kürdî perdelerinde asma kalışlar yapılmıştır. On altıncı portede Rast perdesinde Nihâvend ile yedenli tam karar verilmiştir.

2.9.26.2. Eserin Notası:

NIHÂVEND
Gülünce Güzelsin

Usûl: Curcuna-Düyek

Beste: Avni ANIL

Güfte: M. Sâmî AŞAR

Aranağme

Pic.

Gü lün ce

gü zel sin

ağ

lar

ken

gü zel

Arasazi

Zemine

Nakarata

Ge ce nin

koy nu na

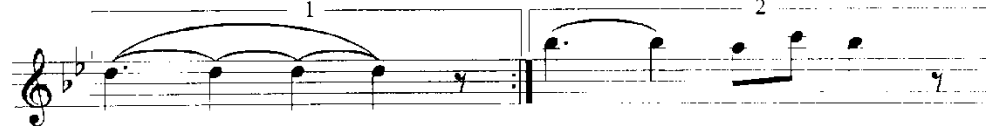
ya tar ken

gü zel

2. Dönüsten Sonra
Eser DÜYFK'Je
Sona Erecek

Arasazi

Nakarata

Meyâna

NIHÂVEND
Gülünce Güzelsin
2

Çi çek ler mev sim siz
a çar yüzün de Saz
Uyk u dan sıy n lıp
kal kar ken gü zel Arasız-Nakarata
Nakarata Dönüş
Eserin Finali
Düyün-Ağırca 128
Arasız Pfc.
Bir gün ü le cek sin am ma Saz en gü zel SON
FINAL-Çok ağır

Gülünce güzelsin, oğlarken güzel
Gecenin koyunata yatarken güzel
Çiçekler mevsimsiz açar yüzünde
Uykudan sıyrılıp kalkarken güzel
Bir gün öleceksin amma... en güzel

Şekil 110: Nihâvend Makamında “Gülünce Güzelsin” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.27. Her Seher Gonceler Açtıkça

2.9.27.1. Makam Analizi

Birinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî, devamında Dügâh perdesinde yine bir Kürdî çeşnisi gösterilmiştir.

İkinci portede Nîm Hisâr perdesinde asma kalış, üçüncü portede Acem perdesinde Çargâh çeşnî, ardından birinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Dördüncü portede Çargâh perdesinde Bûselik Nihâvend, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî, beşinci portede de yine Çargâh perdesinde tekrar Nihâvend işleyerek devam etmiş, portenin devamında ise Rast perdesinde Nihâvend işlenerek tam karar verilmiştir.

Altıncı portede Nîm Hisâr perdesinde asma kalış, Acem perdesinde Çargâh çeşnisi yapılmıştır.

Yedinci portede birinci dolapta Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî, ikinci dolapta Sünbüle perdesinde asma kalış bulunmaktadır.

Sekizinci portede Muhayyer perdesi üzerinde Kürdî çeşnî, dokuzuncu portede Acem perdesinde Çargâh ve Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî yapılmıştır.

On birinci portede tekrar Acem perdesinde Çargâh çeşnî ve Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisini sürdürmüştür.

2.9.27.2. Eserin Notası²⁷:

NIHÂVEND
Her Seher Goceler Açtıkça

Usûl: Düyek Beste: Avni ANIL
Güfte: H. Şinasi ÖNOL

♩ = 144

Her se her gon ce ler aç tük ca
so lan gül dö kü lür Arasazi
Zemîne Nakarata
Es ki sev dâ ya ra sîn dan
ye ni bir aşk gö rü nür **SON**
Arasazi
Nakarata Meyâna
Dost c lin den ki mi has ret
ki mi vus lat tan ö lür

²⁷ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, İrfan Özbakır Rast makamında, Nevzat Demir Karçıgar makamında, Necdet Dönmez ise Sabâ makamında bestelemiştir.

(Bkz. <http://www.sanatumuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

NİHÂVEND
Her Seher Gonceler Açıkça

Söz

Arasazı

Her seher gonceler açıkça solan gül dökülür
Eski sevdâ yarasından, yeni bir aşk görünür
Dost elinden kimi hasret, kimi vuslattan ölür
Eski sevdâ yarasından, yeni bir aşk görünür

Şekil 111: Nihâvend Makamında “Her Seher Gonceler” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.28. İçimde Nice Uzun Yılların zlemi Var (Ağla Gitar)

2.9.28.1. Makam Analizi

Eser birinci porteden ikinci porteye kadar olan kısımda Nevâ perdesi üzerinde Kürdi çeşnisiyle seyretmiştir.

nc portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend, ardından Snble perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Dördüncü portede de yine Gerdâniye perdesi üzerinde Nihâvend işleyerek devam etmiş, devamında ise Nevâ perdesinde Kürdi ve Rast perdesinde Nihâvend yapmıştır.

Beşinci, altıncı ve yedinci portelerde Nevâ perdesinde Kürdi çeşnisi işlemiştir. Sekizinci porteden dokuzuncu porteye kadar olan kısımda Nevâ perdesi üzerinde yine Kürdi çeşnisiyle devam etmiş, devamında birinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Onuncu portede Muhayyer perdesinde Kürdi eşnili asma kalış ve Acem perdesinde argâh yapmıştır.

On birinci portede argâh perdesinde Nihâvend, Acem perdesinde asma kalış, on ikinci portede Nevâ perdesinde Kürdi eşni ve on nc portede Rast perdesinde Nihâvend işleyerek karara gitmiştir.

On dördüncü porteden on beşinci porteye kadar olan kısımda yine Kürdi çeşnisiyle seyredip, Nevâ perdesinde asma kalış yapmıştır.

On altıncı ve on yedinci portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend, Snble perdesinde asma kalış, on sekizinci portede Muhayyer perdesinde Kürdi eşni, on dokuzuncu portede yine Muhayyer perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Yirminci portede Acem perdesinde argâh eşni, Nevâ perdesinde Kürdi eşni, yirmi birinci ve yirmi ikinci portelerde Gerdâniye perdesinde Nihâvend, Snble perdesinde asma kalış, yirmi nc porteden yirmi dördüncü porteye kadar olan kısımda ise Nevâ perdesi üzerinde Kürdi çeşnisi bulunmaktadır.

2.9.28.2. Eserin Notası:

NIHÂVEND
Ağla Gitar

Usûl: Semâi

♩=168

Beste: Avni ANIL

Güfte: Ü. Yaşar OĞUZCAN

Aranâğme....

İ çim de Saz... ni ce

u zun yıl la rın

Saz... öz le mi var

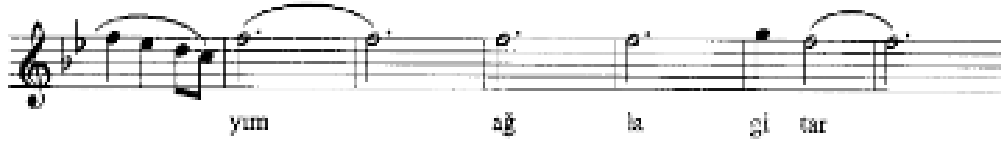
Saz...

1 2

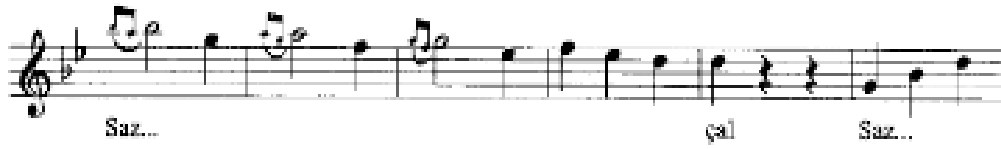
NİHÂVEND
Ağla Gitar
(2)

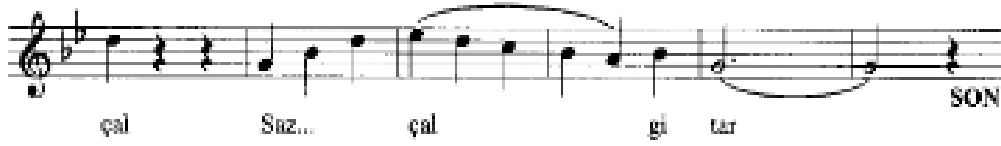
Bu ge ce ef kar h

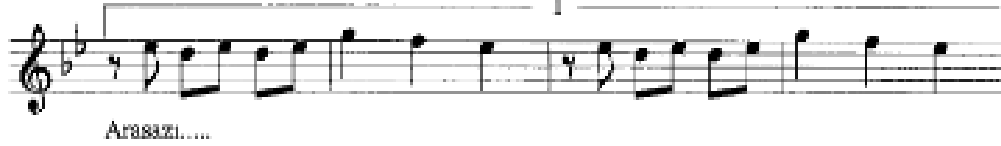
yın ağ la gi tar

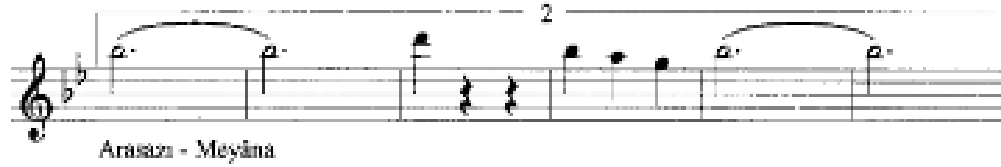
Saz... çal Saz...

çal Saz... çal gi tar SON

Arasazi....

Arasazi - Meyâna

Bit me sin bu sar hoş

NIHÂVEND
Ağla Gitar
(3)

luk sür sün
sa ba ha ka dar
Arasazi - Meyâna
Arasazi - Nakarata

İçimde, nice uzan yılların ölemi var
Bu gece efkârlıyım, ağla gitar, çal gitar
Bitmesin bu sadıhoşluk, sürsün sabaha kadar
Bu gece efkârlıyım, ağla gitar, çal gitar

Şekil 112: Nihâvend Makamında “Ağla Gitar” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.29. Kadeh Var Yiyesim Gelir

2.9.29.1. Makam Analizi

Birinci portede Sünbüle ve Tiz Çargâh perdelerinde asma kalış, Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır. İkinci portede de yine Rast perdesinde Nihâvend devam etmiştir.

Üçüncü portede Nevâ perdesi üzerinde Hicâz çeşni, ardından Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşni işlemiştir. Dördüncü portede Nevâ perdesinde Uşşâk çeşni, beşinci portede yerinde yani Dügâh perdesinde Kürdî çeşni, Nîm Hisâr perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Altıncı portede Rast perdesinde Nihâvend, Sünbüle perdesinde asma kalış, yedinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî çeşni, sekizinci porteye inildiğinde ise Eviç perdesinde Eviç yapıldığı görülmektedir. Portenin devamında Nevâ perdesinde Hicâz çeşni, dokuzuncu portede Nevâ perdesinde asma kalış ve ardından Nevâ perdesinde Kürdî çeşni yapılmıştır.

Onuncu portede Rast perdesinde Nihâvend işlemiş, on birinci porteye kadar Rast perdesinde Nihâvend devam etmiştir. On birinci portede Eviç perdesinde asma kalış, on ikinci portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend, Acem perdesinde Çargâh çeşni, on üçüncü portede Dügâh perdesinde Kürdî çeşni ve Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır.

On beşinci portede Eviç perdesinde asma kalış, on altıncı portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşni, portenin son ölçüsünden on yedinci portenin ilk ölçüsüne kadar Rast perdesinde Nihâvend işleyerek düşmüştür. Devamında tekrar Rast perdesinde Nihâvend ve Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır.

On sekizinci portede Nîm Hisâr perdesinde asma kalış, on dokuzuncu portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış ve portenin sonunda tekrar Nîm Hisâr perdesinde asma kalış yapılmıştır. Yirminci portede Dügâh perdesinde Kürdî çeşni, Kürdî perdesinde asma kalış, yirmi birinci portede Rast perdesinde Nihâvend işleyerek tam karar verilmiştir.

2.9.29.2. Eserin Notası:

NIHÂVEND
Kadeh Var Yiyesim Gelir

Usûl: Düyek-Aksak

Beste: Avni ANIL

Güfte: Zeki Ömer DEFNE

$\text{♩} = 160$

Aranağme

Ka deh var yi ye sim ge lir söy le kim

Mey ken din den ken di mey den in ce dir

Arasazı Bir ha lin var

mey mest o lur gö ren de Bir hâ lin var

şol ka deh ten in ce dir Arasazı

Sen kim ko nu şur sun şı kır şı kır

su Dün ya cı vıl cı vıl sen gü lün ce

dir Arasazı Sen so yundun demek kim ı şır

NIHÂVEND
Kadch Var Yiyesim Gelir

2

ge ce Do ğu lar ba tı lar sen ğü lün ce dir

Ağrılaşarak

Aksak $\text{♩} = 252$ Mızraplar

Arasız Beraber

Yer ye rin den oy nar

Sen kim gi der sin yer ye ri ne ge lir

sen ge lin ce dir

Mızraplar

Arasız Dün ya şen li ğin de

pal ca pa yım yok

ba nı dü ğün bay ram sen ge lin ce

Sönerek

dir Arasız Se nin hu sev da dan

NİHÂVEND
Kadeh Var Yiyesim Gelir
3

Kur tul ma ğın yok Var bel ki ve lâ kin
ben ö lün ce dir Be nim bu sev da dan
vaz geç me ğim yok Var bel kim o la ki
ben ö lün ce dir **Karar Sazı** **SON**

Kadeh var yiyesim gelir, şöyle kim;
Mey kendinden, kendi meyden incedir

Yer yerinden oynar sen kim gidersin
Yer yerine gelir, sen gelince dir

Bir hâlin var mey mest olur görende
Bir hâlin var şol kadehten incedir

Dünya şenliğinde pulca payını yok
Bana düğün bayram sen gelince dir

Sen kim konuşursun şıkır şıkır su
Dünya cıvılcıvılcı sen gülünce dir

Senin bu sevdadan kurtulmağın yok
Var belkim velâkin ben ölünce dir

Sen soyundan demek kim ışır gece
Doğular, batılar sen gülünce dir

Benim bu sevdadan vazgeçmeğim yok
Var belkim ola ki ben ölünce dir

Şekil 113: Nihâvend Makamında “Kadeh Var Yiyesim Gelir” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.30. Kaderimde Hep Güzeli Aradım

2.9.30.1. Makam Analizi

Eserin aranağmesinde yani birinci portede Kürdî perdesinden seyre başlamış, ardından Rast perdesinde Nihâvend devam etmiştir.

İkinci portede de ilk portede olduğu gibi Kürdî perdesi civarında seyretmiş, ardından Çargâh perdesine çıkmış ve Dügâh perdesine inerken yine Kürdî hissi vermiştir. Devamında tekrar Rast perdesine Nihâvend'le düşmüş, portenin sonunda Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış yapmıştır.

Üçüncü portede Gerdâniye perdesinde asma kalış, Acem perdesinde Çargâh ve Nîm Hisâr perdesinde asma kalış yapmıştır. Dördüncü portede Kürdî perdesinde Çargâh çeşnî, Nevâ perdesinde asma kalış, ardından yine Rast perdesinde Nihâvend işlenmiştir.

Eserin birinci bölümünde ilk portede Rast perdesinde Nihâvend, ikinci portede ise Nevâ üzerinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır. Devamında Nîm Hisâr perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Üçüncü portede Dügâh perdesinde Kürdî çeşnî, Rast perdesinde Nihâvend ve birinci dolapta Nevâ perdesi üzerinde yine bir Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

Dördüncü portede yani ikinci dolapta Acem perdesinde Çargâh çeşnî, Gerdâniye perdesinde Nihâvend ve Sünbüle perdesinde asma kalış yapılmıştır. Beşinci portede Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi işlenmiştir.

Altıncı portede nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış, yedinci portede Kürdî perdesinde Çargâh yapmış, devamında Rast perdesinde Nihâvend işlenerek karar vermiştir.

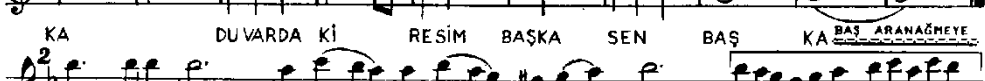
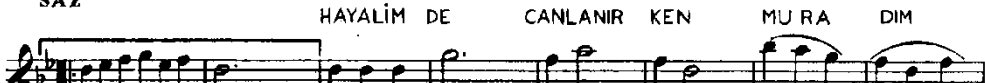
Eserin ikinci bölümü incelendiğinde aynı makam çeşnilerinin işlendiği tespit edilmiştir. Yalnızca meyân kısmında Eviç'te Eviç yapılmıştır.

2.9.30.2. Eserin Notası:

MAKAM : NİHAVEND
USUL : SEMAİ
J-180 SÜRE : 4.00"

BESTE : AVNİ ANIL
GÜFTE : FETHİ DİNÇER

KADERİMDE HEP GÜZELİ ARADIM

GÖK YÜZÜNDE O TAĞ KURDUM O TUR DUM SAZ
 YER YÜZÜNDE HA YAT BAŞKA RUH BAŞ KA
 YER YÜZÜN DE HAYAT BAŞKA RUH BAŞ KA
 SAZ
 BUŞEV DA DAN
 ARTIK BEN DE YO RUL DUM SAZ BU SEV DA
 DAN ARTIK BEN DE YO RUL DUM SAZ
 YAZ YAĞ MU RU KIŞ YAĞ MU RU BAH BAŞ KA YAZ YAĞ MU
 RU KIŞ YAĞ MURU BAH BAŞ KA SAZ

KADERİMDE HEP GÜZELİ ARADIM
 İÇİNDEKİ SAZLAR BAŞKA , SÖZ BAŞKA
 HAYALİMDE CANLANIRKEN MURADIM
 DUVARDAKİ RESİM BAŞKA , SEN BAŞKA

Cüneyt KOSAL

GÖKYÜZÜNDE O TAĞ KURDUM OTURDUM
 YERYÜZÜNDE HAYAT BAŞKA , RUH BAŞKA
 BU SEVDADAN ARTIK BENDE YORULDUM
 YAZ YAĞMURU , KIŞ YAĞMURU BAMBAAŞKA

Şekil 114: Nihâvend Makamında “Kaderimde Hep Güzeli” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.31. Kadir Mevlâm Sen Verirsin Bu Canı

2.9.31.1. Makam Analizi

Eserin aranağmesinde yani birinci portede Sünbüle perdesinden seyre başlanmış ve Nihâvend işlemiştir.

Birinci bölümde yani ikinci portede Çargâh perdesinde Nihâvend ile devam etmiş, ardından Nevâ perdesinde Kürdî yapmıştır. Üçüncü portede Nevâ üzerinde Kürdî çeşnisi ile devam etmiş, devamında birinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend, ikinci dolapta ise tekrar Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Dördüncü portede Çargâh perdesinde Nihâvend, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî yapmış, beşinci portede Rast perdesine Nihâvend işleyerek inmiştir. Devamında birinci dolapta Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî, ikinci dolapta ise Acem perdesi üzerinde Çargâh çeşnî yapılmıştır.

Altıncı portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend, ardından Muhayyer perdesinde asma kalış yapılmıştır. Yedinci portede Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnî, Gerdâniye perdesinde Nihâvend ve Acem perdesinde Çargâh çeşnisi bulunmaktadır.

Sekizinci portede Nevâ perdesi üzerinde küçük bir Uşşâk çeşnî yapılmıştır. Portenin sonunda tekrar Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi işlenmiştir. Dokuzuncu portede Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnisiyle devam etmiş, portenin son ölçüsünde Çargâh perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Onuncu portede Çargâh perdesinde Nihâvend devam etmiş, ardından Nevâ perdesinde Kürdî ve Rast perdesinde Nihâvend işlemiştir. On birinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî, Çargâh perdesinde Nihâvend, on ikinci portede ise yine Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisiyle devam etmiş ve Rast perdesinde Nihâvend yaparak karar vermiştir.

Eserin ikinci bölümü incelendiğinde birinci bölümde olan motiflerin aynı şekilde işlendiği görülmüştür.

2.9.31.2. Eserin Notası:

NIHÂVEND
Kadir Mevlâm

Usûl: Curcuna

Beste: Avni ANIL

Güfte: Fikri AKURGAL

♩ = 240

Aranağme

1

Ka dir Mev lâm sen ve rir sin

bu câ ni Saz

Ben se nin da lın da a çan

çi çe ğim Saz

Ni ce hâl ler gel di bul du

bu te ni Saz

Ni ce hâl ler gel di bul du

bu te ni Saz..... Ben se nin

NİHÂVEND
Kudir Mevlâm

2

da lın da a çan çi çe ğim

Saz..... Ben se nin da lın da

a çan çi çe ğim D.C.

Çi çek i din yıp rık ol dum

dal ol dum Saz

Sır ma sa ça e lâ gö ze

kul ol dum Saz

Bak so ran da ge çen le re

yol ol dum Saz..... Bak so ran da

NİHÂVEND
Kadir Mevlâm

3

ge çen le re yol ol dım

Saz..... Ben se nin da lın da

a çan çi çe ğim Saz.....

Ben se nin da lın da a çan çi çe ğim

Kadir Mevlâm sen verirsin hu cânı
Ben senin dalında açan çiçeğim
Nice hâller geldi buldu bu teni
Ben senin dalında açan çiçeğim

Çiçek idim, yaprak oldum, dal oldum.
Sırma saça, elâ göze kul oldum
Bak sonunda geçenlere yol oldum
Den senin dalında açan çiçeğim

Şekil 115: Nihâvend Makamında “Kadir Mevlam” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.32. Kederden Tasadan Gamdan Söz Etme

2.9.32.1. Makam Analizi

Eserin aranağmesinde Nevâ ve Muhayyer perdelerinde asma kalış yapılmıştır. Ardından Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî ve Kürdî perdesinde asma kalış yaptıktan sonra Rast perdesine Nihâvend işleyerek inilmiştir.

Eserin birinci bölümünde Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî, Acem perdesinde Çargâh çeşnî ve Nîm Hisâr perdesinde asma kalış yapılmıştır. Sonrasında aranağmede olduğu gibi Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî, Kürdî perdesinde asma kalış ve Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Eserin ikinci bölümünde Sünbüle perdesinde asma kalış, Gerdâniye perdesinde Nihâvend ve Eviç perdesinde asma kalış yapılmıştır. Devamında Acem perdesinde Çargâh çeşnî, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış ve Rast perdesi üzerinde Nihâvend yapılmıştır.

Eserin üçüncü bölümünde Muhayyer perdesine Kürdî çeşnisiyle düşmüş, daha sonra Sünbüle perdesinde asma kalış, Gerdâniye perdesinde Nihâvend ve Acem perdesinde Çargâh yapılmıştır. Ardından Nîm Hisâr perdesinde asma kalış, Nevâ perdesinde Kürdî, Kürdî perdesinde asma kalış ve Rast perdesinde Nihâvend işleyerek karar vermiştir.

2.9.32.2. Eserin Notası²⁸:

NIHÂVEND ŞARKI

USULÜ SEMÂİ KEDERDEN TAŞADAN GAMDAN SÖZ ETME MÜZİK: AVNİ ANIL
♩ 168 SÖZ : YALÇIN BENLİCAN

KE - DER - DEN TA - SA - DAN GAM - DAN SÖZ ET - ME
ÇI - ÇEK - DEN BA - HAR - DAN YAZ - DAN HA - BER VER
HAS - RET - LE Sİ TEM - LE ÖM - RÜ TÜ - KET - ME
GÜ - ZEL - DEN SEV - Gİ - DEN HAZ - DAN HA - BER VER
DÖN BİR BAK ÇEV - RE - NE GÖ - NÜL GÖ - ZÜN - LE
SEN GÜL Kİ GÜL AÇ - SIN GÜ - ZEL YÜ - ZÜN - DE
İ - ŞİN NE SEV - Gİ - LİM SE - NİN HÜ - ZÜN - LE

²⁸ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Hüsnü Üstün Hicâz makamında, Burhan Durucu ise Nihâvend makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

Bemol 9/8

ŞİR DEN SAKI DANI SAZ DANI HABER VER
 DALLARDA İLKBAHAR SULARDA CEMRE
 SEVGİYE ÇAĞRI VAR ESEN MELTEMEDE
 NE BULDUN BİLME Kİ GAMDA KEDERDE
 SEYİNÇDEN ARZUDAN NAZ DANI HABER VER (S.M.)

KEDERDEN, TASADAN, GAMDAN SÖZ ETME , ÇİÇEKDEN, BAHARDAN, YAZDAN HABER VER.
 HASRETLE, ŞİEMLE, ÖMRÜ TÜKETME * GÜZELDEN, SEVGİDEN, HAZDAN HABER VER.
 DÜM BİR BAK CEVRENE GÖNÜL GÖZÜMLE , SEN GÜL Kİ GÜL AÇSIN GÜZELYÜZÜNDE,
 İŞİN NE SEVGİLİM SENİN HÜZÜNLE * SÜRDEN, ŞARKIDAN, SAZDAN HABER VER.
 DALLARDA İLKBAHAR, SULARDA CEMRE * SEVGİYE ÇAĞRI VAR ESEN MELTEMEDE,
 NE BULDUN BİLME Kİ, GAMDA KEDERDE , SEYİNÇDEN, ARZUDAN, NAZDAN HABER VER.

Şekil 116: Nihâvend Makamındaki “Kederden Tasadan” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
 Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.33. Kuytu Ormanlar Gördüm Gözünün Haresinde

2.9.33.1. Makam Analizi

Birinci portede Sünbüle ve Gerdâniye perdelerinde asma kalış yapılmıştır. İkinci portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî, Kürdî perdesinde Çargâh çeşnî ve Rast perdesinde Nihâvend işlenmiştir.

Üçüncü portede Acem perdesinde Çargâh çeşnî, Rast perdesinde Nihâvend, Nevâ perdesinde ise Hicâz çeşnî bulunmaktadır.

Dördüncü portede Sünbüle perdesinde asma kalış, birinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend ve ikinci dolapta Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî bulunmaktadır.

Beşinci portede Acem perdesinde Çargâh çeşnî, Çargâh perdesinde Nihâvend, Gerdâniye perdesinde Nihâvend, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî ve Nîm Hisâr perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Altıncı portede Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnî, Rast perdesinde Nihâvend işlenerek karar verilmiştir.

Yedinci portede Sünbüle perdesinde asma kalış, ardından birinci dolapta Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî ve Acem perdesi üzerinde Çargâh çeşnî bulunmaktadır. Sekizinci portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend, Çargâh perdesinde Nihâvend, dokuzuncu portede ise Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî yapılmıştır.

Onuncu portede Gerdâniye ve Çargâh perdelerinde Nihâvend işlenmiş, ardından Acem perdesinde Çargâh yapılmıştır. On birinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili bırakmıştır.

2.9.33.2. Eserin Notası²⁹:

NIHÂVEND Kuytu Ormanlar Gördüm

Usûl: Düyek

Beste: Avni ANIL

Güfte: Yalçın BENLİCAN

♩ = 144

Aranağme

Kuy tu or man lar gör düm gö zü nün hâ re sin de

Arasazı Zemîne Nakarata

A ğaç ye şil dal ye şil sen de baş ka bir şey var
Çi çek gü zel renk gü zel

A ğaç ye şil dal ye şil sen de baş ka bir şey var
Çi çek gü zel renk gü zel

Arasazı Nakarata Meyâna

Bir ik lim ki du da ğın mev sim ler

ö te sin de Arasazı

²⁹ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Faruk Şahin Muhayyerkürdî makamında, Mahmut Oğul ise Nihâvend makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

NİHÂVEND
Kuytu Ormanlar Gördüm
2

Bir iklim ki duduğın mevsimler
ötesinde Arasazi-Nakarata

Kuytu ormanlar gördüm, gözünün hâresinde
Ağaç yeşil, dal yeşil, sende başka bir şey var
Bir iklim ki duduğın, mevsimler ötesinde
Çiçek güzel, renk güzel, sende başka bir şey var.

Şekil 117: Nihâvend Makamında “Kuytu Ormanlar Gördüm” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.34. Marmara İncisi Ey Şirin Diyar (Mudanya Güzeli)

2.9.34.1. Makam Analizi

Birinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde Nihâvend işleyerek seyretmiştir. İkinci portede Kürdî perdesinde Çargâh çeşniyle devam etmiş ve ardından Rast perdesine Nihâvend işleyerek düşmüştür.

Üçüncü portede Acem perdesinde Çargâh çeşni, Nîm Hisâr perdesinde asma kalış, dördüncü portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşni ve Çargâh perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Beşinci portede yedene düşerek Rast perdesinde Nihâvend karar vermiştir. Altıncı portede Rast perdesinde Nikrîz, yedinci portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend ve Muhayyer perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Sekizinci portede Acem perdesinde Çargâh çeşni, Nevâ perdesinde Kürdî çeşni, dokuzuncu portede de yine Nevâ perdesinde Kürdî çeşniyle devam etmiş, ardından Kürdî perdesinde asma kalış yapmıştır.

Onuncu portede önce Rast perdesinde yedene düşerek Nihâvend, devamında Rast perdesinde Nikrîz yapılmıştır. On birinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşni, on ikinci portede de yine Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşniyle devam etmiştir.

On üçüncü portede Çargâh perdesi üzerinde küçük bir Sabâ geçkisi yapmış, Rast perdesinde ise Nihâvend işleyerek devam etmiştir. On dördüncü portede Acem perdesinde Çargâh çeşni, on beşinci portede de yine Acem perdesi üzerinde Çargâh çeşniyle devam etmiş ve ardından Nevâ perdesinde Kürdî yapmıştır.

On altıncı portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend, on yedinci portede Kürdî perdesinde Çargâh çeşni, on sekizinci portede ise Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

2.9.34.2. Eserin Notası:

NİHAVEND ŞARKI
(MUDANYA GÜZELİ)

Müzik: AVNİ ANIL
Söz : LÂMİ GURAY
Beste tarihi: 19.12.1967

YÜRÜK AKSAK

(ARANAĞME

MAR MARA İN Cİ Sİ EY Şİ RİN Dİ YAR

YIL LAR CA GÖN LÜM DE YA ŞAT TI ĞİM

YAR YIL .. LAR CA GÖN ... LÜM DE

YA ŞAT TI ĞİM YAR AŞ KİN LA

HARA BİM DUY MA SIN AĞ ... YAR

AŞ KİN LA .. HARA BİM DUY MA SIN AĞ ... YAR

YIL ... LAR CA GÖN LÜM DE YA ŞAT TI ĞİM YAR

YIL ... LAR CA GÖN .. LÜM DE YA ŞAT TI ĞİM YAR

MU DAN YA GÜ ZE Lİ (SAZ) MU DAN YA GÜ ZE Lİ

./..

SEY TİN GÖR LÜ... YAR MUDANYA GÜZELİ (SAS .f.....)

NU DAN YA GÜZE Lİ ZEY TİN GÖR LÜ... YAR

GEL GEL GEL ÜZ ME YETİ ŞİR

NAZ .. LAZ Nİ YAZ LAZ

İ ÇİL SİN BA DE LER ÇALIN SİN SAS...

LAZ İ ÇİL SİN BA DE LER

ÇA LIN SİN SAS LAZ

KÜR PEZ DE YANKI LAZ .f.....

YAP ... SİN ŞAR KI LAZ S.D.

MUDANYA GÜZELİ

MARMARA İNCİSİ EY ŞİRİN DİYAR
YILLARCA GÖNLÜMDE YAŞATTIĞIM YAR
AŞKINLA HARABİM DUYMASIN AÇYAR
YILLARCA GÖNLÜMDE YAŞATTIĞIM YAR
MUDANYA GÜZELİ ZEY TİN GÖRLÜ YAR

GEL ÜZME YETİŞİR NÂZLAR, NİYÂZLAR
İÇİLSİN BÂDELER, ÇALINSIN SAZLAR
KÖRPEDE YANKILAR YAPSIN ŞANKILAR
YILLARCA GÖNLÜMDE YAŞATTIĞIM YAR
MUDANYA GÜZELİ ZEY TİN GÖRLÜ YAR

Lâmi Gürey
(Dünya-12.11.1967)

Şekil 118: Nihâvend Makamında “Mudanya Güzeli” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorosu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.35. Mâziyi Düşündüm de Yoruldum Hâlin Elinde

2.9.35.1. Makam Analizi

Birinci portede Çargâh perdesinde Nihâvend, devamında ise Dügâh perdesinde Kürdî çeşnî yapılmıştır.

İkinci portede Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnisiyle devam etmiş, üçüncü portede Gerdâniye perdesi üzerinde Nihâvend, ardından birinci dolapta Rast perdesinde yine Nihâvend işlemiş, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde Kürdî yapmıştır.

Dördüncü portede yine Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisiyle devam etmiş, beşinci portede Rast perdesinde Nihâvend işlemiş, devamında Sabâ çeşnili bir geçiş yaptıktan sonra Kürdî perdesini tutmuş ve ardından tekrar Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Altıncı portede Rast perdesinde Nihâvend, devamında birinci dolapta Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî yapılmıştır.

Yedinci portede yani ikinci dolapta yine Rast perdesinde Nihâvend işlenerek inilmiştir. Devamında Muhayyer perdesi üzerinde Kürdî çeşnî yapmış ve Tiz Nevâ perdesinde asma kalış yapılmış, ardından Acem perdesine Çargâh çeşnisiyle inilmiştir.

Sekizinci portede yine Acem perdesi üzerinde Çargâh çeşnili devam etmiş, ardından Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış yapılmıştır.

Dokuzuncu portede ise Gerdâniye perdesinde Nihâvend ve Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnisi bulunmaktadır.

2.9.35.2. Eserin Notası:

N İ H A V E N D

Mâziyâ düşündüm de yoruldum AVNÎ ANIL

U. DUYEK

Ma zi yi dü şün dü m de yo rul dum

hâ line lin de hâ line lin de

-SAZ- -SAZ-

Gön lüm hâ lâ o ge çen gün le re

dön mek e me lin de dön mek e me

lin de -SAZ- -SAZ-

-SAZ- -SAZ- -Meh tap öm rü me doğ sa da

is te mem ar tık is te mem ar tık

-SAZ- -SAZ-

Mâziyi düşündümde yoruldum hâlin elinde
Gönlüm hâlâ o geçen günlere dönmek emelinde
Mehtap ömrüme doğsa da, istemem artık
Gönlüm hâlâ o geçen günlere dönmek emelinde

Şekil 119: Nihâvend Makamında “Maziyi Düşündüm de” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.36. Merhaba Kız Kulesi, Merhaba Eyüp Sultan

2.9.36.1. Makam Analizi

Birinci portede Nevâ perdesi civarında seyretmiş, ardından Rast perdesine Nihâvend işleyerek inmiştir.

İkinci portede Nevâ, Eviç, Muhayyer ve Tiz Nevâ perdelerinde asma kalış yapılmıştır. Üçüncü portede Rast perdesine Nihâvend işlenerek inilmiş, ardından Nevâ ve Nîm Hisâr perdelerinde asma kalış yapılmıştır.

Dördüncü portede Acem perdesinde Çargâh çeşnî, Kürdî perdesinde Çargâh çeşnî, beşinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî, Rast perdesinde Nihâvend ve Nevâ perdesi üzerinde Uşşâk çeşnisi işlenmiştir.

Altıncı portede Nevâ perdesinde Uşşâk çeşnisiyle devam etmiş, ardından Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî ve Nîm Hisâr perdesinde asma kalış yapılmıştır. Yedinci portede Acem perdesinde Çargâh çeşnî, Nevâ perdesinde tekrar Kürdî yapılmıştır.

Sekizinci portede Sabâ çeşnisi göstermiş, Rast perdesinde Nihâvend, Nevâ perdesinde Uşşâk ve ardından Nevâ perdesinde Hicâz yapılmıştır. Dokuzuncu portede yine Nevâ perdesi üzerinde Hicâz devam etmiştir.

Onuncu portede Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnî, on birinci portede Rast perdesinde Nihâvend, on birinci portenin son ölçüsünden on ikinci porteye kadar olan kısımda ise Muhayyer perdesi üzerinde Bûselik çeşnili seyretmiştir. Devamında Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

On üçüncü porteden on dördüncü porteye kadar olan kısımda Kürdî çeşnisiyle seyretmiş ve Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır. On altıncı portede Dügâh perdesinde Kürdî çeşnî, Çargâh perdesinde asma kalış, sonrasında Rast perdesinde Nihâvend işlemiş ve Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır.

On yedinci portede Rast perdesinde Nihâvend, on dokuzuncu portede Acem perdesinde Çargâh çeşnî, Nîm Hisâr ve Nevâ perdelerinde asma kalış, portenin sonundan yirminci porteye kadar olan kısımda Rast perdesinde Nihâvend işleyerek karar verilmiştir.

2.9.36.2. Eserin Notası:

Söz: Sadri ALIŞIK

Mus: Arni ANIL

Orulu Semâi - Dürcek

NİHÂVEND
Merhaba İstânbûl-um

♩: 168

Aranâğmesi

Mer ha ba kız ku le sı Mer ha ba E yüp Sul tan Kan lı oa

Şeh re mi ni Mer ha ba Mer ha ba i ki gö züm İs tan bu lum

Mer ha ba (saz.. Mer ha ba (Saz...

Bir İs tan bul e sı yor es ki ça cuk lu ğum dan

Bak hâ lâ bir son ba haz a cı bâ dem de

(saz.. Yü şâ dan mı o ku nur du (saz..

Hir ka i şe rif den mi o e zan lar

(saz..

Mer ha ba Bey ler be yi (saz) Mer ha ba Sul tan Se lim

Mer ha ba i ki rü züm İs tan bu lum Mer ha ba

(Merhaba İstanbul'un) devamı
(2)

(Saz..) A şı bo ya sı so kak la rın da
na nev sin ler es ki niğ (saz..)
Lâ cî vert Ma yâc lar da köp rü alt la rı Ve Bo ğaz
i ğin de şir ke ti Hay riy ye Da men du men (saz..)
(Saz..) Mer ha ba kâz ku le sı
Mer ha ba E yüp Sul tan Ken lâ ce Şeh re ni ni Mer ha ba
Mer ha ba i ki gö zü is tan bu lum Mer ha
ba

MERHABA İSTANBUL'UM

Merhaba Kızkalesi, Merhaba
Eyüpsultan, Keniçes, Şehremini Merhaba..
Merhaba iki gözüm, İstanbul'un Merhaba..

Bir İstanbul esiyor, eski çocukluğundan
Bak hâlî bir sonbahar, Acıbeden'de.
Yüks'dan mı okunardın, Hırma-ı Şerifden mi
O esseler...

Merhaba Beylerbeyi, merhaba Sultanselim
Merhaba iki gözüm İstanbul'un Merhaba.

Ağaboyesi sokaklarında ne mevâizler ankiş
Lâcivert Meyâzelerde köprüseltleri
Ve Boğaziçinde şirketihayriyye
Dümen dümen...

Şekil 120: Nihâvend Makamında “Merhaba Kız Kulesi” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.37. Mihrabım Diyerek Sana Yüz Vurdum

2.9.37.1. Makam Analizi

Eserin aranağmesinde Nevâ perdesi üzerinde Hicâz çeşniyle seyretmiş, Sünbüle perdesinde asma kalış yapmış ve portenin sonundan itibaren ikinci porteye kadar Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili devam etmiştir.

Üçüncü portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış yapılmıştır. Devamında Kürdî perdesinde Çargâh çeşnisi yapılmış ve ardından Rast perdesine Nihâvend işlenerek düşülmüştür.

Eserin birinci bölümünde birinci porteden ikinci porteye kadar Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşniyle seyretmiş, ardından Eviç ve Nîm Hisâr perdelerinde asma kalış yapılmıştır.

Üçüncü portede Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır. Dördüncü porteden beşinci porteye kadar Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşniyle devam etmiş, Eviç perdesini tutmuş, portenin son ölçüsünde ise güçlü Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır. Altıncı portede Rast perdesinde Nihâvend işlenmiştir.

Eserin ikinci bölümünde birinci porteden ikinci porteye kadar Nevâ perdesi üzerinde Kürdî işlenmiş, ardından Eviç perdesinde asma kalış yapılmıştır. Üçüncü portede Rast perdesinde Nihâvend, dördüncü portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış, beşinci portede yine Rast perdesinde Nihâvend işlenmiştir.

Altıncı porteden yedinci porteye kadar Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşniyle devam etmiş, ardından sekizinci portede Rast perdesinde Nihâvend kararı yapılmıştır.

2.9.37.2. Eserin Notası:

MAKAM: NİHAVEND
USUL : SEMAİ
♩ = 168 ; SÜRE : 3', 30"

BESTE: AVNİ ANIL
GÜFTE: TURGUT YARKENT

MİHRABIM DİYEREK SANA YÜZ VURDUM

ARANAĞME

MİH RA BIM Dİ YE REK SA NA YÜZ
VUR DUM GÖN LÜ MÜN DA LIN DA
BİR YU VA KUR DUM SAZ DUM
YIL LAR DAN BE Rİ DİR YAL VA RIP
DUR DUM SEV Gİ LİM DE ME Yİ
ÖĞ RE TE ME DİM SAZ DİM
GÖNLÜN DE SEV Gİ ME YER VER ME DİN
DE YA BAN GÜL LE Rİ Nİ HEP DER LE DİN
DE SAZ EL LE RİN İS Mİ

Nİ EZ BER LE DİN DE BİR BE
NİM A DI MI ÖĞ RE TE ME DİM SAZ
SO NUN DA HİC RA NI ÖĞ RET TİN BA NA
BEN SA NA SEV ME Yİ ÖĞ RE
TE ME DİM SAZ DİM

MİHRABIM DİYEREK SANA YÜZ VURDUM
GÖNLÜMÜN DALINDA BİR YUVA KURDUM
YILLARDAN BERİDİR YALVARIP DURDUM
SEVGİLİM DEMEYİ ÖĞRETEMEDİM

GÖNLÜNDE SEVGİME YER VERMEDİN DE
YABAN GÜLLERİNİ HEP DERLEDİN DE
ELLERİN İSMİNİ EZBERLEDİN DE
BİR BENİM ADINI ÖĞRETEMEDİM

SONUNDA HİCRANI ÖĞRETTİN BANA
BEN SANA SEVMEYİ ÖĞRETEMEDİM

Cüneyt KOSAL

Şekil 121: Nihâvend Makamında “Mihrabım Diyerek” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,

Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.38. Öyle Güzel, Öyle Şirinsin ki Sen (Ege’li Güzel)

2.9.38.1. Makam Analizi

Eserin aranağmesinde yani birinci portede tiz durak Gerdâniye perdesinden seyre başlanmış, ardından güçlü Nevâ perdesine düşülmüş ve devamında Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

İkinci portede Dügâh perdesinde Kürdî çeşnili, Rast perdesinde ise Nihâvend işleyerek kalmıştır.

Üçüncü portede birinci portedeki motifin aynısını işlemiştir. Dördüncü portede Nevâ, Dügâh ve yedende yani Irâk perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Beşinci portede Rast perdesinde seyretmiş, ardından Kürdî, Çargâh, Dügâh ve Nihâvend makamının güçlüsü olan Nevâ perdelerinde asma kalış yapılmıştır.

Yedinci portede Rast perdesine Nihâvend işlenerek inilmiştir. Dokuzuncu portede Nevâ perdesi üzerinde Hicâz çeşnisiyle devam etmiş ve Sünbüle perdesinde asma kalış yapılmıştır.

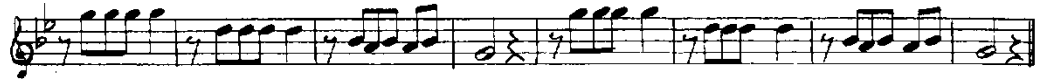
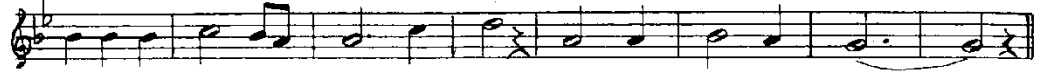
Onuncu portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend, on ikinci portede Nevâ perdesinde Kürdî ve devamında Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır. Eserin geri kalan bölümünde farklı herhangi bir makam geçkisine rastlanmamıştır.

2.9.38.2. Eserin Notası:

S E M Â İ
(♩ : 180)

N İ H Â V E N D
EGE'li GÜZEL..

Beste : AVNİ ANIL
Güfte : Dr. HÜSAMETTİN OLGUN
(21. 01. 2000)

NİHÂVEND / Semâî
EGE'li GÜZEL

Beste : AVKİ ANTI
Güfte : Dr. HÜSAMETTİN ÖLÇÜN

MI MO ZA KO KU YOR SE NİN SAÇ LA RIN
MI MO ZA KO KU YOR SE NİN SAÇ LA RIN
E GE KA DAR GÜ ZEL E GE Lİ GÜ ZEL
E GE KA DAR GÜ ZEL E GE Lİ GÜ ZEL ARASAZI - Meyânı
SE SİN DE DUY GU SU TÜM ŞAR KI LA RIN
SE SİN DE DUY GU SU TÜM ŞAR KI LA RIN
YIL DİZ Lİ GE CE NİN SE HE Rİ GÜ ZEL
YIL DİZ Lİ GE CE NİN SE HE Rİ GÜ ZEL
ARASAZI - Karara
E GE KA DAR GÜ ZEL E GE Lİ GÜ ZEL
E GE KA DAR GÜ ZEL E GE Lİ GÜ ZEL (Arasazi - Fina)

ÖYLE GÜZEL ÖYLE ŞİRİNSİN Kİ SEN
KEM GÖZLE BAKANIN KÖR OLUR GÖZÜ
BİR DE GÖNLÜN VAR Kİ BENZER YÜZÜNE
ANLATAN DİLLERİN BAL OLUR SÖZÜ

MİMOZA KOKUYOR SENİN SAÇLARIN
EGE KADAR GÜZEL, EĞELİ GÜZEL
SESİNDE DUYGUSU TÜM ŞARKILARIN
YILDIZLI GECENİN SEHERİ GÜZEL

Şekil 122: Nihâvend Makamında “Ege’li Güzel” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.39. Sâkî Boşalan Sâgara Dök Eski Şaraptan

2.9.39.1. Makam Analizi

Eserin aranağmesinde yani birinci portede Hicâz çeşniyle seyretmiş, ikinci portede Rast perdesinde Nihâvend işlenmiştir.

Eserin sözlerinin başlangıcından itibaren yani üçüncü porteden dördüncü porteye kadar Nihâvend seyretmiş, ardından Nevâ üzerinde Kürdî yapmış ve tekrar Nihâvend devam ederek Rast perdesinde kalmıştır.

Beşinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnî ve ardından altıncı portede Muhayyer perdesinde asma kalış yapmıştır. Devamında Nevâ perdesine Hicâz çeşniyle inmiş, yedinci portede de aynı şekilde Nevâ perdesinde Hicâz çeşnisine devam etmiştir. Ardından Gerdâniye perdesine Nihâvend işleyerek düşülmüş ve Eviç perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Sekizinci portede de yine Nevâ perdesi üzerinde Hicâz çeşniyi işlemeye devam edilmiştir.

Dokuzuncu portede Dügâh perdesi ve Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşniyi yer almaktadır.

Onuncu portede önce Nevâ perdesinde Hicâz yapmış, ardından Nevâ perdesinde Kürdî'ye dönmüştür. Portenin sonundan on birinci portenin ilk ölçüsüne kadar olan kısımda ise Çargâh perdesine Nihâvend ile düşmüştür. Devamında Rast perdesi üzerinde Nihâvend işleyerek karar vermiştir.

2.9.39.2. Eserin Notası:

NIHÂVEND
Sâkî Boşalan Sâgara Dök

Usûl: Curcuna

♩ = 180

Beste: Avni ANIL

Güfte: Mustafa EGE

Aranağme

Sâ kî bo şa lan sâ ga ra
Dev ran bi zi mah vey le me

dök es ki şa rab tan Saz
den kam a la lım biz

Sâ kî bo şa lan sâ ga ra
Dev ran bi zi mah vey le me

dök es ki şa rab tan Saz
den kam a la lım biz

Dem geç me de gül

zâ re ha zân

in me de ar tık Saz

NİHÂVEND
Sâkî Boşalan Sâgara Dök
2

Dem geç me de gül zâ re ha
zan in me de ar tık D.C.

Sâkî boşalan sâgara dök eski şarabtan
Dem geçmede gülzâre hazân inmede artık
Devran bizi mahvıycıymeden kâim alalım biz
Dem geçmede gülzâre hazân inmede artık.

Şekil 123: Nihâvend Makamında “Sâkî Boşalan Sâgara Dök” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.40. Sen Bir Parça Seviver Ben Onu Sel Eylerim

2.9.40.1. Makam Analizi

Esere aranağme ile giriş yapılmıştır. Birinci portede Nevâ perdesi civarında seyretmiş, ardından birinci dolapta Sünbüle perdesinde, ikinci dolapta ise Çargâh perdesinde asma kalışlar yapılmıştır.

İkinci portede Çargâh perdesi civarında seyretmiş, birinci dolapta Nevâ perdesinde asma kalış yapmış, ikinci dolapta Rast perdesine Nihâvend işleyerek düşmüştür.

Üçüncü porteden dördüncü porteye kadar olan kısımda Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşniyle seyretmiş, ardından yine Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Beşinci portede Çargâh perdesinde Nihâvend yapmış, altıncı portede ise Nevâ perdesi bakiye bemolü alarak Hicâz perdesi olmuş ve Müstear duyum kazanmıştır. Böylece bu kısımda Kürdî perdesinde Müstear yapmış diyebiliriz.

Satırın sonundaki ölçüde Hicâz perdesi tekrar Nevâ perdesine dönmüş ve Rast perdesine Nihâvend işleyerek düşülmüştür.

Dokuzuncu portede Nevâ perdesi üzerinde Hicâz çeşni, onuncu portede Nîm Hisâr ve Çargâh perdelerinde asma kalış yapılmıştır. On birinci portede tekrar Kürdî perdesinde Müstear ve ardından Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

On üçüncü portede Sünbüle perdesinde seyretmiş, portenin son ölçüsünden on dördüncü porteye kadar olan kısımda Tiz Nevâ perdesinden Gerdâniye perdesine Nihâvend'le inmiş, ardından Nevâ perdesinde Kürdî yapmıştır.

On altıncı portede Kürdî perdesinde tekrar Müstear yapmış ve ardından Rast perdesinde Nihâvend işleyerek karar vermiştir.

2.9.40.2. Eserin Notası:

NIHÂVEND
Sen Bir Parça Seviver

Usûl: Nim Sofyan

Beste: Avni ANIL

Güfte: Aysın Uğur KEZER

♩ = 88

Aranağme

Sen bir par ça se vi ver ben o nu sel ey le rim

Saz

ver de ku ru bir dal ver gör na sıl gül ey le rim

Saz

Saz

Bir to hum dü şür yü re ği me bü yü tür bağ ey le rim

Saz

NİHÂVEND
Sen Bir Parça Seviver
2

Ye ter ki sen gel de dağ la rı yol ey le rim
dağ la rı yol ey le rim
Saz Saz
Sen bir tu tam ı şık ver ben o nu gün ey le rim
Saz
Ye ter ki sen ki vil cüm ol ben be ni kor ey le rim
ben be ni kor ey le rim
Saz Final Sazı

Sen bir parça seviver, ben onu sel eylerim Sen bir tutam ışık ver, ben onu gün eylerim
Ver de kuru bir dal ver, gör nasıl gül eylerim Yeter ki kavakım ol, ben beni kor eylerim
Bir tohum düşür yüreğime, hüyükür bağ eylerim
Yeter ki sen gel de, dağları yol eylerim

Şekil 124: Nihâvend Makamında “Sen Bir Parça Seviver” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.41. Sen Gelmeyi Bilmiyorsun

2.9.41.1. Makam Analizi

Birinci portede Kürdî perdesi civarından eserin seyrine başlamıştır. İlk portede Nihâvend seyretmiş, ikinci portede de yine Rast perdesinde Nihâvend yapmıştır.

Dördüncü portede Dügâh perdesi üzerinde Kürdî işlemiş ve Rast perdesine Nihâvend yaparak inmiştir.

Altıncı portede Eviç ve Muhayyer perdelerinde asma kalış, yedinci portede yani birinci dolapta Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî, Rast perdesinde Nihâvend, sekizinci portede yani ikinci dolapta ise tekrar Nevâ perdesinde Kürdî yapmıştır.

Dokuzuncu porteden onuncu porteye kadar olan kısımda ise Rast perdesinde Nihâvend devam etmiştir. On ikinci portede Gerdâniye perdesinde tekrar Nihâvend göstermiş, Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî, on üçüncü portede ise Eviç perdesinde asma kalış yapılmıştır.

On dördüncü portede Kürdî perdesinde Çargâh çeşnî yapmış, on beşinci portede ise Rast perdesine yine Nihâvend işlenerek inilmiştir.

Eserin geri kalan kısmı incelendiğinde farklı bir geçkiye rastlanmamıştır.

2.9.41.2. Eserin Notası:

DÜYEK
(♩ : 160)

N İ H Â V E N D
"Sen gelmeyi bilmiyorsun"

Beste : AVNİ ANIL
Güfte : ELÂ KURT
Beste Tarihi: 06. 03. 2004

ARANAĞMESİ

SEN GEL ME Yİ BİL MI YOR SUN

AK LIN HEP GİT ME LER DE

ARASAZI - Zemine ARASAZI - Nakarata

NE VAR KI U ZAK LAR DA

NE BU LU YOR SUN

NE BU LU YOR SUN (saz

SEN GEL ME Yİ BİL MI YOR SUN AK LIN HEP

GİT ME LER DE ARASAZI - Meyâna

BE Nİ (saz KUŞ UÇ MAZ

KER VAN GEÇ MEZ ÇÖL LER DE
 BI RA KIP GİT TİN BI RA KIP GİT TİN
 Şİ M Dİ BEK LE Dİ YDR SUN
 BEK LE MEK NE KE Lİ ME (sav
 SEN GEL ME Yİ BİL Mİ YOR SUN AK LIN HEP
 GİT ME LER DE (sav
 GİT ME LER DE (sav) ağır laşarak) ağır savı (son)

**"SEN GELMEYİ BİLMİYORSUN
 AKLIN HEP GİTMELERDE...
 NE VAR Kİ UZAKLARDA, NE BULUYORSUN**

**SEN GELMEYİ BİLMİYORSUN
 AKLIN HEP GİTMELERDE...**

**BENİ; KUŞ UÇMAZ
 KERVAN GEÇMEZ ÇÖLLERDE
 BIRAKIP GİTTİN,
 ŞİMDİ BEKLE DİYORSUN!**

**BEKLEMEN, NE KELİME;
 SEN GELMEYİ BİLMİYORSUN
 AKLIN HEP GİTMELERDE..."**

ELÂ KURT

Şekil 125: Nihâvend Makamında "Sen Gelmeyi Bilmiyorsun" İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
 Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.42. Sen Gelsen Eğer Her Gece

2.9.42.1. Makam Analizi

Esere aranağmeyle giriş yapılmıştır. Birinci portede Acem perdesinde argâh yapmış, devamında Rast perdesine Nihâvend işleyerek inmiş ve armonik bir şekilde tiz durak Gerdâniye perdesine kadar çıkmıştır.

İkinci portede Sünbüle ve Muhayyer perdelerinde seyretmiş, ardından yine Rast perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Üçüncü portede Nihâvend makamının seyrine uygun olarak Rast perdesiyle başlamış, Nîm Hisâr perdesini köprü olarak kullanmış, ardından Rast perdesine Nihâvend işleyerek inmiştir. Son ölçüde ise Dügâh perdesinde Kürdî’li kalmıştır.

Dördüncü porte incelendiğinde güçlü Nevâ perdesiyle başlayıp, Sünbüle perdesine atlamış, bu perdeden Acem perdesine argâh çeşnisiyle inmiş, portenin devamında ise güçlü Nevâ perdesinde Kürdî işleyerek kalış yapmıştır.

Beşinci portedeki birinci dolapta Acem perdesinde argâh, Rast perdesinde Nihâvend, altıncı portede bulunan ikinci dolapta da birinci dolapta olduğu gibi tekrar Acem perdesinde argâh yapmış, devamında ise Nevâ perdesinde Kürdî’li kalmıştır.

Yedinci portede Nevâ perdesi üzerinde Kürdî çeşnisiyle devam etmiş, sekizinci portede Dügâh perdesine Kürdî çeşnisiyle inmiş, dokuzuncu portede yine Nevâ perdesinde Kürdî’li kalmıştır. Onuncu portede Rast perdesinde Nihâvend işlenerek karar verilmiştir. Eserin devamında farklı bir makam geçkisi bulunmamaktadır.

2.9.42.2. Eserin Notası³⁰:

A K S A K
(♩ : 144)

N İ H Â V E N D
Sen gelsen eğer..

Beste: AVNİ ANIL
Göfte: YÂSİN HATİBOĞLU
(09. 02. 1999)

ARANAĞMESİ

SEN GEL SEN EĞER HER GE ÇE

MEH TÂB İ LE EL LER BU LU ŞUR

1
ARASAZI - Zemfne

2
ARASAZI - Nakarata

SAN DAL SÜ ZÜ LÜR SÂ Hİ LE

NEŞ' EY LE GÜ ZEL LER BU LU ŞUR

SAN DAL Sİİ Zİ LÜR SÂ Hİ LE

(son)
NEŞ' EY LE GÜ ZEL LER BU LU ŞUR

³⁰ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Erdinç Çelikkol Uşşâk makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

NİHÂVEND / Aksak
Sen gelsen eğer..

DEVAMI (2)

Beste: AYNI ANEL
Güfte: YÂSİN HATİPOĞLU

ARASAZI - Meyâne

SAZ LAR ÇA LI NTR

GÜK SİL DA SÂ HİL LİS Rİ

NEM YÂ Bİ Ğ FER

KOL LAR A ÇI LIR KOL LA RA

KÂ KÜL DE Kİ TEL LER Bİ LİŞÜR

ARASAZI - Mukâdala

SEN GELSEN EĞER, HER GECE MEHTÂB İLE ELLER BULUŞUR;
SANDAL SÜZÜLÜR SAHİLE, NEŞ'EYLE GÜZELLER BULUŞUR..
SAZLAR ÇALINIR GÖKSU'DA, SÂHİLLERİ MEHTÂBİ ÖPER..
KOLLAR AÇILIR KOLLARA, KÂKÜLDEKİ TELLER BULUŞUR.

YÂSİN HATİPOĞLU
22.12.1997

Şekil 126: Nihâvend Makamında “Sen Gelsen Eğer” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.43. Seni Gördükçe Gönlüm Gibi

2.9.43.1. Makam Analizi

Birinci portede Rast perdesinde Nihâvend, ikinci portede Gerdâniye perdesinde asma kalış, Nevâ perdesi üzerinde Hicâz ve Sünbüle perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Üçüncü portede Nevâ perdesinde Hicâz çeşniyle devam etmiş, ardından Muhayyer perdesi üzerinde Kürdî çeşnî ve Gerdâniye perdesinde asma kalış yapmıştır.

Dördüncü portede birinci dolapta Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî, Rast perdesinde Nihâvend, ikinci dolapta ise tekrar Nevâ perdesinde Hicâz çeşnî yapılmıştır.

Beşinci portede Hicâz çeşniyle devam etmiş, Sünbüle ve Nîm Hisâr perdelerinde asma kalışlar yapılmıştır.

Altıncı portede Çargâh perdesinde Nihâvend yapmış, Rast perdesine Nikrîz işleyerek inmiştir.

Yedinci portede birinci dolapta Nevâ perdesinde Hicâz çeşnî, ikinci dolapta ise Gerdâniye perdesinde Nihâvend bulunmaktadır.

Dokuzuncu portede Muhayyer perdesinde asma kalış, Gerdâniye perdesinde Nihâvend ama kalış yapılmıştır.

Onuncu portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış ve portenin sonunda Nevâ perdesi üzerinde Hicâz işleyerek bırakmıştır.

2.9.43.2. Eserin Notası:

N İ H Â V E N D Ş A R K I Beste: Avni Anıl
Söz: Orhan Şenol (Bestekârın'dan)

Düyek (Aranâğmesi) (Seni gördükçe)

Se ni gör dük çe gön lüm..... gi bi
öm rüm..... de..... bir baş ka la şır
... S A Z---
Sa na rü..... ya sa na hül..... ya
sa na sev..... da..... ya ra şır
... S A Z---
Öm rü ne..... zin dan o la
cak gün le re.....
... gir..... me sa kin

Seni gördükçe gönlüm gibi ömrüm de bir başkalaşır
Sana hüya, sana hülya, sana sevda yaraşır
Ömrüne zindan çiçek günlere girme sakla
Sana hüya, sana hülya, sana sevda yaraşır...

Şekil 127: Nihâvend Makamında “Seni Gördükçe” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.44. Sevda Bir Fırtına, Kalbim Bir Umman

2.9.44.1. Makam Analizi

Eserin birinci portesinde aranağmeye Nihâvend makamının güçlüsü olan Nevâ perdesi ile giriş yapılmıştır. Devamında Gerdâniye, Eviç ve Muhayyer perdelerinde asma kalış yapılmış, ardından Nevâ perdesine Kürdî çeşniyle inilmiştir.

İkinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşniyle devam etmiş, ardından Nîm Hisâr perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Üçüncü portede Tiz Nevâ perdesinde asma kalış yapılmış, devamında Muhayyer perdesine Kürdî çeşniyle inilmiş ve Nevâ perdesi üzerinde yine Kürdî çeşniyle kalmıştır.

Dördüncü portede Rast perdesinde Nihâvend işlenmiştir. Ardından meyâna geçilirken Sünbüle perdesinde kalınmıştır.

Beşinci portede Eviç ve Muhayyer perdelerinde asma kalış yapılmış, portenin son iki ölçüsünde ise Nevâ perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Altıncı portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili devam etmiş, ardından Nîm Hisâr, Gerdâniye ve Acem perdelerinde asma kalış yapmıştır.

Yedinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî, birinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend, ikinci dolapta ise güçlü Nevâ perdesinde bırakmıştır.

Sekizinci portede Nevâ perdesi üzerinde Uşşâk çeşnisi bulunmaktadır. Dokuzuncu portede Acem, Gerdâniye ve Nîm Hisâr perdelerinde asma kalış yapmış, portenin devamında ise Çargâh perdesinde Bûselik yapılmıştır.

Onuncu portede Gerdâniye perdesinde asma kalış yapmış, Dügâh perdesinde Kürdî çeşnisi yaparak Nevâ perdesine çıkmış ve ardından Rast perdesine Nihâvend inerek karar vermiştir.

On birinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnisi yapılmıştır. On ikinci portede Gerdâniye perdesinde Nihâvend, Nevâ perdesinde ise Kürdî çeşnî yapılmıştır. Eserin kalan 4 satırında farklı bir geçki kullanılmamıştır.

2.9.44.2. Eserin Notası³¹:

SEVDA BİR FIRTINA
KALBİM BİR UMMAN

Sema

NİHAVEND SARKI

Beste: AVNİ ANIL
Göfte: Mustafa SEVİLEN

(ARANAĞME)

Sev da bir fir ti na kal bîm
bir um man sız miş yol la ri mi
ka ra bir dır man man
Gur bet te yal ni zım bûy le her za man
Ne o lır ' bir sa bah ge li ver ba na
Ha ya tım âş kın la ya nıp kav rul sun
Kül le ri geçti ğin yol la sav rul

³¹ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Ferit Sıdal Kürdîlihicâzkâr makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

Sev- da bir fırtı- na kalbim bir um- man
Mâhşer de- ğü nâ- hîh ben den soru- l- um
Ne o- tur- u- birca- bah gel- i- ver- ba- na (Son)

Sevda bir fırtına kalbim bir umman
Sarmış yollarımı kare bir duman
Gurbete yalnızım böyle her zaman
Ne olur bir sabah geliver bana.

Hayatım ağırula yapıp kurulumun
Eğitimi geçtiğin yola sevulumun
Mâhşerde gününken benden sorulumun
Ne olur bir sabah geliver bana.

**TURHAN TAŞAN
NOTA ARŞİVİ**

Şekil 128: Nihâvend Makamında “Sevda Bir Fırtına” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.45. Söylenenle Söyleyen Dil, Hepsi Bir

2.9.45.1. Makam Analizi

Eserin birinci portesinde Nevâ perdesi üzerinde Hicâz çeşni, Muhayyer perdesinde Kürdî çeşni ve Tiz Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır.

İkinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış, üçüncü portede Çargâh perdesinde Nihâvend, Nevâ ve Çargâh perdelerinde asma kalış yapmış, ardından Rast perdesine Nihâvend işlenerek inilmiştir.

Dördüncü portede Nevâ perdesi üzerinde seyretmiş, Çargâh perdesinde Nihâvend ve Nevâ perdesinde Kürdî çeşni yapmıştır.

Beşinci portede birinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend, ikinci dolapta Nevâ perdesinde Kürdî yapmıştır. Portenin devamından altıncı porteye kadar olan kısımda ise Nevâ perdesi üzerinde Hicâz çeşnisiyle devam etmiştir.

Yedinci portede Rast perdesinde Nihâvend, Acem perdesinde Çargâh yaptıktan sonra Sünbüle perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Sekizinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış, Nevâ perdesinde Kürdî, dokuzuncu portede Acem'de Çargâh, Sünbüle perdesinde asma kalış yapmış, ardından tekrar Acem perdesinde Çargâh çeşnili kalmıştır.

Onuncu portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşni, on birinci portede Dügâh perdesinde Kürdî çeşni, Rast perdesinde Nihâvend yapmış ve Nevâ perdesinde Kürdî'li kalmıştır.

On ikinci portede Nevâ perdesi üzerinde Hicâz yapmış, Tiz Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır. Eserin devamı incelendiğinde benzer çeşnilerin yer aldığı, farklı herhangi bir çeşni ya da geçki bulunmadığı tespit edilmiştir.

2.9.45.2. Eserin Notası:

USÛLÜ : SEMA'Î

SÛRE = 4'

♩ = 168

NİHÂVEND ŞARKI

(SÖYLETENLE SÖYLEYEN DİL, HEPSİ BİR)

SÖZ : ABBAS DEMİRTAS
MÜZİK : AVNİ ANIL

Aranagme

SÖY_ LE_ TEN_ LE_ SÖY_ LE_ YEN_ DİL_ HEP_ Sİ_ BİR

(Saz...) (Saz...) LEY_ LÂ_ SIV_ LA_ MEC_ NU_ NUY_

LA_ HEP_ Sİ_ BİR (Saz) LEY_ LÂ_ SIV_ LA_ MEC_ NU_

NUY_ LA_ HEP_ Sİ_ BİR (Saz...)

ÇE_ KEN_ DE_ BİR_ ÇEK_ Tİ_ REN_ DE_ HEP_ Sİ_ BİR

(Saz...) ÇE_ KEN_ DE_ BİR_ ÇEK_ Tİ_ REN_ DE

HEP_ Sİ_ BİR (Saz) BİR_ OL_ MA_ SA_ NE_ O_

LUR_ DU_ KİM_ BİR_ LİR (Saz...)

Aranagme

NİHÂVEND SARKI
[SÖYLETENLE SÖYLEYEN DİL HEPSİ BİR]
(SARİK - 2)

AK - CA - SI - LA KA - RA - SI - LA SA - RI - SI - LA
İN - SAN BİR (Saz....) BİR (Saz....)
YA - ĞAN YA Ğ - MUR A - KAN IR - MAK DER - YA DE - NİZ HEPSİ BİR (Saz....)
YA - ĞAN YA Ğ - MUR A - KAN IR - MAK DER - YA DE - NİZ HEPSİ BİR
(Saz....) HEÇ - MÜ - MÜN DA E - ME - Lİ BİR LEY - LÂ
SIY - LA AŞ - KI BİR (Saz....)
BİR (Saz....) BİR OL - MA - SA NE O -
LUR - DU KİM Bİ - LİR (Saz....) -SON-

SÖYLETENLE SÖYLEYEN DİL HEPSİ BİR.
LEYLÂSILA MEHMÜNÜYLA HEPSİ BİR
GEKENDİ BİR ÇEKİRİNDİ HEPSİ BİR
BİR OLMASA NE OLURDU KİMBİLİR
AKÇASIYLA KARA SISIYLA SARI SISIYLA İN SAN BİR
YA ĞAN YA Ğ MUR A KAN IR MAK, DERYA DENİZ HEPSİ BİR
MEHMÜNDA EMELİ BİR, LEYLÂSILA AŞKI BİR
BİR OLMASA NE OLURDU KİM BİLİR ?
Abbas Demirtaş

Şekil 129: Nihâvend Makamında “Söyletenle Söyleyen Dil” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.46. Şarkılar Yazdım Sana Sazlar Seni Kışkandı

2.9.46.1. Makam Analizi

Birinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnî, Çargâh perdesinde Nihâvend ve Gerdâniye perdesinde asma kalış yapılmıştır.

İkinci portede Rast perdesi üzerinde Nihâvend işlenmiştir. Üçüncü portede Nevâ perdesinde Uşşâk çeşnili asma kalış, dördüncü portede Dügâh perdesinde Kürdî yapılmıştır.

Beşinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış, altıncı portede Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnî ve Çargâh perdesinde Nihâvend bulunmaktadır.

Yedinci portede birinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend, ikinci dolapta Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış yapılmıştır.

Sekizinci portede Gerdâniye perdesinde ve Nîm Hisâr perdesinde asma kalış bulunmaktadır.

Dokuzuncu portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış, onuncu portede Rast perdesinde Nihâvend, Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnî ve Çargâh perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

On birinci portede birinci dolapta Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış, ikinci dolapta ise Sünbüle perdesinde asma kalış bulunmaktadır.

On ikinci portede Muhayyer perdesi üzerinde Kürdî çeşnî, Gerdâniye perdesinde asma kalış, on üçüncü portede Eviç perdesinde asma kalış, on dördüncü portede Acem perdesinde Çargâh yapılmıştır.

On beşinci ve on altıncı portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış, on altıncı portenin devamında ise Muhayyer perdesi üzerinde Kürdî çeşnî bulunmaktadır.

On yedinci portede Çargâh perdesinde Bûselik çeşnî, tiz durak Gerdâniye perdesinde asma kalış yapmış ve Nevâ perdesinde Kürdî işleyerek bırakmıştır.

2.9.46.2. Eserin Notası³²:

USULÜ : SEMAİ
Süre : 2'00"

NIHAVEND ŞARHI
(ŞARKILAR YAZDIM SANA)

BESTE : AVNİ ANIL
GÜFTE : EROL KAVŞİT

Aranzjme

Şar kı lör yaz dım sa na
saz lar se ni kıs kan dı
(---Saz---) kıs kan dı (---Saz---) kıs kan dı
(---Saz---)
(---Saz---)
i çir de ki sev ği ler
laz lar se ni kıs kan dı (---Saz---) kıs kan dı
(---Saz---) kıs kan dı (---Saz---)
(---Saz---)

³² Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Erdoğan Berker Uşşâk makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

Vi ran o lan gön lüm de
 bir çiğ dem aç tı di ye (--- --Saz--
 -----)Yal nız ba har lar de şil
 yaz lar se ni kıs kan dı(---Saz---) kıs kan dı
 (---Saz---) kıs kan dı (--- --Saz--
 -----)

ŞARKILAR YAZDIM SANA SAZLAR SENİ KISKANDI
 İÇİMDEKİ SEVGİLER HAZLAR SENİ KISKANDI
 VİRAN OLAN GÖNLÜMDE BİR ÇİĞDEM ACTI DİYE
 YALNIZ BAHARLAR DEĞİL YAZLAR SENİ KISKANDI.

Şekil 130: Nihâvend Makamında “Şarkılar Yazdım Sana” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi, Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.47. Toprak Olmaz Bende Tenden Başkası

2.9.47.1. Makam Analizi

Birinci portede Dügâh perdesinde Kürdî çeşniyle esere giriş yapmış, ardından Yegâh perdesinde Hicâz çeşni ve Nîm Hicâz perdesini yeden olarak kullanarak Nevâ perdesinde Zîrgûle’li Hicâz’ı işlemiştir.

İkinci portede Gerdâniye perdesinde asma kalış yapmış, devamında birinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde Kürdî’li kalmıştır.

Üçüncü portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşniyle devam etmiş, ardından Çargâh perdesinde Nihâvend yapmış ve Rast perdesine Nihâvend işleyerek düşmüştür.

Dördüncü portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşni, beşinci portede yine Dügâh perdesinde Kürdî yapıp ardından Rast perdesinde Nihâvend kararı vermiştir.

Altıncı portede Sünbûle perdesinde asma kalış, devamında Gerdâniye perdesinde Nihâvend yapılmıştır.

Yedinci portede Nevâ perdesi üzerinde Hicâz çeşniyle seyretmiş, sekizinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisini göstermiş, ardından Rast perdesine Nihâvend işleyerek düşmüştür. Dokuzuncu portede de tekrar Nevâ perdesinde Kürdî işleyerek kalmıştır.

2.9.47.2. Eserin Notası³³:

NIHÄVEND ŞARKI
TOPRAK OLMAZ BENDE TENDEN BAŞKASI

USÛLU: DUYEK MÜZİK: AVNİ ANIL
♩ : 160 SÖZ : ÜMİT YAŞAR OĞUZCAN

TOP RAK OL MAZ BEN DE TEN DEN BAŞ KA SI
SE Nİ BUN CA SEV MEZ BEN DEN
BAŞ KA SI SE Nİ BUN CA
SEV MEZ BEN DEN BAŞ KA SI (SON)
Ö LÜR SEM SEN AĞ LA AR KAM DAN YE TER
GEL ME SİN KAB Rİ ME SEN DEN
BAŞ KA SI

TOPRAK OLMAZ BENDE TENDEN BAŞKASI
SENİ BUNCA SEVMEZ BENDEN BAŞKASI
ÖLÜRSEM SEN AÇLA ARKAMDAN YETER
GELMESİN KABRİME SENDEN BAŞKASI

Şekil 131: Nihâvend Makamında “Toprak Olmaz Bende” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

³³ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Vural Doğu Hicâz makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

2.9.48. Ümidim Sen, Neş'em Sen, Hayâlim, Hülyâm Sensin

2.9.48.1. Makam Analizi

Eserin aranağmesinde yani birinci porteden üçüncü porteye kadar olan kısımda Rast perdesi üzerinde Nihâvend işlenmiştir.

Dördüncü portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşniyle seyretmiş, beşinci portede Rast perdesinde Nihâvend işleyerek devam etmiştir.

Altıncı portede Çargâh perdesinde Nihâvend ile devam etmiş, ardından Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili asma kalış yapılmıştır.

Sekizinci portede Gerdâniye perdesi üzerinde seyretmiş, dokuzuncu portede Kürdî çeşni işleyerek Nevâ perdesine düşmüştür. Devamında ise Kürdî perdesinde Çargâh çeşniyle asma kalış yapmıştır.

Onuncu portede birinci dolapta Rast perdesinde yedene düşerek Nihâvend yapmış ve ikinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend ile tam karar vermiştir.

On birinci portede Sünbüle perdesinde asma kalış, on ikinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnî, on ikinci portenin son ölçüsünden on üçüncü portenin ilk iki ölçüsüne kadar olan kısımda Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnî, devamında ise Gerdâniye ve Acem perdelerinde asma kalış yapılmıştır.

On dördüncü portede Acem perdesinde Çargâh çeşni bulunmaktadır.

2.9.48.2. Eserin Notası:

NIHÂVEND
Ümidim Sen Neş'em Sen

Usûl: Semâi

Beste: Ayni ANIL

Güfte: Gül YUVA

$\text{♩} = 168$

Aranağme

Ü mî dim sen neş'

em sen ha yâ lim

hül yâm sen sin

Arasazi-Nakarata

Her gü zel lik te gü len

bi ri cik dün yâm

NIHÂVEND
Ümidim Sen Neş'em Sen
2

sen sin Saz sin SON

Arasazi-Meyâna

U yur ken u ya rak

ken gör dü gün rü yâm

sen sin Saz sin

Arasazi-Nakarata

Ümidim sen neş'em sen, hayâlim hülyâm sensin
Her güzellikte gülen biricik dünyâm sensin.
Uyurken, uyanırken gördüğüm rüyâm sensin
Her güzellikte gülen biricik dünyâm sensin

Şekil 132: Nihâvend Makamında “Ümidim Sen Neş'em Sen” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.49. Yeter Bu Kadar Aşka Dayanamam Ben Artık

2.9.49.1. Makam Analizi

Esere aranağmeyle giriş yapılmıştır. İlk portede Rast perdesinde Nihâvend seyretmiş, ikinci portede Nihâvend makamının dizisini göstermiş, ardından Sünbüle perdesinde asma kalış yapmış ve devamında Nevâ perdesinde Kürdî çeşniyle kalmıştır.

Üçüncü portede Gerdâniye ve Acem perdelerinde asma kalış yapmıştır. Sonrasında Nîm Hicâz perdesi devreye girmiştir. Bu sebeple Rast perdesine Nîkrîz yaparak inildiği söylenebilir.

Eserin birinci bölümünde yani dördüncü portede Kürdî çeşni ve Nevâ perdelerinde asma kalış yapılmış ve Rast perdesinde Nihâvend işlenmiştir.

Beşinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşniyle asma karar, altıncı portede yine Nevâ perdesinde Kürdî çeşni işlemiş ve hemen ardından Nîm Hisâr perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Yedinci portede tekrar Nîm Hicâz perdesinin kullanıldığı ve Rast perdesine Nîkrîz’li inildiği görülmektedir.

Sekizinci portede Acem yerine Eviç perdesi kullanılmış ardından Sünbüle perdesinde asma kalış yapılmıştır. Burada herhangi bir geçki olduğunu söyleyemeyiz.

Dokuzuncu portede Nevâ perdesinde Hicâz çeşniyle asma karar, onuncu portede yine fa natural hâlini almış ve böylece Nevâ perdesine Kürdî’li düşülmüştür.

On birinci portede tekrar Nîm Hicâz perdesi kullanılmış ve önce Nîkrîz işlemiş, ardından Rast perdesinde Nihâvend karar vermiştir. Eserin ikinci bölümü incelendiğinde aynı geçkilerin kullanılmış olduğu görülmektedir. Farklı herhangi bir makam geçkisine yer verilmemiştir.

2.9.49.2. Eserin Notası:

Usulü: Semâi

Beste: AVNİ ANIL

Güfte: NİHAD AŞAR

NİHAVEND ŞARKI

(Yeter bu kadar aşka dayanmam ben artık)

(Aranajması)

1.

Ye_ter bu ka_dar aş_ka da_ya na_mam ben ar_tık
Ye_ter bu ka_dar aş_ka da_ya na_mam ben ar_tık
Ha_ni söz_de se_nin le ar_ka_daş o_la_cak_tık
Ha_ni söz_de se_nin le ar_ka_daş o_la_cak_tık
Bil_sem hiç baş_lar mıy_dım bö_y_le bir ma_ce_ra_ya
Bil_sem hiç baş_lar mıy_dım bö_y_le bir ma_ce_ra_ya
Na_sıl ol_sa so_nun da bir_gün ay_rı_la_cak_tık
Na_sıl ol_sa so_nun da bir_gün ay_rı_la_cak_tık

2.

Yap_rak_la_rın ye_şi_li vu_rul_muş göz_le_ri_ne
Yap_rak_la_rın ye_şi_li vu_rul_muş göz_le_ri_ne
Aşk_la_rın en gü_ze_li ku_rul_muş göz_le_ri_ne

Nihâvend Sarke
(Sayfa-2)

Adni Anıl

Aşk la rın en gü ze li ku ru lu nuş göz le ri ne
Gü zel lik sür me ol nuş sü rü lü ş göz le ri ne
Gü zel lik sür me ol nuş sü rü lü ş göz le ri ne
Ye ter bu ka dar aş ka da ya na maz ben ar tık
Ne sil ol sa so nun da bir gün ay rı lac tık

Yeter bu kadar aşka dayanmam ben artık
Hani sözde seninle arkadaş olacaktık
Bilsen hiç başlar mıydım böyle bir maceraya
Nasil olsa sonunda bir gün ayrılacaktık
Yaprakların yeşilli vurulmuş gözlerine
Aşkların en güzeli kurulmuş gözlerine
Güzellik sürme olmuş sürülmüş gözlerine
Yeter bu kadar aşka dayanmam ben artık
Nasil olsa sonunda bir gün ayrılacaktık

[Yarışmada ikinci olan güftedir.]

Şekil 133: Nihâvend Makamında “Yeter Bu Kadar Aşka” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.9.50. Yıldızlar Saçılmış İnciler Gibi

2.9.50.1. Makam Analizi

Birinci portede Sünbüle perdesinde asma kalış, Gerdâniye perdesinde Nihâvend, ikinci portede Tiz Çargâh perdesinde asma kalış ve Muhayyer perdesi üzerinde Uşşâk çeşnî bulunmaktadır.

Üçüncü portede Acem perdesine Çargâh çeşnili düşmüş, ardından Nîm Hisâr perdesinde asma kalış yapmıştır. Devamında Rast perdesine Nihâvend yaparak inmiştir.

Dördüncü portede Nevâ perdesinde seyretmiş, ardından tekrar Rast perdesinde Nihâvend yapmıştır.

Beşinci portede Nevâ perdesinde Kürdî çeşnili, Nîm Hisâr perdesinde ise asma kalış yapılmıştır.

Altıncı portede birinci dolapta Rast perdesinde Nihâvend yaparak, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde Kürdî çeşnisiyle kalmıştır.

Yedinci porteden sekizinci porteye kadar olan kısımda Nevâ perdesi üzerinde Hicâz yaparak devam etmiş, ardından Nîm Hisâr perdesinde asma kalış yapmıştır.

Dokuzuncu portede Nevâ ve Kürdî perdelerinde asma kalış yapmış, devamında Rast perdesinde Nihâvend işlemiştir.

On birinci portede Muhayyer perdesinde Kürdî çeşnili, Acem perdesinde ise Çargâh çeşnili kalmıştır. On ikinci portede Nevâ, Gerdâniye, Nîm Hisâr ve Çargâh perdelerinde asma kalışlar yapılmıştır.

On üçüncü portede ise Nevâ perdesinde Hicâz yaparak devam etmiştir. On beşinci portede Rast ve Gerdaniye perdelerinde Nihâvend işlenmiştir. Eserin devamı incelendiğinde aynı makam geçkilerinin kullanıldığı görülmektedir. Farklı bir çeşnî bulunmamaktadır.

2.9.50.2. Eserin Notası³⁴:

Usûlü : SEMÂÎ
: 168

N İ H Â V E N D
Yıldızlar saçılmış inciler
gibi

Beste : Avni ANIL
Güfte : Yalçın BENLİCAN

ARANAĞMESİ

Yıl dız lar sa çıl mış
ın cı ler gi bi (ARASAZI)
Sa çı na sus di ve di ze sim
ge lir Sa çı na sus di ye
di ze sim ge lir
(ARASAZI)
His le rim bu ge ce öy le
gü zel ki U za nıp meh tâ
bı ö pe sim ge lir
U za nıp meh tâ bı ö pe sim
ge lir (ARASAZI) /..

³⁴ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Mehmet Reşat Aysu Hicâz makamında, Burhan Durucu, Faruk Şahin ve Mahmut Oğul ise Nihâvend makamında bestelemiştir.

(Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

NİHÂVEND /Sema

REKAMI (2)

Beste : İsmail ANIL

Yıldızlar saçılmış inciler gibi

Güfte : Fehim KÖNİK

Melekler çevremde dönüyor sanki
Seninle cennete gidesim gelir
Mevsimler sevginle dönüyor sanki
Sarılıp dünyayı öpesim gelir

Yıldızlar saçılmış inciler gibi
Saçına süs diye dizesim gelir
Hislerim bu gece öyle güzel ki
Uzanıp mehtabı öpesim gelir

Melekler çevremde dönüyor sanki
Seninle cennete gidesim gelir
Mevsimler sevginle dönüyor sanki
Sarılıp dünyayı öpesim gelir

Şekil 134: Nihâvend Makamında “Yıldızlar Saçılmış” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.10. Nikrîz Makamındaki Eserler

2.10.1. Neden Hiç Dinmiyor

2.10.1.1. Makam Analizi

Eserin seyrine makamın yedeni olan Irâk perdesinden başlanmıştır. Önce güçlü Nevâ perdesinde asma kalış yapmış, ardından Nikrîz işleyerek Rast perdesine inilmiştir.

İkinci portede Acem’li bir Nevâ göstermiştir. Üçüncü portede de Acem’li Nevâ’ya devam etmiş ve Rast perdesinde Nikrîz işleyerek Nikrîz makamının dizisini ortaya koymuştur.

Dördüncü portede tekrar Acem’li bir Nevâ göstermiş, ardından Nîm Hicâz perdesinde asma kalış yapılmıştır. Devamında Nevâ, Hisâr, Nîm Hicâz ve Dik Kürdî perdelerini tutarak, Dik Kürdî perdesi üzerinde Hicazkâr makam çeşnisini işlemiştir.

Beşinci portede Rast perdesinde Nikrîz ve Acem’li Nevâ işlemiş, altıncı portede tekrar Rast perdesinde Nikrîz yapılmıştır.

Portenin devamındaki ikinci dolapta, yani meyân sazının bulunduğu kısımda fa koma diyezi almıştır. Hesaplamalarla ilerlenecek olursa bir geçki söz konusu değildir, ancak oradaki duyuma bakıldığında Rast çeşnisi bulunduğunu söyleyebiliriz.

Yedinci portede yine Rast çeşnisiyle devam etmiş, ardından Acem’li Nevâ ile devam etmiş ve Rast perdesinde Nikrîz yapmıştır.

Sekizinci portede birinci dolapta Rast çeşnî, ikinci dolapta ise Acem’li bir Nevâ göstererek bırakmıştır.

Dokuzuncu portede Rast perdesinde Nikrîz, tekrar Acem’li bir Nevâ ve Nîm Hicâz perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Onuncu portede Hisâr perdesini kullandığından dolayı yine o kısımda da Kürdî perdesi üzerinde Hicâzkâr’ın etkisi vardır. Ardından Dik Kürdî perdesinde kalmış ve devamında Rast perdesinde Nikrîz kararı vermiştir.

2.10.1.2. Eserin Notası³⁵:

NİKRİZ ŞARKI

DUYEK NEDEN HIÇ DİNMIYOR Söz: HİLMİ SOYKU
Müzik: AVNİ ANIL

NE DEN HIÇ DİN MI YOR GÖZ YAŞLA RIN
Bİ ÇÂ RE GÖN LÜM (- SAZ -)
Saz (- SAZ -) (- SAZ -)
PERİ ŞÂN HÂ Lİ NİN TE Sİ Rİ
YOKMU YÂ RE GÖN LÜM (- SAZ -)
Saz (- SAZ -) (- SAZ -) Şİ KÂ YET
ET ME AĞ YÂ RE Sİ TEM KÂ R
OLMA YÂ RE (- SAZ -) (- SAZ -) Saz -
Saz SEVENLER SÖY LE MEZ HER
HÂ Lİ Nİ A VÂ RE GÖN LÜM
Saz

NEDEN HIÇ DİNMIYOR GÖZ YAŞLARIN BİÇÂRE GÖNLÜM
PERİŞÂN HÂLİNİN TE'SİRİ YOKMU YÂRE GÖNLÜM
ŞİKÂYET ETME AĞYÂRE, SİTEMKÂR OLMA YÂRE
SEVENLER SÖYLEMEZ HER HÂLİNİ, AVÂRE GÖNLÜM.

Şekil 135: Nikrîz Makamında “Neden Hiç Dinmiyor” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorosu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

³⁵ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Salih Suphi Soner Uşşâk makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

2.11. Rast Makamındaki Eserler

2.11.1. Bir Göz Aşinalığı Var Aramızda

2.11.1.1. Makam Analizi

Esere aranağmeyle giriş yapılmıştır. Birinci portede makamın gerekliliğine uygun olarak Rast perdesi civarından seyre başlamıştır.

İkinci portede Eviç perdesinde asma kalış yapmış, birinci dolapta Nevâ perdesi üzerinde Rast yapmış, ikinci dolapta ise güçlü Nevâ perdesinde kalmıştır.

Üçüncü portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisi bulunmaktadır. Portenin devamında Segâh perdesinde Segâh çeşnili, dördüncü portede ise Dügâh perdesinde Uşşâk çeşnili seyretmiştir.

Beşinci portede Rast perdesinde Rast çeşnisiyle karar verilmiştir. Altıncı portede bulunan birinci dolapta Rast çeşnisiyle seyretmiş, ikinci dolapta ise Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşnisiyle kalmıştır.

Yedinci portede yani eserin birinci bölümünde güçlü Nevâ perdesi üzerinde seyretmiş, ardından Dügâh perdesinde Uşşâk çeşnî yapmıştır.

Sekizinci portede Segâh perdesinde kalmış, birinci dolapta Rast perdesinde Rast çeşnî, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde yine Rast çeşnî yapılmıştır.

Dokuzuncu portede Eviç perdesinde asma kalış, onuncu portede Nevâ perdesinde Rast çeşnisiyle asma kalış, on birinci portede ise Segâh perdesinde Segâh çeşnisiyle asma kalış yapılmıştır.

On ikinci portede Rast perdesi üzerinde Rast çeşnisini işleyerek tam karar verilmiştir. Eserin ikinci bölümünde yani on üçüncü portede Tiz Segâh perdesinde seyretmiş, ardından Muhayyer perdesinde Uşşâk çeşnili asma kalış yapmıştır.

On dördüncü portede Tiz Segâh perdesinde asma kalış, on beşinci portede yine Tiz Segâh perdesi üzerinde seyretmiş ve Muhayyer perdesinde Uşşâk çeşnisiyle kalmıştır. On altıncı portede Gerdâniye perdesinde Rast çeşnisiyle bırakmıştır.

2.11.1.2. Eserin Notası:

Usûlü : SEMÂİ R A S T Beste : Avni ANIL
: 168 Bir göz âşinâlığı var Güfte : Ülkü AKER

3. 66

ARANAĞMESİ

(Zemîne.. (Meyâna..

Bir göz â şî nâ lı ğı var

a ra mız da (SAZ (SAZ

San ki se nin le

R A S T / Semâî
Bir göz âşinâlığı var

Beste : Avni ANIL
Çiftçe : Ülkü AKER

DEVAMI (2)

kırk yıl lık dost 'gi bi yiz i ki niz

San ki se nin le

kırk yıl lık dost gi bi yiz i ki niz

İa te rin ki se nin le

birleş sin ka de ri niz

İa te riz ki se nin le

birleş sin ka de ri niz

Bir göz âşinâlığı var aramızda
Sanki seninle kırk yıllık dost gibiyiz ikimiz
İsterim ki seninle birleşsin kaderiniz
Sanki seninle kırk yıllık dost gibiyiz ikimiz

Şekil 136: Rast Makamında “Bir Göz Aşinalığı Var” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorosu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.11.2. Birdenbire Bir Aşk Bu Sırasız Zamansız

2.11.2.1. Makam Analizi

Birinci portede Rast perdesinde Rast çeşni işlenerek esere başlanmıştır. İkinci portede Rast perdesinde Rast çeşniyle devam etmiş, ardından Nevâ perdesinde Hicâz ve Çargâh perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Üçüncü portede ahenkli bir şekilde Rast işleyerek Rast perdesine inilmiştir. Dördüncü portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşni, Dügâh perdesi üzerinde ise Uşşâk çeşni işlenmiştir.

Beşinci portede Nevâ perdesinde Hicâz çeşni, Çargâh perdesinde asma kalış ve Rast perdesinde Rast yapılmıştır.

Altıncı portede tekrar Nevâ perdesinde Bûselik çeşni, Dügâh perdesinde Uşşâk çeşni ve yedinci porteye geçerken Rast perdesinde Rast çeşni işlemiştir.

Eserin devamında aynı çeşniler kullanılmış yalnızca yedinci portenin son ölçüsünde ve onuncu portenin ikinci ölçüsünde Segâh perdesinde Segâh çeşni işlenmiştir.

2.11.2.2. Eserin Notası:

Düey R A S T Şarkı Beste : Avni A F I L
♩ : 160 Güfte : Rûhi KARAKAŞ

Birdenbire bir aşk bu sırasız zamansız

Bir den bi re bir aşk bu
sı ra sız sa man sız
Saz..
Hen çer gi bi sap lan dı i zin siz
a man siz (Saz..
Hen çer gi bi sap lan dı i zin siz
a man siz (Saz..
Gü zel li ği fe lâ ket
tâ rif siz in saf siz
(Saz)

Birdenbire bir aşk bu sırasız zamansız
Hançer gibi saplandı izinsiz amansız
Güzelliği felâket târifsiz insafsız
Hançer gibi saplandı izinsiz amansız

Şekil 137: Rast Makamında “Birdenbire Bir Aşk Bu” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.11.3. Darılıp Kaçma Benim Kalbimi Hiç Dinlemeden

2.11.3.1. Makam Analizi

Birinci portede Segâh perdesi civarından seyre başlanmıştır. Rast perdesinde Rast çeşni ve Nevâ perdesinde küçük bir Uşşâk çeşni bulunmaktadır.

İkinci portede Rast perdesinde Rast çeşni, üçüncü portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşni ve son ölçüde Segâh perdesinde Segâh çeşnisi yapılmıştır.

Dördüncü portede Dügâh perdesinde Uşşâk çeşni, Yegâh perdesinde ise Rast çeşnisi bulunmaktadır.

Meyân bölümüne geçildiğinde yani beşinci portede Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşni, tiz durak Gerdâniye perdesinde Rast çeşni, altıncı portede tekrar Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşnili asma kalış yapılmıştır.

Yedinci portede Gerdâniye perdesinde Rast çeşni işlemiş, sekizinci portede önce Nevâ perdesinde Rast çeşni yapmış, ardından Eviç perdesi Acem olmuş ve Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisiyle bırakmıştır.

2.11.3.2. Eserin Notası³⁶:

RAST ŞARKI

Darılıp kaçma benim kalbimi hiç dinlemeden Beste : AVNİ ANIL
Cürüm Çiçe : İ. MİRİ SOYKUT

Cürüm

DA RI LIP KAÇ MA DE NİM KAL BI MI

Nabaz

HİÇ DİN LE ME DEN SİZ

SE NİN Â NÜ DA KI ŞAN JIR

DE Nİ Dİ VÂ Nİ E DEN SİZ

Milya

O CE FÂ SEN DE BU Bİ ÇÂ RE

GÖ NÜL BEN DEY KEN SİZ

O CE FÂ SEN DE BU Bİ ÇÂ

RE GÖ NÜL BEN DEY KEN SİZ

DARILIP KAÇMA BENİM KALBİMİ HİÇ DİNLEME DEN
SENİN ÂNU BAKIŞINDIR BENİ DİYÂNE EDEN
O CEPÂ SENDİ BU BİÇÂRE GÖNÜL BENDYKEN
SENİN ÂNU BAKIŞINDIR BENİ DİYÂNE EDEN

Şekil 138: Rast Makamında “Darılıp Kaçma” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorosu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi, Erişim Tarihi: 28/06/2022

³⁶ Avni Anıl’ın bestelediği bu eseri, Ali Ulvi Baradan Sûznâk makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

2.11.4. Sevgin Yaşatır Beni

2.11.4.1. Makam Analizi

Esere aranağmeyle giriş yapılmıştır. Birinci portede Rast perdesinde Rast çeşnisi işleyerek başlanmıştır. Ardından Nevâ perdesinde yine Rast çeşnî ve tekrar Rast perdesinde Rast çeşnisi yapılmıştır.

İkinci portede de aynı şekilde devam etmiştir. Üçüncü portede Nevâ perdesinde Hicâz çeşnisiyle asma kalış yapmış, dördüncü portede de yine Hicâz çeşnisini devam ettirmiştir.

Beşinci portede yani birinci dolapta Rast perdesinde Rast çeşnisi işlemiş, altıncı portede yani ikinci dolapta yine Rast perdesinde Rast çeşnî, Nevâ'da Rast çeşnî ve Gerdâniye perdesinde asma kalış yapmıştır.

Yedinci portede Nevâ perdesinde Rast çeşnisini sürdürmüş, sekizinci portede ise Rast perdesinde Rast işleyerek karar vermiştir.

Onuncu, on birinci ve on ikinci portelerde Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşnî yapmıştır. Eserin geri kalan satırları incelendiğinde farklı bir makam geçkisine rastlanmamıştır.

2.11.4.2. Eserin Notası:

SEMÂİ

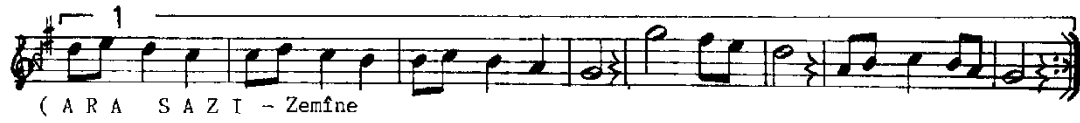
♩: 168

R A S T

Sevgin yaşatır beni

Beste : Avni ANIL

Güfte : Sami AŞAR

..../..

Sevgin yaşattır beni
- (2)

Beste : Avni ANIL
Güfte : Sami AŞAR

(A R A S A Z I - Meydan .

Ar tık o gel mez di ye

dü şün dü şün gün se ni (SA Z

(A R A S A Z I - Nakarata

Bir ak san vak tı dö nü p ge li ver men

(SA Z Hi dü rür -SON-

(A R A S A Z I - Nakarata

Sevgin yaşattır beni, sevirerken öldürür
Kendine alıştırıp, güdükveren öldürür
Artık o gelmez diye, düşündüğün gün seni
Bir akşam vakti dönüp, gelivermen öldürür

Şekil 139: Rast Makamında “Sevgin Yaşattır Beni” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorosu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.11.5. Sevginin Baharı mı Derdinle Geçen Her Dem

2.11.5.1. Makam Analizi

Eserin birinci portesinde Rast makamının seyrine uygun olarak karar (Rast) perdesi civarından seyre başlanmış, yine Rast çeşniyle seyrederek makamın güçlüsü olan Nevâ perdesinde asma kalış yapılmıştır.

İkinci portede de yine aynı seslerle devam edilmiştir. Üçüncü portede Segâh perdesinde Segâh çeşni, devamında ise Rast perdesinde Rast çeşni yapılmıştır.

Dördüncü portedeki birinci dolapta Nevâ perdesinde, ikinci dolapta ise meyâna geçiş hissini vererek tiz durak Gerdâniye perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Beşinci portede Nevâ, Hüseyinî, Acem ve yeden olarak Nîm Hicâz perdelerini kullanarak Nevâ perdesi üzerinde Bûselik makam çeşnisini işlemiştir. Altıncı portede de yine Nevâ perdesinde Bûselik çeşnisini işleyerek devam etmiştir.

2.11.5.2. Eserin Notası³⁷:

SEVGİNİN BAHARI MI
DERDİNLE GEÇEN HER DEM

Curcuna RAST SAKAT Desto:Avni Anıl

Sev.gi.nin ba.ha.ri.mi der.dinle ge....çen
her dem S A Z 64 S A Z
Bin e..lem do..ğ.u.yor ne.ye bak.....sam
Ki.mi sev.....sem S A Z S A Z
Ya.ra.li kal.bi.mi bir ker..re a..vut of
se.ver.....sen S A Z S A Z

Sevginin baharı mı dertlerle geçen her dem
Bin elem duyuyor neye bakarsam, kimi savsam
Yavralı kalbimi bir kere avut seversen
-- HANARAT --

- Sensoy -

Şekil 140: Rast Makamında “Sevginin Baharı mı” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

³⁷ Avni Anıl'ın bestelediği bu eseri, Nadir Şahiner Uşşâk makamında bestelemiştir. (Bkz. <http://www.sanatmuziginotalari.com/arama.asp>). Erişim Tarihi: 11/01/2023.

2.11.6. Son Akşam Döküver Örgüleri de (Arzu)

2.11.6.1. Makam Analizi

Birinci portede Yegâh perdesinden eserin seyrine başlanmış ve Segâh perdesinde Segâh çeşniyle kalınmıştır. Portenin devamına bakıldığında ise Rast perdesinde Rast çeşni işleyerek devam ettiği görülmektedir.

İkinci portede birinci dolapta Rast perdesinde Rast çeşni, Dügâh perdesinde Uşşâk çeşni ve Yegâh perdesinde Rast çeşni yapılmış, ikinci dolapta ise Rast perdesinde kalmıştır.

Üçüncü porteden dördüncü portedeki birinci dolaba kadar olan kısımda Rast perdesinde Rast çeşniyle devam etmiş, ikinci dolapta ise Dügâh perdesinde Uşşâk çeşniyle kalmış ve güçlü Nevâ perdesinde asma karar vermiştir.

Beşinci portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşni yapmış, Segâh perdesinde Segâh çeşniyle kalmış ve ardından Rast perdesine Rast çeşni işleyerek düşmüştür.

Yedinci portede Gerdâniye perdesinde Mâhûr, Nevâ perdesinde Bûselik çeşni ve tekrar Gerdâniye perdesinde Mâhûr yapılmıştır.

Sekizinci portede birinci dolapta Gerdâniye perdesinde yani Mâhûr 'un tiz durağında, ikinci dolapta ise Mâhûr'un güçlüsü olan Nevâ perdesinde bırakmıştır.

2.11.6.2. Eserin Notası:

Düyek
Prensâme

Rast Sârke
(ARZU)

Güfte: İsmail Hilmi Soyka
Beste: Avni Aml

Son akşam doküver örgüle ri... de

Dökül... sin saç... ların fiden bo... yunca
Ka... pan... sin göz... le rim sa... na do... yunca

Bir ar... zum kal... masın diye ge... ri... de

- Sensoy -

Son akşam doküver örgüleride
Dökülsün saçların fidan boyunca,
Bir arzumu kalmasın diye geride
Kapanın gözlerim sana dayunca.

Şekil 141: Rast Makamında “Arzu” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.11.7. Sordular Mecnun'a Leylâ'nın Saadet Hanesin

2.11.7.1. Makam Analizi

Eserin seyrine, makamın karar perdesi olan Rast perdesi civarından başlanmıştır. İkinci portede Segâh perdesinde ise Segâh işlemiş ve Dügâh perdesinde Uşşâk çeşnili bırakmıştır.

Üçüncü portede bulunan birinci dolapta Segâh perdesinde Segâh çeşnî, Rast perdesinde Rast çeşnî, ikinci dolapta ise güçlü Nevâ perdesinde kalarak nakarat bölümüne geçilmiştir.

Dördüncü portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşnî, Dügâh perdesinde ise Uşşâk çeşnî yapmış, beşinci portede bulunan birinci dolaba kadar Rast perdesinde Rast çeşnisiyle seyretmiş, ikinci dolapta ise Segâh perdesinde tekrar Segâh yapmıştır.

Altıncı porteden yedinci porteye kadar Segâh perdesinde Segâh çeşnisi işleyerek devam edilmiştir.

Yedinci portenin sonundan sekizinci porteye kadar olan kısımda Nevâ, Hüseyinî ve Acem perdeleriyle birlikte yeden olarak Nîm Hicâz perdesini de kullanıp Nevâ perdesi üzerinde Bûselik makam çeşnisine yer vermiştir. Ardından dokuzuncu porteye kadar Nevâ perdesinde yine Bûselik çeşnî işleyerek ilerlemiş ve Dügâh perdesinde Uşşâk çeşnisiyle kalmıştır. Onuncu portede ise Rast perdesinde Rast çeşnisiyle kararı vermiştir.

2.11.7.2. Eserin Notası:

Usûlü : CIRCUNA R A S T Avni ANIL.
♩ : 180
(SERBEST... hânesin ..)

Sordular Mecnûna Leylânın saâdet
Sor du lar Mec nû na
Ley lâ nın sa â det
hâ ne sîn (SAZ) hâ ne sîn (SAZ)
Sî ne den bir âh çe kip gös ter di
dil vî râ ne sîn (SAZ) sîn (SAZ)
Bir ba kış la â şı kı mef tûn e der çeş
mâ ne si (SAZ) Bir ba kış la
â şı kı mef tûn e der çeş mâ ne si (SAZ)
Ney le yim dil dâ re müş tûk kıl ma dı
dil hâ ne sîn (SAZ) sîn

Ayşe
Raz.

Sordular Mecnûna Leylânın saâdet hânesin
Sîmeden bir âh çekip gösterdi dil-vîrânesin
Bir bakişla âşıkı meftûn eder çeşmânesi,
Neylevim dildâre müştâk kılmadı dil-hânesin.

Şekil 142: Rast Makamında “Sordular Mecnûn’a” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.11.8. Yollara Düşüyorum Sen Başlıyorsun

2.11.8.1. Makam Analizi

Birinci portede Rast perdesinde Rast çeşnisi işleyerek seyre başlanmıştır. İkinci portede Nevâ perdesinde Hicâz yapılmıştır.

Üçüncü portede Çargâh perdesinde Nikrîz, Segâh perdesinde Hüzzâm, ardından birinci dolapta Rast perdesinde Rast işlemiştir. İkinci dolapta ise güçlü Nevâ perdesinde bırakmış, yani Basit Sûzinâk göstermiştir.

Dördüncü porteden beşinci porteye kadar yerinde Rast çeşnî işlemiş, Nevâ perdesinde Bûselik yapmış ve portenin sonuna kadar yine yerinde Rast çeşnî yaparak devam etmiştir.

Altıncı portede Çargâh perdesinde Nikrîz, Segâh perdesinde Hüzzâm, birinci dolapta Nevâ perdesinde Hicâz çeşnî, ikinci dolapta ise Gerdâniye'de Mâhûr yapılmıştır.

Yedinci porteden sekizinci portenin ilk ölçüsüne kadar Mâhûr işlemiştir. Sekizinci portenin devamında Gerdâniye perdesinde Çargâh yapılmıştır.

Dokuzuncu portede Nevâ perdesinde Bûselik çeşnî, Rast perdesinde Rast çeşnî ve portenin son ölçüsünde tekrar Nevâ perdesinde Hicâz çeşnî yapmıştır.

Onuncu portede Çargâh perdesinde Nikrîz, Segâh perdesinde Hüzzâm yapmış ve Nevâ perdesinde Hicâz çeşnili bırakmıştır.

2.11.8.2. Eserin Notası:

RAST ŞARKI
YOLLARA DÜŞÜYÖRÜM SEN BAŞLIYORSUN

DUYEK MUZİK: AVNİ ANIL
♩:144 SOZİ: BEHLÜL PEKTAŞ

YOLLARA DÜŞÜYÖRÜM SEN BAŞLIYORSUN
KADEHE DÜŞÜYÖRÜM SEN BAŞLIYORSUN
BU NASIL SEVGİ BÖYLE BU NASIL HAYAT
YAŞASAM SEN BAŞLIYORSUN ÖLSEM SEN BAŞLIYORSUN

Şekil 143: Rast Makamında “Yollara Düşüyorum” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.12. Sabâ Makamındaki Eserler

2.12.1. Dönmem Kucağına Aşkın Daha Dün Geldim

2.12.1.1. Makam Analizi

Birinci porte incelendiğinde Segâh perdesinden Çargâh perdesine atlayış göstererek eserin seyrine başlamış. Ardından Şehnâz perdesine dokunmuş ve devamında Çargâh perdesi üzerinde Çargâh makam çeşnisini icra etmiştir.

Portenin devamında Sabâ seyrederek makamın güçlüsü olan Çargâh perdesinde kalmıştır.

İkinci portede yine bir değişiklik göstermemiş, Çargâh perdesi üzerinde Sabâ çeşniyle devam edilmiştir.

Üçüncü portede bulunan birinci dolapta Dügâh perdesinde Sabâ makamının kararını vermiştir. Portenin devamı olan ikinci dolapta ise Sabâ yaparak Çargâh perdesinde asma karar yapılmıştır.

Dördüncü porte ve beşinci porte arasında Çargâh perdesinde Sabâ seyredip, Dügâh perdesinde Sabâ ile karar vermiştir. Portenin son ölçüsünde Gerdâniye perdesinde asma kalış yapılmıştır.

Altıncı porteden dokuzuncu porteye kadar olan kısımda Sabâ işlemiş, Çargâh perdesinde bırakmıştır.

2.12.1.2. Eserin Notası:

Düyek S A B Â Şarkı Heste : AVNİ ANIL
Güfte : İ.BEHLUL PEKTAŞ

Dönmem kucığına aşkın daha dün
g e l d i m ..

Dön mem ku ca ğı na aş - kın
da ha dün gel dim (saz..

Gi der ken neş e li
dö ner ken üz gün gel dim (saz..

Her ge ce bur da yım şim di
büs bü tün gel dim
(saz..

Dönmem kucığına aşkın daha dün geldim
Giderken neş'eli dönerken üzgüngeldim
Her gece burdayım şimdi büsbütün geldim
Giderken neş'eli dönerken üzgün geldim

Şekil 144: Sabâ Makamında “Dönmem Kucığına Aşkın” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.13. Segâh Makamındaki Eserler

2.13.1. Hayırlısı Veys'dir Tâbiinlerin (Allahümme Salli Âlâ)

2.13.1.1. Makam Analizi

Esere makamın seyir özelliğine uygun olarak Segâh perdesi civarından başlanmıştır. İkinci portede ve üçüncü portede Segâh perdesinde Segâh çeşnî işleyerek devam edilmiştir.

Dördüncü portede Segâh yapıp önce Nevâ, sonra Dik Hisâr perdesinde kalmıştır. Beşinci portede önce Nevâ perdesi üzerinde Hicâz yapmış, devamında Hüzûm yapıp, Gerdâniye perdesinde bırakmıştır.

Altıncı portede Segâh yapıp, Eviç perdesinde kalmıştır. Yedinci portede Segâh perdesinde Segâh kararı vermiştir.

Onuncu portede Müstear işlemiştir. On birinci portede ise Gerdâniye perdesinde Bûselik çeşnî yapılmıştır.

On ikinci portede Dik Hisâr ve Tiz Çargâh perdelerinde asma kalış yapmış, on üçüncü portede ise Segâh perdesinde Segâh çeşnili kalmıştır.

On altıncı portenin üçüncü ölçüsünde Nevâ perdesi üzerinde Acem'li kalmıştır.

Eserin geri kalan bölümü incelendiğinde herhangi farklı bir makam geçkisi almadığı tespit edilmiştir.

2.13.1.2. Eserin Notası:

SEGÂH

USULÜ: AKSAK HAYIRLISI VEYS'DİR MÜZİK: AVNİ ANIL
(ALLAHÜNME SALLİ ÂLÂ) SÖZ : AHMET ARITÜRK

♩ : 252

♩ (SERBEST)

AL LÂ HÜM ME SAL Lİ Â LÂ SEY Yİ Dİ NÂ MU HAM ME Dİ NİN NE Bİ YİL

ÜM MİY Yİ VE Â LÂ Â Lİ Hİ VE SAH Bİ Hİ VE SEL LİM

AKSAK
(SAZ...)

HA YIR LI SI VEYS TİR TA Bİ İN LE RİN

SEY Gİ Sİ DİL LER DE VEY SELKA RA Nİ

CAN DAN A Şİ ĞİY Dİ OL MU HAM ME DİN

AŞ KİY LA YA NAR Dİ VEY SEL KA RÂ Nİ

SAZ (NEFESLİ VE YAYLI)

A DI NI SOY NUS DA DÜŞ NÜŞ AŞ KI NA
 ŞART LİDES TÜR VER MİŞ A NA SI Ö NA
 MA ŞU KUN GÜR NE TE DÜŞ NÜŞ YOL LA RA
 VAR MIŞ ME Dİ NE YE VEYSEL KA RA Nİ
 SAZ ..
 E Yİ Nİ DU LA BAK NE SU LUL LA HİN
 YA RUP KA PI SI NA ÇA LAR OL MA HİN
 TAK Dİ Rİ İ LA Nİ DU İ MİŞ BA KIM
 BUL MA MIŞ E YİN DE VEY SELKA BA Nİ
 SAZ (NEFESLİ VE YATLI)

DE Dİ EY AS HA RİM YAK LA ŞIN DA HA

DU NİR KA HI VE RİN DENŞİ DÜ ŞÜN DE

GE LİM GE BİR DA HA VEY SELKA RA Nİ

(BURADAN BAŞA DÖNDÜP, SALAT-I İMNIYE VE İ. KİT'Â OKUNAKAK ESER SONA ERECEK)
 (VEYSEL KARANİ HAZRETLERİ ÇALIŞMAN'DA BÜYÜK İTRİ'NİN SALAT-
 İ İMNIYE'Sİ DÜŞTÜ GÖNLÜME...
 HER İKİ GÜZEL'E SANGI İLE.
 RAMMET DİLFELERİNLE,AVNİ ANIL-SMAYIS 1990)

- 1) HAYIRLISI VEYS'DİR TABİİLERİN SEVGİSİ DİLLERDE VEYSEL KARANİ CANDAN AŞİĞİYDİ OL MURAHMED'İN AŞIKIYLA YANARDI VEYSEL KARANİ.
- 3) CİNİ BULARAK MESULULLAHIN YARIP KAPISINI ÇALAR OL MAHİR TAKDİR-İ İLÂHİ BU İNİŞ BAKIN İMLAHİŞEVİNDE VEYSEL KARANİ.
- 4) BEN VEYSEL'İN VEYSEL BEYE ÇOBANI MURADIN GÖRMETİ YÜCE SULTANI TEŞRİK ETTİĞİNDE BİR SELAMINI İLET BARI DEDİ VEYSEL KARANİ.
- 7) FATİMA DEDİ Kİ DOĞRUDUR BABA GELDİ SELAM-ETLER O KİŞİ SANA MESULİLLAH DEDİ MÜJDE FATİMA NAYR-ÖT TABİİDİR VEYSEL KARANİ.

- ADINI DUTMUŞ DA DÜŞMÜŞ AŞKINA
- 2) ŞARTLI DESTUR YERMIŞ ANASI ONA HAŞUKUN GÖRMEĞE DÜŞMÜŞ YOLLARA YARMIŞ MEDİNE'YE VEYSEL KARANİ.
- 4) FATİMA ANAMIZ DENİŞ Kİ ONA BABA EYDE DEĞİL KİMSİN DE BANA HABERİN VERİYİM CANIM BABAMA AH EDİP İNLENİŞ VEYSEL KARANİ.
- 6) EYE GELDİĞİNDE YÜCE PEYGAMBER BUYURDU NE KOKU BU MİSK-Ö AMBER EY CANIM FATİMA BANA HABER TÜR GELDİN'OLA BUR'YA VEYSEL KARANİ.
- 8) SONRA YARDI BİTTİ OL ASMAĞINA DEDİ EY ASMAĞIN YAKLAŞIN BANA BU MİSKANI VERİM BEN BLEDGÖNDE GELİNCE BİR DAHA VEYSEL KARANİ.

Şekil 145: Segâh Makamında "Hayırlısı Veys'dir" İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi, Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.13.2. Ne Varsa Gözlerimde

2.13.2.1. Makam Analizi

Birinci portede güçlü Nevâ perdesi civarından seyre başlamış ardından Nevâ perdesinde asma kalış yapmıştır.

İkinci portede Segâh çeşniyle seyredip, Nevâ asma kararında kalıp, Dik Snble perdesini kullanmıştır.

çnc portede birinci dolapta Segâh perdesinde Segâh çeşn, ikinci dolapta ise Nevâ asma kararında kalmış, dördüncü portede Nevâ perdesinde Rast çeşn ve beşinci portede Segâh perdesinde Segâh çeşnili kalmıştır.

Altıncı portede Gerdâniye perdesinden Eviç perdesine düşüp, Nevâ perdesinde Rast çeşnili bırakmıştır. Devamında Eviç perdesinde asma kalış ve Nevâ perdesinde Rast yapılmıştır.

Yedinci portede Segâh perdesinde Segâh çeşn, yedinci portenin son ölçüsünden sekizinci portenin sonuna kadar ise Tiz Segâh perdesinde Segâh'ı işlemiştir.

Dokuzuncu portede Tiz Segâh perdesinde Segâh çeşn yapmış, ikinci dolapta Nevâ perdesinde bırakmıştır. Onuncu portede Segâh yapıp, Nevâ perdesinde bırakmıştır.

2.13.2.2. Eserin Notası:

S E G Â H Ş A R K I Beste: AVNİ ANİE
(Ne varsa gözlerimde) Söz: ŞADİ KURTULUŞ

SEMAİ

Ne var sa göz le rim.... de sen den
ka lan bir..... ya lan
Her gü zel şey o aşk.. dan yal nız u nu....
tul.... ma yan
Her gü zel şey o aşk.. dan
yal nız u nu... tul.... ma yan
Bu şar kı
böy le bit sin -söy... le nip du yul ma dan dan

Ne varsa gözlerimde senden kalan bir yalan
Her güzel şey o aşkdan yalnız unutulmayan
Bu şarkı böyle bitsin, söylenip duyulmadan
Her güzel şey o aşkdan yalnız unutulmayan...

Şekil 146: Segâh Makamında “Ne Varsa Gözlerimde” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.14. Sûzidil Makamındaki Eserler

2.14.1. Gül Biraz Bunca Keder Bunca Gözyaşı Bitsin

2.14.1.1. Makam Analizi

Esere makamın güçlüsü olan Hüseyinî perdesi civarından başlayarak ikinci portenin ilk ölçüsüne kadar olan kısımda Hüseyinî perdesi üzerinde Zîrgûle’li Hicâz çeşnişi ile girişi yapılmıştır. Bu çeşniyi üçüncü porteye kadar devam ettirmiştir. Portenin sonunda birinci dolapta makamın gerektirdiği şekilde Hüseyinî Aşîrân perdesine Hicâz çeşnişiyle inilmiştir.

Dördüncü portede yani ikinci dolapta güçlü Hüseyinî perdesinde Hicâz çeşni ile bırakmıştır.

Beşinci portede Nîm Hisâr ve Çargâh perdelerinde asma kalış yapılmıştır. Portenin son ölçüsünde Muhayyer perdesi üzerinde Şehnâz, altıncı portede ise Hüseyinî perdesi üzerinde Zîrgûle’li Hicâz çeşni işlemiştir. Ardından yine Hicâz çeşnişiyle seyretmiş ve Nîm Hisâr perdesinde bırakmıştır.

Yedinci portede yine Hüseyinî Aşîrân perdesinde Hicâz yaparak bırakmıştır. Portenin sonunda yani birinci dolapta Hüseyinî perdesinde Zîrgûle’li Hicâz bulunmaktadır.

Sekizinci portede yani ikinci dolapta ise Şehnâz çeşnişiyle Muhayyer perdesinde kalmıştır. Dokuzuncu portenin sonuna kadar Hüseyinî perdesinde Zîrgûle’li Hicâz çeşnişiyle devam etmiştir.

Onuncu portede Muhayyer perdesinde Hicâz, on birinci portede önce Eviç’i göstermiş ve son ölçüsünde Muhayyer perdesi üzerinde Şehnâz çeşnişiyle bırakmıştır. On ikinci portenin son ölçüsünde ise Muhayyer perdesi üzerinde yine Şehnâz çeşnişiyle kalmıştır.

On üçüncü porteden eserin sonuna kadar Hüseyinî perdesi üzerinde Zîrgûle’li Hicâz işlemiştir.

2.14.1.2. Eserin Notası:

Güfte: Ümit Yeşar
OGUZCAN .
Beste: Avni NİL.

Ş Ū z i d i l Ş a r k ı .

Düyek.

Gül bi raz gül bi raz bun ca keder

..... bun ca göz ya şı

..... bit sin ----- Ş a z -----

----- Ş a z -----

Gül bi ... raz gül bi ... raz ş u gök kub

be kah ka ha nı

..... i ş it ş in ----- Ş a z -----

----- Ş a z -----

Her gi de nin ar dın ...den

→

(Sûzidil Şarkının Devamı)

keş me ya ...

Şeğ ... nez ... ha ... yat ...

Ge le cek ... le ri ...

bak la gi da: cek ... var ...

... sin ...

git sin ...

GÜL biraz, bunca keder, bunca gözyaşı bitsin
GÜL biraz, şu gök kubbe kâhkahenî iştisin
Her gidenin ardından koymaya değmez hayat
Gelecekleri bekle, gidecek varsın git sin.

Şekil 147: Sûzidil Makamında “Gül Biraz” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.14.2. Unutamıyorum

2.14.2.1. Makam Analizi

Eserin başlangıcı aranağmeyle yapılmıştır. İntro olarak belirtilen kısımda Hüseyinî Aşîrân perdesinde Hicâz çeşnisi bulunmaktadır.

İkinci portede güçlü Hüseyinî perdesinde Hicâz çeşnî yapılmış, ardından Dik Acem perdesinde asma kalış yapmıştır.

Üçüncü portede Hüseyinî perdesi üzerinde seyretmiş, Dügâh perdesinde bırakmıştır. Ancak burada herhangi bir makam geçkisi aldığı söylenemez.

Dördüncü portede yine Hicâz seyrederek Hüseyinî Aşîrân perdesinde kalınmıştır. Altıncı portede yani eserin sözlerinin başlangıç noktasından yedinci porteye kadar olan kısımda Hisâr Bûselik makam seyri ile Hüseyinî perdesi üzerinde Zîrgûle'li Hicâz'ı işlemiştir. Devamında Hüseyinî perdesinde asma kalış yapmış, ardından Nîm Hisâr perdesini re naturale yani Nevâ perdesine çevirerek yedinci porteden sekizinci porteye kadar Bûselik işleyerek inmiştir.

Dokuzuncu portede Hicâz çeşnî işleyerek Hüseyinî Aşîrân perdesinde bırakmıştır. Ardından tekrar aranağme devreye girer ve burada da yine eserin başındaki aranağme aynen kullanılmıştır.

On dördüncü portede yani meyân bölümünde önce Şehnâz çeşnisiyle Muhayyer perdesinde asma kalış yapılmış, devamında ve on beşinci portede ise yine Hüseyinî perdesi üzerinde Hicâz çeşnî yapılmıştır.

On altıncı portede Hüseyinî perdesinde seyretmiş ve Dügâh perdesinde kalmıştır. On yedinci porteden on sekizinci porteye kadar olan kısımda Hicâz çeşnî işleyerek Hüseyinî Aşîrân perdesinde tam karar vermiştir.

2.14.2.2. Eserin Notası:

Sûzidil Şarkı
(Unutamıyorum)

Usûl : Semâi

Güfte : Tekin GÖNENÇ
Beste : Avni ANIL

INTRO

ARANAĞME...

U mu ta mi yorum u nu ta mi yorum ge cem yok ar ılık
gün dü züm yok tek sen var sîn
se nin saç la rın var dal gın is lak
göz le rin var

Sûzidil Şarkının Devâmı
(Unutamıyorum)

ARANÇME....

Giv neğ se nin le do ğu yor
her gün gün
Her yer de se ni a rı yo rum
Her şey de se ni a rı yo rum
Bı rak ma el le ri mi bı rak
ma u mu so mi yo rum

Unutamıyorum, unutamıyorum
Gecem yok artık gündüzüm yok
Tek sen varsın, senin saçların var
Dalgın, ıslak gözlerin var

Güneş seninle doğuyor her gün
Her yerde seni arıyorum
Her şeyde seni arıyorum
Bırakma ellerimi
Bırakma, unutamıyorum

Şekil 148: Sûzidil Makamında “Unutamıyorum” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.15. Sûznâk Makamındaki Eserler

2.15.1. Ne Bahtsız Kalbim Varmış Avare Oldu Gönlüm

2.15.1.1. Makam Analizi

Birinci portede eserin seyrine Çargâh perdesinden başlamıştır. Birinci porteden ikinci porteye kadar Hüzzâm sesleriyle seyretmiş, ardından ikinci portenin sonunda bulunan birinci dolapta Rast perdesine Rast çeşniyle düşmüştür.

Üçüncü portede tekrar Hüzzâm çeşniyle devam etmiş, ardından Nevâ perdesi üzerinde Şehnâz perdesini de kullanarak esere Hicâzkâr duyum kazandırmıştır. Dördüncü portede Rast perdesine Hicâz işleyerek düşmüştür.

Beşinci portede tekrar Hüzzâm seslerine dönmüş ve Rast perdesinde Rast çeşniyle karar vermiştir.

Beşinci portenin son ölçüsünden altıncı portenin ilk ölçüsüne kadar olan kısımda, Rast perdesine inerken esere Dügâh duyum kazandırmıştır. Devamında ise yine yedinci porteye kadar Hüzzâm işlemiştir.

2.15.1.2. Eserin Notası:

Coro cantabile

Süznâk ciki

Beste: Avni Atila
Şifre: Kenan Koprulu

Ne bahtsız kalbim varmış avara ol
du gönüm avara ol du gönüm
du gönüm searuhum sustuşindi virane ol
du gönüm searuhum sustuşindi
virane ol du gönüm haremde
harelen di hepşli gözle rim de

Sarı gittin bu yerlere dıvane oldu
gönüm

Şekil 149: Süznâk Makamında “Ne Bahtsız Kalbim Varmış” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi, Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.15.2. Seni Aşka Gizledim, Baksalar Göremezler

2.15.2.1. Makam Analizi

Birinci portede eser Çargâh perdesi civarından seyre başlamıştır. İkinci portenin ilk ölçüsüne kadar Hüzzâm seyretmiştir. Devamında Hicâz işlenerek Rast perdesine inilmiş ve Zîrgûle’li Sûznâk makamının karakteri gösterilmiştir. Ardından Nevâ perdesini tutmuştur.

Üçüncü portede Rast perdesi üzerinde Hicâz çeşnisi yapıp, Segâh perdesinde Hüzzâm’lı kalmıştır.

Dördüncü portenin birinci dolabında Hisâr perdesinden Rast perdesine Zîrgûle’li Hicâz işlenerek düşülmüştür. İkinci dolapta ise Hüzzâm devam edip, Nevâ perdesini tutmuştur. Beşinci portede yine Nevâ perdesi üzerinde Hüzzâm’ı işlemiştir.

Altıncı portede Rast perdesinde Hicâz çeşnisi ile Zîrgûle’li Sûznâk makamının kararı verilmiştir. Yedinci portede Rast perdesi üzerinde Zîrgûle’li Hicâz, Segâh perdesinde ise Hüzzâm’ı tekrar etmiştir.

Sekizinci portedeki birinci dolapta Segâh perdesinde Hüzzâm, Nevâ perdesinde asma kalış, ikinci dolapta ise meyâna geçerken Gerdâniye perdesi üzerinde Hicâzkâr makamına geçki yapılmıştır. Dokuzuncu portenin ilk ölçüsünde yine küçük bir motif Hicâzkâr’a devam edilmiştir.

Dokuzuncu portenin ikinci ve üçüncü ölçüsünde Acem perdesini tutmuştur. Devamında ise Çargâh perdesinde Bûselik yapmıştır. Onuncu portede Segâh perdesinde Hüzzâm ve Rast perdesinde Hicâz yapılmıştır.

On birinci portedeki birinci dolapta Gerdâniye perdesinde Hicâzkâr, ikinci dolapta ise yine Nevâ perdesi üzerinde Hicâz, Rast perdesinde Hicâzkâr bulunmaktadır. On ikinci portede ise Hüzzâm işlenerek Segâh perdesine inilmiş, ardından Nevâ perdesinde yine Hüzzâm çeşnili bir asma kalış yapılmıştır.

2.15.2.2. Eserin Notası:

S Ü Z İ N Â K
(Seni aşka gizledim)

MÜZİK: AVNİ ANIL
SÖZ : HÜCESTE AKSAVRIN

AKSAK

Se-ni aş-ka giz-le-dim bak-sa-lar gö-re-mez-ler
sa-z
Öy-le-si-ne sev-dim ki ne tür-lü bi-le-mez-ler
sa-z
Ca-nı ma can yaz-mış-ım ölsem de si-le-mez-ler
sa-z

Seni aşka gizledim baksalar göremezler
Öylesine sevdim ki ne türlü bilemezler
Çanıma can yazmışım ölsem de silemezler
Öylesine sevdim ki ne türlü bilemezler

M. BİRTAN

Şekil 150: Süznâk Makamında “Seni Aşka Gizledim” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.16. Uşşâk Makamındaki Eserler

2.16.1. Sanma Canını Ben Gibi Kurban Eder Âşık

2.16.1.1. Makam Analizi

Birinci portede Rast perdesinde Rast çeşniyle seyre başlanmış, ardından Segâh perdesinde Segâh yapılmıştır. Devamında ise yine Segâh perdesinde Segâh çeşnili kalınmıştır.

İkinci portede de yine Segâh perdesinde Segâh çeşnili kalınmış, devamında Rast perdesine Rast çeşniyle düşmüş ve Çargâh perdesinde bırakmıştır. Portenin son ölçüsünde Dügâh perdesinde Uşşâk ve Nevâ perdesinde Bûselik yapılmıştır.

Üçüncü portede birinci dolabın tamamına kadar olan kısımda Dügâh perdesinde Uşşâk çeşniyle seyretmiş, dördüncü portede yer alan ikinci dolapta ise Rast üzerinde Rast çeşnisini işlemiştir.

Beşinci, altıncı ve yedinci portelerde Dügâh perdesinde Uşşâk çeşnisini işlemiş, sekizinci portede bulunan birinci dolapta ise Dügâh perdesinde Uşşâk çeşniyle karar vermiştir. Ardından Rast perdesinde Rast yaparak nakârat kısmına dönüş hissini vermiştir. İkinci dolapta ise Eviç perdesinde Segâh yapmıştır.

Dokuzuncu porteden on birinci porteye kadar Eviç perdesi üzerinde Segâh işleyerek devam etmiş, devamında Nevâ perdesinde Bûselik’li bırakmıştır. On ikinci portede yine Rast perdesinde Rast yaptığı görülmektedir.

2.16.1.2. Eserin Notası:

DÜŞEK UŞŞAK ŞARKI *Avni ANIL*
(11. Eylül 1951 - HAZİRAN)

SAN MA CA NI NI
BEN GI BI KUR BAN E- DER A ŞIK
OL- SA- DA HÜS- NÜ- NE HAT
VAL- LA NI GÖ- NÜL 499
TA- NU- AK BEN- DEN BE- TER A
ŞIK
Meyan DA- HA - KAÇ YIL ŞÜ- RE - ÇEK
Fİ- RA - KIN YE- TER AR -
TİK YE- TER AR

*Sanma canını ben gibi kurban eder aşık
Olur da hüsnüne hatla bendem beter aşık
Daha kaç yıl sürecektir firakın yeten artık
Vallahi gönül hüsnüne elden beter aşık*

Avni Anıl

Şekil 151: Uşşak Makamında “Sanma Canını Ben Gibi” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi, Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.16.2. Yalan Yıllar

2.16.2.1. Makam Analizi

Eserin aranağmesinde yani birinci portede Çargâh perdesinden seyre başlamış, ardından Eviç perdesini kullanmış ve Nevâ perdesinde Rast işlemiş, devamında ise Eviç perdesi Acem olmuş, Nevâ perdesinde Bûselik ve Dügâh perdesinde Uşşâk yapılmıştır.

İkinci portede yani eserin birinci bölümünde Nevâ perdesinde Uşşâk yaparak devam etmiş, ardından üçüncü portede Segâh perdesinde Segâh'lı kalmıştır.

Dördüncü portede Rast perdesi üzerinde Rast çeşni, devamında ise Dügâh perdesi üzerinde Uşşâk çeşniyle karar vermiştir.

Eserin ikinci bölümünde yani meyân kısmında tiz tarafta Rast işleyerek dolaşmış, ardından Sünbüle perdesini kullanarak küçük bir Kürdî geçkisi göstermiş, Nevâ perdesine Bûselik'li inmiş ve son olarak Dügâh perdesinde Uşşâk çeşniyle karar vermiştir.

Üçüncü bölümde Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşniyle seyretmiş, Segâh perdesinde Segâh'lı kalmış, devamında Rast perdesinde Rast çeşniyle kalmış ve Dügâh perdesinde Uşşâk çeşni yaparak eseri tamamlamıştır.

2.16.2.2. Eserin Notası:

Usûfu : DÜYEK
♩ : 144

U Ş Ş A K
Yalan yıllar

Beste : Avni ANIL
Güfte : Turhan OĞUZBAŞ

1-2-3

ARANAÇMESİ

1)

Ne ye ş i li ne si yâ h ı gö züm de hep göz le ri var
Se vi yo rum di ye be ni
al dat tı nız Yo lan Ya lan yıl lar D.C.
2)

Za man o lur kuş gi bi yim Bir gün ha zân
bir gün ba har aş kı siz den öğ ren miş tim
sev me di niz Ya lan Ya lan yıl lar D.C.
3)

Oy sa ben hep o nu sev dim
bâ zen gül se bâ zen öğ lar
Pe te gi me hal is te dim
(SON)
ver me di niz Ya lan Ya lar yıl lar

Ne yeşili, ne siyahı, gözümde hep gözleri var
Seviyorum diye beni, aldattınız yalan yıllar..

Zaman olur kuş gibiyim, bir gün hazân bir gün bahar
Aşkını sizden öğrenmiştim, sevmediniz yalan yıllar..

Oysa ben hep onu sevdim, bâzen gülse bâzen ağlar
Petegime bal istedim, vermediniz yalan yıllar.

Şekil 152: Uşşâk Makamında “Yalan Yıllar” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.16.3. Yıllar Unutturamaz Çıkmaz Hatırdan Leylâ

2.16.3.1. Makam Analizi

Birinci portede makamın yedeni olan Rast perdesi civarından eserin seyrine başlanmıştır. Segâh perdesinde bir asma kalış yapmış, ardından ikinci portenin ilk ölçüsüne kadar olan kısımda Dügâh perdesinde Uşşâk yaparak devam etmiştir. Portenin devamında ise Rast perdesinde Rast yapıp, Çargâh perdesinde kalmıştır.

Üçüncü portede bulunan birinci dolapta Dügâh perdesinde Uşşâk çeşnî, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde Rast çeşnî yapılmıştır.

Dördüncü portede Muhayyer perdesinde asma kalış yapmış, son ölçüde Nevâ perdesine Bûselik çeşnisiyle inilmiştir.

Beşinci portede Segâh perdesinde Segâh çeşnili asma kalış, altıncı portede birinci dolaba kadar olan kısımda Dügâh perdesinde Uşşâk çeşnî, ikinci dolapta ise Eviç perdesinde Segâh yapılmıştır.

Yedinci portede de yine Eviç perdesinde Segâh çeşnisini sürdürmüştür. Portenin son ölçüsünden itibaren sekizinci portenin ilk ölçüsüne kadar olan kısımda Muhayyer perdesinde Uşşâk çeşnili asma kalış yapılmıştır. Devamında Acem perdesinde asma kalış ve son ölçüde Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşnisi bulunmaktadır.

Dokuzuncu portede Rast perdesinde Rast çeşnî, birinci dolapta Eviç perdesinde Segâh, ikinci dolapta ise Nevâ perdesinde Rast yapılmıştır.

2.16.3.2. Eserin Notası:

Usulü: Aksak UŞŞAK SARKI Rivni Anıl

Yıl... lar un... tut... turamaz
maz çık... maz ha... bir
... dan Ley... lâ - sa - lâ - saz -
Söz la... rım ak da ol...
ak le dol...
sa gön... lüm
mecnun... dur ha... la - saz - lâ - saz -
Leylâ'nın
Ömrümün her ge... ce...
si ol sa... da
Se... bi yel... da - saz - da - saz -

-Şensoy-

Yıllar unutturamaz çıkılmaz habirden Leylâ
Seçlerim ak da olsa, gönüm Mecnundur hâlâ.
Ömrümün her gecesini olsada şeb-i yeldâ
Seçlerim akta dolse gönüm Leylâ'nın hâlâ.

Şekil 153: Uşşak Makamında “Yıllar Unutturamaz” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

2.17. Yegâh Makamındaki Eserler

2.17.1. Bahçemde Güller Soldu

2.17.1.1. Makam Analizi

Birinci portede güçlü Nevâ perdesi civarından seyre başlanmıştır. Devamında Nevâ perdesinde Rast çeşniyle yarım karar, portenin son ölçüsünde ise Hüseyinî perdesinde Uşşâk yapılmıştır.

İkinci portede Nevâ perdesinde Rast, devamında Nişâbur üslûbuyla seyrederek Dügâh perdesinde bırakmıştır. Son ölçüde yani birinci dolapta Dügâh perdesinde Bûselik ve Yegâh perdesinde Rast yapılmıştır.

Üçüncü portede yer alan ikinci dolapta Hüseyinî perdesinde Uşşâk'lı ve Nevâ perdesinde Rast'lı asma kalış yapılmıştır.

Dördüncü portede Nevâ perdesinde asma kalış, dördüncü portenin son ölçüsünden beşinci porteye kadar olan kısımda Nevâ'da Rast, altıncı portede Dügâh perdesinde Bûselik ve Yegâh perdesinde Rast çeşni bulunmaktadır.

Yedinci portede yine Yegâh perdesinde Rast karar verilmiştir. Sekizinci portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşni göstermiş, portenin son ölçüsünde ise Eviç göstermiştir.

Dokuzuncu portede Muhayyer perdesinde Hicâz çeşnili asma kalış, onuncu portede Hüseyinî perdesinde Uşşâk ve Nevâ perdesinde Rast yapılmıştır.

On birinci portede Nevâ üzerinde Rast devam etmiş, ardından birinci dolapta tekrar Eviç'i işlemiştir

2.17.1.2. Eserin Notası:

YEGÂH
Bahçemde Güller Soldu

Usûl: Düyek

♩ = 128

Beste: Avni ANIL

Güfte: Ceyhun SAVAŞAN

Bah çem de gül ler sol du mev sim
ha zâ na dön dü Saz
Kuş lar öt mü yor ar tık o es ki
bah çe ler de Kuş lar
öt mü yor ar tık o es ki
bah çe ler de Arasazi
Her gün der mân

YEGÂH
Bahçemde Güller Soldu
2

a ra dım

gön lüm de ki şu der de Saz

Arasazı

Bahçemde güller soldu, mevsim hazına döndü
Kuşlar ötmüyor artık, o eski bahçelerde
Her gün dermân aradım, gönlümdeki şu derde
Hicrân çıktı karşıma, inan ki her seferde

Şekil 154: Yegâh Makamında “Bahçemde Güller Soldu” İsimli Eserin Notası

Kaynak: <https://www.devletkorusu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korusu Arşivi,
Erişim Tarihi: 28/06/2022

BÖLÜM 3: AVNİ ANIL’IN TÜRK MÜZİĞİ MAKAMLARINI KULLANIM TEKNİĞİ

Bu bölümde Avni Anıl’ın bestelediği eserlerdeki makamları nasıl kullandığına yönelik araştırma yapılarak, Avni Anıl’ın makam anlayışı incelenmiştir. Bu inceleme makamların alfabetik sırasına göre düzenlenmiştir.

3.1. Acemkürdî

Acem makam seyri yapılmasının ardından; Acem, Çargâh ya da Dügâh perdesinden Kürdî makamına geçiş yapılır. Kürdî’yi biraz gösterdikten sonra Dügâh perdesinde karar verilir (Kutluğ, 2000, s.489).

Avni Anıl Acemkürdî makamında “Baharla Hazan” ve “Bir Başka Eda” isminde iki eser bestelemiştir. Sofyan (4/4) usûlünde bestelemiş olduğu “Baharla Hazan Birleşemez Ortada Yaz Var” dizesi ile başlayan eserde makamın güçlüsü olan Acem perdesini kullanmak yerine ağırlıklı olarak Muhayyer perdesini kullandığı görülmektedir. Bu durum itibariyle eser Acemkürdî makamından ziyade Muhayyerkürdî makamına benzemektedir. Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan “Bir Başka Eda, Başka Bir Arzu İle Geldin” dizesi ile başlayan diğer eser incelendiğinde Acemkürdî makamının yapısal özelliğini daha çok yansıttığı görülmektedir.

3.2. Hicâz

İnici-çıkıcı seyir özelliğine sahip olan Hicâz makamı, Dügâh perdesi üzerinde Hicâz dörtlüsüne, Nevâ perdesi üzerinde Rast beşlisinin eklenmesi ile oluşmuştur. Kararı Dügâh perdesi, güçlüsü ise dizinin ek yerinde bulunan Nevâ perdesidir (Özkan, 1987, s.140).

Avni Anıl’ın Hicâz makamında bestelemiş olduğu toplamda 27 esere ulaşılmıştır. Aksak (9/8) usûlünde bestelemiş olduğu “Benim Yârim Bezden Kilim Dokur Konya’da” isimli eser genel olarak Hicâz, Uzzâl ve Hümâyûn özellikleri iç içe kullanılarak bestelenmiştir. Hüseyinî’de Kürdî göstererek esere farklı bir özellik katmıştır.

Düyek (8/8) usûlünde bestelemiş olduğu “Bir Ateşim Yanarım Külüm Yok Dumanım Yok” isimli esere, Uzzâl özellik göstererek giriş yapmıştır. Hicâz eserlerde nadiren

görülebilecek çeşnilerden olan Nevâ'da Hisâr Bûselik çeşnisini göstermiştir. Avni Anıl bu eserinde Ferahnâk, Müstear, Nîkrîz ve Segâh gibi çeşitli çeşnilere yer vermiştir. Bu eserde Hicâz ailesinin bütün özelliklerini kullanmıştır.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan “Bir Bakıp Gözlerime Her Şeyi Anlarsın Ya” dizesi ile başlayan bu eser Hümâyûn özelliği taşımaktadır. Ayrıca Zîrgûle’li Hicâz ve Şehnâz çeşnisini göstermiştir.

“Bir Çağırına Bin Can İle Gelirim” dizesi ile başlayan Sofyan (4/4) usûlünde bestelenmiş olan; Zîrgûle’li, Uzzâl ve Hümâyûn makam geçkilerinin iç içe kullanıldığı bu eseri ayrıca Eviç’te Segâh çeşniyle süslemiştir.

“Canan Okuyor Aşkın İlâhi Sesidir Bu” dizesi ile başlayan Curcuna (10/8) usûlünde bestelenmiş olan eserde Uzzâl, Hümâyûn ve Zîrgûle’li Hicâz seslerini iç içe kullanmıştır. Nişâbûr, Nîkrîz ve Kürdî çeşnilerini gösterdikten sonra tekrar makamın özelliklerine geri dönmüştür.

“Dil-şad Olacak Diye Kaç Yıl Avuttu Felek” dizesi ile başlayan eseri, Düyek (8/8) usûlünde bestelemiştir. Bu eserde Zîrgûle’li Hicâz, Hümâyûn ve Uzzâl özelliklerini bir arada kullanmıştır. Diğer Hicâz eserlerinde de göstermiş olduğu Hüseyinî’de Kürdî çeşnisini işlemiştir. Farklı olarak Eviç’te Segâh çeşnisine yer vermiştir.

Curcuna (10/8) usûlündeki “Dolaşır Dururum Boş Yere Neden” dizesi ile başlayan esere, Hicâz makamının seyir özelliğinden farklı olarak Eviç’te Segâh’la başlamıştır. Burada da yine Hicâz ailesinin çeşnî özelliklerini iç içe kullanmıştır.

Semâi (3/4) usûlündeki “Düşüverdim Mecnun Gibi Dillere” isimli eseri, genel olarak Hicâz makamının aslî karakterine uygun bir şekilde bestelemiştir. Ayrıca Hümâyûn ve Zîrgûle’li Hicâz özelliği de göstermiştir. Farklı olarak Şehnâz çeşnisini kullanmıştır.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan “Fırakınla Yansa Ten Yine Vuslat Dilemem” dizesiyle başlayan eserinde, Hicâz asıl makamını işlemiş, ayrıca Uzzâl, Hümâyûn ve Zîrgûle’li Hicâz özelliklerini de bir arada kullanmıştır. Bu eserde farklı bir çeşnî göstermemiştir.

“Gözlerin Kömür Senin Bakışın Ömür Senin” isimli, Aksak (9/8) usûlünde bestelenen esere, Hicâz makamının karakterinden farklı olarak Hüseyinî’de Kürdî ile başlamıştır. Bu eserinde de yine Uzzâl, Hümâyûn ve Zîrgûle’li Hicâz dizi özelliklerini taşıyan

çeşnilere yer vererek eseri işlemiştir. Ayrıca Rast'a kadar düşerek makama dâhil önemli bir asma karar özellik olan Nikrîz çeşnisini göstermiştir.

Semâi (3/4) usûlünde bestelediği “Gün Be Gün Yaşanan O Hatırayı” isimli esere, makamın seyir özelliğinden farklı olarak Tiz Durak Muhayyer perdesinden giriş yapmıştır. Eserde yer alan çeşniler Hümâyûn dizi özelliğini yansıtmaktadır. Ayrıca Hüseyinî'de Kürdî çeşniyi bu eserinde de kullanmıştır.

“İki Dudak Arası Bir Zaman” isimli, Semâi (3/4) usûlünde bestelenmiş olan eser içerisinde geçen çeşniler itibariyle Hümâyûn özelliği taşımaktadır. Farklı olarak Acem'de ve Hüseyinî'de Kürdî'yi göstermiştir.

Düyek (8/8) usûlünde “Kader Kime Şikâyet Edeyim Seni” dizesi ile başlayan eserde, Hicâz makamını aslî karakterine uygun olarak işlemiş, ayrıca Hümâyûn ve Zîrgüle'li Hicâz özelliklerini de göstermiştir. Ayrıca Eviç'te Segâh çeşnisini kullanmıştır.

Semâi (3/4) usûlünde, “Kim Kime Yürekten Vurgun” isminde bestelenmiş olan esere, makamın seyir özelliğinden farklı olarak Muhayyer perdesinden başlangıç yapmıştır. Daha sonra Hümâyûn özelliği göstermiştir. Ayrıca Eviç ve Kürdî sesleriyle eseri işlemiştir.

“Leyleği Havada Görmedik Amma” isimli eser, Semâi usûlünde bestelenmiştir. Hüseyinî'de Kürdî göstererek esere farklı bir çeşniyle başlangıç yapmıştır. Ardından Hicâz'a dönmüştür. Bu eserinde de Hümâyûn özelliği göstermiştir. Çeşitli perdelerde Kürdî'li geçişler yapmıştır. Bu eserde farklı olarak ayrıca Acem'de Çargâh çeşnisine yer vermiştir.

“Ne Bülbülde O Figân Ne Gülde Sitem Kaldı” dizesi ile başlayan Curcuna (10/8) usûlünde bestelenmiş olan esere Uzzâl özelliğiyle giriş yapmıştır. Ardından Hicâz'ın karakterini göstermiş, Zîrgüle'li ve Hümâyûn dizi özelliklerini de eserin içerisine katarak Hicâz ailesini iç içe işlemiştir. Eviç'te Segâh çeşnisine yer vermiştir. Farklı olarak Irâk perdesine düşerek Rast'lı bir geçiş yapmıştır.

Avni Anıl'ın Düyek (8/8) usûlünde bestelemiş olduğu “Ne Kadar Rûha Yakın” dizesi ile başlayan bu eserinde de bir önceki eserinde olduğu gibi yine Uzzâl başlangıcı göstermiş, devamında ise Hicâz dizisini yansıtmıştır. Farklı olarak Şehnâz çeşnisini kullanmıştır.

Semâi (3/4) usûlünde bestelenmiş olan “Ne Zaman Seni Düşünsem İçim Ürperir” isimindeki eserde Uzzâl ve Hümâyûn dizi özelliklerini iç içe kullanmıştır. Ayrıca diziye yabancı olan Müstear’ı göstermiştir. Diğer Hicâz eserlerinde kullandığı Eviç’te Segâh’ı burada da kullanmıştır.

Curcuna (10/8) usûlündeki “Rüya Gibi Uçan Yıllar” isimli, aranağme ile başlayan eserde de yine Uzzâl, Hümâyûn ve Zîrgûle’li Hicâz’ı bir arada kullanarak eseri bestelemiştir. Rast’a düşerek Nîkrîz yapmıştır. Ayrıca Şehnâz çeşnisine yer vermiştir.

Düyek (8/8) usûlünde bestelemiş olduğu “Sen Âşık Olamazsın” dizesi ile başlayan eserinde Hicâz asıl makam seyriyle başlamıştır. Farklı olarak Kürdî seyir göstermiş, hemen ardından Uzzâl’i işlemiştir. Şehnâz göstermiş ve Hümâyûn’u da yine eserin içine dâhil etmiştir. Makamın diğer özelliklerini aynen göstermiştir.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan “Sen Saçlarıma Koşan Aklar Gibisin” dizesi ile başlayan esere, Hicâz makamının aslî karakterine uygun olarak başlamıştır. Diğer Hicâz eserlerinde olduğu gibi bu eserde de Uzzâl ve Hümâyûn özelliklerini kullanmıştır. Ayrıca Eviç ve Segâh’lı kalıplar göstermiştir.

“Sevmiyorum Seni Artık” dizesi ile başlayan, Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan eserin başlangıcında Hümâyûn özelliği göstermiştir. Farklı olarak Nişâbûr çeşnisine yer vermiştir. Ayrıca Şehnâz çeşni kullanmıştır. Yine bu eserde de Zîrgûle’li Hicâz’a yer vermiştir.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş, aranağme ile başlayan “Son Gemi” isimli esere Hümâyûn sesleri ile başlamıştır. Daha sonra Hicâz asıl makamını göstermiştir. Zîrgûle’li Hicâz özelliğini de esere dâhil etmiştir. Hüseyinî’de Kürdî işleyişi ile farklı bir duyum kazandırmıştır.

“Şarkılar Söyle O Sahillerde” dizesi ile başlayan, Semâi (3/4) usûlünde bestelenmiş olan esere, makamın seyir özelliğinden farklı olarak Muhayyer giriş yapmıştır. Önce Acem perdesini tutarak Hümâyûn göstermiş, ardından Hicâz asıl makamını işlemiştir. Yine Uzzâl özelliğini bu eserde de kullanmıştır. Ayrıca Hüseyinî’de Kürdî çeşni göstermiştir.

Aranağmeyle başlayan “Öğretmenim” isimli, Semâi (3/8) usûlünde bestelenmiş olan eser Hümâyûn özelliği taşımaktadır. Nevâ perdesinde Bûselik ve Dügâh perdesinde

Hicâz çeşnilerine yer verilmiştir. Bu eserde farklı herhangi bir geçki ya da çeşnî kullanılmamıştır.

Semâi (3/4) ve Düyek (8/8) usûllerini içinde barındıran, aranağmeyle başlayan “Giderken Unutmuşsun” isimli eserin seyrine makamın mahiyetine uygun başlamıştır. Ancak devamında Hüseyinî üzerinde Kürdî seyrederek farklı bir duyum kazandırmıştır. Acem’i tutarak Hümâyûn dizi özelliğini burada da göstermiştir. Ayrıca Muhayyer’de Uşşâk çeşnî işlemiştir.

Yürük Aksak (9/8) usûlüyle bestelenmiş, girişi aranağmeyle yapılmış olan “Ne Cilveli Fısıltılar Taşıyor Bilsen” isimli eserde genel olarak Acem perdesi tutularak Hümâyûn işlenmiştir. Bu eserde de yine bir önceki eserde olduğu gibi Hüseyinî’de Kürdî ve Muhayyer’de Uşşâk çeşnilerini göstermiştir.

3.3. Hüseyinî

İnici-çıkıcı seyir özelliğine sahip olan Hüseyinî makamının dizisi; Dügâh perdesi üzerinde Hüseyinî beşlisine, Hüseyinî perdesi üzerinde Uşşâk dörtlüsünün eklenmesi ile oluşur. Makamın karar perdesi Dügâh, güçlüsü ise dizinin ek yerinde bulunan Hüseyinî perdesidir (Özkan, 1987, s.156).

Dügâh, Segâh, Çargâh, Nevâ ve Hüseyinî perdelerinin kullanılmasının ardından Dügâh perdesinde karar vermesi ile meydana gelir. Hüseyinî perdesinden yukarı Eviç-Acem, Gerdâniye, Muhayyer perdelerine çıkılabilir. Dügâh perdesinden aşağıda ise Rast perdesine inilebilir (İrden, 2015, s.65).

Hüseyinî makamında “Güzel Gözler Menekşe Yüce Dağlar Mor Olur” ve “Irmakla Akıp Taşmışım” isiminde 2 eser bestelemiştir. Curcuna (10/8) usûlünde bestelemiş olduğu “Güzel Gözler Menekşe Yüce Dağlar Mor Olur” isimli bestesi incelendiğinde, eseri makamın yapısına uygun bir şekilde işlediği görülmektedir. Hüseyinî’yi işlemesinin ardından, Rast perdesinde Rast çeşnisine yer vermiştir. Ardından Çargâh perdesini köprü olarak kullanmış ve tekrar Hüseyinî makamını işlemeye devam etmiştir.

Hüseyinî makamında ikinci eser olan düyek usûlündeki “Irmakla Akıp Taşmışım” isimli bestesinde ise yine makamın gerektirdiği şekilde bir giriş yapılmıştır. Yani Hüseyinî seslerinde dolaşıp, güçlü Hüseyinî perdesinde Uşşâk çeşnisiyle yarım karar vermiştir.

Devamında Eviç perdesinde Segâh çeşnisini göstermiş, ardından yine Hüseyinî'ye dönmüştür.

3.4. Hüzûm

İnici-Çıkıcı seyir özelliğine sahip olan Hüzûm makamının dizisi; yerinde Hüzûm beşlisine, Eviç'de Hicâz dörtlüsünün eklenmesinden meydana gelmiştir. Karar perdesi Segâh, güçlüsü ise Nevâ perdesidir (Özkan, 1987, s.288).

Avni Anıl'ın Hüzûm makamında bestelemiş olduğu eser sayısı toplamda 14'tür. Hepsinin makamsal analizi yapılarak, makam kullanım tekniği hakkında açıklamaya yer verilmiştir. Avni Anıl Hüzûm makamındaki eserleri işleyişinde, makamın esas yapısına uygun olarak işleminin yanı sıra, farklı çeşnilere de yer vermiştir.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan, "Ağla Çeşmim Eski Lezzet Kalmamış Peymânede" dizesi ile başlayan eseri Avni Anıl Hüzûm makamının aslî karakterine uygun olarak bestelemiştir. Segâh ve Nevâ perdeleri üzerinde Hüzûm'la seyrederek, Hüzûm asıl makamını göstermiştir. Eser içerisindeki Segâh perdesinde ve Eviç perdesinde Segâh çeşnileri işlemiştir.

"Ağlaya Ağlaya Giderim Diyor" isminde Yürük Aksak (9/8) usûlünde bestelenmiş esere aranağme ile giriş yapılmıştır. Makamın seyir özelliğine uygun olarak Segâh perdesinden seyre başlamıştır. Avni Anıl, Hüzûm eserlerde rastlanabilecek çeşnilerden olan Uşşâk çeşnisini kullanmıştır.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan, "Akşamın Olduğu Yerde Bekle Diyorsun, Gelmiyorsun" dizesi ile başlayan eser Avni Anıl'ın günümüzde en çok bilinen eserleri arasında yer almaktadır. Eser yapısı bakımından Hüzûm makamının özelliklerini yansıtmaktadır. Eviç'te Segâh kalıpları ve Muhayyer üzerinde Uşşâk çeşnisini göstermiştir.

Curcuna (10/8) usûlündeki, "Ayrılık Ümitlerin Ötesinde Bir Şehir" dizesi ile başlayan esere Hüzûm perdesinin seyir özelliğinden farklı olarak Gerdâniye perdesinden başlamış olsa da, hemen ardından Hüzûm'ı göstererek eseri makamın yapısına uygun bir şekilde işlemiştir. Ancak karara giderken makamın mahiyeti dışına çıkarak ve diğer Hüzûm eserlerden farklı olarak Segâh'lı tam karar vermiştir.

Düyek (8/8) usûlünde, “Bak Kalbime Sevgin Acı Bir İz Gibi Kaldı” dizesi ile başlayan, bestesi kısa olan bu eserde Avnî Anıl makamın yapısına uygun olarak eseri bestelemiştir. Eser genel hatlarıyla Hüzzâm’lı ve Segâh’lı kalışlardan oluşmaktadır.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan, “Gözlerin Senin Gözlerin” dizesi ile başlayan eserin seyrine, Rast’da Rast yaparak Hüzzâm makamının seyir özelliğinden farklı bir giriş yapmıştır. Uşşâk çeşnî makama dâhil bir özellik değildir ancak kimi eserlerde görülebilir. Avnî Anıl bu eserinde Uşşâk çeşnili kalışlar göstermiştir. Hüzzâm makamında Kürdî çeşnî pek rastlanmayan çeşnidir. Ama bestekâr bu çeşniye eserinde yer vermiştir.

Curcuna (10/8) usûlündeki, “Her Koyda Akisler Gibi” dizesi ile başlayan esere genel çerçeveden bakıldığında Hüzzâm makamının aslı karakterini taşımaktadır. Eserde Uşşâk ve Rast çeşnili kalışlar göstermiştir.

Düyek (8/8) usûlünde, “İçimde Bin Türlü Keder” isimli, girişi aranağmeyle başlayan eseri makamın mahiyetine uygun olarak bestelemiştir. Ağırlıklı olarak Hüzzâm seslerine yer vererek makamın asıl karakterini yansıtmıştır. İki yerde Uşşâk çeşnî işlemiştir.

Semâi (3/4) usûlünde bestelenmiş olan “İçimde Her Uyanış” isimli, girişi aranağmeyle başlayan bu eseri Hüzzâm ve Segâh seslerini iç içe kullanarak bestelemiştir. Diğer Hüzzâm eserlerde pek rastlanmayan Kürdî kullanmıştır. Tiz Nevâ perdesine kadar çıkmış ve Muhayyer perdesine Kürdî’li inmiştir.

Düyek (8/8) usûlünde, “İçtiğim Meydesin” dizesi ile başlayan eserde, genel olarak Hüzzâm makamının karakteristik özelliğini yansıtmıştır. Rast’da Rast ve Muhayyer’de Uşşâk’lı kalışlar yaparak esere ayrı bir üslûp kazandırmıştır.

“Kısmet Deme Hayallerime Usandım Sanırım” dizesi ile başlayan, Düyek (8/8) usûlündeki eserde, Eviç’te yapılan Segâh’lı kalışlar ve Uşşâk çeşniler göstermiştir. Ayrıca Rast ve Gerdâniye perdesinde Rast çeşnisini işlemiştir.

“Kim Derdi ki Bir Gün Bana Canân Olacaksın” dizesi ile başlayan, Aksak (9/8) usûlünde bestelemiş olduğu bu eserinde de ağırlıklı olarak Hüzzâm ve Segâh seslerini iç içe kullanmış ve diğer Hüzzâm eserlerin hemen hepsinde gösterdiği Rast’da Rast çeşnisini bu eserde de göstermiştir.

Semâi (3/8) usûlünde, “Ömrümüzün Son Saati Çalmadan Gel Ne Olur” dizesi ile başlayan eseri, Hüzûm makamının aslî karakterine uygun olarak bestelemiştir. Genellikle Hüzûm seslerini duyurarak makamın mahiyetini yansıtmıştır.

Semâi (3/4) usûlündeki, “Şu Yalan Dünyayı Aşksız Geçirme” isimli eserin girişi aranağme ile yapılmıştır. Eser Hüzûm makamından farklı herhangi bir özellik taşımamaktadır. Eserin tamamında Nevâ ve Segâh perdeleri üzerinde Hüzûm seslerini duyurmuştur.

3.5. Karcığâr

Karcığâr makamı “Basit Makamlar” arasında yer alır. İnici-Çıkıcı bir makamdır. Dügâh perdesi üzerindeki Uşşâk dörtlüsüne, Nevâ perdesi üzerinde Hicâz beşlisinin eklenmesinden oluşmuştur. Karar sesi Dügâh perdesi, güçlüsü ise Nevâ perdesidir (Özkan, 1987, s.176).

Avni Anıl’ın Karcığâr makamını, Curcuna (10/8) usûlünde bestelemiş olduğu, “Yeşil Gözlerinde Nemler” isimli bu tek eserinde kullanmıştır. Karcığâr makamı Hüzûm ve Uşşâk seslerini içerisinde barındıran bir makamdır. Bestekâr bu eseri makamın aslî karakterine uygun olarak bestelemiştir. Eserin meyân bölümünde Hüseyinî perdesine dönerek Nevâ’da Rast’ı göstermiştir.

3.6. Kürdîlihicâzkâr

Kürdîlihicâzkâr makamı incici bir makamdır. Rast perdesindeki Kürdî dörtlüsüne, Çargâh perdesinde Bûselik beşlisinin eklenmesiyle oluşmuştur. Kararı Rast perdesi, incici bir makam olduğu için birinci derece güçlüsü tiz durak Gerdâniye perdesi, ikinci derece güçlüsü ise dizinin ek yerinde bulunan Çargâh perdesidir (Özkan, 1987, s.220).

Kürdîlihicâzkâr makamının 3 yapısı mevcuttur. İlki Hicâzkâr makam seyriyle başlayarak Rast perdesi üzerinde Kürdî makam perdeleriyle karar verilir. İkincisi Gerdâniye perdesi üzerinde Nihâvend (AEU sistemin göre Bûselik) ve Nevâ perdesi üzerinde Uşşâk çeşnilerini karışık bir şekilde kullanmasının ardından Rast perdesi üzerinde Kürdî makam perdeleriyle karar verilir. Üçüncüsü ise Gerdâniye perdesinden Rast perdesine incici Kürdî makam perdeleriyle karar verilmesidir (İrden, 2015, s.106-107).

Kürdîlihîcâzkâr makamının iki farklı şekli bulunmaktadır. Bunlardan birisi Kürdî makamının şeddi olan Kürdîlihîcâzkâr makamı, diğeri ise Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihîcâzkâr makamı şeklindedir.

Düyek (8/8) usûlünde olan, “Âlem Bahanedir Varlığın İçin” isimli eserde Gerdâniye perdesinde Kürdî çeşnisi yaparak makamın genişlemiş bölge seslerinde dolaşmıştır. Bu makamdaki eserlerde çok sık rastlanılmayan Uşşâk geçki göstermiştir. Ayrıca bu geçkiye yer vererek Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihîcâzkâr makamının özelliklerinden birini göstermiştir. Avni Anıl bu eserde Kürdîlihîcâzkâr makamının iki şeklini de iç içe kullanmıştır.

“Bak Yine Yağmur Var İsimli” eseri, Düyek (8/8) usûlünde bestelemiştir. Esere, makamın seyrine uygun bir şekilde başlamıştır. Kürdîlihîcâzkâr makamını tüm özellikleriyle yansıtmıştır.

“Ben Yağmur, Ben Güneş” isimli eseri, Semâi (3/4) usûlündeki bu eseri makamın aslî karakterine uygun olarak bestelemiştir. Meyan kısmında, küçük bir Uşşâk geçki gösterdikten sonra, makamın seslerine tekrar geri dönmüştür.

“Bir Acem Bahçesi Bir Seccade” isimli eser, Düyek (8/8) ve Semâi (3/4) usûlleri kullanılarak bestelenmiştir. Esere makamın mahiyetine uygun bir şekilde Gerdâniye perdesinden başlamış ve Kürdîlihîcâzkâr dizisini aynen işlemiştir. Eserin bir yerinde, Mürekkeb Kürdîlihîcâzkâr makamının bir özelliğini yansıtarak Gerdâniye perdesinde Hicâz’ı, göstermiştir.

Aksak (9/8) usûlündeki, “Bir Geceye Bir Ömür Verilir Kanlıca’da” isimli bu eserde tiz bölge seslerinde sıklıkla dolaşarak makamın inici bir özelliğe sahip olduğunu yansıtmıştır. Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihîcâzkâr makamının yapısında var olan Çargâh çeşnisini genellikle görülen perdeler yerine, Sünbüle perdesi üzerinde kullanmıştır.

Aksak (9/8) usûlündeki “Biz Bu Sahillere Nice Sevda Denizinden Geldik” dizesi ile başlayan esere girişte Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihîcâzkâr makamının bir özelliği olan Acem’de Bûselik’le başlamıştır. Kürdîlihîcâzkâr makamının karakterini gösterdiği bu eserin seyrinde Gerdâniye’de Uşşâk çeşnisi kullanmıştır.

Curcuna (10/8) usûlünde, “Bu Akşam Bütün Meyhanelerini Dolaştım İstanbul’un” dizesi ile başlayan esere Nevâ’da Kürdî çeşnisi kullanarak Mürekkeb (Bileşik)

Kürdîlihîcâzkâr makamının asma karar özelliğini göstermiştir. Eserin bir yerinde Gerdâniye’de Uşşâk çeşnisine yer vermiştir.

Semâi (3/4) usûlünde, “Ey Bu Bahçelerde Esen” isimli bu eserinde Acem perdesinde Bûselik çeşniyle esere Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihîcâzkâr özelliği katmıştır. Bu eserde Kürdîlihîcâzkâr makamının 2 şekli de iç içe kullanılmıştır.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan, “Gönül Her Akşam Yanında Görmek İster Seni” dizesi ile başlayan bu eserde Kürdîlihîcâzkâr makamını günümüzde bilinen şekliyle kullanmıştır.

“Gül Kuru Renginde” isimli Semâi (3/4) usûlüyle bestelenmiş olan bu eserde, bestekâr Kürdîlihîcâzkâr makam dizisini olduğu gibi yansıtmıştır. Yine burada da Çargâh ve Acem perdelerinde Bûselik asma kalıplarını yaparak esere Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihîcâzkâr olma özelliğini kazandırmıştır.

Curcuna (10/8) usûlündeki, “Kucak Açsam Nazlanır Kaçarsın” dizesi ile başlayan eseri, makamın aslî karakterine uygun olarak işlemiştir. Çargâh ve Acem’de Bûselik asma kararları ile Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihîcâzkâr makamının özelliklerini yansıtmıştır.

“Kurumuş Topraklar Gibiyim” isimindeki eseri, Düyek (8/8) usûlünde bestelemiştir. Eseri Kürdîlihîcâzkâr makamının esas yapısına uygun olarak işlemiştir.

“Lacivert Akşamlar” isimli eseri, Semâi (3/4) usûlünde bestelemiştir. Kürdî’de Çargâh asma kararı göstererek Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihîcâzkâr özelliğini kullanmıştır. Avni Anıl bu eseri Kürdîlihîcâzkâr makamının esas yapısından farklı olarak işlemiştir. Bu makamdaki eserlerde çok sık rastlanmayan bir geçki olan Rast perdesinde Hicâz’ı, göstermiştir.

“Mevsimler Ayrıdır Çiçekler Başka” isimli eseri, Semâi (3/4) usûlünde bestelemiştir. Avni Anıl bu eserde Kürdîlihîcâzkâr makamını aslî karakterine uygun olarak bestelemiştir. Kürdî ve Nîm Hisâr perdelerinde Çargâh göstererek Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihîcâzkâr makamının asma karar özelliklerini kullanmıştır. Eserin meyân kısmında Gerdâniye’de Zirgüle’li Hicâz geçkisi göstermiştir.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan eser, “Ne Olur Akşamları Gelsen Otursan Yanı Başıma” dizesi ile başlamıştır. Makamın seyir özelliğine uygun olarak giriş yapmış, makama ait olan diziyi ve genişlemiş bölgeyi de göstererek Kürdîlihîcâzkâr’ı esas

yapısına uygun olarak işlemiştir. Eserin içerisinde küçük bir Uşşâk geçki göstermiştir. Ayrıca Gerdâniye’de Hicâz ve Kürdî’de Çargâh yaparak Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihicâzkâr özelliğini de kullanmıştır.

“O Ne İnce Oya Ne Zarif Nakış” isimli eseri, Yürük Aksak (9/8) usûlü ile bestelemiştir. Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihicâzkâr makamının özelliği olan Gerdâniye’de Hicâz ve Nîm Hisâr’da Çargâh çeşnisini kullanarak eserin içinde 2 çeşit Kürdîlihicâzkâr makamını da barındırmıştır.

“Öyle Dudak Büküp Hor Gözle Bakma” isimdeki eseri, Semâi (3/4) usûlü kullanarak bestelemiştir. Makamın seyir özelliğine uygun olarak Çargâh perdesinde Bûselik işleyerek giriş yapmıştır. Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihicâzkâr makamındaki asma karar özelliklerini yine bu bestesinde de kullanmıştır.

“Öyle Sevdim ki Seni” isimdeki eserini, Semâi (3/4) usûlünde bestelemiştir. Eseri makamın aslî karakterine uygun olarak işlemiştir. Mürekkeb (Bileşik) ve Şed Kürdîlihicâzkâr makamının özelliklerini iç içe kullanmıştır. Bu eserinde dizi dışında farklı bir çeşni göstermemiş, makamı bilindiği şekliyle göstermiştir.

“Safalar Getirdiniz” isimli eseri, Yürük Aksak (9/8) usûlünde bestelemiştir. Avni Anıl, bu eseri, makamın esas yapısına uygun bir şekilde bestelemiştir. Makama ait olan özellikleri işleyerek Kürdîlihicâzkâr makamının seslerini duyurmuştur. Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihicâzkâr makamının asma karar perdelerinde kalışlar yaparak 2 çeşit makamı bir arada kullanmıştır.

“Sen Körfeze Geldiğin Zaman Yıldızlar Güler” isimli eseri, Düyek (8/8) usûlünde bestelemiştir. Bu eserde ağırlıklı olarak Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihicâzkâr makamının asma kararlarını kullanmıştır. Kürdîlihicâzkâr makamındaki eserlerde çok fazla görülmeyen bir perde üzerinde, yani Rast perdesinde Hicâz’ı işleyerek, makamın esas yapısını göstermiştir.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan eser, “Sen O Ulaşılmayan Çok Uzak Kıyıları” dizesi ile başlamıştır. Mürekkeb (Bileşik) ve Şed Kürdîlihicâzkâr makamının asma kararlarını göstererek 2 makamı iç içe kullanmıştır. Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihicâzkâr makamının bir asma karar özelliği olan, ancak genel olarak eserlerde çok fazla kullanılmayan Gerdâniye üzerinde Uşşâk geçkisini Avni Anıl bu eserde göstermiştir. Ayrıca makamın yapısına yabancı olan Sabâ çeşnisine yer vermiştir.

Düyek (8/8) ve Yürük Semâi (6/8) usûlleri ile bestelenen, “Sende Bir Sen Yaşar ki O Sen Değilsin” ismindeki eserde geçen asma kararlar göz önüne alındığında eseri Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihîcâzkâr makamında işlediği görülmektedir. Nevâ’da Bayâtî dizisi münasebetiyle Uşşâk geçkisini işlemiştir.

Düyek (8/8) usûlündeki, “Sevil Sevil de Atıl, Oldu mu Ya” dizesi ile başlayan bu eserde Kürdîlihîcâzkâr makamını Gerdâniye’de ve Rast’da Kürdî işleyerek bilindiği şekliyle kullanmıştır. Diziye ait olmayan Acem’de Rast çeşnisini işlemiştir.

Düyek (8/8) usûlündeki, “Sevmek Acı Bir Arzu Derler” isimli bu eserde yapılan çeşniler ve asma kararlar dikkate alındığında, Avni Anıl’ın Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihîcâzkâr makamını işlediği görülmektedir. Eserde Hîcâzkâr ve Uşşâk geçkilerini kullanmıştır.

“Söyle Ey Dilber Nesin Sen” isimli eserin okunaklı bir notasına ulaşamadığından dolayı makamsal analizi yapılamamıştır.

Düyek (8/8) ve Semâi (3/4) usûlleriyle bestelenmiş, “Uzuyor Yıllar Gibi Dakikalar Sen Yoksan” isimli bu eserde Mürekkeb (Bileşik) ve Şed Kürdîlihîcâzkâr makamında yer alan asma karar özelliklerini bir arada kullanmıştır.

“Üzgün Değiliz Belki de Memnun Gideriz” dizesi ile başlayan, Düyek (8/8) ve Semâi (3/4) usûlleri kullanılarak bestelenmiş olan eser, Kürdîlihîcâzkâr makamının mahiyetine uygun olarak işlenmiştir. İçerisinde ayrıca farklı bir geçki kullanılmamıştır. Acem’de Bûselik kullanımı göstererek esere Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihîcâzkâr özelliği katmıştır.

Curcuna (10/16) usûlüyle bestelenmiş olan, “Yetmez mi Yıllarca Çektiğin Çile” dizesi ile başlayan eser makamın yapısına uygun olarak bestelenmiştir. Bu eserin girişinde küçük bir motif Uşşâk işlemiş ve ardından makamın sesleriyle devam etmiştir. Makamın dizi özelliğine dâhil olmayan Müstear kullanmış, hemen ardından tekrar Kürdîlihîcâzkâr makam dizisine geri dönmüştür.

Düyek (8/8) usûlü kullanılarak bestelenmiş olan, “Yüzümü Hasretine Döndürdüm Bekliyorum” isimli eseri genel olarak Kürdîlihîcâzkâr makamının karakterine uygun olarak işlemiştir. Nevâ’da Kürdî ve Kürdî’de Çargâh’lı kalıplar yaparak Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihîcâzkâr makamının asma karar özelliklerini eserin içerisine katmıştır.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan eser, “Yüzünü Görmediğim Gün” dizesi ile başlamıştır. Makamın seyir özelliğine uygun olarak tiz durak Gerdâniye perdesinden giriş yaptığı eserin içerisinde kullandığı asma kararlar dikkate alındığında Mürekkeb (Bileşik) ve Şed Kürdîlihicâzkâr makamını bir arada kullanarak eseri işlediği görülmektedir.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan, “Zannetme Kırık Gönlü Birkaç Kadeh Mey Sarar” dizesi ile başlayan bu eseri Mürekkeb (Bileşik) Kürdîlihicâzkâr makamına uygun olarak bestelemiştir. Nevâ’da Kürdî, Gerdâniye’de ve Nevâ’da Hicâz çeşnilerini işlemiştir. Ayrıca Gerdâniye’de Sabâ duyum kazandırmıştır.

3.7. Mâhûr

Mâhûr makamı inici bir makamdır. Rast perdesindeki Çargâh beşlisine, Nevâ perdesi üzerinde Çargâh dörtlüsünün eklenmesiyle oluşmuştur. Kararı Rast perdesidir. İnici bir makam olduğundan dolayı birinci derece güçlüsü tiz durak Gerdâniye perdesi, ikinci derece güçlüsü ise dizinin ek yerinde bulunan Nevâ perdesidir (Özkan, 1987, s.192).

Mâhûr makamının iki farklı şekli bulunmaktadır. Bunlardan birisi Çargâh makamının şeddi olan Mâhûr makamı, diğeri ise Mürekkeb (Bileşik) Mâhûr makamıdır.

Mâhûr makamının seyri; Gerdâniye perdesi üzerinde Rast çeşnisi ile başlayan Mâhûr makamında, Nevâ ve Gerdâniye perdeleri üzerindeki Rast çeşnisi dönüşümlü olarak kullanıldıktan sonra Gerdâniye perdesi üzerinde Rast çeşnili asma kalış yapılır. Muhayyer perdesi üzerinde Nihâvend (AEU sistemine göre Bûselik) işlendiği de görülebilir. Hüseyinî perdesi üzerinde Hüseyinî ya da Uşşâk çeşnili asma kalış yapılabilir. Nevâ perdesi üzerinde Rast çeşnî gösterildikten sonra Rast perdesine Acemli Rast sesleriyle inilerek Rast perdesinde tam karar verilir. İnici Rast makam seyri özelliği olması sebebiyle Segâh perdesi üzerinde Segâh, Dügâh perdesi üzerinde ise Uşşâk çeşnileri kullanılabilir (İrden, 2015, s.30).

Avni Anıl Mâhûr makamında 2 eser bestelemiştir. Bu eserlerinde, genellikle diğer Mâhûr eserlerde rastlanılan Eviç perdesini hiç kullanmamıştır. Semâi (3/4) usûlünde bestelenmiş olan, “Uçtu Ellerimizden En Güzel Günler, Aylar” isimli eserin seyrine makamın ikinci derece güçlüsü olan Nevâ perdesinden başlamış ve Tiz Çargâh perdesi üzerinde Segâh çeşnî kullanmıştır. Gerdâniye perdesi üzerinde Mâhûr yaparak makamın

esas yapısına ait olan özelliği göstermiştir. Nevâ ve Gerdâniye perdelerinde Çargâh çeşnilerine yer vermiştir. Eserde bu çeşnilerin yer alması günümüzde kullanılan makamın yapısına uygun olduğunu göstermektedir. Ayrıca Mürekkeb (Bileşik) Mâhûr makamının özelliklerinden biri olan Nevâ perdesi üzerinde Bûselik çeşnisini göstermiştir. Mâhûr makamının esas özelliği Gerdâniye perdesi üzerinde Mâhûr işleyerek karar etmesidir. Ancak Avni Anıl bu eserde Rast perdesi üzerinde Rast çeşnisi işleyerek karar vermiştir.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan, “Vakit Geçti Erenler Gayrı Yaklaştı Encam” dizesi ile başlayan ikinci eser incelendiğinde makamın aslı karakterine uygun olarak Gerdâniye perdesi üzerinde Mâhûr işleyerek giriş yapılmıştır. Bu eserde de diğer eserle benzer çeşniler yer almaktadır. Ancak ağırlıklı olarak Gerdâniye perdesi üzerinde Mâhûr’a yer verdiğinden dolayı eser yapı itibariyle Mâhûr makamını yansıtmaktadır. Bu eserde Gerdâniye perdesi üzerinde Mâhûr ile karara varmıştır.

3.8. Muhayyerkürdî

Muhayyer makamının seyrine Kürdî çeşnisinin eklenmesiyle meydana gelmiştir (İrden, 2015, s.71).

Muhayyerkürdî makamının iki seyri bulunmaktadır: İlki Muhayyer seyrederek karara indikten sonra Kürdî ile karar vermek, ikincisi ise Muhayyer Sünbüle seyriyle karara indikten sonra yine Kürdî çeşnisiyle karar vermek, şeklindedir (Kutluğ, 2000, s.490).

Eski Muhayyerkürdî makamındaki eserlerde Muhayyer makamı işlenerek karara Kürdî ile gidilirdi. Avni Anıl Aksak (9/8) usûlünde bestelemiş olduğu, “Gitmiş Ne Yazık Bekleme Dün Gelmeyecek” dizesi ile başlayan, Muhayyerkürdî makamındaki bu eserde Muhayyer makamını göstermiş, ancak karara giderken Muhayyer Sünbüle işlemiş ve Kürdî ile tam karar vermiştir.

Curcuna (10/8) usûlü kullanılarak bestelenmiş olan, “Kalbimi Dolduran Güzel Gözlerin” isimli bu eseri, yine makamın eski kullanılan yapısından farklı olarak bestelemiştir. Karara Kürdî seslerini duyurarak inmiştir. Eski eserler incelendiğinde yukarıda Muhayyer işlendikten sonra karara Kürdî ile inildiği görülmektedir. Bestekâr eserin içinde Muhayyer’i göstermiştir. Ancak daha sonra karara giderken Muhayyer Sünbüle ve Kürdî’yi kullanmıştır.

Semâi (3/4) usûlüyle bestelenmiş olan, “O Gözler Cennetimdir” isimli bu eserde, Muhayyerkürdî makamı günümüzde bilindiği şekliyle kullanılmıştır. İnci bir seyir özelliğine sahip olan Muhayyerkürdî makamının seyrine, diğer eserde görünenin aksine Çargâh perdesinden başlamıştır. Bu eserde Muhayyer’i göstermemiş, Muhayyer Sünbüle seyriyle karara inerek Dügâh perdesinde Kürdî ile karar vermiştir.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan, “Sen Ne Kadar Saklasan Gönlündekini” dizesi ile başlayan eserin seyrine makamın seyir özelliğine uygun olarak Muhayyer perdesinden başlamıştır. Muhayyerkürdî makamındaki eserlerde sık rastlanılmayan Eviç’te Segâh çeşnisini kullanmıştır. Bu eserde de yine Muhayyer seyri göstermemiş, karara makamın ikinci kullanılan seyri olan Muhayyer Sünbüle seyriyle inerek, Kürdî karar vermiştir.

Düyek (8/8) usûlü kullanılarak bestelenmiş olan, “Unutulmuş Ne Varsa Sevgiden Geri Kalan” dizesi ile başlayan Muhayyerkürdî makamını bu eserinde de bilindiği şekliyle kullanmıştır. Eviç’te Segâh çeşnisini bu eserde de göstermiştir. Genel olarak Muhayyer seyrini eserlerinde kullanmayan bestekâr, makamı günümüzde bilinen şekliyle işlemiş, yani Muhayyer Sünbüle seyriyle karara inerek Kürdî karar vermiştir.

3.9. Nihâvend

Nihâvend makamı Bûselik makamının şeddidir. İnci-çıkıcı bir makamdır. Rast perdesi üzerinde Bûselik beşlisine, Nevâ perdesi üzerinde Kürdî ya da Hicâz dörtlüsünün eklenmesiyle oluşmuştur. Kararı Rast, güçlüsü ise Nevâ perdesidir (Özkan, 1987, s.208). Rast, Dügâh, Kürdî, Çargâh ve Nevâ perdeleri kullanılarak Rast perdesinde karar vermesi sonucunda meydana gelir. Yukarıda Nîm Hisâr, Acem ve Gerdâniye perdelerini gösterip, aşağıda Irâk, Kaba Hisâr, Yegâh perdelerine kadar inebilir (İrden, 2015, s.79).

Curcuna (10/8) usûlüyle bestelenmiş, “Aşk Bu Değil Yapma Güzel” isimli aranağmeyle başlayan eseri, ağırlıklı olarak Nihâvend ve Kûrdî seslerini bir arada kullanarak günümüzde kullanılan şekliyle işlemiştir.

Düyek (8/8) usûlü kullanılarak bestelenmiş olan, “Aşk Nedir Nasıldır Bilen Var mı” dizesi ile başlayan bu ikinci Nihâvend eserde de birinci eserde olan çeşnileri tekrar etmiştir. Nihâvend ve Kürdî çeşnilerini iç içe kullanarak Nihâvend makamını mahiyetine uygun bir şekilde işlemiştir.

Aksak (9/8) usûlündeki “Bilsem ki Kalbinde Hâlâ Yerim Var” isimli eserde Nihâvend makamının karakterini yansıtmıştır. Nihâvend ve Kürdî seslerini ağırlıklı olarak kullanmış olup, eserin iki yerinde Acem perdesini, genellikle Nihâvend eserlerde yer verilen Eviç perdesine çevirerek Hicâz duyum kazandırmıştır.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan, “Bin Yıl Sürecek Bir Bahar Gibi Geldin” dizesi ile başlayan bu Nihâvend eserinde de Avni Anıl genellikle Nihâvend ve Kürdî seslerini duyurmuştur. Nihâvend makamını aslı karakterine uygun bir şekilde işleyen bestekâr, eserin içerisinde herhangi farklı bir çeşni kullanmamıştır.

Semâi (3/4) usûlüyle bestelenmiş olan, “Bir Alev Bir Işık Senin Bakışın” isimli bu eserde, Nihâvend makamının seyir özelliğinden farklı olarak Sünbüle perdesinden başlayan Avni Anıl, hemen ardından makamın güçlü perdesi olan Nevâ’yı yakalamıştır. Acem perdesi yerine ağırlıklı olarak Eviç perdesine yer vererek, esere Hicâz duyum katmıştır. Eserin 2 yerinde Nevâ üzerinde Nihâvend işleyerek, Nihâvend-i Kebir özelliğini göstermiştir.

Semâi (3/4) usûlü kullanılarak bestelenmiş olan, “Bir Eylül Getirdi Sevgini Bana” isimli bu eseri de bestekâr makamın mahiyetine uygun bir şekilde bestelemiştir. Eser genel olarak Nihâvend ve Kürdî seslerinden oluşmaktadır.

Semâi (3/4) usûlünde bestelenmiş olan, “Bir Kerre Bakanlar” isimli eserde Nihâvend makamının içerisinde yer alan çeşnilere yer vermiştir. Ağırlıklı olarak Kürdî ve Nihâvend çeşnilerinin kullanıldığı bu eserde, diğer eserlerde de görülebilen Dügâh ve Eviç perdelerinde Hicâz çeşniye yer vermiştir.

Nîm Sofyan (2/4) usûlünde bestelenen, “Bir Peri Masalı Kulaklarına” isimli eserde, makamı günümüzde kullanıldığı şekliyle bestelemiştir. Nihâvend ve Kürdî seslerinin ağırlık gösterdiği bu eserde Eviç perdesinde Eviç göstermiştir.

Düyek (8/8) usûlü kullanılarak bestelenmiş olan, “Bir Rûh Âleminde Perişan Oldum” dizesi ile başlayan bu eseri de diğer Nihâvend eserlerinde olduğu gibi, Nihâvend makamının günümüzde kullanılan şekliyle bestelemiştir. Nihâvend makamının dizi özelliğini yansıtarak Rast’da Nihâvend ve Nevâ’da Kürdî kullanımına ağırlık vermiştir.

Yürük Aksak (9/8) usûlüyle bestelenmiş, “Bir Yâr Sevdim Etekleri Yeldirme” isimindeki eserde, Nihâvend makamının karakterini yansıtmıştır. Dügâh ve Nevâ

perdelerinde Kürdî'li kalıplar yapmış ve Nihâvend seslerini Gerdâniye ve Rast perdelerinde sıklıkla duyurmuştur. Eserin bir yerinde Eviç perdesini gösterip, tekrar Acem perdesine dönmüştür.

Düyek (8/8) ve Semâi (3/4) usûlleri kullanılarak bestelenmiş, “Biraz Kül Biraz Duman” isimli bu eserde, Nihâvend makamını bilindiği şekiliyle kullanmıştır. Makamın karakterini oluşturan Nihâvend ve Kürdî kullanımını ağırlıklı olarak göstermiştir. Dizi dikkate alındığında Çargâh çeşnisi, Kürdî ve Nîm Hisâr perdeleri üzerinde yer almaktadır. Ancak bestekâr Çargâh çeşnisini Acem perdesi üzerinde kullanmıştır.

Curcuna (10/8) usûlünde olan, “Bu Kadın Herkesi Mecnun Edecek” isimdeki eseri, makamın aslî karakterine uygun olarak bestelemiştir. Acem’de Çargâh, Nevâ’da Kürdî ve Rast’da Nihâvend’i iç içe kullanmıştır. Eserin sonuna doğru, eserlerde sık rastlanılmayan Neveser edasıyla seyretmiş ve sonunda yine Nihâvend’in seslerine bağlamıştır.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan, “Bu Nasıl Sevgi Böyle Bu Nasıl Tutku” isimli, Kürdî ve Nihâvend işlenerek başlanmış olan esere, Nevâ üzerinde Hicâz duyum kazandırmıştır. Nihâvend eserlerde sıklıkla rastlanılan Eviç ve Irak perdeleri bu eserde de çoğunlukla kullanılmıştır. Eserin bir yerinde Yegâh perdesine kadar düşerek Kürdî’yi göstermiştir.

Aksak (9/8) usûlünde bestelenmiş olan, “Bu Ömürden Bu Tükenmez Çileden” isimdeki, Nihâvend makamında olan bu eseri de diğer eserlerinde kullandığı şekliyle kullanmıştır. Acem’de Çargâh ve Rast’da Nihâvend seslerini göstererek giriş yapmıştır. Kürdî, Nihâvend ve Çargâh seslerini iç içe işlemiştir. Eserin içerisinde makamın karakterine ait çeşnilerin haricinde farklı bir çeşnî kullanmamıştır.

“Burada Mevsimler Gün Batımında” isimdeki eseri, Aksak (9/8) usûlüyle bestelemiştir. Eski eserlerde de sıkça görülebilecek olan Nîkrîz çeşnisini Avni Anıl bu eserde de üç yerde kullanmıştır. Nîkrîz çeşnisi dışında, eseri genel olarak diğer Nihâvend eserleriyle aynı çeşnî özelliklerini taşımaktadır.

Curcuna (10/8) usûlü kullanılarak bestelenmiş olan, “Ceylan Gözler Umutların Pınarı” dizesi ile başlayan bu eserini farklı çeşnileri bir arada kullanarak işlemiştir. Eserde ağırlıklı olarak Nihâvend ve Kürdî seslerini kullanmıştır. Çargâh perdesinde Nihâvend sonrası bir Sabâ çeşnî göstermiş, ayrıca Eviç’te Eviç’e yer vermiştir.

“Dalıp Hatıralara Unutma Ara Beni” isimli, Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan eseri, Nihâvend makamının aslî karakterine uygun olarak işleyen Avni Anıl, Rast üzerinde Nihâvend ve Nevâ’da Kürdî çeşnilerini ağırlıklı olarak kullanmıştır. Makamın esas yapısında yer almasa da, küçük bir Uşşâk geçkisi göstermiştir.

Aranagme ile başlayan, Semâi (3/4) usûlünde bestelenmiş, “Diz Çöksem Önünde Ah Niyaz Etsen” isimli bu eserde bestekâr makamın yapısı dışında farklı bir çeşniye yer vermemiştir. Diğer Nihâvend eserlerinde olduğu gibi Kürdî ve Nihâvend seslerini ağırlıklı olarak duyurmuş ve Acem perdesinde Çargâh göstermiştir.

Curcuna (10/8) usûlünde bestelenmiş olan, “Düşündükçe Mâziyi Bir Rüya Gibi Zaman” dizesi ile başlayan eserini, Nihâvend makamının aslî karakterine uygun olarak bestelemiştir. Rast, Çargâh ve Gerdâniye perdelerinde Nihâvend, Nevâ, Hüseyinî ve Muhayyer perdelerinde ise Kürdî çeşnilerini iç içe kullanarak işlemiştir.

Semâi (3/4) usûlünde bestelenmiş olan, “Engine de Deli Gönül Engine” isimindeki eserinde Nevâ’da Kürdî’nin ardından Rast perdesine Nihâvend işleyerek inmiş ve Nihâvend makamının karakterini ortaya koymuştur. Acem perdesi yerine Eviç perdesini kullanmıştır.

Düyek (8/8) ve Semâi (3/4) usûllerinde bestelenmiş olan, “Eylül’e Az Kaldı” isimli bu eseri, Avni Anıl makamın karakteristik yapısına uygun olarak Rast üzeri Nihâvend sesleri ile işlemiştir. Eserin içerisinde Kürdî ve Hicâz çeşnili kalıplar göstermiştir. Ayrıca Nihâvend makamının çeşni özelliği olan Kürdî perdesinde Çargâh’ı kullanmıştır.

Semâi (3/4) ve Düyek (8/8) usûlleri kullanılarak bestelenmiş olan, “Geceler İçinden Bir Gece Seçtik” isimli eserde, Nihâvend makamının seyir özelliğinden farklı olarak Muhayyer perdesinden seyre başlamış ve Kürdî’yi göstermiştir. Ancak hemen ardından Nihâvend’in güçlüsü olan Nevâ’ya yönelmiştir. Nihâvend eserlerde çok sık karşılaşılmayan bir çeşni olan Gerdâniye perdesinde Eviç’e yer vermiştir.

Semâi (3/4) usûlünde bestelenmiş olan, “Git Bu Mevsimde Gurub Vakti Cihangir’den Bak” isimli eserinde Nihâvend makamının yapısından farklı olarak, neredeyse tamamında tiz bölge seslerinde seyretmiş ve Eviç perdesini tutmuştur. Kürdî ve Nihâvend seslerini de göstererek Nihâvend makamının diğer özelliklerini kullanmıştır.

Semâi (3/4) usûlü ile bestelenmiş olan, “Gönlümü Güzelliğinin Nuru Ebediyen Yakacaktır” ismindeki eseri, Nihâvend makamının aslî karakterine uygun olarak işlemiştir. Uşşâk çeşnisini eserin birkaç yerinde göstermiştir. Makamın dizi sesleri arasında yer alan Kürdî ve Nihâvend’e çoğunlukla yer vermiştir.

“Gözlerin Bir Aşk Bilmecesi Sorar Gibi” dizesi ile başlayan, Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan bu eseri Nihâvend makamının yapısına uygun olarak bestelemiştir. Kürdî ve Nihâvend seslerini farklı perdelerde iç içe kullanmıştır.

Curcuna (10/8) ve Düyek (8/8) usûlleri kullanılarak bestelenmiş olan, “Gülünce Güzelsin Ağlarken Güzel” isimli eserini genel olarak Nihâvend makamının dizisinde yer alan sesleri kullanarak işlemiştir. Çeşitli perdelerde Kürdî ve Nihâvend sesleriyle seyretmiş, Nevâ’da Uşşâk çeşnisini göstermiş ve Acem perdesini Eviç perdesine çevirerek Hicâz duyum kazandırmıştır.

“Her Seher Gonceler Açtıkça Solan Gül Dökülür” dizesi ile başlayan, Düyek (8/8) usûlüyle bestelenmiş olan bu eserde, Nihâvend makamının seyir özelliğine uygun olarak güçlü Nevâ perdesinde Kürdî işleyerek başlamıştır. Diğer Nihâvend eserlerinde olduğu gibi bu eserde de Kürdî ve Nihâvend ile seyrederek, eseri makamın mahiyetine uygun olarak işlemiştir.

Semâi (3/4) usûlüyle bestelenmiş olan, “İçimde Nice Uzun Yılların Özlemi Var (Ağla Gitar)” isimli bu eserde de Çargâh çeşniyi, makamın seyir özelliğinde yer alan Kürdî ya da Nîm Hisâr perdesi yerine Acem perdesi üzerinde kullanmıştır. Eserin genelinde yine Nihâvend’in yapısını yansıtarak Kürdî ve Nihâvend’i farklı perdelerde işlemiştir.

Düyek (8/8) ve Aksak (9/8) usûlleri kullanılarak bestelenmiş olan, “Kadeh Var Yiyesim Gelir” isimli eserin seyrine makamın seyir özelliğine uygun olarak güçlü Nevâ perdesinden başlamıştır. Nihâvend’i işlemiş, daha sonra esere Nevâ perdesi üzerinde Hicâz duyum kazandırmıştır. Makamın esas yapısına ait olmayan Uşşâk çeşniyi Nevâ üzerinde göstermiştir. Yine makamın asma kararları arasında mevcut olmayan Eviç’te Eviç’e yer vermiştir. Eserin devamında makamı bilindiği şekliyle, Kürdî ve Nihâvend kalıplar göstererek bestelemiştir.

(3/4) Semâi usûlüyle bestelenmiş olan, “Kaderimde Hep Güzeli Aradım” ismindeki bu eserde de Nihâvend makamını aslî karakterine uygun olarak bestelemiştir. Makamın

karakteristik özelliğini taşıyan perdeler üzerinde Kürdî ve Nihâvend işleyerek, Nihâvend makamının asma karar özelliklerini göstermiştir.

“Kadir Mevlâm Sen Verirsin Bu Canı” isimli, Curcuna (10/8) usûlünde bestelemiş olduğu esere Nihâvend makamının seyir özelliğinden farklı olarak, tiz bölge sesleri arasında yer alan Sünbüle perdesinden başlasa da, güçlü Nevâ perdesi ile arasındaki bağı kurarak ahenkli bir şekilde Rast perdesine Nihâvend işleyerek inmiştir. Eseri genel itibariyle Kürdî ve Nihâvend sesleriyle işlemiş, yalnızca bir yerde Nevâ’da Uşşâk çeşnisini göstermiştir.

Semâi (3/4) usûlünde bestelenmiş olan, “Kederden Tasadan Gamdan Söz Etme” isimindeki bu eserde Avni Anıl Nihâvend makamını aslî karakterine uygun olarak işlemiştir. Dizi dışında farklı bir çeşniye yer vermemiştir. Kürdî ve Nihâvend seslerini ağırlıklı olarak kullanarak eseri tamamlamıştır.

Avni Anıl’ın “Kuytu Ormanlar Gördüm Gözünün Haresinde” isimindeki, Düyek (8/8) usûlüyle bestelemiş olduğu eser Nihâvend makamının yapısına uygun bir şekilde işlenmiştir. Acem’de Çargâh’ı, ayrıca makamın karakterinde yer alan Kürdî ve Nihâvend’i, çeşitli perdelerde ağırlıklı olarak kullanmıştır. Eserin yalnızca bir yerinde Nevâ üzerinde Hicâz’ı duyurmuştur.

Avni Anıl, “Mudanya Güzeli” isimli eserini (9/8) Aksak ölçü kullanarak bestelemiştir. Eseri genel olarak makamın yapısında mevcut bulunan, Kürdî ve Nihâvend’i ağırlıklı olarak kullanarak işlemiştir. Diğer Nihâvend eserlerinde de sıklıkla gösterdiği Acem perdesi üzerindeki Çargâh çeşniyi burada da kullanmıştır. Eserin yalnızca bir yerinde Sabâ çeşnisine yer vermiştir.

“Maziye Düşündüm de Yoruldum Hâlin Elinde” dizesi ile başlayan eseri, (8/8) Düyek usûlünde bestelemiştir. Nihâvend makamının seyir özelliğine yabancı olan ve eserlerde sık rastlanılmayan Sabâ’yı gösterdikten sonra devanmında Nihâvend’e geri dönmüştür.

“Merhaba Kız Kulesi Merhaba Eyüp Sultan” isimli eseri, (3/4) Semâi ve (8/8) Düyek usûllerini kullanarak bestelemiştir. Avni Anıl bu eserde Sabâ, Uşşâk ve Hicâz geçkilerini göstermiştir. Ağırlıklı olarak Kürdî ve Nihâvend seslerini kullanmıştır.

“Mihrabım Diyerek Sana Yüz Vurdum” isminde olan eser, (3/4) Semâi usûlünde bestelenmiştir. Avni Anıl bu eserinde Nihâvend makamını aslî karakterine uygun olarak işlemiştir. Ayrıca Eviç’te Eviç çeşnisine yer vermiştir.

Semâi (3/4) usûlü kullanılarak bestelenmiş olan, “Ege’li Güzel” ismindeki eserin seyrine, seyir özelliğine ait olmayan Gerdâniye perdesinden başlamış olsa da, hemen ardından güçlü Nevâ perdesini yakalayarak Nihâvend’i işlemiştir.

“Sâki Boşalan Sâgara Dök Eski Şaraptan” isimli eseri, Curcuna (10/8) usûlünde bestelemiştir. Nihâvend eserlerde genellikle karar ya da güçlü perdeleri civarından seyre başlanmaktadır. Ancak Avni Anıl diğer eserlerinde de olduğu gibi bu eserde de tiz bölge sesleri civarından seyre başlamış ve Hicâz’ı işlemiştir. Hemen ardından güçlü perdesini tutarak Nihâvend’i göstermiştir.

“Sen Bir Parça Seviver Ben Onu Sel Eylerim” isimli eseri, Nîm Sofyan (2/4) usûlü kullanarak bestelemiştir. Avni Anıl bu eserde makamın seyir özelliğine uygun olarak güçlü Nevâ perdesinden seyre başlamıştır. İlk önce Nihâvend seslerini göstermiştir. Daha sonra Nevâ perdesini atıp yerine Hicâz perdesini kullanarak eserlerde çok sık rastlanılmayan ve makamın yapısına ait olmayan Müstear’ı işlemiştir. Bu geçkiyi eserin birkaç yerinde kullanmıştır. Eserin devamında Nihâvend makamını bilindiği şekliyle işlemiştir.

“Sen Gelmeyi Bilmiyorsun” isimli eser, Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiştir. Eserin seyrine makamın gerektirdiği şekilde başlamış ve makamın yapısında var olan sesleri, yani Kürdî ve Nihâvend’i göstermiştir.

“Sen Gelsen Eğer Her Gece” isimli eseri, Aksak (9/8) usûlünü kullanarak bestelemiştir. Avni Anıl bu eseri makamın mahiyetine uygun bir şekilde işlemiştir. Kürdî, Nihâvend ve Çargâh çeşnilerini ağırlıklı olarak göstermiştir.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan, “Seni Gördükçe Gönlüm Gibi” isimli eserde Eviç ve Nîm Hicâz perdelerini kullanarak bir seyir gerçekleştirmiştir. Eseri Nihâvend makamının esas yapısına uygun olarak bestelemiştir.

“Sevda Bir Fırtına Kalbim Bir Umman” isimli eseri, Semâi (3/4) usûlüyle bestelemiştir. Avni Anıl bu eserinde de yine makamın seyir özelliğine uygun olarak güçlü perdesinden seyre başlamış ve Nihâvend seslerini işlemiştir. Eserin içerisinde ağırlıklı

olarak Kürdî seslerini barındırmış ve sadece bir yerinde Nihâvend makamındaki eserlerde genellikle kullanılan geçkilerden biri olan Uşşâk çeşnisini göstermiştir.

Semâi (3/4) usûlü kullanılarak bestelenmiş olan, “Söylenenle Söyleyen Dil, Hepsi Bir” isimli eser, Nihâvend makamının aslî karakterine uygun olarak bestelenmiştir. Çeşitli perdelerde Kürdî ve Nihâvend işlenmiş, ayrıca eserin birkaç yerinde Hicâz çeşnisi göstermiştir.

Semâi (3/4) usûlünde bestelenmiş olan, “Şarkılar Yazdım Sana” isimli esere aranağmeyle giriş yapılmıştır. Avni Anıl bu Nihâvend eserinde de genel işleyişini göstermiştir. Makamın yapısına uygun bir şekilde Kürdî’li kalışlar yapmış ve Nihâvend seslerini sıklıkla kullanmıştır. Eserin içerisinde ayrıca Uşşâk çeşnisine yer vermiştir.

“Toprak Olmaz Bende Tenden Başkası” dizesi ile başlayan eseri, Düyek (8/8) usûlünü kullanarak bestelemiştir. Esere Kürdî seslerini göstererek başlamış, hemen ardından Nihâvend’i yakalamıştır. Ayrıca Eviç ve Nîm Hicâz perdelerini kullanmıştır.

Semâi (3/4) usûlünde bestelenmiş olan, “Ümidim Sen, Neş’em Sen” isimli eserin aranağmesine girişte Rast perdesi üzerinde Nihâvend işleyerek başlamıştır. Bu eserde makamın dizi özelliğine uygun olarak çeşitli perdelerde Kürdî ve Nihâvend seslerini duyurmuştur. Eserin içerisinde, dizi dışında farklı bir geçki kullanmamıştır.

“Yeter Bu Kadar Aşka Dayanamam Ben Artık” isimli eser Semâi (3/4) usûlünde bestelenmiştir. Kürdî ve Nihâvend sesleriyle bezenmiş olan eserde Çargâh perdesini atıp, Nîm Hicâz perdesini kullanarak Rast perdesinde Nikrîz’i göstermiştir. Genel olarak bu çeşnî, Nihâvend eserlerde kullanılmaktadır. Avni Anıl Nihâvend eserlerinin çoğunda Nikrîz’i işlemiştir.

Semâi (3/4) usûlünde bestelenmiş olan, “Yıldızlar Saçılmış İnciler Gibi” isimli eserin aranağmesine girişte Sünbüle perdesi civarından seyre başlamıştır. Nihâvend makamının seyir özelliğinden farklı olarak giriş yapmış ve tiz bölge seslerinde fazlaca dolaşmıştır. Devamında ise eseri Nihâvend makamının yapısına uygun olarak bilindiği şekliyle işlemiş, yalnızca bir yerinde Uşşâk çeşnî göstermiştir.

3.10. Nikrîz

İnici-Çıkıcı bir seyir özelliğine sahip olan Nikrîz makamı, Rast perdesi üzerinde Nikrîz beşlisine, Nevâ perdesi üzerinde Rast dörtlüsünün ya da yine Nevâ perdesi üzerinde Bûselik dörtlüsünün eklenmesi ile oluşur. Kararı Rast perdesi olan makamın güçlüsü ise Nevâ perdesidir (Özkan, 1987, s.384).

Rast, Dügâh, Dik Kürdî, Nîm Hicâz ve Nevâ perdelerinin kullanılmasının ardından Rast perdesinde karar vermesiyle meydana gelir. Yukarıda Hüseyinî, Eviç ya da Acem, Gerdâniye perdelerine çıkarak aşağıda Irâk perdesine kadar inilebilir (İrden, 2015, s.80).

Avni Anıl Nikrîz makamında 1 eser bestelemiştir. Düyek (8/8) usûlü kullanılarak bestelenmiş olan eser “Neden Hiç Dinmiyor Gözyaşların Bî-çâre Gönlüm” dizesiyle başlamaktadır. Makamın seyir özelliği dışında bir giriş yaparak Irâk perdesinden seyre başlamıştır. Nikrîz makamının karakterinden farklı olarak Hicâzkâr etkisi göstermiştir. Acemli bir Nevâ ile Rast’a Nikrîz’li inmiştir. Meyan’a bağladığı bölümde Rast çeşnisi göstermiştir. Ardından tekrar Nikrîz’e dönerek makamın özelliklerini aynen kullanmıştır.

3.11. Rast

Çıkıcı bir seyir özelliğine sahip olan Rast makamı, Rast perdesi üzerinde bir Rast beşlisine, Nevâ perdesi üzerinde Rast dörtlüsünün ya da yine Nevâ perdesi üzerinde Bûselik dörtlüsünün eklenmesi ile oluşur. Kararı Rast perdesi, güçlüsü ise dizinin ek yerinde bulunan Nevâ perdesidir (Özkan, 1987, s.115).

Genellikle Rast perdesi üzerinde Rast çeşnisi ile seyre başlar. Hüseyinî Aşîrân perdesi üzerinde Nişâbur gösterilip tekrar Rast perdesinde kalış yapılır. İkinci özellik olarak, Dügâh perdesi üzerinde Uşşâk, Segâh perdesi üzerinde ise Segâh çeşnileri karışık kullanılıp, daha sonra Rast perdesi üzerinde Rast çeşnisi ile kalınır. Diğer bir özelliği ise; karar yani Rast perdesine inerken, Segâh perdesi üzerinde Segâh ve Dügâh perdesi üzerinde ise Uşşâk çeşnileri tekrar gösterilir. Son olarak Rast perdesinde Rast çeşnisi ile makam seyrinin kararı verilir (İrden, 2015, s.27).

Semâi (3/4) usûlü ile bestelenmiş olan “Bir Göz Aşinalığı Var Aramızda” isimli eserinde makamın yapısını göstermiştir. Ayrıca Uşşâk ve Segâh’lı geçişler sıklıkla kullanılmıştır.

“Birdenbire Bir Aşk Bu Sırasız Zamansız” dizesiyle başlayan, Düyek (8/8) usûlündeki bu eseri makamın mahiyetine uygun olarak işlemiştir. Rast çeşnisinin sıklıkla duyurulduğu bu eser içerisinde farklı geçkilere de yer vermiştir. Hicâz, Uşşâk ve Segâh çeşnileriyle eseri işlemiştir.

Curcuna (10/8) usûlünde bestelenmiş olan, “Darılıp Kaçma Benim Kalbimi Hiç Dinlemeden” dizesi ile başlayan Rast eserinde, makamın yapısını göstermiş, ayrıca Uşşâk ve Segâh çeşnileriyle de süslemiştir.

“Sevgin Yaşatır Beni” isimli eser, Semâi (3/4) usûlü kullanılarak bestelenmiştir. Eseri makamın aslî karakterine uygun olarak işlemiştir. Farklı olarak Hicâz ve Segâh çeşnilerine yer vermiştir.

“Sevginin Baharı mı Derdinle Geçen Her Dem” dizesi ile başlayan eser Curcuna (10/8) usûlü kullanılarak bestelenmiştir. Eserin seyri makamın karakteristik özelliğine uygun olarak karar yani Rast perdesinden başlamıştır. İçerisinde Segâh geçki kullanmıştır.

Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiş olan, “Son Akşam Döküver Örgüleri de (Arzu)” isimli eserin aranağmesine girişte, Yegâh perdesinden seyre başlamıştır. Bu eserde Rast seyirlerin yanı sıra, Segâh, Uşşâk ve Mâhur çeşnilerini göstermiştir.

“Sordular Mecnûn’a Leylâ’nın Saâdet Hanesin” dizesi ile başlayan eser, Curcuna (10/8) usûlü kullanılarak bestelenmiştir. Eser, işlenişi itibariyle makamın yapısını yansıtmaktadır. Makamın asma karar özellikleri dışında Uşşâk çeşni kullanılmış ve diğer Rast eserlerinde sıklıkla gösterdiği Segâh çeşnisine bu eserde de yer vermiştir.

“Yollara Düşüyorum Sen Başlıyorsun” dizesi ile başlamış olan eser, Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiştir. Hicâz, Nîkrîz, Hüzam, Mâhûr ve Çargâh çeşnilerini göstermiştir.

3.12. Sabâ

Kararı Dügâh perdesi olan Sabâ makamı çıkıcı-inici seyir özelliğine sahip Mürekkeb (Bileşik) bir makamdır. Sabâ makamının dizisi; Çargâh perdesinde yer alan Zîrgûle’li Hicâz dizisine, yerinde yani Dügâh perdesinde bir Sabâ dörtlüsünün eklenmesi şeklindedir. Makamın güçlüsü Çargâh perdesidir (Özkan, 1987, s.342). Dügâh, Segâh, Çargâh ve Hicâz perdelerinin kullanılarak Dügâh perdesinde karar vermesiyle oluşan bir makamdır. Yukarıda Hüseyinî, Acem, Gerdâniye ve Muhayyer perdelerine kadar ve

Dügâh perdesinden aşağıda ise Rast perdesine kadar gezinebilir. Bazı eserlerde Uşşâk çeşni ile karar verdiği görülebilir (İrden, 2015, s.73).

Sabâ makamını “Dönmem Kucağına Aşkın Daha Dün Geldim” dizesi ile başlayan, Düyek (8/8) usûlünde bestelediği eserde kullanmıştır. Eserin başlangıcında Segâh perdesinden seyre başlayarak Çargâh perdesine bir geçiş göstermiştir. Devamında Şehnâz perdesine dokunmuş ve Çargâh’lı seyretmiştir. Ardından Sabâ makamının karakterine uygun bir şekilde Sabâ ile devam ederek Dügâh perdesinde bırakmıştır. Eserin tamamının Sabâ ağırlıklı olduğu görülmektedir.

3.13. Segâh

Çıkıcı bir seyir özelliğine sahip olan Segâh makamının kararı Segâh, güçlüsü ise Nevâ perdesidir. Segâh makamının dizisi; yerinde Segâh beşlisine, Eviç perdesi üzerinde Hicâz dörtlüsünün eklenmesi ile oluşmuş olmasının yanı sıra bazen Segâh perdesi üzerinde Eksik Segâh beşlisinin kullanılmasından dolayı Nevâ perdesi üzerinde Uşşâk-Bayâti dizisinin ortaya çıkmasıyla birlikte Gerdâniye perdesi üzerinde Bûselik beşlisi meydana gelmektedir (Özkan, 1987, s.276).

Segâh, Çargâh ve Nevâ perdelerine çıkıp, Çargâh, Segâh ve Kürdî perdelerine inip, Segâh perdesinde karar vermesiyle meydana gelmiştir. Seyir esnasında Rast makam perdeleri kullanılır. Makam seyrinin sonuna gelindiğinde Eviç perdesi yerine Acem perdesi de kullanılabilir (İrden, 2015, s.44).

Aksak (9/8) usûlü kullanılarak bestelenmiş olan “Hayırlısı Veys’dir Tâbiinlerin” isimli birinci eserde; makamın seyir özelliğine uygun olarak Segâh perdesinden seyre başlamıştır. Segâh makamındaki eserlerde sık rastlanmayan Müstear’ı göstermiştir. Bunun dışında eser genel olarak Segâh çeşni ağırlıklı olarak bestelenmiştir.

Semâi (3/4) usûlü kullanılarak bestelenmiş olan “Ne Varsa Gözlerimde Senden Kalan Bir Yalan” isimindeki ikinci eserde ise; güçlü Nevâ perdesi civarından seyre başlamıştır. Ağırlıklı olarak Rast ve Segâh çeşnileri kullanılmıştır.

3.14. Sûzidil

İnici bir seyir özelliğine sahip olan Sûzidil makamının kararı Hüseyinî Aşîrân perdesidir. Birinci derece güçlüsü tiz durak Hüseyinî perdesinde Zîrgüle’li Hicâz çeşniyle yarım

karar yapılır. İkinci derece güçlüsü ise Bûselik perdesidir. Ayrıca Dügâh perdesi de önemli bir perdedir (Özkan, 1987, s.251).

Hisâr Bûselik makam seyri ile başlayarak, Hüseyinî Aşîrân perdesinde Hicâz çeşni ile karar verir (İrden, 2015, s.91).

Avni Anıl'ın Sûzidil makamında bestelediği 2 eseri mevcuttur. “Gül Biraz Bunca Dert Bunca Gözyaşı Bitsin” dizesi ile başlayan eser, Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiştir. Bestekâr Sûzidil makamındaki bu ilk eseri, Sûzidil'in yapısından biraz farklı olarak işlemiştir. Genellikle Hicâz seyretmiş ve Re diyezi tutmuştur. Re diyezini Re naturale dönerek Bûselik çeşni ile tamamlanmaması nedeniyle eserin seyrî Sûzîdil makamından daha çok Şedaraban'a benzemektedir.

“Unutamıyorum” ismindeki ikinci eser, Semâi (3/4) usûlü kullanılarak bestelenmiştir. Bu eser Sûzidil makamının karakterini gösterir nitelikte bestelenmiştir. Hüseyinî perdesi üzerinde Zîrgûle'li Hicâz çeşni işleyerek Hisâr Bûselik makamının seyrini gerçekleştirmiş, re naturale çevirerek Bûselik seslerini duyurmaya devam etmiştir. Bu ikinci eser birinci esere göre, yapı itibarıyla Sûzîdil makamını yansıtmaktadır.

3.15. Sûznâk

İnici-Çıkıcı seyir özelliğine sahip olan Basit Sûznâk makamı; Rast perdesi üzerinde Rast beşlisine, Nevâ perdesi üzerinde Hicâz dörtlüsünün eklenmesinden oluşur. Kararı Rast perdesi, güçlüsü ise Nevâ perdesidir. Güçlü Nevâ perdesi üzerinde Hicâz çeşnisi yer alması dolayısıyla Çargâh perdesine düşerek Nîkrîz çeşnisi yapılabilir (Özkan, 1987, s.181).

Hüzzâm ve Rast makam seyirlerinin bileşimiyle meydana gelir (İrden, 2015, s.41).

İnici-çıkıcı seyir özelliğine sahip olan Zîrgûle'li Sûznâk makamı; Zîrgûle'li Hicâz makamının Rast perdesindeki şiddidir. Rast perdesi üzerinde Hicâz beşlisine, Nevâ perdesi üzerinde Hicâz dörtlüsünün eklenmesi ile oluşur. Kararı Rast, güçlüsü ise dizinin ek yerinde bulunan Nevâ perdesidir. Üzerinde Hicâz çeşnisi ile yarım karar yapılır. Zîrgûle'li Sûznâk makamında Çargâh perdesi üzerinde Nîkrîz çeşnili, Segâh perdesi üzerinde ise Hüzzâm çeşnili asma kararlar yapılabilir (Özkan, 1987, s.236).

Hüzzâm makam seyriyle başlayıp, Rast perdesinde Hicâz çeşnisiyle karar verir (İrden, 2015, s.42).

Avni Anıl Sûznâk makamında 2 tane eser bestelemiştir. “Ne Bahtsız Kalbim Varmış Avare Oldu Gönlüm” isimli ilk eser, Curcuna (10/16) usûlünde bestelenmiştir. Bestekâr bu eserde Hûzzâm işleyip, Rast karar vermiş olması nedeniyle Basit Sûznâk makamının özelliğini yansıtmıştır. Ancak içerisinde Hûzzâm ve Hicâz çeşnilerinin de bir arada kullanılması bakımından Zîrgûle’li Sûznâk özelliği de göstermiştir. Eserin içerisinde Sûznâk makamının iki şeklini iç içe kullandığı görülmektedir. Avni Anıl bu eserde makama yabancı olan Dügâh geçkisine yer vererek farklı bir işleyiş gerçekleştirmiştir. “Seni Aşka Gizledim Baksalar Göremezler” dizesi ile başlayan eser, Aksak (9/8) usûlünde bestelenmiştir. Bu eser Zîrgûle’li Sûznâk makamının özelliğini yansıtmaktadır. Bestekâr her ne kadar esere Hicâzkâr duyum kazandırmış olsa da, devamında Hûzzâm geçişlerini tamamlayarak ve Rast perdesinde Hicâz çeşniyle karara giderek, Zîrgûle’li Sûznâk makamını aslî karakterine uygun olarak işlemiştir.

3.16. Uşşâk

Basit makamlardan biri olan Uşşâk makamı, çıkıcı özelliğe sahip olan bir makamdır. Dügâh perdesi üzerindeki Uşşâk dörtlüsüne, Nevâ perdesi üzerinde Bûselik beşlisinin eklenmesi ile oluşmuştur. Kararı Dügâh, güçlüsü ise dizinin ek yerinde bulunan Nevâ perdesidir. Bu perde üzerinde Bûselik çeşniyle yarım karar yapılır (Özkan, 1987, s.120).

Uşşâk makamında Dügâh perdesi üzerinde Uşşâk çeşni ile seyre başlayıp, Yegâh perdesinde Rast çeşni kullandıktan sonra tekrar Dügâh perdesi üzerinde Uşşâk çeşniyle asma kalış yapılır. Dügâh perdesi üzerinde Uşşâk ve Rast perdesi üzerinde Rast çeşnileri sırasıyla kullanılarak Nevâ perdesine çıkılarak bu perde üzerinde Nihâvend (AEU sistemine göre Bûselik) çeşniyle asma kalış yapılabilir. Karara giderken; Nevâ perdesi üzerinde Nihâvend, Çargâh perdesi üzerinde Nigâr (AEU sistemine göre Çargâh), Dügâh perdesi üzerinde Uşşâk ve Rast perdesi üzerinde Rast çeşnileri kullanılabilir. Son olarak Dügâh perdesi üzerinde Uşşâk çeşni ile karar verilir (İrden, 2015, s.48).

Avni Anıl’ın Uşşâk makamında bestelemiş olduğu 3 eser mevcuttur. “Sanma Canını Ben Gibi Kurban Eder Âşık” dizesi ile başlayan eser, Düyek (8/8) usûlünde bestelenmiştir. Esere Rast perdesi üzerinde Rast işleyerek giriş yapılmış ve eserin genelinde Rast çeşni ağırlıklı olarak kullanılmıştır. Karara Dügâh perdesinde Uşşâk’la

gıtmıştır. Ancak eserde genel itibariyle Rast'lı kalışlar yapılması sebebiyle Uşşâk makamından daha çok Rast makamına benzemektedir.

Düyek (8/8) usûlü kullanılarak bestelenmiş olan, “Yalan Yıllar” isimli esere aranağme ile giriş yapılmıştır. Esere girişte pest tarafa doğru genişleyerek Irâk perdesine kadar düşmüştür. Esasen bu ses Uşşâk makamının yapısında olan bir ses değildir. Fakat bestekâr Irâk perdesine dokunduktan hemen sonra Dügâh perdesini yakalayarak Uşşâk seyrederek makamın karakterini de yansıtmıştır.

“Yıllar Unutturamaz Çıkmaz Hatırdan Leylâ” dizesi ile başlayan eser, Aksak (9/8) usûlü kullanılarak bestelenmiştir. Bu eserde de yine Segâh ve Rast çeşnilerine yer verilmiştir. Özellikle Segâh ve Eviç perdelerinde Segâh çeşnili kalışlar sıkça yapılmıştır. Eser Uşşâk makamına benzemekten daha ziyâde Segâh makamına benzemektedir.

3.17. Yegâh

Yegâh perdesinde karar veren Mürekkeb (Bileşik) makamlardan biri olan Yegâh makamı inici seyir özelliğine sahip olan bir makamdır. Kararı Yegâh, birinci mertebe güçlüsü ise Nevâ perdesidir. Nevâ perdesi üzerinde Rast çeşnisiyle yarım karar yapılır. Makamın ikinci mertebe güçlüsü ise üzerinde üç ayrı çeşnî bulunan Dügâh perdesidir (Özkan, 1987, s.545).

Yegâh makamı; Nevâ makamı seyriyle başlayarak, Yegâh perdesinde Rast çeşnisiyle karar veren bir makamdır (İrden, 2015, s.50).

Avni Anıl Yegâh makamını “Bahçemde Güller Soldu, Mevsim Hazana Döndü” dizesi ile başlayan, Düyek (8/8) usûlü kullanarak bestelemiş olduğu eserinde kullanmıştır. Esere Nevâ'yı duyurarak başlamıştır. Bestekâr bu eseri, klâsik eserlerden biraz farklı olarak bestelemiştir. Klâsik eserlerde Nişâbur mevcut değildir. Ancak Avni Anıl bu eserde Nevâ'yı duyurmasının ardından Nişâbur üslûbuyla devam etmiştir. Yegâh makamının bir özelliği olan Nevâ perdesinde sıklıkla kalışlar yapmıştır. Nevâ makamının bir diğer özelliği olan Eviç'ler burada sıklıkla gösterilmiştir. Eserin kararını Yegâh perdesinde Rast çeşnisiyle vermiştir.

SONUÇ

20. yüzyılın önemli bestekârları arasında yer alan Avni Anıl, Türk müziği alanında kıymetli çalışmalar yapmış ve Türk müziği repertuvarına önemli eserler bırakmıştır. Bestecilik dışında yazarlık yönü de bulunan Avni Anıl, bir dönem Radyo'da redaktör olarak görev yapmış, Bursa'da "Yeni Dünya" gazetesinde köşe yazısı yazmış, "Anılar ve Belgelerle Mûsikîmiz Sözlüğü" adında 4 ciltten oluşan bir kitap, ayrıca "Mûsikî ve Nota" isminde 5 ciltlik bir dergi yayımlamıştır. Etrafında olan herkes tarafından çalışkanlığı ile bilinen Avni Anıl, yaşamı boyunca birçok besteye imza atmıştır. Yapılan araştırmalar sonucunda Avni Anıl'ın 154 eseri olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmada 17 farklı makam kullanılarak bestelenmiş olan eserlerinin tamamının makamsal analizi yapılarak makam kullanım tekniği incelenmiş olup, aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Yapılan bu çalışmada; Avni Anıl'ın Acemkürdî makamındaki iki eserini farklı şekillerde bestelediği tespit edilmiştir. "Baharla Hazan" isimli eserinin işleniş bakımından Muhayyerkürdî makamına benzediği, "Bir Başka Eda" isimli eserinin ise yapı itibarıyla makama uygun olduğu görülmüştür.

İkinci makam olan Hicâz makamında toplamda 27 eser bestelemiştir. Bu eserlerinde genel olarak sadece Hicâz yapısında kalmamış, Hümâyûn, Uzzâl ve ayrıca zirgüleli hicâz'ı iç içe kullanmıştır.

Eserlerinde kullandığı üçüncü makam Hüseyinî makamıdır. Bu makamda iki tane eseri bulunmaktadır. "Güzel Gözler Menekşe Yüce Dağlar Mor Olur" ve "İrmakla Akıp Taşmışım" isimli eserlerinde makamın özelliklerini aynen kullanmıştır. Ancak ilk eserde Hüseyinî makamındaki eserlerde nadiren görülen Rast çeşnisine, bestekâr bu eserde yer vererek makama farklılık katmıştır.

Dördüncü kullandığı makam olan Hüzzâm makamında 14 eser bestelemiştir. Eserlerini genel olarak Hüzzâm makamının yapısına dâhil olan çeşnilere yer vererek işlemiştir. "Ayrılık Ümitlerin Ötesinde Bir Şehir" isimli eserinde Segâh perdesinde Hüzzâm'lı karar vermek yerine, Segâh perdesinde Segâh'lı karar vermiştir. "Gözlerin Senin Gözlerin" isimli eserde makamın dizisi dışında Rast'lı bir başlangıç yapmıştır. Hüzzâm makamındaki eserlerinin bir kısmında Rast, Kürdî ve Uşşâk'lı kalıplar yaparak farklı bir işleyiş göstermiştir.

Avni Anıl kullandığı beşinci makam olan Karcığar makamında 1 eser bestelemiştir. “Yeşil Gözlerinde Nemler” isimli eserde makamın genel özelliklerini esere yansıtmıştır. Ancak eserin içerisinde Nevâ’da Rast çeşnişiyle makama ait olmayan bir çeşniye yer vermiştir.

Avni Anıl kullandığı altıncı makam olan Kürdilihicâzkâr makamında 31 eser bestelemiştir. Kürdilihicâzkâr makamının iki şekli bulunmaktadır. Şed ve Mürekkeb olarak ayrılan bu makamı bestekâr eserlerinde genellikle bir arada kullanmıştır.

Avni Anıl kullandığı yedinci makam olan Mâhûr makamında 2 eser bestelemiştir. Mürekkeb ve Şed Mâhûr makamı olmak üzere iki şekli olan bu makamın örneklerini bu eserlerinde göstermiştir. “Uçtu Ellerimizden En Güzel Günler, Aylar” isimli eser içerisinde kullanılan çeşniler bakımından Mürekkeb Mâhûr makamının yapısını yansıttığı görülürken, “Vakit Geçti Erenler Gayrı yaklaştı Encam” isimli eserinde ise Şed Mâhûr makamını kullandığı görülmektedir.

Avni Anıl kullandığı sekizinci makam olan Muhayyerkürdî makamında 5 eser bestelemiştir. Bu eserlerinde eskiden kullanılan Muhayyer’li inişin aksine, Muhayyer Sünbüle seyri göstererek Kürdî karar vermiştir.

Avni Anıl’ın kullandığı dokuzuncu makam olan Nihâvend makamında bestelemiş olduğu eser sayısı 50’dir. Eserlerini genel olarak Nihâvend makamının yapısına uygun olarak işleyen bestekâr, bu eserlerinde Hicâz ve Nîkrîz çeşnilerine de sıklıkla yer vermiştir. Nihâvend eserlerinin içerisinde makamın yapısından farklı olarak Sabâ, Müstear, Eviç ve Uşşâk’lı geçişler de göstermiştir. Ayrıca Nevâ üzerinde Nihâvend seyrederek Nihâvend-i Kebir özelliğini kullandığı görülmektedir.

Kullandığı onuncu makam olan Nîkrîz makamında 1 eser bestelemiştir. “Neden Hiç Dinmiyor Gözyaşların Bî-çâre Gönlüm” isimli eserinde, Nîkrîz makamının yapısından farklı olarak Hicâzkâr bir geçkiye yer vermiştir.

Avni Anıl kullandığı on birinci makam olan Rast makamında 8 eser bestelemiştir. Eserleri genel olarak Rast makamının yapısına uygun besteleyen bestekâr, bu eserlerini farklı çeşnilerle de zenginleştirmiştir. Uşşâk ve Segâh’lı kalıpları sıklıkla Rast eserlerinin hemen hepsinde kullanmıştır. Ayrıca Hûzzâm, Nîkrîz, Mâhûr, Hicâz ve Çargâh’lı geçişlere de yer vermiştir.

Avni Anıl kullandığı on ikinci makam olan Sabâ makamında 1 eser bestelemiştir. Bu eserinde Sabâ makamının esas yapısını göstermiştir. Ağırlık olarak Sabâ seslerine yer vermiş, farklı olarak ise Şehnâz duyum kazandırmıştır.

Avni Anıl kullandığı on üçüncü makam olan Segâh makamında 2 eser bestelemiştir. Segâh makamının karakteristik özelliği olan ve bilindiği üzere birçok eserde kullanılan, aynı zamanda makamın yedeni olan bakiye diyezli la Kürdî perdesine bestekâr 2 eserinde de yer vermemiştir. Segâh makamında bestelenmiş olan birçok eserde Eviç perdesi yerine Acem perdesi kullanılmaktadır. Avni Anıl “Hayırlısı Veys’dir Tabiinlerin” isimli eserde 2 kez Acem perdesini kullanmıştır. Ancak ikinci eser olan “Ne Varsa Gözlerimde Senden Kalan Bir Yalan” isimli eserinde ise Acem perdesine hiç yer vermemiştir.

Avni Anıl kullandığı on dördüncü makam olan Sûzîdil makamını 2 eserinde kullanmıştır. “Gül Biraz Bunca Dert Bunca Gözyaşı Bitsin” isimli eserinde Hicâz’a ağırlık vererek, makamın esas yapısının dışında bir seyir göstermiştir. Esere farklı olarak Şedaraban özelliği kazandırmıştır. Sûzîdil makamının esas yapısını “Unutamıyorum” adlı ikinci eserinde gösterdiği görülmektedir.

Avni Anıl kullandığı on beşinci makam olan Sûznâk makamında 2 eser bestelemiştir. Sûznâk makamının Basit ve Zîrgûle’li olmak üzere iki şekli bulunmaktadır. Avni Anıl “Ne Bahtsız Kalbim Varmış Avare Oldu Gönlüm” isimli ilk eserini, Basit Sûznâk ve Zîrgûle’li Sûznâk özelliklerini iç içe kullanarak bestelemiştir. “Seni Aşka Gizledim Baksalar Göremezler” ismindeki eserini ise Zîrgûle’li Sûznâk şekliyle bestelediği tespit edilmiştir.

Avni Anıl kullandığı on altıncı makam olan Uşşâk makamında bestelediği 3 eser incelendiğinde; “Sanma Canını Ben Gibi Kurban Eder Âşık” ismindeki birinci eserde Uşşâk makamından farklı olarak, Rast kalıplar yaptığı ve bu sebeple eserin Rast bir duyum içinde olduğu anlaşılmaktadır. “Yalan Yıllar” isimli ikinci eserinde Segâh ve yine Rast çeşnili bir seyir gösterse de Uşşâk makamının yapısını işlediği, “Yıllar Unutturamaz Çıkmaz Hatırdan Leylâ” isimli üçüncü eserinde ise Segâh ve Rast çeşnilerini kullanarak ağırlıklı olarak Segâh seslerini duyurması sebebiyle Segâh makamına benzediği görülmüştür.

Avni Anıl kullandığı on yedinci makam olan Yegâh makamında 1 eser bestelemiştir. “Bahçemde Güller Soldu, Mevsim Hazana Döndü” isimli eseri bestelerken, makamı günümüzde bilindiği şekliyle kullanarak bestelediği görülmektedir. Ayrıca Nevâ, Nişâbur ve Rast geçişlerini kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan çalışma sonucunda ulaşılan bilgilere göre; Avni Anıl’ın bestelediği eserlerde kullanmış olduğu 17 makam, genel özellikleri (seyir, dizi, perde) açısından günümüz makam anlayışına uymaktadır. Kullandığı makamlar içerisinde farklı geçkilere de yer vermiş, bunlar çalışma içerisinde gösterilmiştir. Bu araştırmanın, özellikle makamsal analiz ve makam kullanım tekniği konularında çalışacak olan araştırmacılara örnek oluşturması açısından fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Berker, E. (1985). Türk musikisinde dönemler. *Erdem*, 1(1), 147-168.
- Coşkun, F. (2013). Geleneksel Türk Sanat Müziği Eğitiminde Kurumsallaşmanın Tarihsel Evrimi. *Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Dergisi*, (3), 149-157.
- Dinçer, B. (1981). Atatürk ve Türk musikisi. *Istanbul Journal of Sociological Studies*, (19), 71-86.
- Ezgileriyle Avni Anıl. (2000). Anı, Belge, Şarkılar 1.
- İrden, S. (2015). *Türk Mûsikîsi'nde Makam Uygulamaları*. Konya: Aybil Yayınevi
- Kalaycıoğlu, R. (1969). *Türk Musikisi Bestekârları Külliyyatı (Sayı:28)*. Beyoğlu-İstanbul: Türk Musikisi Bestekârları Yayınları.
- Koç, F. (2003). *Sultan III. Selim Hân'ın Mûsikî Eserlerinin Müzikal Analizi* (Yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlahiyat Anabilim Dalı İslâm Tarihi ve Sanatları Bilim Dalı, İstanbul
- Kutluğ, Y. (2000). *Türk Musikisi'nde Makamlar (1. Baskı)*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları
- Oransay, G. (1984). *Cumhuriyetin İlk 50 Yılında Geleneksel Sanat Musikimiz, Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*. İstanbul: İletişim Yayınları
- Orhon, C. (1957). 1957 yılında çekilmiş Avni Anıl'a ait fotoğraflar.
- Özalp, M. N. (2000). *Türk Mûsikîsi Tarihi (II. Cilt)*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları
- Özkan, İ. H. (1987). *Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri, Kudüm Velveleleri (İkinci Baskı)*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Sarı, G. Ç. 19. Yüzyıl Batılılaşma Hareketlerinin Osmanlı-Türk Müziğine Yansımaları. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 181(181), 31-50.
- Sefer, E. (2012). *XIX. yüzyılda Batılılaşmanın Türk musikisine etkileri* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Tohumcu, A. Doğrusöz, N. (2013). Gelenekselden Popülere 20. Yüzyıl Türk Makam Müziği Üretimlerinde Değişimin İzleri. *Porte Akademik: Journal of Music & Dance Studies*, 8.
- Toker, H. (2012). *Sultan Abdülaziz Dönemi'nde Osmanlı Sarayı'nda Mûsikî* (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).

Ulusoy, N. (2017). *Avni Anıl Bestelerinin Mûsiki Unsurları Açısından İncelenmesi* (Yüksek lisans tezi), Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Geleneksel Türk Müzikleri Anasanat Dalı, Ankara

Yiğit, İ., Sezikli, U. (2020). Türk Mûsikîsi ve Yasaklar (1754-1952). *darulfunun ilahiyat*, 31(1), 119-135.

<https://www.aydinlik.com.tr/haber/avni-anilin-kizdigi-soylesi-216119#2>, Avni Anıl'ın Kızdığı Söyleşi, Erişim Tarihi: 12/12/2022.

<https://www.devletkorosu.com/>, Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Devlet Korosu Arşivi, Erişim Tarihi: 28/06/2022-11/01/2023.

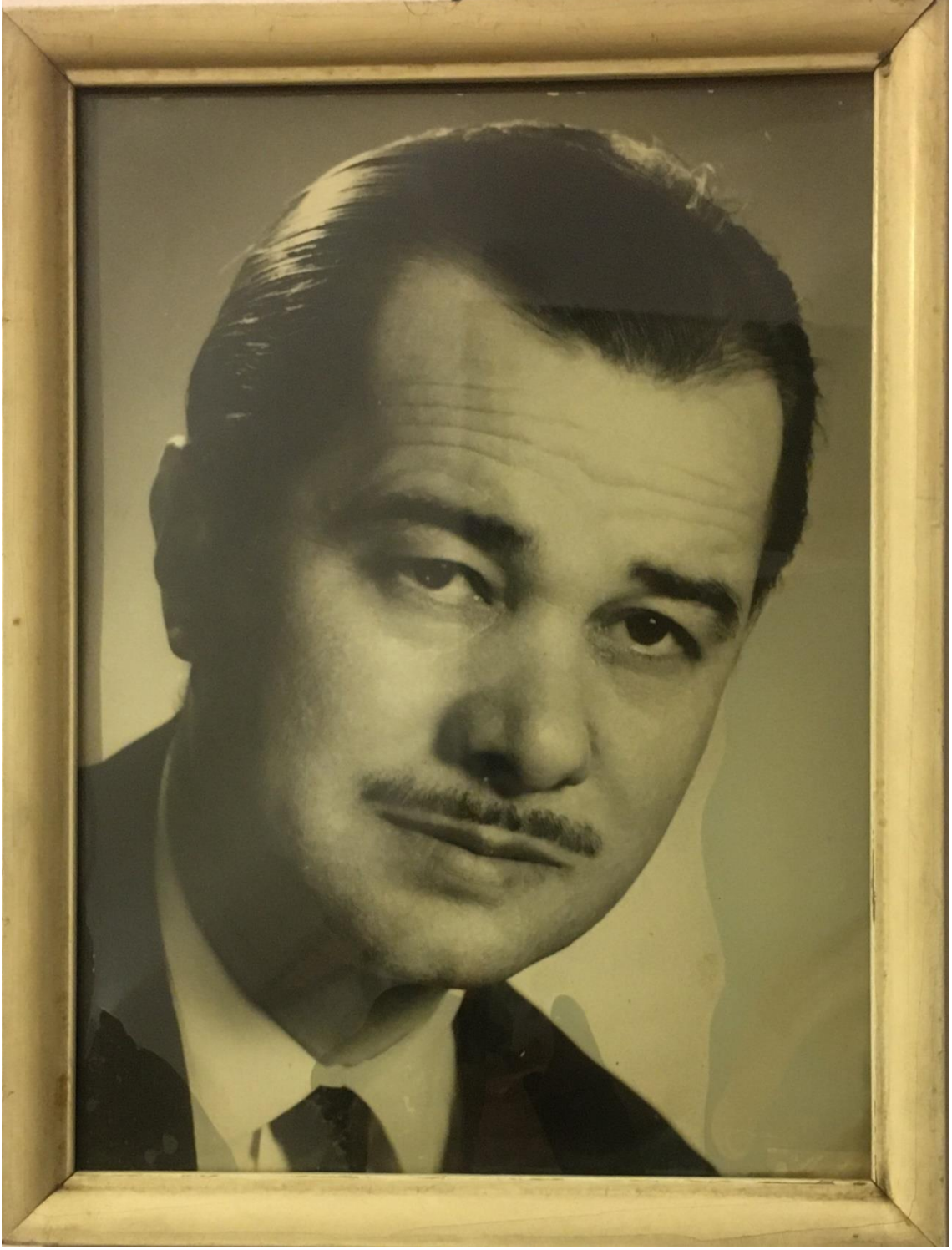
https://www.youtube.com/watch?v=6cr6i6V7_Is, Avni Anıl, Bir Besteci Programı, TRT Arşiv, Erişim Tarihi: 28/06/2022.

Kişisel Görüşme

ANIL, Berhayat, 18.11.2021. İstanbul

EK

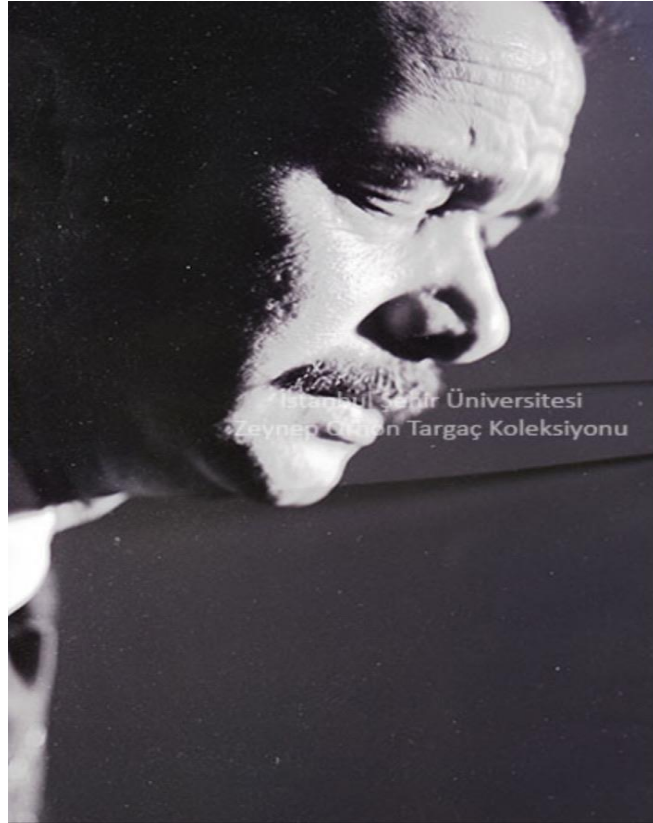
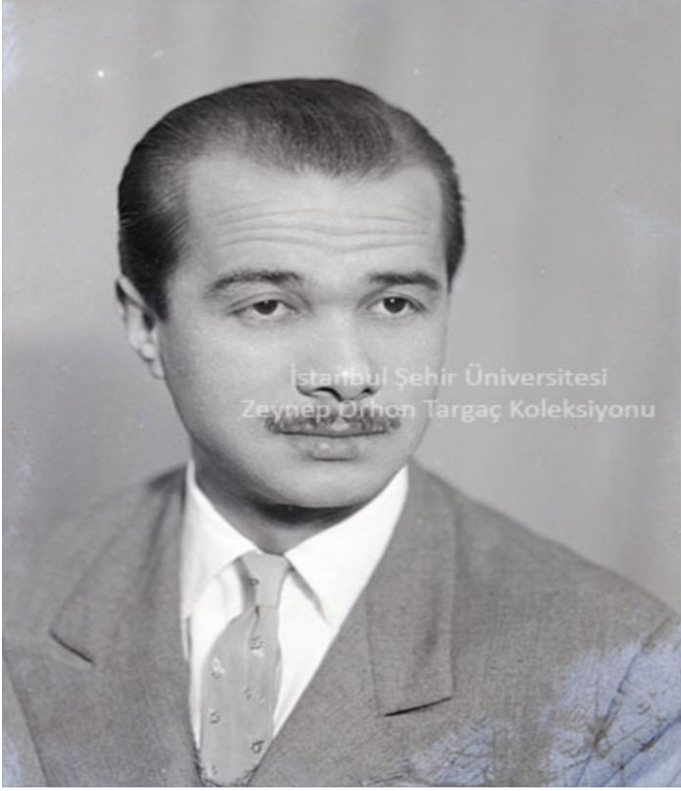
Ek 1: Avni Anıl ve Kız Kardeşi Emekli Radyo Sanatçısı Berhayat Anıl

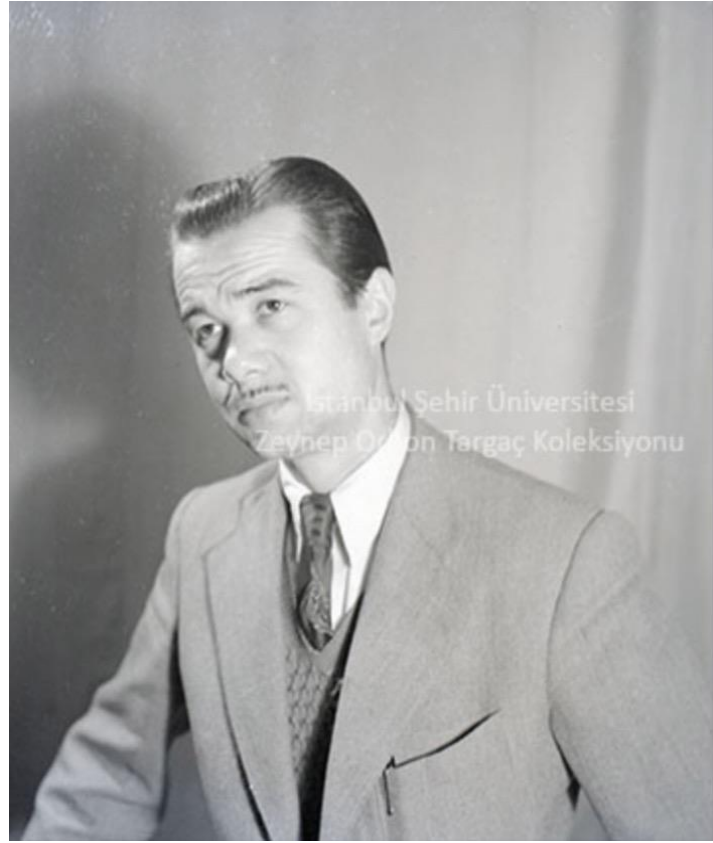

Kaynak: B. Anıl, Kişisel İletişim, 18 Kasım 2021.

Ek 2: Avni Anıl'ın 1957 Yılında Çekilmiş Olan Fotoğrafları

Kaynak: Orhon, C. (1957). 1957 yılında çekilmiş Avni Anıl'a ait fotoğraflar. (İstanbul Şehir Üniversitesi Kütüphanesi Zeynep Orhon Targaç Koleksiyonu).

Ek 3: Kız Kardeşi Berhayat Anıl İle Yapılan Görüşmede Abisi Avni Anıl İle İlgili Anlatımı Şu Şekildedir:

Bizim aile olarak, bir çekirdek aile olarak anne, baba, bir abi bir de ben... Son derece huzurlu, son derece mutlu ve harp zamanı, çocukları düşünün. Babam 1313 (1895) doğumlu kurtuluş savaşı gazisi, kurtuluş savaşına iştirak etmiş. Aslında babam Bulgaristan'dan göçmen olarak gelmiş İstanbul'a. Fakat o zaman dağıtımlar var, oradan gelen göçmenlerin. Bandırma'nın Şevketiye köyüne vermişler babamı araziye. Babam oraya yerleşmiş. Amcam var onun yanında, o 2-3 yaş daha küçük ve oraya yerleşmişler. Fakat babam tam böyle askerlik çağına geldiği zaman askere gidince, askerlikten de döndü ve demiş ki ben nasıl olsa artık kendi hayatımı kuracağım, ben İstanbul'a gideyim. Çocuklarım olur, evlenirim. Annemi Biga'da görmüş. Çanakkale'nin Biga kazasında görmüş, evlenmişler ve almış İstanbul'a gelmişler. Ağabeyim doğmuş, ben doğmuşum. Abim 23 Nisan, benimki de tam 28 Ocak 1931. Şimdi bu ocak gelecek ve 91 bitecek, 92'ye giriyorum yaş olarak. Babam Hamdi Anıl, annem de Fatma Anıl. Böyle bir demişler, bir kıymetli iki tane evlat yetiştiririz, doğmuşuz biz, kalmışlar artık İstanbul'da. Babacığım demiş ki burada kalalım, çocuklarımız daha bir güzel okurlar belki. Bu ara tabi 28-29-30-40 harp zamanı ilk mektep, ortaokul, liseden sonra bu hep çocukluklarımız hep beraber geçmiş. Fakat ondan sonra bir 1946 senesi gelmiş. Ben de ortaokulu bitirmişim. Hocam demiş ki sen konservatuvara git. Ağabeyime de demişler ki sen de liseyi bitirdin. Artık onun müzikle hiç alakası yok. Hiç mi hiç ama... O zaman demiş ki Hayat'ı da (Berhayat Anıl) konservatuvara yollamayalım. Bana o kadar düşkün ki. Kız çocuğu nereye gidecek, ta karşıya gidecek İstanbul'a geçecek, gidecek gelecek. Babam da demiş ki oğlum ben hayattayım, sen sakın karışma, sen ağabeyi değil misin? Sen gider alırsın kardeşini, götürürsün ve konservatuvara ağabeyim beni götürüp getirirken oranın havası, onu cezbetmiş. Ki Tepebaşı'ndayız o zaman biz. Oranın havası onu mest etmiş ve zaten aynı semtte oturan arkadaşlar da mesela bir tanesi Şekip Ayhan Özışık. Karşılıklı oturuyoruz, evde. Demiş ki Avni ben seni demiş bir cemiyete götüreceğim. Bak gör şarkılar söylüyorlar orda çok güzel demiş ve biz cemiyete gitmeye başladık. Hocamız Emin Ongan'ın elini öptük, öyle bir saygı ki... Emin hoca keman çalıyor radyoda fakat eser geçerken ud'la iştirak ediyor. Ud ile refakat etmek çok daha güzel geliyor. 15 kişi var yok. Küçük bir masanın etrafında toplanmışız. O kadar güzel, o kadar zevkli ki... Önde de bir bey oturuyor, Arif Sami

Toker'miş meğerse. Ben hatta abime dedim ki niye biz de yeni geldik bu niye böyle önde oturuyor? Dediler ki bu Arif Sami Toker... Neyse biz orda meşke başladık. Haftada iki gün gidiyoruz, geliyoruz. Her hafta bir nihâvendse eğer bir ay, iki ay nihâvend geçiliyor. Bitiyor, hüzzâm oluyor. Hoca diyor ki “kulağımız alışsın bu seslere çünkü ben böyle notayla okumasını istemem çocukların, kulak isterim” der. Usûl vurarak, düm tekler vurarak. Abim de beni götürüyor ama kendi de “acaba bu eserler nasıl yapılmış, bu bestekârlar nasıl bu işi yapmışlar, nihâvend olurken de kürdîlihicâzkâr'a dönmüş” diye kafasında böyle düşünürdü. Aslında ritim kuvvetli, abim de devamlı oturduğu zaman gözünü yumar, hep şöyle elini dizine vurarak bir şeyler mırıldanırdı. Ama o zamana kadar da böyle bir eser, bir bestesi yok, çıkmamış daha. Cemiyetimize devam ettik. Bir gün hoca dedi ki; “çocuklar, ben sizle bir şey yapmak istiyorum, bu kadar eser geçtim, bir deneyin bakalım, bana şöyle 4 satırlık bir şey yapın gelin”, dedi. Teşvik ediyor. Baktım, bir sabah abim dedi ki “Hayat ben bu akşam gideceğim cemiyete, ben güfte de yazdım, kendim besteledim nihavent onu okuyacağım”, dedi. Tabi ben aman sakın, dedim mahcup oluruz. Ama tedirgin o tabii ben söyler miyim, söylemez miyim diye. Beni de bilir ki her şeyi ben pat diye söyleyiveririm. Beni dizginlemeye kalkıyor. Hocam dedim, siz böyle söylemiştiniz dedim. Ben yapmadım ama dedim, ağabeyim bir eser yaptı, bir de yazdı, güftesi de var dedim. “Söyle bakayım kızım” dedi. “Bakınca cemâline perişan olurum” diye bir güfte yazmış kendine göre. “Gel bakayım Avni buraya” dedi. Abim yanına gitti. “Oku bakayım” dedi, o kısık sesiyle okudu. “Sen devam et” dedi. Hiç birine demedi, arkadaşlar yapmış, “sen devam et” dedi, “ben sende bir ışık görüyorum”, dedi. Ve biz 4-5 sene, ben evleninceye kadar devam ettik. Ben evlendikten sonra Ankara'ya geldi. Ama şimdi bu arada cemiyette de Cüneyt Orhon'u tanıdım, kemençe çalan. O da sadece bir ders alıyor. Hoşuma gitti kemençe, ben de alayım dedim. 2 sene Kemal Niyazi Seyhun'dan kemençe dersi aldım. Bıraktım ben sonra. Cüneyt'le nişanlandık, hemen akabinde evlendik. Ankara'ya geldim. Ankara'ya geldiğimizin bir haftasında abim oraya geldi. Polis kolejine yazılmış. Ben çok sevindim, abim de ben de kalıyor, beraberiz. Fakat ertesine sene Cüneyt'in İzmir tayini çıktı biz Bağdat'a gittik, biz dolaştık yani. şimdi onu bırakalım, biz şimdi abime geliyoruz. Ankara'da kapı çalındı, dedi ki; “Hayatçığım bak bir arkadaş geldi” dedi, yavaş yavaş bir şeyler yapmaya başlamışlar bunlar. Alaeddin Yavaşça geldi. Alaeddin Yavaşça “yeni bir eser yaptım” dedi.

“Ümitsiz bir aşka düştüm, ağlarım ben halime”. Kendileri okuyor, dinliyoruz. Ama pek güzelmiş falan dedik. Derken, Ankara’da oturduğumuz için bütün evimiz sanatçılarla dolu, bir apartmanda karşı komşum Cevriye Ceyhun, bir tarafta Melahat Pars, yukarıda Ekrem Güyer-Müzehher Güyer, Sevim Tanürek... Yani Ankara zaten o zamanlar çok küçük ve müzik sevenleri çok, bestekârları çok, çünkü radyo çok güzel dinleniyor Ankara’da, Ankara Radyosu. Fasil, 6 oldu mu biz fasıl başındayız abimle. Onlar çalar biz okuruz bu tarafta. Hangi makam olursa olsun biz ona iştirak ederiz. E tabii zamanla o büyük sanatçıların günlerini hesap ettik. Cumartesi günü Zeki Müren var, Salı günü Sabite Tur var. Biz hep böyle müzikle haşır neşir... Bir de baktım ben İstanbul’a döndüm. Artık bizim tayinler bitti, Cüneyt’in tayini bitti, biz İstanbul’a geldik 1954 senesinde. Abim de bir de baktım ki kalktı geldi. Bitirmiş koleji, polis kolejini, Adana’ya vermişler. Şimdi o kadar yufka yürekli ki, o kadar duygusal ki. Adana’da, bir karakolda geleni, gideni, suçlusu, suçsuzu... “Yapamayacağım” demiş. İstifasını vermiş, döndü geldi. Tam 1954 senesiydi. Rahmetli Ekrem Güyer Abinin de vefatı o zamanlar... Ankara’da Fehmi Tokay’la beraber çok olduk, bana eserlerini geçer, her sabah gelir, kızım bak ben bir eser yaptım, işte şunu yaptım, bunu yaptım diye bana eser geçirdi. Bütün hayalim Ankara Radyosu’nda solist olmaktı. Okumam, bütün merakım o. Fakat evlendikten sonra Cevdet Kozanoğlu beni çağırdı. Kızım dedi bir stüdyoya girelim dedi. Ama Cüneyt o zaman beraber gidiyoruz diye bana bir şey demedi. Gidiyoruz, Kozanoğlu çağırdı, bir muhayyer şarkı “gün kavuştu su karardı, beni üzme güzelim” alengirlidir, uzundur, okudum. Dedi ki Cüneyt’e de, Hayat da gelsin artık, ben ona Salı günleri koro istekleri için saat vereceğim, dedi. Yani yarım saat koro istekleri okuyorum. Ama nasıl okuyorum, nasıl hazırlık yapıyorum, o kadar iştahlıyım ki. Artık o zaman Şükrü Tunar’ın, Şerif İçli’ni şarkıları “hasret dolu ahım, gözlerin hayran bakarmış” falan filan... Okudum, tabii canlı yayın. Canlı yayın olunca hemen telefona çağırıyorlar, koşarak geliyorum, telefona çıkıyorum, Cüneyt konuşturmuyor beni. Son derece kiskanç bir adam o zamanlar. “Bir daha ya ben ya Radyo” dedi. Yeni evlenmişim, gitmişim. Ne yapayım, tabii ben bıraktım. Bu sefer aile arasında ben okuyorum. Ta ki Cüneyt’ten ayrıldıktan sonra, 1968’de tekrar Radyo’ya girdim. Klasik koro, Nevzat Atlığ... 1997 senesine kadar çalıştım. Fasıla girdim, küçük koroya girdim, klasiğe girdim. Arada solo yaptım, öyle geçirdim ben... Şimdi abim, mühim olan abim... O artık müzikle başladı. Dedi ki “Hayat bu akşam bir misafirimiz var” dedi.

Bahri Albay, Turgut Yarkent “Mihrabım”ı, “Dil-şâd Olacak”ı yazan güftekar o gelecek. Abime verdi “Dil-şâd”ı, valla 3 gün 5 gün sonra hicaz şarkısı “Dil-şâd Olacak” çıktı. Hemen denetimden geçti. Mesut Cemil, Cevdet Çağla demişler ki; “Avni bu çok güzel, bunu hemen biz yayımlayabiliriz.” ve Zeki Müren hemen okusun... O gece abim, radyonun başında, gözleri yaşlı, sevince bakın. Çalıyor, onun şarkısı çalıyor. Artık şimdi kendi kendine, “ben tamam, bir şeyler yapıyorum” dedi. Ama bundan evvel de bir ufak güfte geçmiş eline, Rast makamında oyalamış. “Sordular Mecnun’a Leyla’nın Saadet Hanesin” bunu Rast makamında şöyle güzel yapmış. Nakaratı da yapmış, meyanda kalmış. O da öyle kalmıştır, notasında. Şimdi artık bu müzikle, polisliği de bıraktı ne yapacak? Nevzat Atlığ dedi ki; “gel Avni, sen eskiden de bizim habercimizdin. Redaktör olarak İstanbul Radyosu’nda haberler kısmına gel.” Abimdeki sevinç tabii. Radyo’ya başladı, giriyor artık. Mesut Cemil, Cevdet Çağla, artık aklınıza kim gelirse... Ankara’dan gelmişler; Melahat Pars’lar, Muzaffer İlkar’lar, Sadi Hoşses, hepsi orada. Hepsi de bunu teşvik ediyor tabii. Selahattin İçli asker arkadaşıydı. Ulvi Erguner rahmetli, Süleyman Erguner’in babası, neyzen. Onları Ankara’da tanımuştım ben, sonra İstanbul’a geldiler. Ulvi abi de müzik yayınları şefiydi. Bana tekrar dedi ki; “Hayat sen sabaha kadar biz çalardık sen Rastkâr’ı okurdun” dedi. “Senin evde kalmana lüzum yok, sen gel Radyo’ya” dedi. Ben Radyo’ya o zaman başladım. Abim şimdi artık Radyocu oldu. Başladı eserler çıkmaya. Nihâvend başladı, “Bir Alev Bir Işık Senin Bakışın”, artık peş peşe geliyor. Hafızamda kalanlar... En son “Bir Eylül Getirdi Sevgini Bana” vardı. Sonra “Biraz Kül, Biraz Duman”, “Burada Mevsimler Gün Batımında” okunmaz. Aslında çok güzel eserdir. Onun bilhassa çok güzeldir nağmeleri. Abimin bütün hususiyeti, duygusallığı eline geçen güfteleri sol cebinden sağ cebine aktarır. Soldakiler iptaldir, sağdakiler bestelenecektir, seçer. Ve alır mutlaka bana gelir. Kadıköy’de oturduğumuz zaman beraberdik. Sonra İzmir’e tayin oldu. İzmir’e gitti. Ama her hafta bana gelir, kardeşine gelir. Ve her şey, yarım akide şekeri yese yarısı bende, hiç ayırt etmez. Şu kadar bir, hani kardeş ama sen de şöyle demedi. Bir erkek arkadaşlarıyla oynarken, bir kavgaya iştirak etmedi.

Bunlardan evvel Halkevi vardı, kapatıldı ya halkevleri. O halkevleri olduğu zaman edebiyatçılar, tarihçiler, onların odaları var. Büyük bir kütüphane var, müzik var, jimnastik var. Öyle bir, onları ziyan ettiler, kapadılar. Abim orada, o büyük edebiyatçılarla arkadaş oldu, kendini sevdirdi. Akşamları Taksim’de buluştukları yer

onlar yaşlı başlı adamlar, bu da kendisine göre küçük ama onlarla beraber oturmayı zevk ediniyor. Onun için artık başlıyor, yavaş yavaş güfteler cebinde... Geliyor şimdi, “bak Hayat çok güzel eser buldum” diyor. “Benim eserlerimde, güftelerimde sen dikkat etmişindir” diyor. “Nakarat değil, zemin de değil, meyan benim için önemlidir, meyanda yakalarım ben” diyor. “Bir Kerre Bakanlar Unutur Derdi Günahı” şimdi dikkat eder; “Ben Hiç Bu Kadar Sevmedim Ömrümce Siyahı”, “işte burada güfte” der. Bunu o kadar güzel yakıştırmış ki oraya... “Aşk Nedir” de öyle değil mi?” O zaman diyor ki; “herkesin hayatında bir şey var. Âşık olmuştur, terk edilmiştir, mutlu olmuştur, olmamıştır.” O şarkılar böyle tutuluyor. Daha evvel şöyle düşünmüş, hep düşünürdü zaten. Eserleri geçiyoruz ya, biz çok eski eserleri de geçiyoruz. Cemiyette bizim hocamız eskilerden de geçiriyor. demiş ki; “bunu Hamâmîzâde İsmail Dede, Medeni Aziz Efendi’ler, bunlar zaten yapmışlar besteleri. Zaten yapmışlar onlar böyle ağır semâilerini. Ben çağın bestecisi olayım” demiş. “Ben çağın bestecisi olayım ki, herkes anlasın ne söylendiğini.” O zaman işte “Bir Alev, Bir Işık” lar hepimizin anlayacağı gibi, “Aşk Nedir” ler, “Bir Kerre Bakan” lar, “Ah Bu Şarkıların Gözü Kör Olsun” gibiler... Abim İstanbul’da redaktör olduğu radyoda, bütün sanatçılarla hep beraber, İstiklal Caddesi’nde bir büro açtı. Büroda, arkadaşları da tabii radyodan çıkıp bürosuna geliyor. Herkes arkasından geliyor, çünkü nota basıyor. Mûsikî ve Nota dergisini basıyor. Ondan sonra tabii o derneklere dağıtılıyor bu notalar. Hepsine yollar. Hiçbir menfaat gözetmeksizin... Teklifler gelir Bursa’dan... Bursa’da, Yeni Dünya gazetesinde gençlere hitap eden bir sayfası vardı. Bir sayfa şiirleri yapar, gençlerin şiirlerini koyar. Hevesli olup da onları alsınlar, bestelesinler diye. Katiyen şey yapmaz, hani genç yetişiyor ama ben bunu körelteyim değil, teşvik yapar. Bütün gençleri teşvik eder. Bir Ahmet Özhan, abimin yanında babacığım, babacığım der, ayrılmaz yanından...

Babam sağ o zaman, abim bir şarkı yapmıştı. Bu benim olsun oğlum demişti. “Ayrılık Ümitlerin Ötesinde Bir Şehir”, okurken ağlardı babam. Çünkü o zaman İzmir’e gelmişti artık abim. Ayrılık oluyordu. Babam, annem hem İzmir’de, hem bende kalıyorlardı. Artık çok yaşlandıkları için biz iki kardeş böldük anneyi babayı 6 ay orada kalıyorlarsa, 6 ay bende kalıyorlardı. Ama ne zaman isterlerse geliyorlar, ne zaman isterlerse gidiyorlar. Öyle bir durumları da vardı. En son zamanda da ben artık Radyo’ya tekrar başlayınca, abim her şeyi bırak dedi anneme “Hayat’ın yanında kal. Hayat çalışacak,

çocukları var okula gidiyor. Sen orada kal, ben sana gelirim” dedi. Abimin iki kızı, bir oğlu var. Eser, Alev ve Ezgi. Ezgi tamamen İspanyol, Flamenkocu... Şimdi İzmir’de konserleri filan var onun.

Bursa onun ikinci bir ev gibiydi. Çok severdi Bursa’yı. Biz mesela Bursa’da konsere gideriz, İnci Çayırılı’nın konseri olur gideriz. Konser biter, o Gönlüferah otelinin en tepesinde, o geceyi sabaha kadar kutlarız. Şairler, Cemal Safi, Orhan Ete, Hüseyin Tansever, hep bunlar abimin çok yakın arkadaşları, güzel şiirler yazan arkadaşları. Kimisinin besteleri bile var, güftelerinde.

Şimdi eskiler yapılırken, hani okurken kimse anlamıyor. Eserler; ağır semailer, yürük semailer, terennümler, tennenniler... Bizden daha yaşlı olan kimseler bile sevmiyorlardı, anlamadıkları için sevmiyorlardı tabii. Abim “ben de bu çağın adamı olayım, ben eskilerden de yaparım, bir ağır semai de yaparım ama yapmam” dedi. “Ben bu çağın adamı olacağım.” Ve hakikaten Selahattin içli, Şekip Ayhan, Avni Anıl, Alaeddin Yavaşça, daha da fazla sayamayacağım. Var, tabii var. Bir Adnan Şenses de var. Selami Şahin, severim, sesini severim. Yani ben müziğin her şeyini severim. Her türlüünü severim. Halk müziğini severim, ama seçerim. Abim radyoda çalışırken, Yenidünya, Tercüman ve Akşam gazetelerinde sayfa aldı kendisine. Türk Sanat Müziği’nin haberlerini yapıyor. Konser mi var? Yazıyor. İki kişi mi okuyor yenilerden, ona ait buluyor, onun biyografisini çıkartıyor. Kulakta olsun, yani bir gün okurlar, meşhur olurlar. O gençlere son derece teşvikleri var. Hem Akşam gazetesinde, hem Yenidünya gazetesinde, hem de tercüman gazetesinde müzik sayfası var. Müzik köşelerini yapmış. Ve epey bir zaman İstanbul’da kaldıktan sonra İzmir’e tayini çıktı. İstanbul’dan ayrılmak zor geldi ama emekli olayım da gideyim dedi. İzmir Radyosunda müzik yayınları şefi oldu. Daha İzmir’e gitmeden evvel de tekrar abime bir teklif geldi. “Mûsikî ve Nota”dan sonra televizyonda belgeseller yapılacak. “Bir Besteci” programı yapılacak. O besteciye abim aldı. Erol Sayan, Alaeddin Yavaşça gibi bestekârların hayatlarını araştırdı. Sonra “Mûsikîmizden Portreler” adında bestecileri tanıttığı bir program yaptı. Müzik konukları, evlerde topladı. İnci Çayırılı ’ya dedi ki; “İnci sana geliyoruz. İşte Ahmet Özhan’ı alacağız.” O ara bir şair alacağız, Sadri Alışık. Şiirleri var. “Merhaba Kız Kulesi” diye bir şiiri vardı. Ve bunu Ahmet Özhan çok güzel okudu. Daha sonra Ankara Radyosundan tekrar bir teklif aldı. “Sazdan Söze” isimindeki programı hem kendi idare etti, gençlerden koro ama assolist de önde okuyor. Arada

gençlerden de okuyanlar oluyordu. Yaptığı programlar çok... “Sazdan Söze”, “Müzik Konukları”, “Mûsikîmizden Portreler”, “Bir Besteci”, “Mûsikî ve Nota”... Almanya’ya gitti. Oradan da çok güzel şeylerle geldi. Yetişen çocuklarla geldi.

İzmir’de kendi adına kurduğu bir yayın ajansı vardı. 1993’de yani 65 yaşında kendi arzusuyla emekliliğini istedi. Bursa olsun ve Adana olsun, iki tane konservatuvarın kuruluşunda emeği var. Ankara’da trafik hastanesinde odası var. Konser verdiğinde hastaneye bağış yapardı, öyle bir adamdı...

Ek 4: Avni Anıl'ın Sunuculuğunu Yapmış Olduğu “Bir Besteci” Adlı Programda Kendini Anlattığı Yaşam Öyküsü ve Sanatçı Dostlarının Bestekârla İlgili İfadeleri Şu Şekildedir:

“Çileli çizgimiz İstanbul’un Üsküdar’ında başlayacakmış. Çileli ama mutlu... Babam Hamdi Bey Rumeli’den ailesiyle Türkiye’ye göçecek, Çanakkale’nin Biga ilçesinde rahmetli anacığımın hayatını birleştirecek, artık zamanıdır diyerek İstanbul’a gelecek... Üsküdar’ın Selimiye’sinde hacı annenin ahşap evinde çocukluğumuzun o unutulmaz güzel günleri başlayacak... Çizgimizin nerede ve nasıl dönemeçlerle süreceğini bilmiyoruz ki... Hacı annenin asıl adı neydi o gün de bilmiyordum bugün de bilmiyorum. Bu pencerede (hacı annenin ahşap evinin penceresi) otururdum yine, sobamızın borusu yine bugün ki gibi tüterdi. Bu tek odada yer içer, bu tek odada ders çalışır, beş lambalı radyomuzdan bu odada dinlerdik Ankara radyosunun fasıl programlarını... Çocukluk işte... Radyodan yansıyan seslere trampet sopalarımızla katılır, ufak ufak şarkıları da mırıldanırdık rahmetli anacığımın... İhsaniye 19. İlkokuldan sonra Paşa kapısı ortaokulu bugünün Burhan Felek Lisesi... 46 yıl sonra aynı okulun öğrencileri evlatlarımızla özlemle andığımız o güzel günler bunlar. Yine koşuyoruz işte ve yine top peşindeyiz teneffüste... Ortaokul son sınıftan mezuniyetimiz kütük defterine 655 numarayla işlenmiş... Yana yatık okul şapkamızla işte bu sayfadan (defterdeki resmini göstermektedir) uğurlanmışız Haydarpaşa Lisesine... Duvar Dibi top sahasından kan ter içinde Seyfi ağabeyin kahvesine koşar, bir soğuk su veya harçlığımız yetiyorsa bir olimpos gazozu içer, yine maçın ikinci devresine koşardık. Yarım asır sonra aynı Seyfi ağabeyden bir yorgunluk kahvesi içmek mutluluk değil de nedir?

Yıllar geçecek çileli mutlu çizgi bir yerde beni sevgili Şardağ’ın mısralarıyla birleştirecek ve ezgilerim şiirle kantağını kuracak, geçmişe sitem gibi sesleneceğim hicaz şarkımla... Rüya gibi uçan yıllar biraz durun, durun biraz, kaybolan günlerim için hesap sorun, sorun biraz.

Bir şarkım için mısralar beni bir yerlere taşımaya başladı. Diyelim Bursa’da başladı. Bir başka il veya ilçede de başlayabilir... Başladığı yerde mi biter? Böyle bir anlaşma elimizde değil ki... Şehir içinde bulunduğumuz atmosferle birleşti, konu tamamdır artık. Yine diyelim Bursa’da tamamlandı. Bu da mümkün ama zamanını tespit etmek

işte bu mümkün değil. Bursa'nı ayrı bir güzelliği vardır anılarımda. Yetiştirdiği sanatçılar, yetişmekte olan öğrenciler, bu güzel beldemizin havasından bir başka etkilenmişlerdir. 30 yıldır özlerim, giderim. Bir konsere konuk edilirim, yine giderim. Dostların şiir ve mûsikîlerine hele hele bunlara her zaman giderim...

1943-1944 yıllarında başlayan amatör tiyatro ve müzik çalışmalarımın okulu, Üsküdar halk eviydi. 1946'da ise daha ağırlıklı ve daha ciddi bir ortamda mûsikî öğrenmeye başladık. Hocamız Emin Ongan'ın elini öptük, o öpüş... Öğrendikçe zorlaşan bitmez tükenmez bir umman, sabırla ve metodik disiplinli okulumuzda yıllar nasıl geçti hâlâ toparlayamıyorum. Hocalarımızdan, büyüklerimizden şunu öğrendik: yorulacaksınız, çile çekeceksiniz, sabırlı olacaksınız. Kendinizi eleştirecek, uğrayacağınız eleştirileri sağlıklı değerlendireceksiniz.

1946 yılında Üsküdar Mûsikî Cemiyetine kardeşimle birlikte başlamıştık, 1988'de yine kardeşimle bu büyük okula gidiyoruz. Aynı güzellik sürüyor. Sevgi, saygı, vefa güzelliği dün nasılsa bugün de öyle... Mûsikî çalışmalarımız bizleri ayrı kollara ayırdı. Kimimiz ses, kimimiz saz sanatçısı oldu. Biz besteciliği sevdik ve ilk denemelerimizden sonra önce hocalarımızın teşviki, sonra sanatçı dostlarımızın verdiği güçle galiba başladık...

Başarılı icracı sanatçıların, bestecilerin yorumlarına kendi yorumlarını katarak, eserlere ayrı bir güzellik verdiklerini görürüz. Çok önemli bir duygu beraberliği de budur. İcracı besteciyi tanıyorsa, yaşantısından bilgisi varsa iş daha bir güzelleşir artık. Sanatta duyguyu gerekli bilimsellik içinde birleştirmek gerek besteci gerekse icracı için önde gelen düşünce olmalıdır. Yalnız duyguda eksik kalır, yalnız matematikte...

1950'li yıllar Babıali yokuşunu tanıdık. Önce dergilerde, sonra günlük gazetelerde yazılara başladık ve İstanbul Radyosuna 1954'de adımımızı attık. Mesut Cemil'ler, Cevdet Çağla'lar, Nuri Halil Poyraz'lar, Şerif İçli'ler ve zamanın diğer değerli hocaları, bestecileri ve icracıları... Her geçen gün zorlaşıyordu işimiz, bugün de öyle. Varabildiğimiz bir yer oluşmuşsa, burada da kalmaktan öte, ileri bir yerlere ulaşabilmek ve burada yine bize öğretildiği gibi kalıcı bir şeyler verebilmek. Eser odur ki sanatçı odur ki kalıcı olacak. Buna da bugün karar vermek elbette ki mümkün değil. Gelecek günlerin vereceği karar bu. Böyle olmasını dilemekten başka yapacak tek şeyimiz var, çileyi ve dolayısıyla yorgunluğu sürdürmek.

Gönül telimizi titretenler programında değerli hocamız, besteci Cevdet Çağla ile yan yanaydık. Programdan bir hafta sonra yeni belgesel programı için tekrar İstanbul Radyosunun büyük stüdyosunda aziz hocamız Cevdet Çağla ve diğer sanatçı dostlarla sohbet ediyor, özlem gideriyoruz. İşte bu sahneden, bu fotoğraftan bir hafta sonra aramızdan ayrılıyor Çağla hocamız... Rahmet ve saygıyla anıyor, beni güçlendiren şu sözlerini aktarıyoruz:

Avni Anıl'ın Arkadaşı Cevdet Çağla, Avni Anıl Hakkında Şu İfadelerde Bulunmuştur:

“Avni Anıl için;

Kıymetli besteci ve yazar dostum Avni Anıl'ı, İstanbul Radyosu müzik yayınları sorumlusu olarak çalıştığım uzun yıllar evvel tanıdım. Kendisi aynı radyonun haberler servisinde görev almıştı. 12 yıl beraber olduk. Kuvvetli bir yazar aynı zamanda musikimize gönül vermiş ve bu sanata hizmet edebilmek gayretiyle çarpınan, kalemini bu uğurda ustaca kullanan sanat aşığı bir gençti. Birçok maddi ve manevi sıkıntılara katlanarak çıkarttığı mecmua ve nota baskıları yolu ile musikimize bir katkıda bulunmak için bu hizmeti bin bir müşkülata yürüttüğüne şahit oldum. Avni Anıl 1952 yıllarında başka bir sahaya yöneldi. Bestecilik sanatı. Bu bizler için beklenmedik bir sürpriz oldu. Çocuk yaşta oluşturduğu musiki zevk ve yeteneğini, Üsküdar Musiki Cemiyetinde edindiği bilgiye katmış ve Rastmakamında bir şarkıyla işe başlamıştı. Arkasından Hicaz makamında Dil Şad Olacak Diye Kaç Yıl Avuttu Felek; Bir Alev Bir Işık, Biraz Kül Biraz Duman güfteli Nihâvend makamında bestelediği şarkılarıyla hakiki şöhrete kısa bir zaman içerisinde kavuşmuş ve popüler bir besteci olarak sevilmiş ve tanınmıştır. Eserlerinde kendine has bir yapı oluşturmuş, ince zevkini de katarak bir şahsiyet yaratmıştır. Bu orijinal yapıyı 100'e yakın eserleriyle bugüne kadar sürdürmesini bilmiş ve sanat mertebesindeki haklı yerini almış bulunmaktadır. Kendi soyadının doğrultusunda ileri kuşaklarca daima anılacağına şüphem olmayan bu sanatçının, daha birçok yıllar bu sahada yaratacağı eserlerle muvaffakiyetinin devamını gönülden dilerim.”

Hocası Emin Ongan, Avni Anıl Hakkında Şu İfadelerde Bulunmuştur:

“Oğlum Avni Anıl’a...

Sene 1946. Bir sonbahar akşamı, Üsküdar Musiki Cemiyetinin o zaman Toptaşı’ndaki küçük ahşap odasının kapısı vuruldu. Ufak tefek, aydınlık yüzlü, biraz heyecanlı bir delikanlı çocukla, sarışın güleç bir kız girdi içeri. Onlara nedense ümitle baktım. Sevimli iki kardeştiler. O geceden sonra ikisi de cemiyete candan bağlandılar. Bu iki kardeşten biri halen İstanbul Radyosu elemanlarından Berhayat Anıl, diğeri ise bugünün büyük bestecisi Avni Anıl’dı. Hayatın türlü cilveleri onların cemiyete bağlılıklarını hiç eksiltmedi ve aradan geçen bunca yıl samimi ve vefakâr ilgilerini daima taze ve canlı tuttu. Nazik bir İstanbul efendisi terbiyesi almış olan Avni’nin son derece hassas olan ruhu, yarattığı eserlerin ince nakışlarında belirlidir. Her an yeni bir ufka açılırcasına uçan yeni nağmeler yaratır. Son devrin Türk Musikisine kazandırdığı müstesna bestekârlarından biri saydığım oğlum Avni’ye uzun ömür, tükenmez ilhamlar dilerken, Üsküdar Musiki Cemiyetinin onuru sayarak ayrıca gurur duymaktayım.”

Avni Anıl’ın Yakın Arkadaşı Şekip Ayhan Özışık, Avni Anıl Hakkında Şu İfadelerde Bulunmuştur:

Hey koca Avni hey çocukluk ve gençlik arkadaşım, sanat âleminde de muhibbim. Bir zamanların en sakin beldesi Selimiye Mahallesi geldi aklıma. Müziğe orda başlayışım, beni Üsküdar Musiki Cemiyeti’ne götürüşün, top oynadığımız yangın yerleri. Bana çifte kayalarda yüzme öğretişin, Harem vapurunda yolculuklarımız, yaptığımız eserleri birlikte yorumlamak... Ne çabuk geldik 50’lere merdiven dayadık. Şimdi o fakir Üsküdar’ın kaldırımlarındaki ayak izlerimiz silinmiştir. Üsküdar’daki o eski günler nerde? Hey koca Avni hey...

“Bir Besteci” Programında Avni Anıl İle Yapılan Röportaj Şu Şekildedir:

Sunucu: Senin bir besteci yanın var bunu herkes biliyor. Bir de düşünce adamı, yazar ve yayıncı Avni anıl var. Mûsikîmiz üzerine kitaplar, dergiler, nota fasikülleri yayınlayan bu ikinci Avni Anıl’ı daha sonraya bırakarak senin o besteci kişiliğinden söz açsam ve sana göre hangi beste kalıcılık şansına sahip olabilir? Diye sorsam...

Avni Anıl: Bir bestenin kalıcı olabilmesinin bence bir tek koşulu var: mutlaka ve mutlaka duygudan yola çıkacaksın, gerekli sanat unsurları neyse yardımcı olarak kullanacaksın. Özellikle Türk Mûsikîsi besteciliğinde, bestecinin kendine özgü ezgilerini, şairin duyguları ile içinde bulunduğu koşulları kaynaştırması gerekiyor. Şair hasret temini mi işliyor, dizelere hasret mi? Kompozitör de aynı hasretin adamı olacak... Şair dizelerinde bir gariplik içinde mi? Sen de o garipliğin adamı olacaksın. Şiir neşeliyse üzünlüğün bestesini yapabilir misin? Ben daha çok yaşama sevincini, güzelliğini hep bu fotoğrafı işleyen şairlerin peşindeyim.

Sunucu: İyi ama acıyı, hüznü, ızdırabı işleyen besteciler daha büyük bir itibar görmüyor mu bizde?

Avni Anıl: Öyle tabii. Bugün Türk Sanat Mûsikîsi repertuarımızda 17.000 civarında eser var. Bunların arasında 500 tane yaşamaya özendirici güfte bulup çıkaramazsın. Söz gelimi 120 eser sahibi Şevki Bey'de bir tekine rastlayamazsın. 31 yaşında ölen bu bestecinin yaşam öyküsünde aramak gerekir dile getirdiği acıyı, ezgilere taşıdığı hüznü... Her ne kadar 17.000 diyorsak da radyolarımızın nota kitaplıklarındaki sayı 5.000 civarındadır. Bu 5.000 eserin devamlı kullanılanı ise acıdır ama 1.000-1.500'ü geçmez. Şikâyetçi olmayan ben, sitemkâr olmayan ben burada özellikle genç sanatçılarımıza repertuar arayışı içine girmelerini öğütlemek istiyorum. Kırılmasınlar sakın, bu öğütte yarar görüyorum.

Biz sanatçılar, besteciler minicik olaylarla mutlu olmasını pekâlâ biliriz, fazla bir şey de istemeyiz zaten. Ama eserlerimizin beğenildiğini görmek, onların devamlı gündemde olduğunu görmek doğrusu ya hoşumuza da gider. Hele hele bir de ödüllendirildik mi tutmayın bizleri artık. İşte bu kadar, 23 Nisan 1928'de başlayan çizgimiz gelmiş 1988'lere. Özetlemeye çalıştık ve artık yine bizi mutlu eden çalışmalarımız için sanatçılarla, öğrencilerle ve sanatseverlerle her gün ayrı bir güzelliğin bizi beklediği ve adına çilehane dediğimiz İzmir'deki mekânımızdayız. Bir gün Eser, Alev ve Ezgi'yle güzel dakikalar, ertesi gün bir araştırma, hemen arkasından gazetemize yazı yetişecek. Ya müzik çalışmaları? Yorucu bir güzellik de bu işte. Takıldı mı gönlümüz yeni bir şiiire, heyecanlı bir başka yola koyulduk mu bütün bunları bir programa bağlarız ama kopuverir bir yerinden. Silifke festivaline söz verdik, Söke'de konsere davetliyiz, İstanbul veya Ankara'da toplantı var. Olsun varsın, sağlıklı oldukça insanı mutlu eden

en büyük güzelliği, çalışmak, her gün yeni bir fotoğrafın içinde olmak, duygumuzun zikzaklarını bilimsellikle birleştirmek ve tek dileğimiz bir şeyler bırakabilmek... ilesiz ve yorulmadan varılan tek güzellik, tek başarı gösteremezsiniz. şöyle bir güzellik daha hatırlıyorum: Sanatçı ancak kendisini anlayabilecek dereceye gelmiş bir toplum üzerinde etkili olabilir. Güzel yorgunluklara inşallah...

Ümit Yaşar Oğuzcan'ın Avni Anıl Hakkındaki İfadesi şu şekildedir:

İlk doğuştan bu yana tam 45 yıl geçti. Karanlık bir lemden o pırıl pırıl geçti. Bizden sonra gelenler bir gün diyecek ki; dünyadan şarkırlarla bir Avni Anıl geçti.

Kaynak: https://www.youtube.com/watch?v=6cr6i6V7_Is. Erişim Tarihi: 28/06/2022

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Pelin TAŞKIN	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Sakarya Üniversitesi
Fakülte	Devlet Konservatuvarı
Bölümü	Türk Müziği
Makale ve Bildiriler	
1. Taşkın, P. (2022). Avni Anıl'ın Acemkûrdî, Mahur ve Uşşak Makamındaki Eserlerinin Makamsal Analizi ve Makam Kullanım Tekniğinin İncelenmesi. Online Journal of Music Sciences, 7 (2), 188-211. DOI: 10.31811/ojomus.1115684	